

พระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญ เล่ม ๒

- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

เรื่อง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
เล่ม ๒

ปีที่พิมพ์ ตุลาคม ๒๕๖๒

จำนวนหน้า ๔๒๘ หน้า

พิมพ์ครั้งที่ ๒ จำนวนพิมพ์ ๑,๐๐๐ เล่ม

จัดทำโดย กลุ่มงานผลิตเอกสาร
สำนักประชาสัมพันธ์

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เลขที่ ๑๑๐ ถนนประดิพัทธ์ แขวงพญาไท

เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๒๙๔-๕

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๒๙๒

พิสูจน์อักษร/คำค้น อารีย์วรรณ พูลทรัพย์

จุฬารวรรณ เต็มผล

อรทัย แสนบุตร

นิธิตา ประเสริฐภักดี

พิมพ์ เสาวลักษณ์ ธนชัยอภิภัทร

ดลธิ์ จุลนานนท์

จริยาพร ดีกัลลา

ออกแบบปก ณัฐนันท์ วิชิตพงศ์เมธี

ศิลปกรรม มานะ เรืองสอน

พิมพ์ที่ สำนักงานพิมพ์

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คำนำ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อกำหนดสาระสำคัญในรายละเอียดในเรื่องที่รัฐธรรมนูญกำหนดหลักการไว้ เพื่อขยายบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญให้มีความชัดเจนสมบูรณ์ครบถ้วนยิ่งขึ้น การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจะกระทำได้อีกก็แต่เฉพาะเรื่องที่รัฐธรรมนูญบังคับไว้เท่านั้น ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๓๐ ได้บัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจำนวนทั้งสิ้น ๑๐ ฉบับ โดยให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเป็นผู้จัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ หากเห็นชอบให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อบังคับใช้เป็นกฎหมายต่อไป

ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้รวบรวมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๐ ฉบับ มาจัดทำเป็นรูปเล่ม จำนวน ๒ เล่ม คือ “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เล่ม ๑” และ “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เล่ม ๒”

สำหรับหนังสือเล่มนี้ “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เล่ม ๒” ประกอบด้วย

- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

คณะผู้จัดทำหวังว่าหนังสือดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในการค้นคว้า อ้างอิง และเพิ่มความสะดวกรวดแก่การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา คณะกรรมการการบุคคลที่เกี่ยวข้องในวงงานรัฐสภา และประชาชนทั่วไป

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สารบัญ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑	๑๑
หมวด ๑ คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ (มาตรา ๙-๔๕)	๒๔
ส่วนที่ ๑ คณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (มาตรา ๙-๒๗)	๒๔
ส่วนที่ ๒ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. (มาตรา ๒๘-๔๑)	๔๓
ส่วนที่ ๓ การตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. (มาตรา ๔๒-๔๕)	๕๖
หมวด ๒ การไต่สวน (มาตรา ๔๖-๗๕)	๕๙
หมวด ๓ การดำเนินการกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และผู้ดำรงตำแหน่งเฉพาะ (มาตรา ๗๖-๘๙)	๘๔
ส่วนที่ ๑ การดำเนินคดีทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจ ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมาย (มาตรา ๗๖-๘๖)	๘๔

	ส่วนที่ ๒	การดำเนินคดีกรณีฝ่าฝืนหรือ ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม อย่างร้ายแรง (มาตรา ๘๗)	๘๓
	ส่วนที่ ๓	การดำเนินการกรณีฝ่าฝืน มาตรา ๑๔๔ ของรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๘๘-๘๙)	๘๔
หมวด ๔		การดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ (มาตรา ๙๐-๑๐๑)	๘๖
	ส่วนที่ ๑	การดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ (มาตรา ๙๓-๙๗)	๘๘
	ส่วนที่ ๒	การดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ ๑๐๐ ของรัฐ (มาตรา ๙๘-๑๐๑)	
หมวด ๕		การดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน (มาตรา ๑๐๒-๑๒๕)	๑๐๕
	ส่วนที่ ๑	การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และการตรวจสอบ (มาตรา ๑๐๒-๑๑๔)	๑๐๕
	ส่วนที่ ๒	การดำเนินการกรณีร่ำรวยผิดปกติ (มาตรา ๑๑๕-๑๒๕)	๑๑๕
หมวด ๖		การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล กับประโยชน์ส่วนรวม (มาตรา ๑๒๖-๑๒๙)	๑๒๔
หมวด ๗		การส่งเสริมการป้องกันและปราบปราม การทุจริต (มาตรา ๑๓๐-๑๓๗)	๑๒๗

หมวด ๘	ความร่วมมือกับต่างประเทศ (มาตรา ๑๓๘-๑๔๐)	๑๓๔
หมวด ๙	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (มาตรา ๑๔๑-๑๖๑)	๑๓๖
หมวด ๑๐	กองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (มาตรา ๑๖๒-๑๖๖)	๑๕๕
หมวด ๑๑	บทกำหนดโทษ (มาตรา ๑๖๗-๑๘๔) บทเฉพาะกาล (มาตรา ๑๘๕-๒๐๐)	๑๕๗ ๑๖๕

**พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงิน
แผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑**

หมวด ๑	บททั่วไป (มาตรา ๑๐-๑๑)	๑๙๒
หมวด ๒	คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (มาตรา ๑๒ - ๓๙)	๑๙๓
หมวด ๓	ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน (มาตรา ๔๐-๕๗)	๒๑๕
หมวด ๔	สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (มาตรา ๕๘-๗๗)	๒๒๔
หมวด ๕	กองทุนเพื่อการพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดิน (มาตรา ๗๘-๘๔)	๒๓๖
หมวด ๖	หน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบของผู้ว่าการ (มาตรา ๘๕-๙๔)	๒๔๐

หมวด ๗ วินัยการเงินการคลัง (มาตรา ๙๕-๑๐๓)	๒๔๗
หมวด ๘ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๑๐๔-๑๐๗)	๒๕๑
บทเฉพาะกาล (มาตรา ๑๐๘-๑๑๕)	๒๕๒

**พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา
ของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑** ๒๕๙

หมวด ๑ ศาล (มาตรา ๗)	๒๖๗
หมวด ๒ องค์ประกอบของศาล (มาตรา ๘-๒๖)	๒๖๙
หมวด ๓ การพิจารณา (มาตรา ๒๗-๗๑)	๒๘๗
ส่วนที่ ๑ บททั่วไป (มาตรา ๒๗-๔๐)	๒๘๗
ส่วนที่ ๒ การยื่นคำร้องและการยื่นหนังสือ ขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย (มาตรา ๔๑-๕๑)	๒๙๔
ส่วนที่ ๓ องค์คณะและการพิจารณาคดี (มาตรา ๕๒-๗๑)	๓๐๔
หมวด ๔ การทำคำวินิจฉัยหรือคำสั่ง (มาตรา ๗๒-๗๘)	๓๑๓
บทเฉพาะกาล (มาตรา ๗๙-๘๓)	๓๑๗

**พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา
คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐** ๓๒๓

หมวด ๑ บททั่วไป (มาตรา ๙-๒๒)	๓๓๑
หมวด ๒ การดำเนินคดีอาญา (มาตรา ๒๓-๔๔)	๓๔๐

หมวด ๓	การดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน (มาตรา ๔๕-๔๘)	๓๕๕
หมวด ๔	การดำเนินคดีต่อกรรมการ ป.ป.ช. (มาตรา ๔๙-๕๖)	๓๕๗
หมวด ๕	การดำเนินคดีเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน (มาตรา ๕๗-๕๙)	๓๖๔
หมวด ๖	อุทธรณ์ (มาตรา ๖๐-๖๔)	๓๖๖
หมวด ๗	การบังคับคดี (มาตรา ๖๕-๖๗)	๓๖๘
	บทเฉพาะกาล (มาตรา ๖๘-๗๐)	๓๗๐

**พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐**

หมวด ๑	คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (มาตรา ๘-๓๒)	๓๘๐
หมวด ๒	การดำเนินการตามหน้าที่ของคณะกรรมการ (มาตรา ๓๓-๔๖)	๔๐๓
หมวด ๓	สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (มาตรา ๔๗-๕๘)	๔๑๓
หมวด ๔	บทกำหนดโทษ (มาตรา ๕๙)	๔๒๑
	บทเฉพาะกาล (มาตรา ๖๐-๖๗)	๔๒๑

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๖๑

**พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต**

พ.ศ. ๒๕๖๑

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ

บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เป็นปีที่ ๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทร
เทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า
โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติ
บางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๒

มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิ และเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพอันจะเป็นประโยชน์ ต่อสาธารณะ ซึ่งการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑”

เริ่มบังคับใช้

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

ผลการบังคับใช้

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

(๒) ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ เรื่อง การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙

(๓) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๐

(๔) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

(๕) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘

(๖) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙

(๗) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๔/๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มีผลบังคับใช้ต่อไป ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๘) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๒/๒๕๕๗ เรื่อง การดำเนินการตามกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๗

นิยามของ
คำที่ใช้ใน
พ.ร.ป.ฯ นี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“เจ้าพนักงานของรัฐ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และคณะกรรมการ ป.ป.ช.

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการ หรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือน ประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐหรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่น หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้ หมายความว่ารวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของ ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และ บุคคลหรือคณะบุคคล บรรดาซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้

อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้น
ในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย
แต่ไม่รวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาล
รัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และคณะ
กรรมการ ป.ป.ช.

“เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ” หมายความว่า
ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งด้านนิติบัญญัติ บริหาร ปกครอง
หรือตุลาการ ของรัฐต่างประเทศ และบุคคลใด ๆ
ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ให้แก่รัฐต่างประเทศ รวมทั้งการปฏิบัติ
หน้าที่สำหรับหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ
ไม่ว่าโดยการแต่งตั้งหรือเลือกตั้ง มีตำแหน่งประจำ
หรือชั่วคราว และได้รับเงินเดือนหรือค่าตอบแทนอื่น
หรือไม่ก็ตาม

“เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ”
หมายความว่า ผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในองค์การระหว่าง
ประเทศ หรือผู้ได้รับมอบหมายจากองค์การระหว่าง
ประเทศให้ปฏิบัติหน้าที่ในนามขององค์การระหว่าง
ประเทศนั้น

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า

- (๑) นายกรัฐมนตรี
- (๒) รัฐมนตรี
- (๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๔) สมาชิกวุฒิสภา

(๕) ข้าราชการการเมืองอื่นนอกจาก (๑) และ (๒) ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง

(๖) ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการรัฐสภา

“ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ ยกเว้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. และให้หมายความรวมถึงผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินด้วย ยกเว้นกรณีตามมาตรา ๑๑ (๑)

“ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า ผู้ทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้บริหารท้องถิ่น และให้หมายความรวมถึงผู้ทำหน้าที่ช่วยเหลือสภาท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

“ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวง กรมหรือส่วนราชการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองสำหรับข้าราชการพลเรือน และปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการเหล่าทัพสำหรับข้าราชการทหาร และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดกรุงเทพมหานคร กรรมการ

และผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หัวหน้าหน่วยงาน
ขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ แต่ไม่รวมถึงผู้ว่าการ
ตรวจเงินแผ่นดิน กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของ
หน่วยงานอื่นของรัฐ ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่กฎหมาย
กำหนด หรือผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่าตามที่คณะ
กรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

“ผู้ถูกกล่าวหา” หมายความว่า ผู้ซึ่งคณะ
กรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้ดำเนินการไต่สวน ตาม
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ไม่ว่าจะในฐานะ
เป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิด
ดังกล่าว

“คณะกรรมการ ป.ป.ช.” หมายความว่า
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

“ประธานกรรมการ” หมายความว่า ประธาน
กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และให้หมายความ
รวมถึงประธานกรรมการด้วย

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการ
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงาน
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เลขาธิการ และข้าราชการในสังกัดสำนักงาน และให้หมายความรวมถึงข้าราชการหรือพนักงานซึ่งมาช่วยราชการในสำนักงาน ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้แต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“หัวหน้าพนักงานไต่สวน” หมายความว่า ผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งจากพนักงานไต่สวน

“ไต่สวน” หมายความว่า การแสวงหา รวบรวม และการดำเนินการอื่นใด เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน

“ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายอื่น

“ร่ำรวยผิดปกติ” หมายความว่า การมีทรัพย์สินมากผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากผิดปกติ หรือการมีหนี้สินลดลงมากผิดปกติ หรือได้ทรัพย์สินมา

โดยไม่มีมูลอันจะอ้างได้ตามกฎหมายสืบเนื่องมาจากการปฏิบัติตามหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ รวมทั้งกรณีมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติสืบเนื่องจากการเปรียบเทียบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วย

“พนักงานสอบสวน” หมายความว่า พนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้หมายความรวมถึงพนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษด้วย

มาตรา ๕ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว และในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใด ที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว

ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเลขาธิการ มีอำนาจกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใด ถ้ามิได้กำหนดวิธีการ ไว้เป็นการเฉพาะ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือ เลขาธิการกำหนดโดยทำเป็นประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี และถ้าประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งนั้นใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป ให้ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและให้ดำเนินการประกาศ ตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ถ้าประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใดมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเลขาธิการต้องกำหนด ระยะเวลาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย

ผู้กระทำการ **มาตรา ๖** ในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการ
ไม่ชอบด้วย ป.ป.ช. ต้องให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือองค์กร
กฎหมายอยู่ใน อิสระทุกองค์กร ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่า
อำนาจหน้าที่ องค์กรอิสระอื่น มีผู้กระทำการอันไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันอยู่ในหน้าที่
และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.
มีหนังสือแจ้งองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการ
ตามหน้าที่และอำนาจต่อไปโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่า การดำเนินการเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเข้าลักษณะเป็นการกระทำ

ความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นด้วย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ปรีกษาหารือร่วมกับองค์กรอิสระอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ซ้ำซ้อนกัน

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคสอง ให้ประธานกรรมการมีอำนาจเชิญประธานองค์กรอิสระอื่นมาร่วมประชุมเพื่อหารือและกำหนดแนวทางร่วมกันได้ และให้องค์กรอิสระทุกองค์กรปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว

มาตรา ๗ ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหา หรือจำเลยหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล มิให้นำระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหา หรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ และเมื่อได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำเลย ถ้าจำเลยหลบหนีไปในระหว่างต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ มิให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๘ มาใช้บังคับ

มาตรา ๘ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

หมวด ๑
คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติ

ส่วนที่ ๑
คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติ

คณะกรรมการ **มาตรา ๙** คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม

ป.ป.ช. การทุจริตแห่งชาติ ประกอบด้วยกรรมการจำนวนเก้าคน
ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา
จากผู้ซึ่งได้รับการสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหา

คุณสมบัติ ผู้ซึ่งได้รับการสรรหาต้องเป็นผู้มีความรู้
ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านกฎหมาย บัญชี
เศรษฐศาสตร์ การบริหารราชการแผ่นดิน หรือการอื่นใด
อันเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
และต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่ง
ไม่ต่ำกว่าอธิบดีผู้พิพากษา อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น
ตุลาการพระธรรมนูญหัวหน้าศาลทหารกลาง หรืออธิบดี
อัยการมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งที่ไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๔) ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์

(๕) เป็นหรือเคยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่มีกฎหมายรับรองการประกอบวิชาชีพโดยประกอบวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสี่สิบปีนับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อและได้รับการรับรองการประกอบวิชาชีพจากองค์กรวิชาชีพนั้น

(๖) เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ทางด้านการบริหาร การเงิน การคลัง การบัญชี หรือการบริหารกิจการวิสาหกิจในระดับไม่ต่ำกว่าผู้บริหารระดับสูงของบริษัทมหาชนจำกัดมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี

(๗) เคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตาม (๑) (๒)

(๓) (๔) หรือ (๖) รวมกันไม่น้อยกว่าสิบปี

การนับระยะเวลาตามวรรคสอง ให้นับถึงวันที่ได้
รับการเสนอชื่อหรือวันสมัครเข้ารับการสรรหาแล้วแต่กรณี

คุณสมบัติอื่น ๆ

มาตรา ๑๐ นอกจากคุณสมบัติตามมาตรา ๙ แล้ว
กรรมการต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปี
- (๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือ

เทียบเท่า

- (๔) มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์
- (๕) มีสุขภาพที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ

ลักษณะ

มาตรา ๑๑ กรรมการต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม

ต้องห้ามของ

ดังต่อไปนี้

กรรมการ ป.ป.ช.

(๑) เป็นหรือเคยเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระใด

(๒) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๓) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคล
ล้มละลายทุจริต

(๔) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์
หรือสื่อมวลชนใด ๆ

(๕) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๖) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่า
คดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่

- (๗) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
 (๘) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
 เป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
 (๙) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่
 โดยหมายของศาล

(๑๐) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงาน
 ของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือ
 ถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๑๑) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล
 อันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวย
 ผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก
 เพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ
 ปราบปรามการทุจริต

(๑๒) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำ
 ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่
 ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วย
 ความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ
 หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตาม
 ประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วย
 การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วย
 ยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก
 หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐาน
 เป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ

ปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐาน
ฟอกเงิน

(๑๓) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการ
อันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

(๑๔) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง

(๑๕) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยว่ามีการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำ
ด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรง
หรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย

(๑๖) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือ
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
มีคำพิพากษาว่าฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทาง
จริยธรรมอย่างร้ายแรงหรือเป็นผู้มีพฤติกรรมร้าย
ผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือ
จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่ง
รัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

(๑๗) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษา
ถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท
หรือความผิดลหุโทษ

(๑๘) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นในระยะสิบปีก่อนเข้ารับการสรรหา

(๑๙) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมืองในระยะสิบปีก่อนเข้ารับการสรรหา

(๒๐) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๒๑) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือกรรมการ หรือที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ

(๒๒) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์กรที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไร หรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

(๒๓) เป็นผู้ประกอบวิชาชีพอิสระ

(๒๔) มีพฤติการณ์อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

มาตรา ๑๒ เมื่อมีกรณีที่จะต้องสรรหาผู้สมควร คณะกรรมการได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการตามมาตรา ๙ ให้เป็นหน้าที่ สรรหาและอำนาจของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งประกอบด้วย

(๑) ประธานศาลฎีกา เป็นประธานกรรมการ

(๒) ประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร เป็นกรรมการ

(๓) ประธานศาลปกครองสูงสุด เป็นกรรมการ

(๔) บุคคลซึ่งศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่มีใช้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

ให้เลขาธิการวุฒิสภาเป็นเลขานุการของคณะกรรมการสรรหา และให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหา

ในการดำเนินการแต่งตั้งบุคคลตาม (๔) ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่มีใช้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการเสนอชื่อบุคคลซึ่งองค์กรนั้นแต่งตั้งเป็นกรรมการสรรหาภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากเลขาธิการวุฒิสภา โดยให้คัดเลือกจากบุคคลซึ่งมีความเป็นกลาง ซื่อสัตย์สุจริต และมีความเข้าใจในภารกิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และผู้จะได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือกรรมการองค์กรอิสระ แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่ง ให้ลงคะแนนใหม่อีกครั้งหนึ่ง ในการลงคะแนนครั้งนี้ ถ้ามีผู้เข้ารับการคัดเลือกเกินสองคนให้นำเฉพาะคนที่ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกมาลงคะแนนใหม่ ในกรณีที่มิได้คะแนนสูงสุดเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกเกินสองคน ให้ผู้เข้ารับการคัดเลือกซึ่งได้

คะแนนเท่ากันนั้นจับสลากเพื่อให้เหลือผู้ที่ได้คะแนนสูงสุด สองลำดับแรกเพียงสองคน ในการลงคะแนนครั้งหลังนี้ ถ้ายังไม่มีผู้ใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวน ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือกรรมการ องค์กรอิสระ แล้วแต่กรณี ให้ดำเนินการเพื่อคัดเลือกใหม่ โดยจะคัดเลือกผู้เข้ารับการคัดเลือกที่มีชื่ออยู่ในการคัดเลือก ครั้งแรกมิได้

ให้เลขาธิการวุฒิสภาประกาศรายชื่อกรรมการ สรรหาตาม (๔) ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหา ตาม (๒) หรือกรรมการสรรหาตาม (๔) มิได้ครบ ไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือพ้นกำหนดเวลาการคัดเลือกตาม วรรคสามแล้วมิได้มีการเสนอชื่อ ให้คณะกรรมการสรรหา เท่าที่มีอยู่ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจไปพลางก่อนได้ โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าคณะกรรมการสรรหาประกอบ ด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่

ให้กรรมการสรรหาตาม (๔) อยู่ในวาระการดำรง ตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันที่มีกรณีที่ต้องสรรหากรรมการใหม่ แต่ไม่รวมถึงการสรรหาใหม่หรือสรรหาเพิ่มเติมตาม มาตรา ๑๓ วรรคสี่ มาตรา ๑๔ วรรคสองและวรรคสาม และมาตรา ๑๕ และให้กรรมการสรรหาดังกล่าวพ้นจาก ตำแหน่งก่อนวาระเมื่อตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติ หรือมี ลักษณะต้องห้าม

ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสรรหาตาม (๔) แล้ว
จะเป็นกรรมการสรรหาในคณะกรรมการสรรหาสำหรับ
ศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระอื่นในขณะเดียวกันมิได้

ให้ประธานกรรมการสรรหา และกรรมการสรรหา
เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

การสรรหา
กรรมการ ป.ป.ช.

มาตรา ๑๓ ในการสรรหากรรมการ ให้คณะ
กรรมการสรรหาปรึกษาหารือเพื่อคัดสรรให้ได้บุคคลซึ่งมี
ความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่
มีพฤติกรรมทางจริยธรรม เป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม
รวมตลอดทั้งมีทัศนคติที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่
ให้เกิดผลสำเร็จ โดยนอกจากการประกาศรับสมัครแล้ว
ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาจากบุคคลซึ่งมี
ความเหมาะสมทั่วไปได้ด้วย แต่ต้องได้รับความยินยอม
ของบุคคลนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความหลากหลายของ
ประสบการณ์ที่แตกต่างกันในแต่ละด้านประกอบด้วย
และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้คณะกรรมการสรรหา
ใช้วิธีการสัมภาษณ์หรือให้แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่
เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือ
วิธีการอื่นใดที่เหมาะสม เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

ในการสรรหา ให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผย
และให้กรรมการสรรหาแต่ละคนบันทึกเหตุผลในการเลือก
ไว้ด้วย

ผู้ซึ่งจะได้รับการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงถึงสองในสามของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของคณะกรรมการสรรหา

ถ้าไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงตามวรรคสาม หรือมีแต่ยังไม่ครบจำนวนที่จะต้องสรรหา ให้มีการลงคะแนนใหม่สำหรับผู้ใดคะแนนไม่ถึงสองในสาม ถ้ายังได้ไม่ครบตามจำนวนให้มีการลงคะแนนอีกครั้งหนึ่ง ในกรณีที่การลงคะแนนครั้งหลังนี้ยังได้บุคคลไม่ครบตามจำนวนที่จะต้องสรรหา ให้ดำเนินการสรรหาใหม่สำหรับจำนวนที่ยังขาดอยู่

ภายในสามวันนับแต่วันปิดรับสมัครให้เลขาธิการวุฒิสภาประกาศรายชื่อผู้เข้ารับการสรรหาให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ประกาศดังกล่าวให้ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติและประวัติการทำงานตามที่คณะกรรมการสรรหากำหนดด้วย

มาตรา ๑๔ ผู้ได้รับการสรรหาเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

ผู้ได้รับการสรรหาเป็นกรรมการ
ป.ป.ช. ต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา

ในกรณีที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบผู้ได้รับการสรรหารายใด ให้ดำเนินการสรรหาบุคคลใหม่แทนผู้นั้น แล้วเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป

โดยผู้ซึ่งไม่ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาในครั้งนี้จะเข้ารับการสรรหาในครั้งใหม่ไม่ได้

เมื่อมีผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาแล้ว หากเป็นกรณีที่ประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งด้วยให้ผู้ได้รับความเห็นชอบประชุมร่วมกับกรรมการซึ่งยังดำรงตำแหน่งอยู่ ถ้ามี เพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการแล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ ในกรณีที่ผู้ซึ่งวุฒิสภาให้ความเห็นชอบ ยังได้ไม่ครบจำนวนที่ต้องสรรหา แต่เมื่อรวมกับกรรมการซึ่งยังดำรงตำแหน่งอยู่ ถ้ามี มีจำนวนถึงเจ็ดคน ก็ให้ดำเนินการประชุมเพื่อเลือกประธานกรรมการได้ และเมื่อโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปพลางก่อนได้ โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่ และให้ดำเนินการสรรหาเพิ่มเติมให้ครบตามจำนวนที่ต้องสรรหาต่อไปโดยเร็ว

ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการ และเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

ผู้ได้รับ
ความเห็นชอบเป็น
กรรมการ ป.ป.ช.
ยังมีได้พ้น
จากตำแหน่ง

มาตรา ๑๕ ผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาให้เป็นกรรมการ โดยที่ยังมิได้พ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา ๑๑ (๒๐) (๒๑) หรือ (๒๒) หรือยังประกอบด้วยวิชาชีพตามมาตรา ๑๑ (๒๓) อยู่ ต้องแสดงหลักฐานว่า

ได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพดังกล่าวแล้ว ต่อประธานวุฒิสภากายในเวลาที่ประธานวุฒิสภากำหนด ซึ่งต้องเป็นเวลาก่อนที่ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งกรรมการ ในกรณีที่ไม่แสดงหลักฐานภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิ และให้ดำเนินการสรรหาใหม่

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติ กรณีมีปัญหาหรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครหรือผู้ได้รับการสรรหา เกี่ยวกับคุณสมบัติ ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็น หรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครหรือผู้ได้รับการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุดท้าย การเสนอเรื่องเพื่อให้คณะกรรมการสรรหา การสรรหาวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสรรหากำหนด

การวินิจฉัย ให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผย
ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับแก่กรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการสรรหาด้วยโดยอนุโลม แต่กรรมการสรรหาที่ถูกกล่าวหาว่าขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามจะอยู่ในที่ประชุมในขณะพิจารณาและวินิจฉัยมิได้

มาตรา ๑๗ ให้ประธานกรรมการสรรหาและ กรรมการสรรหาได้รับเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนอื่น เบี้ยประชุมและค่าตอบแทน ประธานกรรมการสรรหาและ กรรมการสรรหาตามที่ประธานวุฒิสภากำหนด แต่สำหรับเบี้ยประชุม กรรมการสรรหา

ให้กำหนดให้ได้รับเป็นรายครั้งที่มาประชุมในอัตราไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของประธานกรรมการหรือกรรมการในคณะกรรมการข้าราชการรัฐสภาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการรัฐสภาได้รับในแต่ละเดือน แล้วแต่กรณี

วาระ **มาตรา ๑๘** กรรมการ มีวาระการดำรงตำแหน่งการดำรงตำแหน่ง เจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงกรรมการ ป.ป.ช. ตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีกรรมการใหม่แทน

การพ้นจาก **มาตรา ๑๙** นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตำแหน่ง กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อกรรมการ ป.ป.ช.

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑

(๔) พ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นตามรัฐธรรมนูญ เมื่อประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งประธานกรรมการให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการด้วย

ในกรณีที่มิมีปัญหาว่ากรรมการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตาม (๒) หรือ (๓) หรือไม่ ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการเลือกกรรมการ คนหนึ่งทำหน้าที่แทนประธานกรรมการ

ในระหว่างที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการ เท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ เว้นแต่จะมีกรรมการ เหลืออยู่ไม่ถึงห้าคน

ในกรณีที่กรรมการจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหากรรมการใหม่ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน ก่อนวันที่กรรมการครบวาระ แต่ถ้ากรรมการพ้นจาก ตำแหน่งด้วยเหตุอื่นนอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหากรรมการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ ตำแหน่งว่างลง

มาตรา ๒๐ เมื่อมีผู้ร้องขอโดยมีหลักฐานตาม สมควรว่ากรรมการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๙ (๒) หรือ (๓) ให้เลขาธิการวุฒิสภาเสนอเรื่องต่อประธาน กรรมการสรรหาภายในห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับการร้องขอ และให้คณะกรรมการสรรหาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ในการวินิจฉัย ให้ถือเสียงข้างมาก ในกรณีที่มิเสียงเท่ากัน ให้ประธานกรรมการสรรหาออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง เป็นเสียงชี้ขาด

หลักฐานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ สรรหากำหนด

กรณีมีผู้ร้องขอ มีหลักฐานว่า กรรมการ ป.ป.ช. พ้นจากตำแหน่ง

กรณีมี **มาตรา ๒๑** ในกรณีที่กรรมการ ต้องหยุด
 กรรมการ ป.ป.ช. ปฏิบัติหน้าที่เพราะถูกกล่าวหาและศาลฎีกาหรือศาลฎีกา
 เหลือไม่ถึงกึ่งหนึ่ง แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับฟ้อง
 และมีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ให้ประธานศาลฎีกา
 และประธานศาลปกครองสูงสุดร่วมกันแต่งตั้งบุคคลซึ่งมี
 คุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการ
 ทำหน้าที่เป็นกรรมการ เป็นการชั่วคราวให้ครบถ้วนคน
 โดยให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งทำหน้าที่ในฐานะกรรมการจนกว่า
 กรรมการที่ตนทำหน้าที่แทนจะปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือ
 จนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทน

การประชุมของ **มาตรา ๒๒** การประชุมของคณะกรรมการ ป.ป.ช.
 คณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าห้าคนจึงจะเป็น
 ป.ป.ช. องค์ประชุม ในกรณีที่กรรมการคนใดไม่อาจมาประชุมได้
 ให้จัดแจ้งเหตุนั้นไว้ในรายงานการประชุม

การลงมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ใช้
 คะแนนเสียงข้างมากของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่
 เว้นแต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้
 เป็นอย่างอื่น โดยประธานในที่ประชุม และกรรมการที่มา
 ประชุมต้องลงคะแนนเสียงเพื่อมีมติ และให้กรรมการคนหนึ่ง
 มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ในกรณีมีคะแนนเสียงเท่ากัน
 ให้ประธานในที่ประชุมมีสิทธิออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง
 เป็นเสียงชี้ขาด

การไม่เข้าประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่ออกเสียงลงมติโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าเป็นการจงใจฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม แต่ไม่เป็นการตัดสิทธิที่จะลาออกจากตำแหน่งก่อนมีการลงมติ

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุม ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการประชุมที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้ประธานกรรมการและกรรมการได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายครั้งเท่ากับกรรมการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ

มาตรา ๒๓ การลงมติเพื่อมีความเห็นว่า การลงมติผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ มีพฤติการณ์ร้ายว่ยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ต้องมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการลงมติเพื่อมีความเห็นว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าหน้าที่ของรัฐจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐรั่วรัวยาคิดปกปิด กระทบความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมด้วยโดยอนุโลม

การลงมติ
เป็นหนังสือ

มาตรา ๒๔ ในการลงมติของกรรมการตามมาตรา ๒๓ หรือในเรื่องอื่นใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ให้กรรมการลงมติเป็นหนังสือตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องมีชื่อเรื่องและประเด็นที่ลงมติ มติที่ลง และลายมือชื่อของกรรมการที่ลงมติ และให้เลขาธิการเก็บรวบรวมไว้เป็นหลักฐาน

มติที่ได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ดำเนินการต่อไปได้โดยไม่ต้องรอรับรองรายงานการประชุมของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และในกรณีที่ต้องทำคำวินิจฉัยเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ความเห็นชอบร่างคำวินิจฉัยนั้น และประธานกรรมการหรือผู้ทำหน้าที่แทนประธานกรรมการ

ได้ลงนามในคำวินิจฉัยนั้นแล้ว ให้ถือว่าเป็นคำวินิจฉัย
ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

การให้ความเห็นชอบตามวรรคสอง คณะกรรมการ
ป.ป.ช. จะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่ง หรือหลายคน
เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช.
ก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พ้นจาก
ตำแหน่งหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ทั้งคณะก่อนลงนาม
ในคำวินิจฉัย ให้เลขาธิการบันทึกเหตุดังกล่าวไว้ใน
คำวินิจฉัยและให้เลขาธิการเป็นผู้ลงนามในคำวินิจฉัย
นั้นแทน เมื่อเลขาธิการลงนามในคำวินิจฉัยดังกล่าวแล้ว
ให้คำวินิจฉัยนั้นเป็นอันใช้บังคับได้

มาตรา ๒๕ กรรมการต้องปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา
และการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจของคณะกรรมการ
ป.ป.ช. ต้องเป็นไปโดยสุจริต เทียบธรรม กล้าหาญ
และปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้ดุลพินิจ และปฏิบัติตน
ให้ถูกต้องตามมาตรฐานทางจริยธรรม ในระหว่างการดำรงตำแหน่ง
กรรมการจะเข้ารับการศึกษาหรืออบรมในหลักสูตรหรือ
โครงการใด ๆ มิได้ เว้นแต่เป็นหลักสูตรหรือโครงการ
ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้จัดขึ้นโดยเฉพาะสำหรับ
กรรมการ

การปฏิบัติหน้าที่
และการใช้อำนาจของ
คณะกรรมการ ป.ป.ช.
ต้องเป็นไปโดย
สุจริต เทียบธรรม

เงินเดือน
เงินประจำ
ตำแหน่งของ
ประธานกรรมการ
และกรรมการ
ป.ป.ช.

มาตรา ๒๖ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานกรรมการและกรรมการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ให้ประธานกรรมการและกรรมการได้รับเงินค่ารับรองเหมาจ่ายเป็นรายเดือนตามอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าเงินประจำตำแหน่งของประธานกรรมการหรือกรรมการ

สิทธิได้รับบำเหน็จ
ตอบแทนของ
ประธานกรรมการ
และกรรมการ
ป.ป.ช.

มาตรา ๒๗ ประธานกรรมการและกรรมการซึ่งดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่าหนึ่งปี มีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนเป็นเงินซึ่งจ่ายครั้งเดียวเมื่อพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) ครบวาระ
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก
- (๔) มีอายุครบเจ็ดสิบปี

ในการคำนวณบำเหน็จตอบแทนนั้นให้นำอัตราเงินเดือนตามมาตรา ๒๖ คูณด้วยจำนวนปีที่ดำรงตำแหน่งเศษของปีให้นับเป็นหนึ่งปี

สิทธิในบำเหน็จตอบแทนนั้นเป็นสิทธิเฉพาะตัวจะโอนไม่ได้ เว้นแต่กรณีตาย ให้ตกให้แก่คู่สมรส และทายาทที่ได้แจ้งไว้ และถ้าการตายนั้นเกิดขึ้นเพราะเหตุปฏิบัติหน้าที่หรือในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ได้รับเป็นสองเท่าของบำเหน็จตอบแทนที่กำหนดไว้ตามวรรคสอง

ส่วนที่ ๒

หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

มาตรา ๒๘ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่ อำนาจหน้าที่ของ
และอำนาจ ดังต่อไปนี้ คณะกรรมการ

ป.ป.ช.

(๑) ใ้สอบสวนและมีความเห็นกรณีมีการกล่าวหา ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ใดมีพฤติการณ์ ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือ กฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทาง จริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๒) ใ้สอบสวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิด ต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(๓) กำหนดใ้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งตรวจสอบ และเปิดเผยผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของ บุคคลดังกล่าว

(๔) ใต้อำนาจเพื่อดำเนินคดีในฐานะความผิดอื่นที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดหรือที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๕) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่น

ในการดำเนินการตาม (๔) ในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการเอง หรือมอบหมายให้หน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการเป็นผู้ดำเนินการก็ได้

การรายงาน **มาตรา ๒๙** ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รายงานผลการตรวจสอบ ผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่ พร้อมข้อสังเกตและผลการปฏิบัติ ต่อรัฐสภาทุกปี ทั้งนี้ ให้ประธานกรรมการ หรือกรรมการหน้าที่ของคณะ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย มาแถลงรายงานกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าวต่อรัฐสภา และให้ประกาศรายงานดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาและเปิดเผยต่อสาธารณะ

การปฏิบัติหน้าที่ **มาตรา ๓๐** ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๙ ของคณะ (๑) (๒) และ (๔) ให้รวมถึงการดำเนินการกับบุคคลอื่น กรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนรวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ หรือนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้

ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลตามมาตรา ๒๘ (๑) (๒) และ (๔) เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายด้วย

ในการดำเนินคดีตามมาตรา ๒๘ (๑) (๒) และ (๔) ให้ใช้บังคับกับการดำเนินการในคดีที่มีการกระทำอันเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบทและบทใดบทหนึ่งจะต้องดำเนินการตามมาตรา ๒๘ (๑) (๒) และ (๔) และคดีที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวข้งกัน และความผิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่จะต้องดำเนินการในคราวเดียวกันด้วย

มาตรา ๓๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๘ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะต้องจัดให้มีมาตรการหรือแนวทางที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพ เกิดความรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม

มาตรา ๓๒ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่ อำนาจหน้าที่ และอำนาจเสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะ เสนอมาตรการ ต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาล องค์การอิสระ หรือ ความเห็น และข้อเสนอแนะ องค์การอัยการในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงาน โครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ

เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริต การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(๒) จัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนอย่างเข้มงวด

(๓) เสนอแนะให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมาตรการใดที่เป็นช่องทางให้มีการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ หรือเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีต่อราชการได้

ในการจัดทำมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะในเรื่องที่กระทบต่อประโยชน์สาธารณะก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

เมื่อองค์กรตามวรรคหนึ่งได้รับแจ้งมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว หากเป็นกรณีที่ไม่อาจดำเนินการได้ ให้แจ้งปัญหาและอุปสรรคต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบต่อไป ทั้งนี้ ไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการ ป.ป.ช.

มาตรา ๓๓ เพื่อให้ประชาชนและหน่วยงาน กำหนดมาตรการ
ของรัฐมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือในการป้องกันและ กลไกเพื่อให้
ปราบปรามการทุจริต ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ประชาชน
มาตรการและกลไกที่จำเป็นต่อการดำเนินการในเรื่อง มีส่วนร่วม
ดังต่อไปนี้

(๑) การส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมี
ส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส
โดยได้รับความคุ้มครอง รวมทั้งจัดให้มีช่องทางการแจ้งข้อมูล
เบาะแส หรือพยานหลักฐานสำหรับการกระทำความผิดที่
อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยช่องทาง
ดังกล่าวต้องมีวิธีการที่ง่าย สะดวก ไม่มีขั้นตอนยุ่งยาก
และไม่ก่อผลร้ายกับผู้แจ้งดังกล่าว รวมทั้งดำเนินการ
เพื่อป้องกันการทุจริต ตลอดจนเสริมสร้างทัศนคติและ
ค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต

(๒) ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนหน่วยงาน
ของรัฐในการจัดให้มีกลไกการแจ้งเตือน กรณีพบว่ามี
พฤติการณ์ที่สื่อว่าอาจมีการทุจริตในหน่วยงานของตน

(๓) ส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้
ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับอันตรายของการทุจริต
รวมถึงค่านิยมที่เน้นการพึ่งพาระบบอุปถัมภ์ในสังคม
เพื่อให้เกิดการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
อย่างกว้างขวาง

(๔) รับฟังข้อเสนอแนะจากประชาชนหรือหน่วยงานของรัฐเพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในการดำเนินการตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อให้คำเสนอแนะ ช่วยเหลือ และร่วมมือกันดำเนินการ

คณะกรรมการตามวรรคสองให้ประกอบด้วยประธานกรรมการเป็นประธาน กรรมการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายจำนวนหนึ่งคน เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ประธานกรรมการการอุดมศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ผู้แทนจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตไม่เกินสี่คน และผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินสามคน ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งเป็นกรรมการ การแต่งตั้งผู้แทนจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคม และผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยให้ผู้แทนจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคม และผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี ให้เลขาธิการเป็นกรรมการ และเลขานุการ โดยให้เลขาธิการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่

เป็นผู้ช่วยเลขานุการไม่น้อยกว่าสองคน ทั้งนี้ คณะกรรมการดังกล่าวอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ หรือปฏิบัติการใด ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

มาตรา ๓๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชอำนาจในการบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ปฏิบัติหน้าที่ มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) มีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น มาให้ถ้อยคำหรือส่งมอบเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องมา เพื่อประโยชน์ในการไต่สวน

(๒) ให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือส่งบัญชีเอกสาร หรือหลักฐานใด ๆ มาเพื่อประโยชน์ในการไต่สวน

(๓) ดำเนินการขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจออกหมายเพื่อเข้าไปในเคหสถาน สถานที่ทำการ หรือสถานที่อื่นใด รวมทั้งยานพาหนะของบุคคลใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาที่มีการประกอบกิจการ เพื่อตรวจสอบ ค้น ยึด หรืออายัดเอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานอื่นใดซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ไต่สวน และหากยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จในเวลาดังกล่าว ให้สามารถดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะแล้วเสร็จ

(๔) มีคำสั่งให้หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานเอกชน ชี้แจงข้อเท็จจริง อำนวยความสะดวก หรือให้ความช่วยเหลือ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๕) จ้างที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ หาข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือหนี้สิน และการดำเนินคดี ในการติดตามทรัพย์สินในต่างประเทศได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

กรณีมีเหตุ
อันควรสงสัย
ว่ามีการทุจริต
หรือสื่อว่าอาจ
มีการทุจริต

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการดำเนินการอย่างใด ในหน่วยงาน ของรัฐอันอาจนำไปสู่การทุจริตหรือสื่อว่าอาจมีการทุจริต ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตรวจสอบโดยเร็ว ถ้าผลการตรวจสอบปรากฏว่ากรณีมีเหตุอันควรระมัดระวัง คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า สองในสามของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ มีหนังสือแจ้ง ให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวและคณะรัฐมนตรีทราบ พร้อมด้วยข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไข

หน่วยงานของรัฐและคณะรัฐมนตรีมีหน้าที่ต้อง ดำเนินการตามควรแก่กรณีเพื่อป้องกันมิให้เกิดการทุจริต หรือเกิดความเสียหายต่อประโยชน์ของรัฐหรือประชาชน โดยเร็วและถ้าไม่เกี่ยวกับความลับของทางราชการให้ เปิดเผยให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

มาตรา ๓๖ คณะกรรมการ ป.ป.ช. พนักงานเจ้าหน้าที่ และบุคคลซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้ง หรือมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างใด จะเปิดเผยข้อมูล ซึ่งมีลักษณะเป็นข้อมูล เฉพาะบุคคล ซึ่งมีลักษณะเป็นข้อมูลเฉพาะของบุคคล บรรดาที่ได้มา จากการปฏิบัติหน้าที่มิได้

การเปิดเผยข้อมูลการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในแต่ละขั้นตอน ห้ามเปิดเผยข้อมูลที่เป็นรายละเอียดของ ผู้กล่าวหา ผู้แจ้งเบาะแส และผู้ซึ่งเป็นพยาน หรือกระทำการใด อันจะทำให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลดังกล่าว การเปิดเผยข้อมูลอื่นใดเพื่อให้สาธารณชนได้ทราบ ให้อยู่ ภายใต้งื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) ในชั้นก่อนการไต่สวน ห้ามเปิดเผยชื่อ ผู้ถูกร้อง เว้นแต่มีเหตุอันจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการ ไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น และได้รับอนุญาตจาก คณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว

(๒) เมื่อได้ดำเนินการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น แล้วมีพยานหลักฐานพอสมควรก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะพิจารณาวินิจฉัย การเปิดเผยข้อมูลให้เป็นไปตามวิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๓) เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็น หรือวินิจฉัยว่าผู้ถูกกล่าวหา มีพฤติการณ์การกระทำความผิด ให้เปิดเผยความเห็นหรือคำวินิจฉัยได้ เว้นแต่

จะเปิดเผยชื่อผู้กล่าวหา ผู้แจ้งเบาะแสและผู้ซึ่งเป็นพยาน
มิได้ และต้องไม่กระทบต่อรูปคดีหรือความปลอดภัยใน
ชีวิตหรือทรัพย์สินของบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ห้ามมิให้มีการเปิดเผยหรือเผยแพร่ข้อมูลรายงาน
และสำนวนการตรวจสอบ การสอบสวน การไต่สวน
หรือการไต่สวนเบื้องต้น รวมทั้งบรรดาเอกสารที่เกี่ยวข้อง
กับการตรวจสอบ สอบสวน ไต่สวน หรือไต่สวนเบื้องต้น
ที่อยู่ระหว่างการดำเนินการจนกว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช.
จะได้พิจารณาและมีมติในเรื่องดังกล่าวแล้ว เว้นแต่จะ
เป็นการเปิดเผยเพื่อประโยชน์ในการไต่สวนหรือไต่สวน
เบื้องต้น ทั้งนี้ ให้ถือว่าเป็นความลับของทางราชการ

กรณีมี
การเปิดเผย
ข้อมูลอันเป็น
การฝ่าฝืน

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่มีการเปิดเผยข้อมูล
อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ ให้เลขาธิการ ดำเนินการ
ตรวจสอบเพื่อหาตัวผู้เปิดเผยข้อมูลโดยเร็ว หากตรวจสอบ
พบให้ดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่เปิดเผยข้อมูล หากเป็น
กรณีที่เกิดโดยจงใจให้ถือว่าเป็นความผิดทางวินัยอย่าง
ร้ายแรง ทั้งนี้ หากเลขาธิการไม่ดำเนินการตรวจสอบ
ให้ถือว่าเป็นความบกพร่องของเลขาธิการ และให้คณะ
กรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาดำเนินการตามควรแก่กรณี

กรณีมี
ความจำเป็น
ต้องได้ข้อมูล
เกี่ยวกับธุรกรรม
ทางการเงิน

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.
ดำเนินการตรวจสอบหรือไต่สวนเพื่อมีความเห็น หรือ
วินิจฉัยเกี่ยวกับการกระทำของบุคคลใด และมีความจำเป็น
ต้องได้ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกรรมทางการเงินของบุคคลนั้น

หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจขอข้อมูลดังกล่าวจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้ตามที่จำเป็น และให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ส่งมอบข้อมูลดังกล่าวให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. และให้ถือว่าการส่งมอบดังกล่าวเป็นการดำเนินการที่ชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแล้ว

มาตรา ๓๙ ในระหว่างการไต่สวน หรือเมื่อ ในระหว่าง คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลว่าผู้ใดกระทำความผิด และ การไต่สวน ความผิดนั้นมีโทษทางอาญา หากมีเหตุอันควรเชื่อว่า หากมีเหตุ อันควรเชื่อว่า ผู้ถูกกล่าวหาจะหลบหนี ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือ ผู้ถูกกล่าวหา ผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายมีอำนาจดำเนินการ จะหลบหนี ขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจออกหมายจับและควบคุมตัว ผู้ถูกกล่าวหาไว้

ในการจับและควบคุมตัวบุคคลตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวน ดำเนินการแทนก็ได้ และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวนดำเนินการ ตามที่ได้รับมอบหมายโดยเร็ว ทั้งนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายดังกล่าว เป็นพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในการจับ คุ่มขัง และการปล่อยชั่วคราว ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนของที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่มีการกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่เกิดขึ้นในลักษณะความผิดซึ่งหน้า ให้กรรมการ พนักงานไต่สวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย และพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ มีอำนาจจับกุมตัวผู้กระทำความผิดได้โดยไม่ต้องมีหมายของศาล และเมื่อจับได้แล้วให้ส่งมอบให้พนักงานสอบสวนควบคุมตัวไว้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

การปฏิบัติหน้าที่
ตาม พ.ร.ป.๙

มาตรา ๔๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๑) ให้ประธานกรรมการและกรรมการ เป็นเจ้าพนักงานในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา

(๒) ให้กรรมการไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ในการดำเนินการตรวจสอบ การสอบสวน การไต่สวน หรือการไต่สวนเบื้องต้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ กรรมการไต่สวน เลขาธิการ หัวหน้าพนักงานไต่สวน และพนักงานไต่สวน เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ และมีอำนาจ

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเช่นเดียวกับ
พนักงานสอบสวนด้วย

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีตามพระราช
บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่
ที่ได้รับมอบหมายหรือมอบอำนาจในการฟ้องคดี ว่าต่าง
หรือดำเนินคดีแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจ
ว่าความ และดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นศาลได้ ทั้งนี้
ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๔๑ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีคณะ
กรรมการ กรรมการไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน กรรมการ ป.ป.ช.
พนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ใดถูกดำเนินคดี กรรมการ ป.ป.ช.
ไม่ว่าเป็นคดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีปกครอง และไม่ว่า กรรมการไต่สวน
จะถูกฟ้องในขณะดำรงตำแหน่งหรือเมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้ว หัวหน้าพนักงาน
ไต่สวน
ถ้าการถูกดำเนินคดีดังกล่าว เป็นเพราะเหตุที่ได้มี พนักงานไต่สวน
มติ คำสั่ง หรือปฏิบัติหน้าที่ ให้สำนักงานมีอำนาจ และพนักงาน
ให้ความช่วยเหลือในการต่อสู้คดีแก่บุคคลดังกล่าว เจ้าหน้าที่
โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายให้พนักงาน ถูกดำเนินคดี
เจ้าหน้าที่ที่แตกต่างก็ได้ หรือในกรณีที่พนักงานอัยการ
มิใช่เป็นผู้ฟ้อง อาจขอให้พนักงานอัยการเข้าแก้ต่างให้แก่
บุคคลเหล่านั้นก็ได้ การให้ความช่วยเหลือดังกล่าวให้รวม
ถึงค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความด้วย ทั้งนี้ ตาม
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.
กำหนด

ในการปฏิบัติหน้าที่และการใช้ดุลพินิจของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการ กรรมการไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน และพนักงาน เจ้าหน้าที่ในการมีความเห็น มติ คำสั่ง ในการตรวจสอบ สอบสวน ไต่สวน หรือไต่สวนเบื้องต้นตามพระราช บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งได้แสดงผล อันสมควรประกอบแล้ว และได้กระทำไปโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครอง

ส่วนที่ ๓

การตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

การยื่นบัญชี
ทรัพย์สิน หนี้สิน
ของกรรมการ
ป.ป.ช.

มาตรา ๔๒ ให้กรรมการมีหน้าที่ยื่นบัญชี ทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตร ที่ยังไม่ บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งทรัพย์สินที่มอบหมายให้อยู่ ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่น ไม่ว่าโดยทางตรง หรือทางอ้อมต่อประธานวุฒิสภา โดยให้นำความในหมวด ๕ การดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน มาตรา ๑๐๕ ถึง มาตรา ๑๑๓ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยให้อำนาจ ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นอำนาจของประธาน วุฒิสภา ทั้งนี้ ให้ประธานวุฒิสภาแต่งตั้งคณะกรรมการ

ตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน เพื่อตรวจสอบเบื้องต้น
ก่อนเสนอประธานวุฒิสภาพิจารณา

ให้ประธานวุฒิสภาจัดให้มีการตรวจสอบบัญชี
ตามวรรคหนึ่ง และให้นำความในมาตรา ๓๔ มาใช้
บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของประธานวุฒิสภาในกรณีนี้ด้วย
โดยอนุโลม

คู่สมรสตามวรรคหนึ่งให้นำความในมาตรา ๑๐๒
วรรคสองมาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำ กรณี
ความผิดเกี่ยวกับการที่กรรมการผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชี กรรมการ ป.ป.ช.
ทรัพย์สินและหนี้สินต่อประธานวุฒิสภา หรือจงใจยื่น จงใจไม่ยื่น
บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จ บัญชีทรัพย์สิน
หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบและมีพฤติการณ์ และหนี้สิน
อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน
ให้ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการ
ฟ้องคดีต่อศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมืองต่อไป ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๗๗ และ
มาตรา ๘๑ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๔ ในกรณีที่ปรากฏว่ากรรมการผู้ใด กรณีปรากฏว่า
รั่วรัยผิดปกติให้ประธานวุฒิสภาส่งสำนวน พร้อมด้วย กรรมการ ป.ป.ช.
เอกสารหลักฐานไปยังประธานรัฐสภาเพื่อแจ้งให้สมาชิก ผู้ได้รั่วรัยผิดปกติ
สภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาทราบ เพื่อพิจารณา
ดำเนินการต่อไป

สิทธิเข้าชื่อ
กล่าวหาว่า
กรรมการ ป.ป.ช.
ผู้ใดมีพฤติการณ์
ร่ำรวยผิดปกติ
ทุจริตต่อหน้าที่

มาตรา ๔๕ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภา จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาหรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อกล่าวหาว่ากรรมการผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง โดยยื่นต่อประธานรัฐสภา พร้อมด้วยหลักฐานตามสมควร หากประธานรัฐสภาเห็นว่ามีความเห็นสมควรสั่งให้มีการกระทำตามที่ถูกกล่าวหา ให้ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องไปยังประธานศาลฎีกาเพื่อตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และให้นำความในมาตรา ๘๗ มาใช้บังคับด้วย โดยอนุโลม

การกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงการเข้าชื่อกล่าวหาว่ากรรมการและบุคคลอื่นเป็นตุลาการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดทางอาญา รวมทั้งผู้ให้ข้อขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่กรรมการ เพื่อจงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ด้วย

หมวด ๒ การไต่สวน

มาตรา ๔๖ ในการดำเนินการไต่สวนหรือ การดำเนินการไต่สวนเบื้องต้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวนไต่สวนหรือหัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน แล้วแต่กรณีไต่สวนเบื้องต้นต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นผู้หรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา

พยานหลักฐานใดที่ผู้ถูกกล่าวหา นำส่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือพนักงานไต่สวนจะไม่รับด้วยเหตุล่วงเลยเวลาหรือผิดขั้นตอนมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูลแล้ว หรือเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลาหรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน หรือหัวหน้าพนักงานไต่สวนเรียกบุคคลหรือเรียกเอกสารจากบุคคลใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวน ดำเนินการตามที่ร้องขอ แต่ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งนี้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวนหรือกรรมการที่กำกับดูแลเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหา จงใจประวิงเวลา

หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นด้วย

การควบคุม และกวดขัน พนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการไต่สวน
มาตรา ๔๗ ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเลขาธิการที่จะควบคุมและกวดขันพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการไต่สวน ให้ปฏิบัติหน้าที่ให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเลขาธิการแล้วแต่กรณีดำเนินการทางวินัยตามควรแก่กรณี

ระยะเวลา การไต่สวน มีความเห็น หรือวินิจฉัย
มาตรา ๔๘ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะมีการกล่าวหาหรือไม่ ว่ามีการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยพลัน โดยในกรณีที่จำเป็นต้องมีการไต่สวนต้องไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งต้องไม่เกินสองปี นับแต่วันเริ่มดำเนินการไต่สวน

ในการกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. คำนึงถึงความรวดเร็ว ความยากง่ายของการไต่สวน และอายุความของการดำเนินการในเรื่องนั้น โดยจะระบุ

ระยะเวลาของการไต่สวนข้อกล่าวหาแต่ละประเภทที่แตกต่างกันก็ได้

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอันไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจขยายระยะเวลาออกไปตามที่จำเป็นได้แต่รวมแล้วต้องไม่เกินสามปี เว้นแต่เป็นเรื่องที่จำเป็นต้องเดินทางไปไต่สวนในต่างประเทศ หรือขอให้หน่วยงานของต่างประเทศดำเนินการไต่สวนให้ หรือขอรับเอกสารหลักฐานจากต่างประเทศ จะขยายระยะเวลาออกเท่าที่จำเป็นก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับแจ้งจากผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการใช้จ่ายเงินแผ่นดินมีพฤติการณ์อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย และเป็นกรณีที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไม่มีอำนาจจะดำเนินการใดได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนโดยพลัน โดยให้ถือว่าเอกสารและหลักฐานที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบหรือจัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ภายใต้กำหนดอายุความ เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หรือตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังคงมีหน้าที่และอำนาจที่จะดำเนินการไต่สวน

และมีความเห็น หรือวินิจฉัย หรือดำเนินการตามหน้าที่ และอำนาจต่อไป แต่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา สอบสวนและดำเนินการลงโทษผู้ที่เกี่ยวข้องตามควร แก่กรณีโดยเร็ว

การตรวจสอบ
เบื้องต้น

มาตรา ๔๙ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการ ตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่า จะเป็นกรณีที่มีการกล่าวหาหรือไม่ ให้เลขาธิการหรือผู้ ที่เลขาธิการมอบหมายตรวจสอบเบื้องต้นก่อนตามหลักเกณฑ์ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด หากตรวจสอบเบื้องต้น แล้วพบว่า มีข้อมูล หรือรายละเอียดไม่เพียงพอที่จะ ดำเนินการต่อไป หรือความผิดที่กล่าวหา นั้นไม่ได้ อยู่ใน หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเป็น เรื่องที่ห้ามไม่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับไว้พิจารณา ตามมาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๕ (๑) ให้เสนอ คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาไม่รับเรื่องดังกล่าว ไว้พิจารณา ตามระยะเวลาและวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด และเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีคำสั่ง ไม่รับเรื่องไว้พิจารณาแล้ว ถ้าเป็นกรณีที่มีคำกล่าวหาให้ มีหนังสือแจ้งให้ผู้กล่าวหาทราบ

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคน เป็นผู้พิจารณาและมีคำสั่งแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้

คำกล่าวหาใดที่ไม่มีเหตุที่ไม่รับไว้พิจารณาตาม
วรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการไต่สวนต่อไป

ผู้กล่าวหาซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่รับเรื่องไว้
พิจารณาของกรรมการตามวรรคสอง อาจมีหนังสือ
ขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาทบทวนคำสั่งนั้น
ได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งตามวรรคสอง

ในการตรวจสอบเบื้องต้นให้เลขาธิการหรือ
หัวหน้าพนักงานไต่สวนมีอำนาจตามมาตรา ๓๔ (๑)
(๒) และ (๓) ด้วย

มาตรา ๕๐ ในการไต่สวน คณะกรรมการ การไต่สวน
ป.ป.ช. อาจมอบหมายเลขาธิการ หัวหน้า พนักงาน เบื้องต้น
ไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน เป็นผู้ไต่สวนเบื้องต้นได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายตาม
วรรคหนึ่ง ให้เลขาธิการ หัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือ
พนักงานไต่สวนดำเนินการเป็นคณะ ประกอบด้วย
เลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไต่สวน เป็นหัวหน้า
พนักงานไต่สวนอย่างน้อยหนึ่งคนร่วมเป็นคณะ และอาจ
มีผู้ช่วยพนักงานไต่สวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อช่วย
ในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยก็ได้ และในการไต่สวนปากคำ
ผู้ถูกกล่าวหาหรือพยาน ต้องกระทำโดยเลขาธิการ
หัวหน้าพนักงานไต่สวนหรือพนักงานไต่สวนหนึ่งคน
และผู้ช่วยพนักงานไต่สวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่

อีกหนึ่งคน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

การไต่สวนเบื้องต้นตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการ ให้เสร็จและจัดทำรายงานการไต่สวนเบื้องต้น เสนอ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่ วันที่ได้รับมอบหมาย

ภายใต้ระยะเวลาตามมาตรา ๔๘ ในกรณีที่ ที่ไม่อาจดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นตามระยะเวลาที่กำหนด ในวรรคสามให้เลขาธิการ หัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือ พนักงานไต่สวนแจ้งอุปสรรคและปัญหา ในการดำเนินการ พร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาและระยะเวลาดำเนินการ เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาสั่งขยายระยะเวลา โดยให้ขยายระยะเวลาได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกิน หกสิบวัน ในการนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมาย ให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้มีอำนาจขยายระยะเวลาแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับเรื่องใด ไว้พิจารณาแล้ว หากไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้เพราะเหตุ ขาดอายุความ อันเนื่องมาแต่การมิได้ปฏิบัติตามระยะเวลาตามมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สั่งยุติการดำเนินคดีอาญา และหาก การขาดอายุความดังกล่าว เกิดจากความผิด หรือจงใจ ปล่อยปละละเลย หรือประมาทเลินเล่อของผู้ใด

ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการเพื่อลงโทษผู้นั้นโดยเร็ว
 ในการไต่สวนเบื้องต้นให้เลขาธิการและหัวหน้า
 พนักงานไต่สวน มีอำนาจตามมาตรา ๓๔ (๑) (๒) และ (๓) ด้วย
 เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการไต่สวนเบื้องต้น
 ให้เกิดความรอบคอบและเป็นธรรม คณะกรรมการ ป.ป.ช.
 จะมอบหมายให้กรรมการแต่ละคนกำกับดูแลการไต่สวน
 เบื้องต้นในแต่ละด้านตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด
 ก็ได้

มาตรา ๕๑ ในการไต่สวนเรื่องใดที่เป็นเรื่อง การไต่สวน
 สำคัญมีผลกระทบอย่างกว้างขวาง หรือเป็นกรณีมีการ ในเรื่องที่สำคัญ
 ไต่สวนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
 หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ให้คณะกรรมการ
 ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเอง หรือจะแต่งตั้งกรรมการ
 ไม่น้อยกว่าสองคนและบุคคลอื่นเป็นคณะกรรมการ
 ไต่สวนก็ได้

การแต่งตั้งบุคคลอื่นเป็นกรรมการในคณะ
 กรรมการไต่สวนตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช.
 อาจแต่งตั้งจากหัวหน้าพนักงานไต่สวนหรือผู้ทรงคุณวุฒิ
 ตามวรรคสี่ตามความเหมาะสมกับเรื่องที่ไต่สวนได้

คณะกรรมการไต่สวนตามวรรคหนึ่งมีอำนาจ
 แต่งตั้งหัวหน้าพนักงานไต่สวนหรือพนักงานไต่สวน และ
 พนักงานเจ้าหน้าที่ให้ช่วยเหลือคณะกรรมการไต่สวน
 ในการดำเนินการตามหน้าที่ได้ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำ การไต่สวน ให้คณะกรรมการไต่สวนตามวรรคหนึ่ง มีอำนาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวที่ไม่มีลักษณะตาม มาตรา ๕๖ ให้เป็นที่ปรึกษาหรือเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒินั้นเป็นกรรมการ ในคณะกรรมการไต่สวนได้

ให้ที่ปรึกษาตามวรรคสี่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุม เช่นเดียวกับกรรมการ

คณะกรรมการไต่สวนตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการ ให้เสร็จและจัดทำสำนวนการไต่สวน เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับมอบหมาย และให้นำความในมาตรา ๕๐ วรรคสี่ วรรคห้า และวรรคหก มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ ไต่สวนเองให้นำความในวรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

การพิจารณา **มาตรา ๕๒** ในการพิจารณารายงานการไต่สวน รายงานการไต่สวน เบื้องต้นหรือสำนวนการไต่สวน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เบื้องต้นหรือ มีอำนาจไต่สวนเพิ่มเติมหรือสั่งให้มีการไต่สวนเพิ่มเติมได้ สำนวนการไต่สวน ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นชอบด้วย กับรายงานการไต่สวนเบื้องต้นหรือสำนวนการไต่สวน

รวมทั้งที่ไต่สวนเพิ่มเติมแล้ว ให้ถือว่ารายงานหรือสำนวนดังกล่าว เป็นสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเพื่อมีมติว่ากรณีมีมูลตามที่กล่าวหาหรือไม่ภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่มีการประชุมตามมาตรา ๗๕ วรรคสอง

มาตรา ๕๓ นอกจากหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการตรวจสอบเบื้องต้น การไต่สวน และการไต่สวนเบื้องต้นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติไว้แล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกระเบียบกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการตรวจสอบเบื้องต้น การไต่สวน และการไต่สวนเบื้องต้นได้ แต่ต้องไม่เป็นการเพิ่มขึ้นตอนที่มิจำเป็นหรือเป็นอุปสรรคต่อการได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น โดยอย่างน้อยต้องกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ และขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติหน้าที่แต่ละระดับให้ชัดเจน และมีระบบการติดตามตรวจสอบเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพเกิดความรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม

อำนาจออกระเบียบ กำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการตรวจสอบเบื้องต้น การไต่สวน และการไต่สวนเบื้องต้น

มาตรา ๕๔ ห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกเรื่องที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณา

ข้อห้ามมิให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกเรื่อง ขึ้นพิจารณา

(๑) เรื่องที่มีข้อกล่าวหาหรือประเด็นเกี่ยวกับเรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้วินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว เว้นแต่จะได้พยานหลักฐานใหม่อันเป็นสาระสำคัญแก่คดี

ซึ่งอาจทำให้ผลของคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เปลี่ยนแปลงไป

(๒) เรื่องที่เป็นคดีอาญาในประเด็นเดียวกันและ ศาลประทับฟ้องหรือพิพากษาหรือมีคำสั่งเสร็จ เด็ดขาด แล้ว เว้นแต่คดีนั้นได้มีการถอนฟ้องหรือทิ้งฟ้อง หรือเป็นกรณีที่ศาลยังมีคำวินิจฉัยในเนื้อหาแห่งคดี คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะรับหรือยกคำกล่าวหาที่ขึ้นพิจารณาก็ได้

(๓) ผู้ถูกร้องหรือผู้ถูกกล่าวหาตาย เว้นแต่เป็นกรณีร้ายแรงผิดปกติ

ข้อห้ามมิให้
คณะกรรมการ
ป.ป.ช. รับหรือ
ยกเรื่องขึ้นพิจารณา

มาตรา ๕๕ ห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกเรื่องที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณา เว้นแต่มีหลักฐานปรากฏชัดแจ้งและคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าเป็นกรณีที่เป็นกรกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง

(๑) เรื่องที่ล่วงเลยมาแล้วเกินสิบปีนับแต่วันเกิดเหตุ จนถึงวันที่มีการกล่าวหา

(๒) เรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่ามีการดำเนินการต่อผู้ถูกร้องหรือผู้ถูกกล่าวหา ตามกฎหมายอื่นเสร็จสิ้นและกันไปโดยชอบแล้ว และไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการดำเนินการนั้นไม่เที่ยงธรรม

(๓) ผู้ถูกร้องหรือผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐหรือพ้นจากตำแหน่งที่ถูกกล่าวหาไปแล้ว เกินห้าปี ในกรณีที่มีการพิจารณาเรื่องภายในกำหนดเวลา

แม้จะพ้นกำหนดเวลาห้าปีแล้ว ก็ให้มีอำนาจดำเนินการต่อไปได้

มาตรา ๕๖ ห้ามมิให้กรรมการ กรรมการไต่สวน ข้อห้าม
หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน ผู้ช่วยพนักงาน ดำเนินการไต่สวน
ไต่สวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีเหตุดังต่อไปนี้
เข้าร่วมดำเนินการไต่สวน พิจารณา หรือวินิจฉัยคดี

(๑) รู้เห็นเหตุการณ์หรือเคยสอบสวนหรือพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหาในฐานะอื่นที่มีชื่อในฐานะกรรมการ กรรมการไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน ผู้ช่วยพนักงานไต่สวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่มาก่อน

(๒) มีส่วนได้เสียในเรื่องที่กล่าวหา

(๓) มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

(๔) เป็นผู้กล่าวหาหรือเป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือพี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมบิดาหรือมารดากับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

(๕) มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในฐานะญาติหรือเป็นหุ้นส่วนหรือมีผลประโยชน์ร่วมกันหรือขัดแย้งกันทางธุรกิจกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

ในการดำเนินการในเรื่องใด กรรมการ กรรมการไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน ผู้ช่วยพนักงานไต่สวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ใดมีเหตุตามวรรคหนึ่ง

ในเรื่องนั้น ให้ผู้นั้นแจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่
คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายโดยเร็ว และระหว่างนั้น
ห้ามมิให้บุคคลดังกล่าวยุ่งเกี่ยวกับการดำเนินการใด ๆ
เกี่ยวกับเรื่องนั้นจนกว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่
คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายจะวินิจฉัย ซึ่งต้อง
วินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้มีส่วนได้เสียจะคัดค้าน
กรรมการ กรรมการไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน
พนักงานไต่สวน ผู้ช่วยพนักงานไต่สวน หรือพนักงาน
เจ้าหน้าที่ ผู้ได้รับแต่งตั้งหรือมอบหมาย ซึ่งมีเหตุตาม
วรรคหนึ่งก็ได้ โดยยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.
หรือผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย ภายใน
สามสิบวันนับแต่วันที่ปรากฏเหตุดังกล่าว เพื่อพิจารณา
วินิจฉัย ในระหว่างที่รอการวินิจฉัย ให้กรรมการ
กรรมการไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงาน
ไต่สวน ผู้ช่วยพนักงานไต่สวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่
ซึ่งถูกคัดค้านระงับการปฏิบัติหน้าที่ไว้พลางก่อน

การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้าน และ
การแต่งตั้งหรือมอบหมายบุคคลตามวรรคสอง ให้เป็นไป
ตามหลักเกณฑ์ ระยะเวลาดำเนินการ วิธีการ และ
เงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๕๗ ในระหว่างการไต่สวน หากปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการ เพราะเหตุใดๆ นอกจากถึงแก่ความตาย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวน เพื่อดำเนินคดีอาญา ดำเนินการทางวินัย หรือขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน แล้วแต่กรณีต่อไปได้

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการอันเนื่องมาจากความตาย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนในข้อกล่าวหาว่าร่ำรวยผิดปกติต่อไปได้

มาตรา ๕๘ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูล ให้สำนักงาน แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยเร็วซึ่งต้องไม่ช้ากว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติ และให้เปิดเผยเหตุผลของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป เว้นแต่เป็นกรณีการดำเนินการสอบสวนตามมาตรา ๘๘

มาตรา ๕๙ ในการกล่าวหาเจ้าพนักงานของรัฐ บรรดาที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ยื่นคำกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือสำนักงาน

ภายใต้บังคับมาตรา ๕๕ การกล่าวหาเจ้าพนักงานของรัฐ ให้กล่าวหาในขณะที่ผู้ถูกร้องเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ หรือพ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐไม่เกินห้าปี

ระหว่างไต่สวน
ผู้ถูกกล่าวหา
พ้นจากตำแหน่ง
หรือพ้นจาก
ราชการ

กรณีคณะ
กรรมการ ป.ป.ช.
มีมติว่าข้อกล่าวหา
ใดไม่มีมูล

การยื่น
คำกล่าวหา
เจ้าพนักงานของรัฐ

แต่ไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะยกคำกล่าวหาที่ได้มีการกล่าวหาไว้แล้วหรือกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัย ขึ้นได้สวนได้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่ถูกร้องพ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐหรือพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวแล้วแต่กรณี

ในกรณีที่มีการยกคำกล่าวหาขึ้นพิจารณาหรือกรณีที่ยกเหตุอันควรสงสัยขึ้นได้สวนภายในกำหนดเวลาดำเนินการแล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการกับเจ้าพนักงานของรัฐอื่น ซึ่งเป็นตัวการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนในเรื่องนั้นได้ด้วย ไม่ว่าผู้นั้นจะพ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐหรือพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวแล้ว

รายละเอียด

คำกล่าวหา

มาตรา ๖๐ คำกล่าวหาว่ามีการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหา
- (๒) ชื่อหรือตำแหน่งของผู้ถูกร้อง
- (๓) ข้อกล่าวหาและพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด

ตามข้อกล่าวหา พร้อมพยานหลักฐานหรืออ้างพยานหลักฐาน ผู้กล่าวหาจะเป็นผู้เสียหายหรือมิใช่ผู้เสียหายก็ได้ การกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง จะทำด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือก็ได้ และจะส่งด้วยวิธีใด ๆ ที่จะให้คำกล่าวหาขึ้นถึงสำนักงานก็ได้ ในกรณีที่ทำด้วยวาจา

ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานใต้สวนที่จะบันทึกรายละเอียดไว้ให้ครบถ้วนตามวรรคหนึ่ง

ให้สำนักงานจัดให้มีระบบในการจดแจ้งชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหาไว้ในทะเบียนที่รักษาไว้เป็นความลับ และไม่ว่าการณีใดจะเปิดเผยทะเบียนดังกล่าวมิได้ และให้ลบชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหาออกจากหนังสือกล่าวหานั้น

หนังสือกล่าวหาที่ไม่ปรากฏชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหาถ้ามีรายละเอียดตาม (๓) แล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะปฏิเสธไม่รับไว้พิจารณาไม่ได้

การกล่าวหาบุคคลตามมาตรานี้ ให้ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติไว้เป็นความผิดด้วย

มาตรา ๖๑ ในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์ หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน ให้ดำเนินคดีกับ เจ้าพนักงานของรัฐหรือบุคคลอื่นใดในข้อหาใด ๆ บรรดา ที่อยู่ ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้พนักงานสอบสวนแสวงหาข้อเท็จจริง รวมทั้งรวบรวม พยานหลักฐานเบื้องต้น แล้วส่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ

กรณีผู้เสียหาย ร้องทุกข์หรือ มีผู้กล่าวโทษต่อ พนักงานสอบสวน ให้ดำเนินคดีกับ เจ้าพนักงานของรัฐ หรือบุคคลอื่น

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้ว เห็นว่าเรื่องที่ได้รับมาตามวรรคหนึ่ง ไม่อยู่ในหน้าที่ และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือแม้จะอยู่ใน หน้าที่และอำนาจแต่เป็นเรื่องไม่ร้ายแรงที่เป็นการกล่าวหา เจ้าหน้าที่ของรัฐ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควร มอบหมายให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้ดำเนินการ ก็ให้ส่งเรื่อง คืบพนักงานสอบสวนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ เรื่องจากพนักงานสอบสวน โดยจะกำหนดระยะเวลา ในการดำเนินการให้พนักงานสอบสวนต้องปฏิบัติด้วยก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ และรวดเร็ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดทำคู่มือ แจกจ่ายให้พนักงานสอบสวนอย่างทั่วถึงเพื่อให้พนักงาน สอบสวนทราบว่าเรื่องใดบ้างที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของ คณะกรรมการ ป.ป.ช.

ในกรณีที่มีเหตุจะต้องขอให้ศาลออกหมายจับ บุคคลตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้พนักงานสอบสวน หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่มีอำนาจ ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ เพื่อให้ออกหมายจับ บุคคลดังกล่าวได้ หรือในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่จะ จับโดยไม่มีหมายจับได้ ให้พนักงานสอบสวน หรือ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจจับบุคคล ดังกล่าวได้

ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่จับบุคคลดังกล่าวไว้ ส่งตัวผู้ถูกจับพร้อมทั้งบันทึกการจับมายังพนักงานสอบสวนหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสี่สิบแปดชั่วโมง นับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับมาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน โดยมีให้นับระยะเวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวผู้ถูกจับจากที่จับมายังที่ทำการของพนักงานสอบสวน รวมเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย ในกรณีที่ไม่จำเป็นต้องมีการควบคุมตัวผู้ถูกจับไว้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจปล่อยตัวผู้ถูกจับไป โดยมีประกัน หรือไม่มีประกันก็ได้

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องมีการควบคุมตัวผู้ถูกจับไว้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาล เพื่อให้ศาลออกหมายขังผู้ถูกจับไว้ได้ ตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาสำหรับความผิดที่มีการร้องทุกข์กล่าวโทษนั้น

มาตรา ๖๒ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อำนาจการระดับสูงหรือเทียบเท่าลงมา มีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิด หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดในเรื่องที่มีใช่เป็นความผิดร้ายแรง ทั้งนี้ บรรดาที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

การดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิด

ตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตดำเนินการแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับเรื่องตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานดำเนินการส่งเรื่องที่ได้รับไว้ให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐเพื่อดำเนินการต่อไปภายในสามสิบวันนับแต่วันที่สำนักงานได้รับเรื่อง

การเทียบตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะวางหลักเกณฑ์การดำเนินการไต่สวนและการชี้มูลของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ให้สอดคล้องกับการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ก็ได้

ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐดำเนินการตามกำหนดระยะเวลาที่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๖๓ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีเป็นเรื่องที่มีใช้
พิจารณาเห็นสมควร อาจส่งเรื่องที่อยู่หน้าทีและ ความผิดร้ายแรง
อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๒๘ (๒)
และ (๔) ที่มีใช้ความผิดร้ายแรง ให้พนักงานสอบสวน
ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
ต่อไปก็ได้

มาตรา ๖๔ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีเรื่อง
พิจารณาเห็นว่าเรื่องที่มีการกล่าวหาเรื่องใด มิใช่เป็น ที่มีการกล่าวหา
ความผิดร้ายแรง หรือกล่าวหาในเรื่องที่มีได้อยู่หน้าที มิใช่เป็น
และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ความผิดร้ายแรง
ป.ป.ช. จะส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้ง
หรือถอดถอนของผู้ถูกร้องดำเนินการทางวินัยไปตาม
หน้าที่และอำนาจก็ได้

มาตรา ๖๕ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. การมอบหมายให้
มอบหมายให้หน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ หน่วยงานของรัฐ
มาตรา ๖๓ และมาตรา ๖๔ แล้ว ให้หน่วยงานของรัฐนั้น ดำเนินการตาม
ดำเนินการไปตามหน้าที่และอำนาจของตนและรายงานผล หน้าทีและอำนาจ
ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และรายงานผล
และวิธีการและภายในกำหนดระยะเวลาที่คณะกรรมการ การดำเนินการ
ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๖๖ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีที่คณะ
ไม่เห็นด้วยกับผลการดำเนินการตามรายงานตามมาตรา ๖๕ กรรมการ ป.ป.ช.
หรือมีกรณีเห็นว่าผู้ถูกร้องอาจไม่ได้รับความเป็นธรรม ไม่เห็นด้วยกับ
ผลการดำเนินการ ผลการดำเนินการ
ตามรายงาน

หรือการดำเนินการนั้นจะไม่เที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรืออาจเรียกสำนวน การไต่สวนหรือสอบสวนมาเพื่อดำเนินการได้ โดยจะ ดำเนินการไต่สวนใหม่ทั้งหมด หรือนำผลการไต่สวนหรือ สอบสวนของหน่วยงานของรัฐนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนมา ถือเป็นการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้

การไต่สวน
หรือไต่สวน
เบื้องต้นต้อง
ไม่เป็นการละเมิด
สิทธิและเสรีภาพ
ของบุคคลตาม
รัฐธรรมนูญหรือ
กฎหมาย

มาตรา ๖๗ ในการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น จะต้องไม่เป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตาม รัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย และต้องไม่ทำหรือจัดทำ การใด ๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกหลวง ทรมาน ใช้กำลังบังคับหรือกระทำโดยมิชอบด้วยประการ ใด ๆ เพื่อจูงใจให้ผู้นั้นให้ถ้อยคำในเรื่องที่ไต่สวนหรือ ไต่สวนเบื้องต้น

ในการสอบปากคำพยานหรือผู้ให้ถ้อยคำ จะกระทำ โดยใช้วิธีการบันทึกลงในวัสดุซึ่งถ่ายทอดออกเป็นภาพ หรือเสียงหรือโดยวิธีการอื่นใด ซึ่งพยานหรือผู้ให้ถ้อยคำ นั้นได้ตรวจสอบถึงความถูกต้องของบันทึกการให้ปากคำ นั้นแล้ว กรรมการหรือพนักงานไต่สวนอาจทำสำเนา ข้อความดังกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรหรือสิ่งบันทึก อย่างอื่นก็ได้ ในกรณีที่ผู้ให้ถ้อยคำเป็นเด็กอายุไม่เกิน สิบแปดปี ต้องดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความอาญาด้วย

เพื่อประโยชน์ในการไต่สวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจนำพยานหลักฐานที่ได้จากการไต่สวน หรือ พยานหลักฐานที่ได้มาจากต่างประเทศอื่นได้มาอย่างถูกต้อง ตามกฎหมายในคดีใดคดีหนึ่งมาใช้เป็นพยานหลักฐาน ประกอบสำนวนการไต่สวนที่เกี่ยวข้องได้

มาตรา ๖๘ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย อำนาจหน้าที่ของ ให้คณะกรรมการไต่สวนดำเนินการไต่สวน ตามมาตรา ๕๑ คณะกรรมการ หรือมอบหมายให้ผู้ไต่สวนเบื้องต้นดำเนินการไต่สวนเบื้องต้น ผู้ไต่สวนและ เรื่องใดแล้ว ให้คณะกรรมการไต่สวนและผู้ไต่สวนเบื้องต้น ผู้ไต่สวนเบื้องต้น มีหน้าที่และอำนาจในส่วนที่เกี่ยวกับการไต่สวนเช่นเดียวกับคณะกรรมการ ป.ป.ช.

มาตรา ๖๙ ในกรณีที่ปรากฏจากการไต่สวน กรณีปรากฏจาก หรือไต่สวนเบื้องต้นว่ามีพฤติการณ์น่าเชื่อว่า จะมีการโอน การไต่สวนหรือ ยักยอก แปรสภาพ หรือซุกซ่อนทรัพย์สินที่ผู้ถูกกล่าวหา ไต่สวนเบื้องต้นว่า จะมีการโอน ได้ใช้ในการกระทำความผิดหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยมิชอบ ยักยอก แปรสภาพ เนื่องจากการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ หรือซุกซ่อน ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้อง ทรัพย์สิน การร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ในกรณีที่ความผิดนั้นมีโทษทางอาญา ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัด ทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราว ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิผู้ถูกกล่าวหา ที่จะยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อขอรับ

ทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์โดยมีหรือไม่มีประกันหรือหลักประกันก็ได้

(๒) ในกรณีที่ เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราวเป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันยึดหรืออายัด หรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องคดีนั้น แต่ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองพิสูจน์ได้ว่าทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดชั่วคราวมิได้เกี่ยวข้องกับ การร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สั่งถอนการยึดหรืออายัดโดยพลัน รวมทั้งไม่ตัดสิทธิผู้ถูกกล่าวหาที่จะยื่นคำร้องขอผ่อนผันเพื่อขอรับทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์โดยมีหรือไม่มีประกันหรือหลักประกันก็ได้ ทั้งนี้ ทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาให้หมายความรวมถึงทรัพย์สินที่บุคคลอื่นมีชื่อเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ และมีพฤติการณ์เป็นการถือครองแทนหรือถือกรรมสิทธิ์แทนด้วย ในกรณีเช่นนั้นผู้มีชื่อเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์มีสิทธิพิสูจน์ว่าทรัพย์สินดังกล่าวมิได้เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติ

กรณีการไต่สวน **มาตรา ๗๐** ในการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น หรือไต่สวน หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน หรือเบื้องต้นมีพยาน กรรมการที่ได้รับมอบหมายตามมาตรา ๕๐ วรรคเจ็ด หลักฐานเพียงพอ เห็นว่ามีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนข้อกล่าวหา ที่จะสนับสนุน ข้อกล่าวหาว่า ว่ามีมูลความผิด ให้กรรมการหรือพนักงานไต่สวนแจ้งให้ มีมูลความผิด ผู้ถูกกล่าวหาทราบและกำหนดระยะเวลาตามสมควรที่

ผู้ถูกกล่าวหาจะมาชี้แจงข้อกล่าวหาและแสดงพยานหลักฐาน หรือนำพยานบุคคลมาให้ปากคำประกอบการชี้แจง

การแจ้งข้อกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งข้อเท็จจริง เกี่ยวกับการกระทำที่กล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิด และแจ้งข้อกล่าวหาเท่าที่จะทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจ ข้อกล่าวหาได้ดี และในกรณีที่เป็นการกล่าวหาว่าร้ายยผิดปกติ ให้แจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ร้ายยผิดปกติ สถานที่ตั้งของทรัพย์สิน ชื่อและที่อยู่ของผู้ครอบครอง หรือมีชื่อเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินในขณะ ที่แจ้งข้อกล่าวหา ทั้งนี้เท่าที่ทำได้ด้วย พร้อมทั้งแจ้งให้ ผู้ถูกกล่าวหาทราบถึงสิทธิการคัดค้านตามมาตรา ๕๖

ในการแจ้งข้อกล่าวหาให้จัดทำบันทึกการแจ้ง ข้อกล่าวหาเป็นลายลักษณ์อักษร ตามหลักเกณฑ์ และ วิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๗๑ ถ้าผู้ถูกกล่าวหา มีหลักฐานแสดง ว่าตนไม่ได้รับการแจ้งข้อกล่าวหา ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อกล่าวหาและ แสดงพยานหลักฐานหรือนำพยานบุคคลมาให้ปากคำ ประกอบการชี้แจงได้ภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด แต่ต้องยื่นคำร้องขอก่อนที่จะมีการฟ้องคดีต่อศาล

การเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงตามวรรคหนึ่ง ไม่มีผลกระทบต่อการไต่สวนที่ได้กระทำไปก่อนแล้ว

กรณีผู้ถูกกล่าวหา มีหลักฐานไม่ได้ รับแจ้งข้อกล่าวหา

การแจ้ง ข้อกล่าวหา **มาตรา ๗๒** ในการแจ้งข้อกล่าวหาตามมาตรา ๗๐ ให้กรรมการหรือพนักงานไต่สวนแจ้งพร้อมทั้งมอบบันทึกสรุปสาระสำคัญข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานให้ผู้ถูกกล่าวหา สรุปสาระสำคัญต้องมีรายละเอียดเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์ในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาได้ และต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบถึงสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๗๓ และให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อรับทราบไว้ด้วย

สรุปสาระสำคัญตามวรรคหนึ่งต้องไม่เป็นการเปิดเผย ชื่อ ตำแหน่ง ที่อยู่ของผู้กล่าวหาหรือพยาน หรือข้อมูลอื่นใดอันเป็นเหตุให้ทราบถึงตัวผู้กล่าวหาหรือพยาน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นเพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจข้อกล่าวหาได้ดี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

การชี้แจง แก้ข้อกล่าวหาและ การให้ปากคำของ **มาตรา ๗๓** ในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและ การให้ปากคำของผู้ถูกกล่าวหา การให้ปากคำของผู้ถูกกล่าวหา การให้ปากคำของผู้ถูกกล่าวหา ให้ผู้ถูกกล่าวหา มีสิทธิ นำทนายความหรือบุคคลซึ่งผู้ถูกกล่าวหาไว้วางใจไม่เกิน สามคนเข้าฟังในการชี้แจงหรือให้ปากคำของตนได้

กรณี พยานหลักฐาน **มาตรา ๗๔** ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่า พยานหลักฐานใดในสำนวนการไต่สวน ซึ่งต้องอ้างอิง ในสำนวน ในภายหน้าจะสูญหายหรือยากแก่การนำมาสืบพยาน การไต่สวน ในภายหลัง คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจยื่นคำร้องต่อ จะสูญหายหรือ ศาลขอให้มีการนำมาสืบพยานหลักฐานนั้นไว้ทันทีได้ ยากแก่การนำมา สืบพยาน ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

หรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มาตรา ๗๕ เมื่อดำเนินการไต่สวนเสร็จแล้ว สำนวนให้จัดทำสำนวนการไต่สวนเสนอประธานกรรมการ โดยมี การไต่สวนสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อและตำแหน่งหน้าที่ของผู้ถูกกล่าวหา
- (๒) เรื่องที่ถูกกล่าวหา
- (๓) ข้อกล่าวหา คำแก้ข้อกล่าวหา สรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องที่ได้จากการไต่สวน
- (๔) เหตุผลในการพิจารณาวินิจฉัยทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย
- (๕) บทบัญญัติของกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง
- (๖) สรุปความเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกกล่าวหา

ให้มีการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาสำนวนการไต่สวนเพื่อมีมติโดยเร็ว ซึ่งต้องนำเสนอต่อที่ประชุมไม่ช้ากว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ประธานกรรมการได้รับสำนวนการไต่สวน เว้นแต่จะได้มีการนัดหมายให้มีการประชุมทุกวันอยู่แล้วและมีเรื่องอื่นค้างพิจารณาอยู่

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับการจัดทำรายงานการไต่สวนเบื้องต้นด้วยโดยอนุโลม

ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาสำนวนการไต่สวนตามลำดับที่ได้รับสำนวนนั้น แต่ในกรณีที่คณะกรรมการ

ป.ป.ช. เห็นว่าเรื่องใดกระทบถึงประโยชน์ของรัฐหรือประชาชนอย่างร้ายแรง จะหยิบยกขึ้นพิจารณาก่อนก็ได้

หมวด ๓

การดำเนินการกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และผู้ดำรงตำแหน่งเฉพาะ

ส่วนที่ ๑

การดำเนินคดีทุจริตต่อหน้าที่หรือจงใจปฏิบัติ หน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติ แห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

การดำเนินคดี
ผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง
ตุลาการ
ศาลรัฐธรรมนูญ
ผู้ดำรงตำแหน่ง
ในองค์กรอิสระ

มาตรา ๗๖ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติ
ลงความเห็นเห็นว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการ
ศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ
มีพฤติการณ์ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือ
ใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย
ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงาน สำนักงานการไต่สวน
เอกสาร พยานหลักฐาน และความเห็น พร้อมสำเนา
อิเล็กทรอนิกส์ ไปยังอัยการสูงสุดภายในสามสิบวันนับแต่
วันที่มีมติ เพื่อให้อัยการสูงสุดดำเนินการฟ้องคดีต่อ
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ต่อไป ทั้งนี้ โดยไม่ต้องส่งตัวผู้ถูกกล่าวหาให้อัยการสูงสุด แต่ต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ

มาตรา ๗๗ เมื่ออัยการสูงสุดได้รับสำนวนคดี การฟ้องคดีต่อ
 อาญาตามมาตรา ๗๖ ไว้แล้ว ให้อัยการสูงสุด ดำเนินการ ศาลฎีกาแผนก
 ฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง คดีอาญาของ
 ทางการเมืองภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับ ผู้ดำรงตำแหน่ง
 สำนวน ทางการเมือง

ในกรณีที่อัยการสูงสุดเห็นว่าสำนวนการไต่สวน ยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีได้ ให้แจ้งคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยระบุข้อไม่สมบูรณ์ให้ครบถ้วนในคราวเดียวกัน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง ในกรณีนี้ให้อัยการสูงสุดและคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตั้งคณะกรรมการ ร่วมฝ่ายละเท่ากัน โดยมีผู้แทนจากแต่ละฝ่ายไม่เกิน ฝ่ายละห้าคน ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจาก อัยการสูงสุด เพื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานให้ สมบูรณ์ รวมทั้งดำเนินการอื่นใดให้สำนวนการไต่สวน ครบถ้วนสมบูรณ์ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับแต่งตั้ง เพื่อส่งให้อัยการสูงสุดฟ้องคดีต่อไป ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการร่วมมีอำนาจตามมาตรา ๓๔ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมการร่วมไม่อาจหาข้อยุติได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการต่อไปตามที่เห็นสมควร โดยจะยื่นฟ้องคดีเองก็ได้ แต่ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.

เห็นควรฟ้องคดี คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องดำเนินการฟ้องคดีภายในกำหนดอายุความ แต่ต้องไม่ช้ากว่าเก้าสิบวันนับแต่วันที่หาข้อยุติไม่ได้

ให้สำนักงานอำนวยการความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการร่วมตามวรรคสอง และให้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทำหน้าที่เลขานุการด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นฟ้องคดีเอง ห้ามมิให้พนักงานอัยการรับแก้ต่างคดีให้แก่จำเลย

ระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง มิให้นำรวมระยะเวลาที่ต้องดำเนินการตามวรรคสองและวรรคสามด้วย

ระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามมาตรานี้ ในกรณีมีเหตุอันจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ อัยการสูงสุด หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจขยายออกไปก็ได้ แต่ต้องไม่เกินกึ่งหนึ่งของระยะเวลาที่กำหนดไว้ และเมื่ออัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขยายเวลาแล้วให้แจ้งให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบ ในการปฏิบัติหน้าที่และการขยายระยะเวลาต้องคำนึงถึงอายุความในการดำเนินคดีประกอบด้วย

การฟ้องคดีเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาตามที่กำหนดในมาตรานี้ย่อมกระทำไม่ได้ถ้าได้ฟ้องภายในอายุความ แต่ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการอัยการ อัยการสูงสุด หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณี ต้องดำเนินการสอบสวน หากปรากฏว่าการไม่ปฏิบัติภายในระยะเวลาดังกล่าวเกิดจากการจงใจ ปล่อยปละละเลย หรือ

ประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใด ให้ดำเนินการเพื่อลงโทษผู้นั้นต่อไปโดยเร็ว

มาตรา ๗๘ ในการยื่นฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนก การแจ้งให้
คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้อัยการสูงสุด ผู้ถูกกล่าวหา
หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหามาศาล ศาลในวันฟ้องคดี
ในวันฟ้องคดี เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาถูกควบคุมตัว
อยู่ก่อนแล้วตามมาตรา ๓๙ ให้อัยการสูงสุดหรือ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้พนักงานสอบสวนนำตัว
บุคคลดังกล่าวมาศาลในวันฟ้องคดี

ในกรณีที่อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช.
แจ้งผู้ถูกกล่าวหาตามวรรคหนึ่งแล้ว แต่ผู้ถูกกล่าวหา
ไม่มาศาลโดยไม่แจ้งเหตุต่อศาล อัยการสูงสุดหรือ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่อัยการสูงสุด คณะกรรมการ
ป.ป.ช. มอบหมายมีอำนาจขอให้ศาลออกหมายจับได้

มาตรา ๗๙ ในคดีที่อัยการสูงสุดเป็นโจทก์ การอุทธรณ์
เมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
มีคำพิพากษาแล้วถ้าอัยการสูงสุดเห็นควรอุทธรณ์ต่อ
ที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาต่อไป ให้ดำเนินการได้

กรณีที่อัยการสูงสุดเห็นควรไม่อุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง
ให้แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบและรับฟังความ
คิดเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกอบการพิจารณา
ด้วย

ในคดีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นโจทก์ การจะอุทธรณ์หรือไม่ให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

กรณีที่คณะ กรรมการ ป.ป.ช. **มาตรา ๘๐** ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ฟ้องคดีเอง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะพิจารณามอบหมาย ฟ้องคดีเอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือจะพิจารณาแต่งตั้งทนายความเพื่อดำเนินคดีแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

กรณีที่ศาลฎีกา **มาตรา ๘๑** ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญา แผนกคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง ให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีคำพิพากษา ทางการเมืองจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ในกรณีที่ศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง มีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูก กล่าวหา ให้ผู้ต้องคำพิพากษานั้น พ้นจากตำแหน่งนับแต่ วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ของผู้นั้น และจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลา ไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้

ผู้ใดถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าในกรณีใด ผู้นั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือก เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิก

สภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิ
ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ

มาตรา ๘๒ ในการฟ้องคดีอาญาต่อศาลฎีกา การกระทำ
แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หาก ของผู้ถูกกล่าวหา
การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย เป็นเหตุให้เกิด
ในทางทรัพย์สินหรือเป็นการละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ ความเสียหาย
หรือบุคคลอื่น อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในทางทรัพย์สิน
แล้วแต่กรณี อาจยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอน ต่อหน่วยงานของรัฐ
การกระทำหรือคำสั่งอันมิชอบที่เป็นการละเมิดนั้นก็ได้ หรือบุคคลอื่น

สำหรับความเสียหายตามวรรคหนึ่ง ให้คณะ
กรรมการ ป.ป.ช. แจงให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง
ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจเพื่อให้มีการชดเชยค่าเสียหาย
ต่อไป

การยื่นคำร้องขอตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความ
รวมถึงการเพิกถอนสิทธิหรือเอกสารสิทธิ ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ
อนุมัติหรืออนุญาต หรือกระทำการใดไปโดยมิชอบ
ด้วยกฎหมายด้วย

มาตรา ๘๓ ในการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนก การรับทรัพย์สิน
คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ถ้าผู้ถูกกล่าวหา
หรือบุคคลที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดได้ใช้หรือได้
ทรัพย์สินมาโดยมิชอบ เนื่องจากการกระทำความผิดฐาน
ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัด

ตอบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย อัยการสูงสุด หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณี อาจร้องขอให้ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ริบทรัพย์สินดังต่อไปนี้ เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่ง มิได้รู้เห็นเป็นใจช่วยในการกระทำความผิด

(๑) ทรัพย์สินที่บุคคลได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ ในการกระทำความผิด

(๒) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณ เป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้ให้ ขอให้หรือรับว่าจะให้แก่ ผู้ถูกกล่าวหาโดยมิชอบ

(๓) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณ เป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิด หรือจากการเป็นผู้ใช้ ผู้สนับสนุน หรือผู้โฆษณาหรือ ประกาศให้ผู้อื่นกระทำความผิด

(๔) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณ เป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการจำหน่าย จ่าย โอน ด้วยประการใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) หรือ (๓)

(๕) ดอกผลหรือประโยชน์อื่นใดอันเกิดจาก ทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๓) หรือ (๔)

การคำนวณมูลค่า
การเก็บรักษา
และจัดการ
ทรัพย์สินที่ริบ
มาตรา ๘๔ เพื่อประโยชน์ในการร้องขอให้
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ริบทรัพย์สินตามมาตรา ๘๓ คณะกรรมการ ป.ป.ช.

อาจคำนวณมูลค่าของทรัพย์สินนั้น ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหา ได้ทรัพย์สินนั้นมา หรือมูลค่าของทรัพย์สินนั้น ในขณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหา กระทำความผิดแล้วแต่ว่ามูลค่าในขณะใดจะมากกว่ากัน และขอให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองสั่งให้ชำระเงินหรือสั่งให้ริบทรัพย์สินอื่นของ ผู้กระทำความผิดแทน ตามมูลค่าดังกล่าวได้

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองมีคำสั่งริบทรัพย์สินเนื่องจากการกระทำความผิด แม้คำพิพากษายังไม่ถึงที่สุด ให้เลขาธิการมีอำนาจเก็บ รักษาและจัดการทรัพย์สินดังกล่าว จนกว่าคดีถึงที่สุด หรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๘๕ การเก็บรักษาและการจัดการ การเก็บรักษา ทรัพย์สินตามมาตรา ๖๙ และมาตรา ๘๔ ให้เป็นไป และการจัดการ ทรัพย์สิน ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ในกรณีที่ทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งไม่เหมาะสมที่จะเก็บ รักษาไว้ หรือหากเก็บรักษาไว้จะเป็นภาระแก่ทางราชการ มากกว่าการนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น เลขาธิการอาจสั่ง ให้ผู้มีส่วนได้เสียริบทรัพย์สินนั้นไปดูแลและใช้ประโยชน์ โดยมีประกันหรือหลักประกันหรือให้นำทรัพย์สินนั้น ออกขายทอดตลาด หรือนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการ แล้วรายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบก็ได้

การให้ผู้มีส่วนได้เสียรับทรัพย์สินไปดูแล และใช้ประโยชน์ การนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาดหรือ การนำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์ของทางราชการตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ถ้าความปรากฏในภายหลังว่า ทรัพย์สินที่นำออกขายทอดตลาดหรือที่นำไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการตามวรรคสอง มิใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้คืนทรัพย์สินนั้นพร้อมทั้งชดใช้ค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพตามจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ถ้าไม่อาจคืนทรัพย์สินได้ ให้ชดใช้ราคาทรัพย์สินนั้นตามราคาที่ประเมินได้ในวันที่ยึดหรืออายัดทรัพย์สิน หรือตามราคาที่ไต่จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้น แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองได้รับดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดของดอกเบี้ยเงินฝากประเภทฝากประจำของธนาคารออมสินในจำนวนเงินที่ได้รับคืนหรือชดใช้ราคา แล้วแต่กรณี

การประเมินค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพตามวรรคสี่ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

กรณีมี **มาตรา ๘๖** ในกรณีที่มีคำพิพากษาของ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ถึงที่สุดให้ยกฟ้อง คำพิพากษา ถึงที่สุดให้ยกฟ้อง ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ
หยุดปฏิบัติหน้าที่อยู่ และยังมีได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อน
ก็ให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา
และถ้าในระหว่างหยุดปฏิบัติหน้าที่มีได้รับเงินเดือน
เงินประจำตำแหน่ง ค่าตอบแทน หรือประโยชน์อื่นใด
ก็ให้มีสิทธิได้รับเสมือนหนึ่งผู้นั้นได้ปฏิบัติหน้าที่ตลอด
ระยะเวลาที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ในกรณีที่ผู้นั้นพ้น
จากตำแหน่งไปก่อนที่จะมีคำพิพากษา การจ่ายเงินเดือน
เงินประจำตำแหน่ง ค่าตอบแทน หรือประโยชน์อื่นใด
ให้จ่ายจนถึงวันก่อนวันที่พ้นจากตำแหน่ง

ส่วนที่ ๒

การดำเนินคดีกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

มาตรา ๘๗ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. การดำเนินคดี
ไต่สวนและมีความเห็นว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ
ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง
ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องต่อศาลฎีกา
เพื่อวินิจฉัย

กรณีฝ่าฝืนหรือ
ไม่ปฏิบัติตาม
มาตรฐานทาง
จริยธรรมอย่าง
ร้ายแรง

การเสนอเรื่องต่อศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง และการพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกาให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาซึ่งต้องกำหนดให้ใช้ระบบไต่สวนและให้ดำเนินการโดยรวดเร็ว

ให้นำความในมาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๖ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

การเสนอเรื่องต่อศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการในศาลแทนได้

ส่วนที่ ๓

การดำเนินการกรณีฝ่าฝืนมาตรา ๑๔๔ ของรัฐธรรมนูญ

การดำเนินการ **มาตรา ๘๘** เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ
กรณีฝ่าฝืน ป.ป.ช. หรือเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับแจ้งจาก
บทบัญญัติแห่ง เจ้าหน้าที่ของรัฐตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญมาตรา
รัฐธรรมนูญ ๑๔๔ วรรคสี่ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ
สอบสวนเป็นทางลับโดยพลัน และไม่ว่าในกรณีใดผู้ใด
จะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้แจ้งมิได้

เจ้าหน้าที่ของรัฐรวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
ซึ่งจัดทำโครงการหรืออนุมัติหรือจัดสรรเงินงบประมาณ

โดยรู้ว่ามี การดำเนินการอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติ
ของรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง
จะพ้นจากความรับผิดชอบตามรัฐธรรมนูญเฉพาะเมื่อได้แจ้งต่อ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.
จะได้ดำเนินการสอบสวน

การสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. สอบสวนแล้วเห็นว่ามิมีมูล
ให้เสนอความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยเร็ว และให้
ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการต่อไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๑๔๔ วรรคสาม

ในกรณีจำเป็นและได้รับคำร้องขอ ให้
คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดให้มีการคุ้มครองเจ้าหน้าที่
ของรัฐตามวรรคหนึ่งเช่นเดียวกับการคุ้มครองพยานตาม
มาตรา ๑๓๑

มาตรา ๘๙ การเรียกเงินคืนกรณีฝ่าฝืนบทบัญญัติ การเรียกเงินคืน
แห่งรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๔๔ วรรคสาม หรือวรรคสี่ กรณีฝ่าฝืน
ให้กระทำได้ภายในยี่สิบปีนับแต่วันที่ที่มีการจัดสรรงบประมาณนั้น บทบัญญัติ
ทั้งนี้ มิให้นำมาตรา ๕๕ (๑) มาใช้บังคับกับการดำเนินการ แห่งรัฐธรรมนูญ
ตามมาตรานี้

หมวด ๔

การดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

การดำเนินการกับ **มาตรา ๙๐** ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นตามมาตรา ๙๐ และเห็นว่า การให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหา ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปอาจเกิดความเสียหายให้แก่ทางราชการหรือเป็นอุปสรรคในการได้สวนต่อไป ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหา สั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราว ถ้าต่อมาผลการได้สวนปรากฏว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยเร็วเพื่อดำเนินการให้ผู้ถูกกล่าวหา กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

เมื่อผู้บังคับบัญชาได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้บังคับบัญชามีอำนาจสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหา นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นเวลาหกเดือนหรือจนกว่าจะได้รับแจ้งผลการพิจารณาจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในหกเดือนนับแต่วันที่แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบ ตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่พ้นกำหนดหกเดือนแล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังมีคำวินิจฉัย ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหา กลับเข้าปฏิบัติงานต่อไป

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกกล่าวหาเป็นผู้บริหาร
ท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัด
เป็นผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหา นั้น และมีอำนาจ
สั่งการตามวรรคสองได้

ความในมาตรานี้ไม่เป็นการตัดอำนาจของ
ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะดำเนินการ
ตามอำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงาน
บุคคลที่ใช้บังคับกับผู้ถูกกล่าวหา นั้น

ความในมาตรานี้ไม่ใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ที่เป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ
ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ข้าราชการตุลาการ
ศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครอง
และวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือข้าราชการอัยการตาม
กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ

มาตรา ๙๑ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สวน
แล้วมีมติวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐาน
ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่
ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม
หรือความผิดที่เกี่ยวข้องกัน ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ถ้ามีมูลความผิดทางอาญา ให้คณะกรรมการ
ป.ป.ช. ส่งรายงาน สำนักงานการได้สวน เอกสารหลักฐาน
สำเนาอิเล็กทรอนิกส์ และคำวินิจฉัยไปยังอัยการสูงสุด
ภายในสามสิบวัน เพื่อให้อัยการสูงสุดยื่นฟ้องคดีต่อไป

กรณีได้สวน
มีมติวินิจฉัยว่า
เจ้าหน้าที่ของรัฐ
กระทำความผิด

(๒) ถ้ามีมูลความผิดทางวินัย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงาน สำนวนการไต่สวน เอกสารหลักฐาน และคำวินิจฉัยไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้ง ถอดถอนภายในสามสิบวันเพื่อให้ดำเนินการทางวินัย ต่อไป

การแจ้งให้
ผู้ถูกกล่าวหา
ไปรายงานตัว

มาตรา ๙๒ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่ง สำนวนการไต่สวนให้อัยการสูงสุดเพื่อดำเนินคดีอาญา ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งผู้ถูกกล่าวหาให้ไปรายงานตัว ต่ออัยการสูงสุดตามวันเวลาที่กำหนด

หากผู้ถูกกล่าวหาไม่ไปรายงานตัวตามกำหนด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ ตามมาตรา ๓๙ ต่อไป

ส่วนที่ ๑

การดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

การดำเนินคดีกับ
เจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๙๓ เมื่ออัยการสูงสุดได้รับสำนวนคดีอาญา ตามมาตรา ๙๑ ให้อัยการสูงสุดพิจารณาเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับสำนวน

ให้นำความในมาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๐ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔

มาตรา ๘๕ และมาตรา ๘๖ มาใช้บังคับกับการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๘๔ เมื่อศาลที่มีเขตอำนาจพิพากษา การอุทธรณ์
ในคดีที่อัยการสูงสุดเป็นโจทก์ตามสำนวนที่ได้รับจาก หรือฎีกา
คณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ถ้าอัยการสูงสุดจะไม่อุทธรณ์
หรือฎีกา ให้อัยการสูงสุดหารือกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก่อน
ในกรณีที่มีความเห็นต่างกันและไม่อาจหาข้อยุติได้
ให้อัยการสูงสุดพิจารณาดำเนินการต่อไปโดยคำนึงถึง
ความเป็นธรรมและประโยชน์ของประเทศเป็นสำคัญ และ
ชี้แจงเหตุผลให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

เมื่ออัยการสูงสุดฟ้องคดีตามวรรคหนึ่งแล้ว
จะถอนฟ้องมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และ
อัยการสูงสุดเห็นว่าเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม
สมควรถอนฟ้อง

มาตรา ๘๕ ในการดำเนินคดีหากผู้ถูกกล่าวหา การดำเนินคดี
เป็นอัยการสูงสุดในขณะกระทำความผิดหรือขณะที่ถูกกล่าวหา กรณีผู้ถูกกล่าวหา
ให้ประธานกรรมการมีอำนาจฟ้องหรือยื่นคำร้องต่อศาลที่มี เป็นอัยการสูงสุด
เขตอำนาจเอง

มาตรา ๘๖ ในการดำเนินคดีกับผู้ถูกกล่าวหา การดำเนินคดี
ที่เป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารและเป็นคดีที่อยู่ใน กับผู้ถูกกล่าวหา
เขตอำนาจของศาลทหาร ให้อัยการสูงสุดเป็นอัยการทหาร ที่อยู่ในอำนาจ
ตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหาร หรือจะมอบหมาย ศาลทหาร
ให้อัยการทหารเป็นผู้ฟ้องคดีแทนก็ได้

การดำเนินการกับ **มาตรา ๙๗** ในการดำเนินการกับเจ้าหน้าที่
 เจ้าหน้าที่ของรัฐ ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ
 ต่างประเทศ หรือบุคคลที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบ
 รัฐธรรมนูญนี้ ให้นำความในมาตรา ๙๑ (๑) มาตรา ๙๒
 มาตรา ๙๓ และมาตรา ๙๔ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

การดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

การดำเนินการ **มาตรา ๙๘** เมื่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจ
 ทางวินัยกับ แต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาได้รับสำนวนการไต่สวน
 เจ้าหน้าที่ของรัฐ ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๙๑ แล้ว
 ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้น
 พิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.
 ได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก
 โดยในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหา ให้ถือว่า
 สำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวน
 การสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัย
 ตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงาน
 บุคคลของผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้น แล้วแต่กรณี

กรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการตุลาการ
 ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ

ศาลยุติธรรม ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารหลักฐานพร้อมทั้งความเห็นไปยังประธานกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ประธานกรรมการตุลาการศาลปกครอง หรือประธานกรรมการอัยการ แล้วแต่กรณีเพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ โดยเร็ว โดยให้ถือรายงานและเอกสารหลักฐานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นส่วนหนึ่งของความเห็นเพื่อพิจารณาทางวินัยในสำนวนการสอบสวนด้วย และเมื่อดำเนินการได้ผลประการใดแล้ว ให้แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบผลการพิจารณา

การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณาสั่งลงโทษผู้ถูกกล่าวหาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนได้รับแจ้งมติที่ได้ขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาทบทวนตามมาตรา ๙๙ วรรคสอง ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้ถูกกล่าวหา นั้น

จะพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐก่อนหรือหลัง
ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติวินิจฉัยมูลความผิด เว้นแต่
คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติเมื่อพ้นกำหนดเวลาตาม
มาตรา ๔๘ แล้ว แต่ไม่เป็นการตัดอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช.
ที่จะดำเนินการเพื่อดำเนินคดีอาญาต่อไป

สำหรับผู้ถูกกล่าวหาซึ่งไม่มีกฎหมาย ระเบียบ
หรือข้อบังคับเกี่ยวกับวินัยเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.
มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดในเรื่องที่ถูกกล่าวหา
ให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจ
แต่งตั้งถอดถอนเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ
ต่อไป

ในการส่งสำนวนการไต่สวนเพื่อดำเนินการทาง
วินัยกับผู้ถูกกล่าวหา คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือ
ประธานกรรมการ อาจมอบหมายให้เลขาธิการ หรือผู้ที่
ได้รับมอบหมายเป็นผู้ดำเนินการแทนก็ได้

กรณีมีพยาน
หลักฐานใหม่
อันแสดงได้ว่า
ผู้ถูกกล่าวหา
มิได้มีการ
กระทำความผิด

มาตรา ๔๙ ในการพิจารณาลงโทษทางวินัยตาม
คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หากผู้บังคับบัญชา
หรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนมีพยานหลักฐานใหม่
อันแสดงได้ว่าผู้ถูกกล่าวหามิได้มีการกระทำความผิด
ตามที่กล่าวหาหรือกระทำความผิดในฐานความผิดที่แตกต่าง
จากที่ถูกกล่าวหา ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้ง
ถอดถอน มีหนังสือพร้อมเอกสารและพยานหลักฐานถึง
คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อขอให้พิจารณาทบทวน

มตินั้นได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจาก คณะกรรมการ ป.ป.ช.

เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ในการพิจารณา ทบทวนตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา พยานหลักฐานโดยละเอียด เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเป็นประการใดให้แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจ แต่งตั้งถอดถอนทราบเพื่อดำเนินการต่อไปตามมติของ คณะกรรมการ ป.ป.ช.

มาตรา ๑๐๐ ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจ กรณี แต่งตั้งถอดถอนหรือผู้ใดไม่ดำเนินการตามมาตรา ๙๘ ผู้บังคับบัญชา โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าผู้บังคับบัญชาหรือ หรือผู้มีอำนาจ ผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนจงใจปฏิบัติหน้าที่ขัดต่อ แต่งตั้งถอดถอน ไม่ดำเนินการ กฎหมาย หรือกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามกฎหมาย พิจารณาโทษ ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล ทางวินัย ของผู้ถูกกล่าวหา

ในกรณีตามวรรคหนึ่งหรือในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการทางวินัยไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ให้เสนอความเห็นไปยังนายกรัฐมนตรี และให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการตามที่เห็นสมควร หรือในกรณีจำเป็น คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะขอให้ คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วย ระเบียบข้าราชการพลเรือน หรือคณะกรรมการอื่นซึ่งมี หน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ

หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือคณะกรรมการที่ทำหน้าที่บริหารรัฐวิสาหกิจ หรือผู้สั่งแต่งตั้งกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ แล้วแต่กรณี พิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจให้ถูกต้อง เหมาะสมต่อไปก็ได้ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นเป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งความเห็นไปยังประธานกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ประธานกรรมการตุลาการศาลปกครอง หรือประธานกรรมการอัยการ แล้วแต่กรณี

ผู้ถูกลงโทษ
มีสิทธิฟ้องคดีต่อ
ศาลปกครอง

มาตรา ๑๐๑ ผู้ซึ่งถูกลงโทษตามมาตรา ๙๘ ที่มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง จะฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ถูกลงโทษโดยไม่ต้องอุทธรณ์ตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกลงโทษนั้น หรือจะดำเนินการอุทธรณ์ดุลพินิจในการกำหนดโทษของผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกลงโทษนั้นก่อนก็ได้

ในกรณีที่ผู้ถูกลงโทษนำคดีไปฟ้องต่อศาลปกครองโดยมิได้ฟ้องคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ศาลปกครองแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีสิทธิขอเข้ามาเป็นคู่กรณีในคดีด้วยได้

หมวด ๕

การดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน

ส่วนที่ ๑

การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และการตรวจสอบ

มาตรา ๑๐๒ ในการดำเนินการตามมาตรา ๒๘ (๓) อย่างน้อยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตร ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

- (๑) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- (๒) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
- (๓) ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ฯลฯ

(๔) ข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อธิบดีผู้พิพากษาขึ้นไป

(๕) ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อธิบดีศาลปกครองชั้นต้นขึ้นไป

(๖) ข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อธิบดีอัยการขึ้นไป

(๗) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง

(๘) ตำแหน่งอื่นตามที่กฎหมายอื่นกำหนดให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

(๙) ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

คู่สมรสตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

การยื่นบัญชี
ทรัพย์สินและหนี้สิน
ของเจ้าพนักงาน
ของรัฐ

มาตรา ๑๐๓ เจ้าพนักงานของรัฐตำแหน่งใด จะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยให้นำ

ความในวรรคสองของมาตรา ๑๐๒ มาใช้บังคับด้วยโดย
อนุโลม

มาตรา ๑๐๔ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. การเผยแพร่
กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดต้องยื่นบัญชีทรัพย์สิน และ บัญชีทรัพย์สิน
หนี้สินตามมาตรา ๑๐๒ และมาตรา ๑๐๓ แล้ว ให้เผยแพร่ และหนี้สิน
ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป และให้แจ้งให้หน่วยงาน
ต้นสังกัดทราบด้วย

มาตรา ๑๐๕ การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน การยื่น
ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ยื่นพร้อมหลักฐาน บัญชีทรัพย์สิน
ที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้ง และหนี้สินต่อ
หลักฐานการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษี คณะกรรมการ ป.ป.ช.
ที่ผ่านมา โดยในกรณียื่นเป็นเอกสารผู้ยื่นจะต้องลง
ลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีทรัพย์สิน
และหนี้สิน และสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้า พร้อมทั้ง
จัดทำรายละเอียดของเอกสารประกอบบัญชีทรัพย์สิน
และหนี้สินที่ยื่นด้วย ทั้งนี้ ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดง
รายการ ให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศ
และให้รวมถึงทรัพย์สินของบุคคลดังกล่าวที่มอบหมาย
ให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่า
โดยทางตรงหรือทางอ้อมด้วย

หลักเกณฑ์ ระยะเวลา การขยายระยะเวลา
วิธีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และหลักฐานประกอบ

ตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยอาจกำหนดให้ยื่นด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ การกำหนดดังกล่าวให้คำนึงถึงวิวัฒนาการของเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับรูปแบบและวิธีการใช้อิเล็กทรอนิกส์แทนการใช้เอกสารได้ด้วย รวมทั้งให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ระยะเวลาที่กำหนดให้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวต้องไม่น้อยกว่าหกสิบวัน

การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่งให้ยื่นตามกำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) ตำแหน่งตามมาตรา ๑๐๒ (๑) (๒) (๓) และ (๙) ให้ยื่นเมื่อเข้ารับตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่ง

(๒) ตำแหน่งตามมาตรา ๑๐๒ (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และตำแหน่งอื่นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด นอกจาก (๑) ให้ยื่นเมื่อเข้ารับตำแหน่งและเมื่อพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และทุกสามปีตลอดเวลาที่ยังดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในกรณีตาม (๑) ถ้าพ้นจากตำแหน่งและได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งใหม่ ภายในหนึ่งเดือน ผู้นั้นไม่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีเข้าดำรงตำแหน่งใหม่ แต่ไม่ต้องห้ามที่ผู้นั้นจะยื่นเพื่อเป็นหลักฐาน

ในกรณีตาม (๑) หรือ (๒) ถ้าเจ้าพนักงานของรัฐผู้ใดได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นใด ที่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินด้วย เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นไม่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินใหม่ แต่ไม่ต้องห้ามที่ผู้นั้นจะยื่นเพื่อเป็นหลักฐาน

มาตรา ๑๐๖ เพื่อประโยชน์ในการมีส่วนร่วม การเปิดเผยบัญชี
 ของประชาชนในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน แสดงรายการ
 ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เปิดเผยบัญชีแสดงรายการ
 ทรัพย์สินและหนี้สิน ที่ตั้งของอสังหาริมทรัพย์ และ
 เอกสารประกอบของผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๐๒ (๑) มีส่วนร่วมของ
 เฉพาะนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประชาชน
 และสมาชิกวุฒิสภา และบุคคลตามมาตรา ๑๐๒ (๒)
 (๓) (๗) และ (๙) รวมทั้งของคู่สมรสและบุตรที่ยัง
 ไม่บรรลุนิติภาวะของบุคคลดังกล่าว ให้ประชาชนทราบ
 เป็นการทั่วไปโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วัน
 ที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีดังกล่าว โดยบัญชีแสดง
 รายการทรัพย์สินและหนี้สิน ที่ตั้งของอสังหาริมทรัพย์
 และเอกสารประกอบต้องไม่ระบุถึงรายละเอียด
 ทางทะเบียนของทรัพย์สิน และภาพถ่ายทรัพย์สินหรือ
 ข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่จำเป็นหรือที่อาจก่อให้เกิด
 อันตรายต่อเจ้าของข้อมูลได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่
 คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยการเผยแพร่
 ให้กำหนดช่วงระยะเวลาในการดำเนินการที่ชัดเจน

การเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
ของบุคคลตามมาตรา ๑๐๒ (๙) ตำแหน่งใด ให้เป็นไป
ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการเปิดเผย
ข้อมูลตามวรรคหนึ่ง อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อเจ้าของข้อมูล
ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการลบหรือตัดทอนหรือ
ทำโดยประการอื่นใด ที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลนั้นก่อน
การเปิดเผยให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปได้ โดยแจ้ง
ให้ผู้ยื่นทราบถึงการดำเนินการดังกล่าว

กรณีมี **มาตรา ๑๐๗** เมื่อมีการแต่งตั้งหรือสั่งให้เจ้าหน้าที่
การแต่งตั้ง **ของรัฐ**พ้นจากตำแหน่งที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด
หรือสั่งให้ ให้ ต้อง ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินในหน่วยงานใด
เจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้หัวหน้าหน่วยงานนั้นแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ
พ้นจากตำแหน่ง กำหนดให้ต้องยื่น ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการแต่งตั้งหรือสั่งให้พ้นจาก
บัญชีทรัพย์สิน ตำแหน่ง ทั้งนี้ เว้นแต่กรณีของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับ
และหนี้สิน เลือกตั้ง ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะ
เป็นผู้แจ้ง

มาตรการป้องกัน **มาตรา ๑๐๘** บัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่มี
การเปลี่ยนแปลง ผู้ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้สำนักงานจัดให้
ข้อความหรือ มีมาตรการป้องกันมิให้มีการเปลี่ยนแปลงข้อความหรือ
เอกสาร เอกสารได้

มาตรา ๑๐๙ ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใดไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามเวลาที่กำหนด ให้สำนักงานมีหนังสือแจ้งให้บุคคลดังกล่าวทราบ โดยทางไปรษณีย์ตอบรับหรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ พร้อมทั้งกำหนดเวลาที่ขยายให้ซึ่งต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และในกรณีที่มีความจำเป็นอาจขยายระยะเวลาได้อีกไม่เกินสามสิบวัน

กรณีไม่ยื่น
บัญชีทรัพย์สิน
และหนี้สินตาม
เวลาที่กำหนด

เมื่อปรากฏว่าบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินหรือเอกสารประกอบที่ได้รับมาตามวรรคหนึ่งไม่ครบถ้วนหรือมีข้อมูลคลาดเคลื่อน และไม่มีพฤติการณ์อันเชื่อได้ว่ามีเจตนาปกปิดทรัพย์สินหรือหนี้สิน ให้เลขาธิการหรือผู้ที่เลขาธิการมอบหมายแจ้งให้บุคคลดังกล่าวดำเนินการให้ครบถ้วนหรือถูกต้องภายในระยะเวลาที่เลขาธิการกำหนด

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้ว ถ้าบุคคลดังกล่าวยังไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ยื่นไม่ครบถ้วนหรือมีข้อมูลคลาดเคลื่อน และมีพฤติการณ์อันเชื่อได้ว่ามีเจตนาปกปิดทรัพย์สินหรือหนี้สิน ให้สำนักงานเสนอเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามมาตรา ๑๑๔ ต่อไป

การตรวจสอบ ทรัพย์สินและหนี้สิน **มาตรา ๑๑๐** ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินตามบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นไว้ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ครั้งแรก และเมื่อมีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินครั้งต่อ ๆ ไป ให้ตรวจสอบถึงความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินด้วย

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานใต้สวน ดำเนินการตรวจสอบตามวรรคหนึ่งก่อนเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาก็ได้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ ระยะเวลาที่จะต้องตรวจสอบหรือพิจารณาข้อโต้แย้งให้แล้วเสร็จ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ให้นำความในมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๘ มาใช้บังคับกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินด้วยโดยอนุโลม และให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานใต้สวน มีอำนาจตามมาตรา ๓๔ (๑) (๒) และ (๓) ด้วย

การเปิดเผย ผลการตรวจสอบ ทรัพย์สินและหนี้สิน **มาตรา ๑๑๑** ภายใต้บังคับมาตรา ๑๐๖ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เปิดเผยแพร่ผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตามพระราช

บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ประชาชนทราบเป็นการ
ทั่วไป การเปิดเผยดังกล่าวให้เปิดเผยว่าผิดปกติหรือไม่

ในกรณีที่มีการเปิดเผยผลการตรวจสอบว่าไม่พบ
เหตุผิดปกติ การเปิดเผยเช่นนั้นไม่เป็นการตัดอำนาจ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการตรวจสอบเพิ่มเติม
ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยของความถูกต้องหรือ
ความมีอยู่จริงขึ้นในภายหลัง

มาตรา ๑๑๒ ในการตรวจสอบทรัพย์สินและ
หนี้สิน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งให้หน่วยงาน
ของรัฐ สถาบันการเงิน หรือบุคคลใดที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบ
ความถูกต้องหรือความมีอยู่จริงตามที่ปรากฏในรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นไว้ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.
หรือทรัพย์สินหรือหนี้สินอื่นใดที่มีได้แจ้งไว้ในบัญชีทรัพย์สิน
และหนี้สิน และแจ้งผลให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ
ภายในระยะเวลา ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด
โดยมิให้นำบทบัญญัติของกฎหมายที่ห้ามหน่วยงานใดเปิดเผย
ข้อมูล ในความครอบครองมาใช้บังคับกับการแจ้ง
ข้อมูลดังกล่าว

การตรวจสอบ
ทรัพย์สิน หนี้สิน
และแจ้งผลให้
คณะกรรมการ
ป.ป.ช. ทราบ

มาตรา ๑๑๓ ในกรณีที่ผลการตรวจสอบความ
เปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินพบว่า มีพฤติการณ์
ร้ายแรงผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ
ไต่สวนเพื่อร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินต่อไป

ผลการตรวจสอบ
ทรัพย์สินและหนี้สิน
พบว่า มีพฤติการณ์
ร้ายแรงผิดปกติ

ผู้มีหน้าที่ยื่น
บัญชีทรัพย์สิน
และหนี้สินจงใจไม่
ยื่นบัญชีทรัพย์สิน
และหนี้สิน

มาตรา ๑๑๔ เมื่อปรากฏว่าผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้นั้นทราบ และกำหนดระยะเวลาตามสมควรที่ผู้นั้นจะมาชี้แจงข้อกล่าวหา ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด แล้วนำเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาต่อไป

กรณีตามวรรคหนึ่ง หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สิน หรือหนี้สิน ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กรณีเป็นบุคคลตามมาตรา ๑๐๒ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อวินิจฉัย ทั้งนี้ ให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มีอำนาจพิจารณาและพิพากษาคดีของบุคคลตาม
มาตรา ๑๐๒ (๙) ด้วย

(๒) กรณีเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ยกเว้นเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ตามมาตรา ๑๐๒ (๙) ให้เสนอเรื่องต่อศาลอาญา
คดีทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อวินิจฉัย

ในการดำเนินคดีกับผู้ถูกกล่าวหาตามวรรคสอง
ให้นำความในมาตรา ๘๐ มาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๖
มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

การดำเนินการกรณีร่ำรวยผิดปกติ

มาตรา ๑๑๕ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ การดำเนินการกับ
ป.ป.ช. ไม่ว่าจะเพราะเหตุมีการกล่าวหาหรือเพราะคณะ เจ้าพนักงานของรัฐ
กรรมการ ป.ป.ช. มีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าพนักงานของรัฐ กรณีร่ำรวยผิดปกติ
ผู้ใดร่ำรวยผิดปกติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ
ไต่สวนโดยพลัน

การกล่าวหาและการไต่สวนของคณะกรรมการ
ป.ป.ช. ตามวรรคหนึ่ง ให้นำความในหมวด ๒ การไต่สวน
มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่จะมีการบัญญัติไว้
เป็นการเฉพาะในส่วนนี้

การไต่สวน
และมีความเห็น
หรือวินิจฉัยว่า
ผู้ไต่ร่ำรายผิดปกติ

มาตรา ๑๑๖ ในการไต่สวนและมีความเห็น หรือวินิจฉัยว่าผู้ไต่ร่ำรายผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจตรวจสอบที่มาของทรัพย์สินและหนี้สิน การเคลื่อนไหวทางการเงิน หรือการทำธุรกรรมของ บุคคลนั้น และดำเนินการอื่นใดเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงมา ประกอบการวินิจฉัย และในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาได้ยื่น บัญชีทรัพย์สินและหนี้สินไว้แล้ว ไม่ว่าจะเป็นการยื่นต่อ คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเป็นการยื่นตามมาตรา ๑๓๐ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. นำบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน มาพิจารณาเพื่อเทียบกับทรัพย์สินที่มีอยู่ในขณะ ดำเนินการไต่สวน ประกอบกับรายได้และรายจ่าย และการเสียภาษีเงินได้ของผู้นั้น และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหา ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามรายการและภายในระยะเวลา ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ไม่ว่าผู้นั้นจะได้ เคยยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินมาก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม

ระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ต้องไม่น้อย กว่าสามสิบวันแต่ไม่เกินหกสิบวัน

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวน ตามวรรคหนึ่งแล้ว แม้ผู้ถูกกล่าวหาจะถึงแก่ความตาย ก็ไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการ ตรวจสอบต่อไป แต่ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน สองปีนับแต่วันที่ผู้นั้นถึงแก่ความตาย

มาตรา ๑๑๗ เมื่อผู้ถูกกล่าวหาได้รับแจ้ง ข้อกล่าวหาว่าร้ายยผิดปกติแล้วให้ผู้ถูกกล่าวหาที่มีหน้าที่ พิสูจน์หรือแสดงที่มาของรายได้หรือทรัพย์สินของตน

ผู้ถูกกล่าวหา ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ว่าร้ายยผิดปกติ

มาตรา ๑๑๘ ในกรณีที่เกิดคณะกรรมการ ป.ป.ช. ใ้ไตสวนแล้วและมีความเห็นว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กร อิศระร้ายยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงาน สำนวนการใ้ไตสวน เอกสาร พยานหลักฐาน และความเห็น ไปยังอัยการสูงสุดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิมีมติ เพื่อให้อัยการสูงสุดดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนก คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อขอให้ศาล สั่งให้ทรัพย์สินนั้นรวมทั้งบรรดาทรัพย์สินหรือประโยชน์ อื่นใดที่ได้มาแทนทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินเพราะ ร้ายยผิดปกติ โดยให้นำความในมาตรา ๘๔ มาใช้ บังคับด้วยโดยอนุโลม

กรณีใ้ไตสวน และมีความเห็นว่า ร้ายยผิดปกติ

มาตรา ๑๑๙ เมื่ออัยการสูงสุดได้รับสำนวนคดี ตามมาตรา ๑๑๘ แล้ว ให้อัยการสูงสุดดำเนินการยื่น คำร้องขอต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองเพื่อขอให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. และให้นำความในมาตรา ๗๗ มาใช้บังคับด้วย โดยอนุโลม

การดำเนินการ ยื่นคำร้องขอ ต่อศาลเพื่อขอ ให้ทรัพย์สิน ตกเป็นของแผ่นดิน

ในคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน
ให้ผู้ถูกกล่าวหา มีภาระการพิสูจน์ที่ต้องแสดงให้ศาล
เห็นว่าทรัพย์สินดังกล่าวมิได้เกิดจากการร่ำรวยผิดปกติ

การดำเนินคดีหรือการร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็น
ของแผ่นดิน ให้ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล

กรณี **มาตรา ๑๒๐** ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดี
ศาลประทับ อาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประทับฟ้องคดี
ฟ้องคดีและกรณี ตามมาตรา ๑๑๙ ให้นำความในมาตรา ๘๑ มาใช้บังคับด้วย
ศาลพิพากษาให้ โดยอนุโลม
ทรัพย์สินตกเป็น
ของแผ่นดิน

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาให้ทรัพย์สินตกเป็นของ
แผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ ให้รับทรัพย์สินที่ผู้นั้นได้มา
จากการกระทำความผิด รวมทั้งบรรดาทรัพย์สิน หรือ
ประโยชน์อื่นใดที่ได้มาแทนทรัพย์สินนั้นตกเป็นของ
แผ่นดิน

ให้นำความในมาตรา ๘๒ มาใช้บังคับกับกรณี
ร่ำรวยผิดปกติด้วย

ในกรณีที่อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอตามมาตรา ๑๑๙
สำหรับบุคคลอื่นที่มีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการ
ศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ
ในฐานะเป็นตุลาการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนด้วย ให้ศาลฎีกา
แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจ
พิจารณาและพิพากษาคดีสำหรับบุคคลดังกล่าวได้ด้วย

มาตรา ๑๒๑ ในกรณีที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลถึงที่สุดให้ยกคำร้องด้วยเหตุที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ไม่ได้ร่ำรวยผิดปกติตามที่ถูกกล่าวหาให้นำความในมาตรา ๘๖ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

กรณีมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดให้ยกคำร้องด้วยเหตุไม่ได้ร่ำรวยผิดปกติ

มาตรา ๑๒๒ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ใต้อัยการและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงาน สำนวนการใต้อัยการ เอกสาร พยานหลักฐาน และความเห็นไปยังอัยการสูงสุดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิมติ เพื่อให้อัยการสูงสุดดำเนินการยื่นคำร้อง ต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินที่ร่ำรวยผิดปกติตกเป็นของแผ่นดินต่อไป และให้นำความในมาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๑๑๙ มาตรา ๑๒๐ และมาตรา ๑๒๑ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

กรณีใต้อัยการและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ

ในกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งอัยการสูงสุด ให้ประธานกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินที่ร่ำรวยผิดปกติตกเป็นของแผ่นดินต่อไป โดยให้นำความในมาตรา ๘๐ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจงคำวินิจฉัยพร้อมด้วยข้อเท็จจริงโดยสรุป ไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนของผู้ถูกกล่าวหา ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่วินิจฉัย เพื่อส่งลงโทษไล่ออกภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง โดยให้ถือว่ากระทำการทุจริตต่อหน้าที่

ความในวรรคสามมิให้ใช้บังคับกับผู้ถูกกล่าวหาที่เป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ใ้สอบสวนและวินิจฉัยว่าข้าราชการดังกล่าวร้ายวณผิดปกติ ให้แจ้งให้ประธานกรรมการแจ้งไปยังประธานกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ประธานกรรมการตุลาการศาลปกครอง หรือประธานกรรมการอัยการแล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการแล้วแต่กรณีต่อไป และในกรณีที่มีการสั่งให้พ้นจากราชการให้ถือว่าเป็นการให้พ้นจากราชการเพราะกระทำการทุจริตต่อหน้าที่

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น หรือ สมาชิกสภาท้องถิ่น ให้ส่งคำวินิจฉัยพร้อมด้วยข้อเท็จจริง โดยสรุปไปยังผู้มีอำนาจสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง เพื่อสั่งให้ พ้นจากตำแหน่งภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำการทุจริตต่อหน้าที่

ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ตามวรรคสาม หรือผู้มีอำนาจสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตาม วรรคห้า มีอำนาจสั่งไล่ออกหรือดำเนินการถอดถอนได้ โดยไม่ต้องสอบสวนหรือขอมติจากคณะรัฐมนตรี หรือ ความเห็นชอบจากองค์กรบริหารงานบุคคล

มาตรา ๑๒๓ ในกรณีที่มีคำพิพากษาอันถึงที่สุด กรณีมี ของศาลให้ยกคำร้องขอด้วยเหตุที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ได้ คำพิพากษา ร่ำรวยผิดปกติตามที่ถูกกล่าวหา และถ้าผู้ถูกกล่าวหา ถึงที่สุดให้ ใต้ถูกไล่ออกหรือถูกถอดถอน ตามมาตรา ๑๒๒ วรรคสาม ยกคำร้องขอ หรือวรรคห้า ให้ผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ด้วยเหตุที่ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้มีอำนาจสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง แล้วแต่กรณี ไม่ได้ร่ำรวย สั่งเพิกถอนคำสั่งไล่ออกหรือถอดถอนโดยเร็ว และผู้นั้น ผิดปกติ มิสิทธิได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน หรือประโยชน์ อื่นใดที่พึงได้รับถ้ามิได้ถูกไล่ออกหรือถูกถอดถอน ทั้งนี้ ตามระเบียบบริหารงานบุคคลหรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนด

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็น ข้าราชการตามมาตรา ๑๒๒ วรรคสี่ การจะดำเนินการ

อย่างไรให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง หรือ คณะกรรมการอัยการ แล้วแต่กรณี กำหนด

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้ผู้นั้น ได้รับความเป็นธรรมตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับผู้ถูกกล่าวหา นั้น ๆ ในกรณีที่ไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับดังกล่าว ให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวห้ามไม่ให้หน่วยงานของรัฐยกอายุความใดขึ้นอ้าง อันจะเป็นเหตุให้ไม่สามารถให้ความเป็นธรรมแก่บุคคล ดังกล่าวได้

การโอนหรือ การกระทำใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน
มาตรา ๑๒๔ การโอนหรือการกระทำใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของเจ้าพนักงานของรัฐที่ได้กระทำหลังจาก คณะกรรมการ ป.ป.ช. สั่งให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้น แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหาตาม มาตรา ๑๑๖ ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรืออัยการสูงสุด แล้วแต่กรณี มีคำขอโดยทำเป็นคำร้อง ศาลมีอำนาจ สั่งเพิกถอนการโอนหรือระงับการกระทำนั้น ๆ ได้ เว้นแต่ ผู้รับโอน หรือผู้รับประโยชน์จะแสดงให้เห็นที่พอใจ แก่ศาลว่าตนได้รับโอนทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น มาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน

มาตรา ๑๒๕ ถ้าศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ศาลมีคำพิพากษา ให้ทรัพย์สินของผู้ใดซึ่งถูกกล่าวหาว่าร่ำรวยผิดปกติ หรือคำสั่ง ตกลงเป็นของแผ่นดิน ให้ทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของ ให้ทรัพย์สินตกเป็น แผ่นดินตั้งแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา หากไม่สามารถ ของแผ่นดิน บังคับเอาแก่ทรัพย์สินเหล่านั้นได้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ให้บังคับเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของผู้ถูกกล่าวหาได้ ภายใน ระยะเวลาสิบปี นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด แต่ต้องไม่เกินมูลค่าของทรัพย์สินที่ศาลสั่ง ให้ตกเป็นของ แผ่นดิน

ในกรณีที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ถึงที่สุดแล้ว หากปรากฏว่ามีการโอนหรือการกระทำใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินก่อนหรือหลังมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง อันเป็นเหตุให้ไม่สามารถบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินที่ถูกศาลสั่ง ให้ตกเป็นของแผ่นดินได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อเพิกถอนการโอนนั้นได้ หากไม่สามารถเพิกถอนการโอนนั้นได้เพราะเหตุแห่ง การแปลงสภาพหรือเหตุอื่น ให้ดำเนินการตามมาตรา ๘๔ โดยอนุโลม

หมวด ๖
การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล
กับประโยชน์ส่วนรวม

ห้ามมิให้ **มาตรา ๑๒๖** นอกจากเจ้าพนักงานของรัฐ
กรรมการ ป.ป.ช. ที่รัฐธรรมนูยกกำหนดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ห้ามมิให้
ผู้ดำรงตำแหน่ง กรรมการ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และ
ในองค์กรอิสระและ เจ้าพนักงานของรัฐที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศ
เจ้าพนักงานของรัฐที่กำหนด ดำเนินกิจการดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญา
ที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้น
ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งมีอำนาจ
ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม
ตรวจสอบหรือดำเนินคดี

(๒) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วน
หรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ
ที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็น
เจ้าพนักงานของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม
ในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี
เว้นแต่จะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชน
จำกัดไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๓) รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทาน หรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม ในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี เว้นแต่จะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๔) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชน ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่ หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้น

ให้นำความในวรรคหนึ่ง มาใช้บังคับกับคู่สมรสของเจ้าพนักงานของรัฐตามวรรคหนึ่งด้วย โดยให้ถือว่า

การดำเนินกิจการของกลุ่มสมรสเป็นการดำเนินกิจการของ
เจ้าพนักงานของรัฐ เว้นแต่เป็นกรณีที่กลุ่มสมรสนั้นดำเนินการ
อยู่ก่อนที่เจ้าพนักงานของรัฐจะเข้าดำรงตำแหน่ง

กลุ่มสมรสตามวรรคสองให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่ง
อยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสด้วย
ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

เจ้าพนักงานของรัฐที่มีลักษณะตาม (๒) หรือ
(๓) ต้องดำเนินการไม่ให้มีลักษณะดังกล่าว ภายใน
สามสิบวันนับแต่วันที่เข้าดำรงตำแหน่ง

มาตรา ๑๒๗ ห้ามมิให้กรรมการ ผู้ดำรง
ตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงและ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.
กำหนด ดำเนินการใดตามมาตรา ๑๒๖ (๔) ภายในสองปี
นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

ห้ามมิให้
เจ้าพนักงานของรัฐ
รับทรัพย์สินหรือ
ประโยชน์อื่นใด

มาตรา ๑๒๘ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้ใด
รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้
จากผู้ใด นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้
ตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจ
ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือ
ประโยชน์อื่นใดโดยธรรมชาติตามหลักเกณฑ์และจำนวน
ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการรับ
ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุพการี ผู้สืบสันดาน
หรือญาติที่ให้ตามประเพณี หรือตามธรรมเนียมจรยาตาม
ฐานานุกรม

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการรับ
ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็น
เจ้าพนักงานของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๒๙ การกระทำอันเป็นการฝ่าฝืน การกระทำ
บทบัญญัติในหมวดนี้ให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิด อันเป็นการฝ่าฝืน
ต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ บทบัญญัติ
ในการยุติธรรม ในหมวดนี้

หมวด ๗

การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

มาตรา ๑๓๐ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ต้องยื่น การยื่น
บัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๔๒ มาตรา ๑๐๓ บัญชีทรัพย์สิน
และมาตรา ๑๕๘ ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อหัวหน้า และหนี้สิน
ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐที่ตน เจ้าหน้าที่ของรัฐ
สังกัดหรือปฏิบัติงานอยู่ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในพระราช
กฤษฎีกา

บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งไม่ใช่บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีได้มีเงินเดือนและตำแหน่งประจำ

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่งดำรงตำแหน่งหลายตำแหน่ง ให้ยื่นบัญชีทรัพย์สินสำหรับตำแหน่งที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นประจำเพียงตำแหน่งเดียว

บัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นตามวรรคหนึ่งให้เก็บรักษาไว้ที่หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่ และให้ถือเป็นความลับในราชการที่จะเปิดเผยมิได้ เว้นแต่จะส่งมอบให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ร้องขอ หรือเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๑๐๓ หรือเมื่อมีกรณีที่จะต้องดำเนินการสอบสวนทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐย้ายไปสังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใหม่ ให้หน่วยงานของรัฐที่ผู้นั้นสังกัดอยู่เดิมส่งมอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้นั้นให้แก่หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นไปสังกัดใหม่ ทั้งนี้ ภายในสามเดือนนับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นพ้นจากหน่วยงานของรัฐนั้น

ระยะเวลาการยื่น แบบรายการ หลักเกณฑ์วิธีการยื่นและการเก็บรักษาบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ซึ่งต้องคำนึงถึงการตรวจสอบได้ ความสะดวก และ

ไม่สร้างภาระจนเกินจำเป็น ในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จะยกเว้นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จ้างมาเป็นการชั่วคราว หรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐบางประเภท ให้ไม่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สิน และหนี้สินตามวรรคหนึ่งก็ได้

ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งและวรรคหก

มาตรา ๑๓๑ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีคณะ เห็นว่าคดีใดสมควรจัดให้มีมาตรการคุ้มครอง ช่วยเหลือแก่ กรรมการ ป.ป.ช. ผู้กล่าวหา ผู้เสียหาย ผู้ทำคำร้อง ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ จัดให้มีมาตรการ คุ้มครองช่วยเหลือ ผู้ให้ถ้อยคำหรือผู้ที่แจ้งเบาะแสหรือข้อมูลใดเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ความคุ้มครอง ช่วยเหลือแก่บุคคล ดังกล่าว โดยให้นำกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยาน ในคดีอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้อำนาจของ รัฐมนตรีตามกฎหมายดังกล่าวเป็นอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการดำเนินการดังกล่าว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจกำหนดมาตรการอื่นใด ที่สมควรเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ที่จะต้องได้รับการคุ้มครองช่วยเหลือ และมีอำนาจสั่งให้เจ้าพนักงาน ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่อื่นช่วยดำเนินการตามที่จำเป็นได้

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งต้องได้รับความยินยอมจากผู้ที่จะได้รับความคุ้มครองหรือช่วยเหลือก่อน

กรณีเกิด
ความเสียหาย
แก่ชีวิต ร่างกาย
อนามัย ชื่อเสียง
ทรัพย์สิน

ในกรณีเกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย ชื่อเสียง ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของ บุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือคู่สมรส ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุคคลดังกล่าว เพราะมีการกระทำผิดอาญาโดยเจตนา เนื่องจากการดำเนินการหรือการให้ถ้อยคำหรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูล ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้บุคคลนั้นหรือทายาทมีสิทธิ ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อขอรับค่าทดแทน เท่าที่จำเป็นและสมควรตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครอง พยานในคดีอาญาด้วย

กรณี
เจ้าหน้าที่ของรัฐ
แจ้งเบาะแส
ที่เป็นประโยชน์
และสมควร
ได้รับการยกย่อง

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่ง เป็นเจ้าหน้าที่ ของรัฐและคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่า การดำเนินการ หรือให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลของบุคคล ดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปราม การทุจริตอย่างยิ่ง และสมควรได้รับยกย่องให้เป็น แบบอย่างแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนโดยทั่วไป ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อ การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนและระดับตำแหน่งให้แก่ บุคคลนั้นเป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยความ เห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๓๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๓๕ ผู้ใด กรณีผู้แจ้งถ้อยคำ
แจ้งถ้อยคำหรือแจ้งเบาะแสแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเบาะแส
หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ทราบว่ามีกระทำความผิด กระทำโดยสุจริต
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ถ้าได้กระทำ
โดยสุจริตย่อมได้รับความคุ้มครองไม่ต้องรับผิด ทั้งทางแพ่ง
และทางอาญา

มาตรา ๑๓๓ ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๑๓๑ กรณีผู้ให้ถ้อยคำ
วรรคหนึ่ง เป็นเจ้าพนักงานของรัฐ เมื่อบุคคลนั้น หรือแจ้งเบาะแส
ร้องขอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าหากยังคงปฏิบัติ ถูกกลั่นแกล้งหรือ
หน้าที่ในสังกัดเดิมต่อไป อาจถูกกลั่นแกล้งหรือได้รับ ได้รับการปฏิบัติ
การปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมอันเนื่องจากการกล่าวหา โดยไม่เป็นธรรม
หรือการให้ถ้อยคำหรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลนั้นและ คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่ามีความหลักฐาน
เบื้องต้นอันควรเชื่อได้ว่าน่าจะมีเหตุดังกล่าว ให้เสนอ
ต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการให้ได้รับความคุ้มครอง
หรือมีมาตรการอื่นใดตามที่เห็นสมควรต่อไป และอาจ
เสนอให้มีการกำหนดตำแหน่งและสิทธิประโยชน์อื่น เพื่อ
คุ้มครองบุคคลนั้นในหน่วยงานของรัฐอื่น ที่ไม่ต่ำกว่าระดับ
และตำแหน่งที่บุคคลดังกล่าวเคยดำรงตำแหน่งอยู่เดิม

มาตรา ๑๓๔ ในกรณีที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้ใด กรณีมีส่วนเกี่ยวข้อง
มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเพราะถูกผู้บังคับ กับการกระทำ
บัญชาสั่งการให้ทำ ถ้าได้ทำหนังสือโต้แย้งหรือให้ผู้บังคับ ความผิดเพราะถูก
บัญชาทบทวนคำสั่งหรือให้ยืนยันคำสั่งแล้ว หรือได้แจ้ง ผู้บังคับบัญชาสั่งการ

ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบถึงเบาะแส ข้อมูล หรือ ข้อเท็จจริงภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้กระทำการนั้น ให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

บุคคล
มีส่วนเกี่ยวข้อง
ในการกระทำ
ความผิดกับ
เจ้าพนักงานของรัฐ

มาตรา ๑๓๕ บุคคลใดซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับ
ในการกระทำความผิดกับเจ้าพนักงานของรัฐ หากได้ให้
ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลอันเป็นสาระสำคัญ
ในการที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยชี้มูล
การกระทำผิดของเจ้าพนักงานของรัฐรายอื่นหรือ
ผู้ถูกกล่าวหารายอื่นนั้นและคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็น
สมควรจะกันผู้นั้นไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีก็ได้ ทั้งนี้
ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ
ป.ป.ช. กำหนด

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้กันบุคคล
ตามวรรคหนึ่งไว้เป็นพยานแล้ว ห้ามมิให้ดำเนินคดีอาญา
หรือดำเนินการทางวินัยกับบุคคลซึ่งถูกกันไว้เป็นพยานนั้น
และบุคคลนั้นอาจได้รับความช่วยเหลือได้ตามสมควร
จนคดีถึงที่สุด เว้นแต่บุคคลนั้นฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ วิธีการ
หรือเงื่อนไขการกันไว้เป็นพยาน ตามวรรคหนึ่ง

การคุ้มครองตามวรรคสอง ย่อมได้รับความคุ้มครอง
ทั้งตำแหน่งของพยานที่ดำรงอยู่และการเลื่อนขึ้นเงินเดือน
รวมถึงสิทธิประโยชน์อื่นด้วย เว้นแต่บุคคลนั้นไม่สมควร
ได้รับการคุ้มครองเมื่อคำนึงถึงพฤติการณ์และสภาพ
ของการกระทำผิดแล้ว หรือฝ่าฝืนเงื่อนไขการกันไว้เป็นพยาน

มาตรา ๑๓๖ เมื่อผู้บังคับบัญชาของเจ้าพนักงาน การดำเนินการ
ของรัฐมีคำสั่งให้ดำเนินการสอบสวนทางวินัยแก่ สอบสวนทางวินัย
เจ้าพนักงานของรัฐในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ แก่เจ้าพนักงาน
ให้แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสามสิบวัน ของรัฐในความผิด
นับแต่วันที่มียคำสั่ง ในกรณีเช่นนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. ฐานทุจริตต่อหน้าที่
จะสั่งให้ ผู้บังคับบัญชารายงานความคืบหน้าและ
ผลของการดำเนินการ หรือจะให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.
เพื่อดำเนินการต่อไปก็ได้ และให้นำความในมาตรา ๖๖
มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓๗ ในการไต่สวนข้อเท็จจริงกรณี รางวัลของผู้ชี้ช่อง
ที่มีการกล่าวหาว่าเจ้าพนักงานของรัฐรั่วรัวผิดปกติ แจ้งเบาะแสหรือ
หากผู้ใดชี้ช่อง แจ้งเบาะแส หรือให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริง ให้ข้อมูลหรือ
เกี่ยวกับทรัพย์สินหรือหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา หรือ ข้อเท็จจริง
ผู้ถูกตรวจสอบ รวมทั้งตัวการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุน
ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และการชี้ช่อง แจ้งเบาะแส
หรือให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงดังกล่าวเป็นผลให้ทรัพย์สิน
ที่รั่วรัวผิดปกตินั้นตกเป็นของแผ่นดิน โดยคำสั่งถึงที่สุด
ของศาลแล้ว ผู้นั้นอาจได้เงินรางวัลจากกองทุนป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบ
ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

หมวด ๘
ความร่วมมือกับต่างประเทศ

อำนาจหน้าที่
ดำเนินการ
ด้านต่างประเทศ
ของคณะกรรมการ
ป.ป.ช.

มาตรา ๑๓๘ ในการดำเนินการด้านการต่างประเทศ
เพื่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้คณะกรรมการ
ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) เป็นหน่วยงานกลางในการดำเนินการ
เพื่อให้ความร่วมมือระหว่างประเทศตามพันธกรณี
และข้อตกลงระหว่างประเทศในการต่อต้านการทุจริต

(๒) ดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือ
จากต่างประเทศในคดีทุจริตในกรณีที่ผู้ประสานงานกลาง
ตามกฎหมายว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่อง
ทางอาญาส่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ หรือ
พิจารณาให้ความช่วยเหลือกับต่างประเทศในคดีทุจริต
ซึ่งมิใช่คำร้องขอความช่วยเหลือตามกฎหมายว่าด้วยความ
ร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา

การดำเนินการกับ
เจ้าหน้าที่ของรัฐ
ต่างประเทศ
ที่กระทำความผิด

มาตรา ๑๓๙ เมื่อความปรากฏต่อ คณะ
กรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะมีการกล่าวหาหรือไม่ ว่าเจ้าหน้าที่
ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่าง
ประเทศ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง กระทำความผิดตาม
มาตรา ๑๗๓ มาตรา ๑๗๔ มาตรา ๑๗๕ หรือ

มาตรา ๑๗๖ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจพิจารณาส่งเรื่องให้หน่วยงานต่างประเทศที่มีหน้าที่และอำนาจรับไปดำเนินคดีตามกฎหมายของประเทศนั้นก็ได้ ทั้งนี้ ในการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๑๘๐ เมื่อมีการร้องขอความช่วยเหลือ จากต่างประเทศตามกฎหมายว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา เพื่อให้ดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด ว่ามีการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๗๓ หรือมาตรา ๑๗๔ มาตรา ๑๗๕ มาตรา ๑๗๖ หรือมาตรา ๑๗๗ ในเรื่องทางอาญา ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัย หรือดำเนินการอื่นตามที่ได้รับการร้องขอได้

ความผิดตามมาตรา ๑๗๒ มาตรา ๑๗๓ มาตรา ๑๗๔ มาตรา ๑๗๕ มาตรา ๑๗๖ และ มาตรา ๑๗๗ ถ้าผู้มีสัญชาติไทยหรือเจ้าพนักงานของรัฐ เป็นผู้กระทำ หรือกระทำต่อผู้มีสัญชาติไทยหรือ เจ้าพนักงานของรัฐ แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักร จะต้องรับโทษในราชอาณาจักร และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้ ทั้งนี้ การประสานความร่วมมือเพื่อประโยชน์แห่งการไต่สวน

และมีความเห็นหรือวินิจฉัยให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้นำความในมาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๕ มาใช้บังคับกับทรัพย์สินที่ต้องริบด้วยโดยอนุโลม แต่มิให้นำบทบัญญัติที่บัญญัติให้ทรัพย์สินที่ริบตกเป็นของแผ่นดินมาใช้บังคับ ในกรณีเช่นนั้น การดำเนินการกับทรัพย์สินที่ริบให้เป็นไปตามข้อตกลงกับประเทศที่ร้องขอ

หมวด ๙

สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

สำนักงาน ป.ป.ช. **มาตรา ๑๔๑** ให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ป.ป.ช.” เป็นส่วนราชการและมีฐานะเป็นนิติบุคคล รับผิดชอบขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

อำนาจหน้าที่ของ **มาตรา ๑๔๒** สำนักงานมีหน้าที่และอำนาจ
สำนักงาน ป.ป.ช. ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการ และดำเนินการเพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. บรรลุภารกิจและหน้าที่ ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมายอื่น

(๒) อำนวยความสะดวก ประสานงาน ให้ความร่วมมือ ส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และกรรมการ

(๓) ประสานงานและให้ความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๔) ดำเนินการหรือจัดให้มีการรวบรวม วิเคราะห์ ศึกษาวิจัย และเผยแพร่ข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบและอันตรายของการทุจริต และประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน

(๕) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนรวมตัวกัน เพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือ ชี้เบาะแส ตามกลไกที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ตามมาตรา ๓๓

(๖) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าพนักงานของรัฐ หรือภาคเอกชน เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๗) จัดทำระบบสารสนเทศของข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่อยู่ในการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งอย่างน้อยต้องระบุผู้รับผิดชอบและความคืบหน้าของการดำเนินการของแต่ละเรื่อง เพื่อกรรมการจะได้ตรวจสอบได้ตลอดเวลา

(๘) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย และตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในการดำเนินการตาม (๖) สำนักงานต้องตอบข้อหารือภายในสามสิบวัน เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอันไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาดังกล่าว ประธานกรรมการอาจขยายระยะเวลาออกไปตามที่จำเป็นได้แต่รวมแล้วต้องไม่เกินเก้าสิบวัน

อำนาจในการ
ออกระเบียบหรือ
ประกาศเกี่ยวกับ
การบริหารงาน
ของสำนักงาน

มาตรา ๑๔๓ ในการกำกับดูแลสำนักงาน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกระเบียบ หรือประกาศในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การจัดแบ่งส่วนงานภายในของสำนักงาน และขอบเขตหน้าที่ของส่วนงานดังกล่าว

(๒) การบริหารและจัดการการเงินและทรัพย์สิน การงบประมาณ และการพัสดุของสำนักงาน

(๓) การวางระเบียบว่าด้วยการจัดทำ การเปิดเผย การเผยแพร่ การเก็บรักษา และการทำลายเอกสาร และข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองของคณะกรรมการ

ป.ป.ช. และสำนักงาน ทั้งนี้ ในการเผยแพร่ข้อมูล ให้จัดทำสำหรับคนพิการที่จะสามารถเข้าถึงได้ด้วย

(๔) วางระเบียบเก็บรักษาและบริหารจัดการพยานหลักฐานของกลางในคดีและทรัพย์สิน รวมทั้งการจำหน่าย การมอบหมายให้ผู้อื่นเก็บรักษา หรือจำหน่ายทรัพย์สินดังกล่าว

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายค่าเบี่ยงเคียงค่าที่พัก ค่าเดินทาง ค่าใช้จ่ายอื่น และค่าตอบแทนของพยานบุคคลหรือผู้ซึ่งช่วยปฏิบัติหน้าที่ตามคำร้องขอของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๖) วางระเบียบเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะบุคคล เพื่อช่วยเหลือคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือสำนักงานในการปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่ใช่การไต่สวน และกำหนดเบี้ยประชุมให้แก่บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งดังกล่าว

(๗) วางระเบียบเกี่ยวกับการกำหนดเบี้ยประชุมของคณะกรรมการไต่สวนตามมาตรา ๕๑ คณะกรรมการตามมาตรา ๓๓ วรรคสอง และคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๓๓ วรรคสาม

การดำเนินการตาม (๑) ต้องคำนึงถึงควมมี
ประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า และความคล่องตัว

ระเบียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ประธาน
กรรมการเป็นผู้ลงนามและเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
แล้วให้ใช้บังคับได้

อำนาจหน้าที่
บริหารงานบุคคล
ออกระเบียบ
หรือประกาศ

มาตรา ๑๔๔ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็น
องค์กรกลางบริหารงานบุคคลของสำนักงาน ทำหน้าที่
เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของสำนักงาน มีอำนาจ
ออกระเบียบหรือประกาศในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือน
เงินเพิ่มพิเศษสำหรับตำแหน่ง และค่าตอบแทนหรือ
สิทธิและประโยชน์อื่นของเลขาธิการ ข้าราชการ
พนักงานราชการ และลูกจ้างของสำนักงาน

(๒) การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การโอน
การถอดถอน คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม การกำหนด
มาตรฐานทางจริยธรรม สมรรถภาพ การประเมินผล
การปฏิบัติงาน การดำเนินการสอบสวนทางวินัย การออกจาก
ตำแหน่ง การร้องทุกข์และการอุทธรณ์การลงโทษ และ
การอื่นใดอันเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลสำหรับ
เลขาธิการ ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้าง
ของสำนักงาน รวมทั้งวิธีการและเงื่อนไข ในการจ้าง
พนักงานราชการและลูกจ้างของสำนักงาน

(๓) การรักษาราชการแทน การปฏิบัติราชการแทน และการรักษาการในตำแหน่งของข้าราชการของสำนักงาน

(๔) วันเวลาทำงาน วันหยุดราชการตามประเพณี และวันหยุดราชการประจำปี

(๕) การกำหนดเครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบของกรรมการ เลขานุการ ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของสำนักงาน

(๖) การจ้างและการแต่งตั้งบุคคลเพื่อเป็นที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ หรือเป็นผู้ชำนาญการเฉพาะด้าน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติราชการของสำนักงาน รวมถึงลดทั้งค่าจ้าง หรือค่าตอบแทนอื่นให้แก่บุคคลดังกล่าว

(๗) การจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นแก่ เลขานุการ ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของสำนักงาน

(๘) การรักษาทะเบียนประวัติและควบคุมการเกษียณอายุของข้าราชการสำนักงาน

การกำหนดตำแหน่งตาม (๑) อย่างน้อยต้องกำหนดให้มีตำแหน่งผู้ช่วยพนักงานไต่สวน และพนักงานไต่สวน โดยผู้ช่วยพนักงานไต่สวนและพนักงานไต่สวนต้องมีคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง ตามมาตรา ๑๔๖ (๑) ด้วย

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากบุคคลภายนอก ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารและการจัดการ หรือด้านการงบประมาณ จำนวนไม่เกินสามคน ร่วมเป็นกรรมการ โดยให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ และอาจแต่งตั้งข้าราชการสำนักงาน จำนวนไม่เกินสามคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ ทั้งนี้ อาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อกำกับดูแลหรือพิจารณาคำร้องทุกข์หรือคำอุทธรณ์ที่เป็นอิสระ และอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการใด ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย หรือทำหน้าที่ในคณะอนุกรรมการสามัญประจำกระทรวงตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนด้วยก็ได้ โดยมีองค์ประกอบและหน้าที่และอำนาจตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของสำนักงานกำหนด

ในการออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงความเที่ยงธรรม ขวัญและกำลังใจของบุคลากร โดยเฉพาะการกำหนดตาม (๑) ต้องคำนึงถึงค่าครองชีพ และความเพียงพอในการดำรงชีพ และภาระความรับผิดชอบที่แตกต่างกันของข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างแต่ละสายงานและระดับด้วย

ระเบียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการเป็นผู้ลงนาม และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับกับวินัยและการลงโทษทางวินัยแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ด้วยโดยอนุโลม

การปฏิบัติหน้าที่องค์กรกลางบริหารงานบุคคลของสำนักงาน และคณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้ง ให้มีสิทธิได้รับค่าเบี้ยประชุมเช่นเดียวกับ ก.พ. หรือ อ.ก.พ. วิสามัญ แล้วแต่กรณี

ในส่วนที่เกี่ยวกับการนำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับโดยอนุโลม คำว่า “ก.พ.” ให้หมายถึง “คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของสำนักงาน ป.ป.ช.” และคำว่า “ส่วนราชการที่มีหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี” ให้หมายถึง “สำนักงาน ป.ป.ช.”

มาตรา ๑๔๕ ข้าราชการสำนักงาน ได้แก่ ข้าราชการบุคคลซึ่งได้รับบรรจุและแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการ ตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้ข้าราชการสำนักงานเป็นข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ และ

ให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญ และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

การจ่ายเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนด

การกำหนด **มาตรา ๑๔๖** ตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน
ตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยให้
ข้าราชการ จำแนกประเภทตำแหน่งดังต่อไปนี้
สำนักงาน ป.ป.ช.

(๑) ข้าราชการสำนักงาน สาขากระบวนการยุติธรรม ต้องเป็นผู้มีพื้นความรู้สำเร็จการศึกษาระดับตั้งแต่ปริญญาโททางกฎหมายขึ้นไป หรือสอบไล่ได้เป็นเนติบัณฑิตตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา หรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางกฎหมายและปริญญาสาขาอื่น อันจะยังประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ทั้งนี้ จะต้องมีความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ในการไต่สวนและวินิจฉัยคดี หรือการให้ความเห็นทางกฎหมาย หรือการดำเนินคดีในชั้นศาล ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๒) ข้าราชการสำนักงานประเภททั่วไป ให้จำแนกประเภทตำแหน่งตามสาขาอาชีพและตามภารกิจของลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ โดยจะมีตำแหน่งประเภทวิชาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนด้วยก็ได้

ในส่วนของตำแหน่งทางบริหารตาม (๑) และ (๒) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะแต่งตั้งเลขาธิการ รองเลขาธิการ ผู้ช่วยเลขาธิการ และผู้ดำรงตำแหน่งระดับผู้อำนวยการ หรือตำแหน่งที่เทียบเท่าในสำนักงาน ให้เป็นหัวหน้าพนักงานใต้สวนด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๑๔๗ มาตรฐานทางจริยธรรมที่กำหนด ตามมาตรา ๑๔๔ (๒) ต้องระบุด้วยว่าการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามจะต้องได้รับโทษอย่างไร

ระบุโทษการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติ ตามมาตรฐานทางจริยธรรม

ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยโดยมีหลักฐาน ตามสมควรว่าข้าราชการหรือลูกจ้างของสำนักงานผู้ใด กระทำการใดโดยไม่สุจริตหรือเอื้อประโยชน์หรือกลั่นแกล้ง ผู้ใดในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ดำเนินการทางวินัยโดยเร็ว และในระหว่างนั้น ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ย้ายผู้ นั้น ให้พ้นจากตำแหน่งหน้าที่หรือจากห้องที่ผู้ นั้นปฏิบัติ หน้าที่อยู่ทันที

ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับ แก่เลขาธิการด้วยโดยอนุโลม โดยให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ไว้พลางก่อนได้

เลขาธิการ **มาตรา ๑๔๘** ให้สำนักงานมีเลขาธิการเป็น
 สำนักงาน ป.ป.ช. ผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงาน และ
 รับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงาน ชั้นตรงต่อ
 คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะกำหนด
 ให้มีรองเลขาธิการ ผู้ช่วยเลขาธิการ หรือตำแหน่งอื่น
 ที่เทียบเท่า เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

วิธีการได้มาซึ่งเลขาธิการให้เป็นไปตามที่
 คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

เมื่อมีกรณีที่จะแต่งตั้งเลขาธิการ รองเลขาธิการ
 หรือตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่าให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.
 เสนอเรื่องต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อนำความกราบบังคมทูล
 เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

คุณสมบัติของ **มาตรา ๑๔๙** เลขาธิการต้องเป็นผู้มีความ
 เลขาธิการและวาระ ชื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจ
 การดำรงตำแหน่ง โดยสุจริต เที่ยงธรรม กล้าหาญ เป็นกลาง มีจริยธรรมที่ดี
 และปราศจากอคติทั้งปวง และมีคุณวุฒิ ประสบการณ์
 และความเชี่ยวชาญอันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติงาน
 ของสำนักงานตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

เลขาธิการมีวาระการดำรงตำแหน่งห้าปีนับแต่วัน
 ที่ได้รับแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

การพ้นจาก **มาตรา ๑๕๐** นอกจากการพ้นจากตำแหน่ง
 ตำแหน่ง ตามวาระแล้ว เลขาธิการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

เลขาธิการ

(๑) ตาย

(๒) พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือเพราะขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔๔ (๒)

(๓) ลาออก

(๔) คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พ้นจากตำแหน่งเพราะไม่ผ่านการประเมินตามระเบียบหรือประกาศที่ออกตามมาตรา ๑๔๔ (๒)

กรณีที่เลขาธิการพ้นตำแหน่งตามวาระแต่ยังไม่พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระตามวรรคหนึ่ง (๓) และ (๔) ให้บุคคลดังกล่าวดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาประจำสำนักงาน หรือตำแหน่งอื่นใดซึ่งมีตำแหน่งเทียบเท่า

มาตรา ๑๕๑ เลขาธิการมีหน้าที่และอำนาจ อำนาจหน้าที่ ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานโดยทั่วไปของสำนักงาน ของเลขาธิการ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ และมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และให้มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) บรรจุ แต่งตั้ง โอน ถอดถอน เลื่อนเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัยข้าราชการ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างของสำนักงาน ตลอดจนให้ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของสำนักงาน

ออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามระเบียบของคณะกรรมการ
ป.ป.ช. ตามมาตรา ๑๔๔ (๒)

(๒) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน
ของสำนักงานเท่าที่ไม่ขัดกับระเบียบหรือประกาศ
หรือมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๓) หน้าที่และอำนาจตามที่กำหนดไว้ใน
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่น
และตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

อำนาจ
ของเลขาธิการ
ในกิจการ
ที่เกี่ยวข้องกับ
บุคคลภายนอก

มาตรา ๑๕๒ ในกิจการของสำนักงานที่เกี่ยวข้อง
กับบุคคลภายนอก ให้เลขาธิการเป็นผู้แทนของสำนักงาน
เพื่อการนี้ เลขาธิการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติ
ราชการเฉพาะอย่างแทนก็ได้ ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตาม
ระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นกิจการ
สำคัญเกี่ยวกับการงบประมาณของสำนักงาน และ
กิจการอื่นใดที่มีผลต่อการปฏิบัติภารกิจของคณะกรรมการ
ป.ป.ช. ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด
ให้เลขาธิการขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ป.ป.ช.
ก่อน

มาตรา ๑๕๓ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. การเสนอ
 เสนอบประมาณรายจ่ายเพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุน งบประมาณ
 ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงานไว้ในร่างพระราช หมายจ่ายเพื่อ
 บัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างพระราช จัดสรรเป็นเงิน
 บัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี อุดหนุนของ
 คณะกรรมการ

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่า ป.ป.ช. และ
 งบประมาณรายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรให้ไม่เพียงพอ สำนักงาน
 ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอคำขอแปรญัตติ
 ต่อคณะกรรมการพิจารณางบประมาณของสภาผู้แทน
 ราษฎรได้โดยตรง

ในการเสนองบประมาณรายจ่ายตามวรรคหนึ่งและ
 วรรคสอง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้คณะรัฐมนตรี
 ทราบถึงรายได้และทรัพย์สินที่มีอยู่ด้วย

มาตรา ๑๕๔ เมื่อพระราชบัญญัติงบประมาณ จัดทำงบประมาณ
 รายจ่ายประจำปีหรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย หมายจ่ายประจำปี
 เพิ่มเติมตามมาตรา ๑๕๓ ใช้บังคับแล้ว ให้สำนักงาน เผยแพร่ให้
 จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อขอความเห็นชอบ ประชาชนทราบ
 จากคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเผยแพร่ให้ประชาชน
 ทราบเป็นการทั่วไป

การใช้จ่ายเงินของสำนักงานต้องเป็นไปตาม การใช้จ่ายเงิน
 ที่ระบุไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามวรรคหนึ่ง
 เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ ป.ป.ช.
 เป็นการเฉพาะกรณี

มาตรา ๑๕๗ ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการให้มี ใช้ และ อารูรป็น เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอารูรป็น และกฎหมายว่าด้วยการควบคุม เครื่องกระสุนปืน ยุทธภัณฑ์ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง กับการความปลอดภัย ทั่วที่จำเป็น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้กรรมการ กรรมการ เทำที่จำเป็น ใ้สวน หัวหน้าพนักงานใ้สวน พนักงานใ้สวน ในการปฏิบัติหน้าที่ และพนักงานเจ้าหน้าที่ มี ใช้ และพกพาอารูรป็น เครื่องกระสุนปืน ยุทธภัณฑ์ และอุปกรณ์เกี่ยวข้อง ใ้สวน พนักงานใ้สวน พนักงานใ้สวน พนักงานใ้สวน เพื่อความปลอดภัยทั่วที่จำเป็น ทั้งนี้ การมี การใช้ และ การพกพาอารูรป็น เครื่องกระสุนปืน ยุทธภัณฑ์ และ อุปกรณ์เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๑๕๘ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตั้งแต่ระดับ กำหนดให้ ผู้อำนวยการกองขึ้นไป ผู้ช่วยพนักงานใ้สวน พนักงาน ใ้สวน หัวหน้าพนักงานใ้สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้มีตำแหน่งและ หน้าที่เกี่ยวกับ ซึ่ง มีตำแหน่งและหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพย์สิน การตรวจสอบ ทรัพย์สินและ และหนี้สิน มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน ทรัพย์สินและ หนี้สิน มีหน้าที่ คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งทรัพย์สิน ยื่นบัญชีทรัพย์สิน ทรัพย์สินและ หนี้สิน ที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่น และหนี้สิน ใ้สวน ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อตรวจสอบและเปิดเผยผลการตรวจสอบทรัพย์สิน ใ้สวน และหนี้สิน ในการตรวจสอบดังกล่าว เพื่อให้เกิดธรรมาภิบาล และเป็นการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์

ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดระเบียบมอบหมาย
ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สิน
และหนี้สินเป็นการเฉพาะก็ได้

ให้นำความในมาตรา ๔๓ มาใช้บังคับกับ
การดำเนินคดีกับบุคคลตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

การดำเนินการ
กับพนักงาน
เจ้าหน้าที่ร่ำรวย
ผิดปกติ กระทำ
ความผิดฐานทุจริต
ต่อหน้าที่

มาตรา ๑๕๙ เพื่อให้เกิดขรรมาภิบาลและ
เป็นการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ เมื่อความ
ปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าพนักงานเจ้าหน้าที่
ร่ำรวยผิดปกติ กระทำ ความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่
หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ คณะกรรมการ
ป.ป.ช. จะดำเนินการไต่สวน และวินิจฉัยเอง หรือ
จะแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนก็ได้

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องพิจารณาและ
วินิจฉัยตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่
วันที่ได้รับสำนวนการไต่สวน

มาตรา ๑๖๐ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับ
แจ้งจากผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินว่า ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
ได้ดำเนินการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การตรวจเงินแผ่นดินแล้วมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า
เจ้าหน้าที่ของสำนักงานมีพฤติการณ์อันเป็นการทุจริต
ต่อหน้าที่ จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อ
บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายแล้ว หากคณะ

กรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่า การไต่สวนเบื้องต้นของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินจะกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะแจ้งพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินยุติการดำเนินการและส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการไต่สวนเองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ต่อไปก็ได้ และเมื่อดำเนินการเป็นประการใดแล้วให้แจ้งให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินทราบด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นควรให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นต่อไป เมื่อผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินได้ส่งสำนวนการไต่สวนเบื้องต้นให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาวินิจฉัยโดยให้ถือสำนวนการไต่สวนเบื้องต้น เอกสารและหลักฐานที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินจัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

มาตรา ๑๖๑ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการ สำนักงาน ป.ป.ช. ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัด ประจำจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด” เป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงาน มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการตรวจสอบเบื้องต้น การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน และหน้าที่

และอำนาจอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน
กำหนด แต่ไม่รวมถึงหน้าที่และอำนาจในการไต่สวนเบื้องต้น
เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติมอบหมาย
ให้ดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นเฉพาะกรณี โดยมีผู้อำนวยการ
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เป็นหัวหน้าส่วนราชการ
ระดับจังหวัด

สำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการสำนักงาน
ภาค ให้จัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคตามจำนวน
ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดซึ่งต้องไม่เกินสิบสองภาค
และให้มีหัวหน้าสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค เป็นผู้บังคับบัญชา
รับผิดชอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเลขาธิการ

สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคมีหน้าที่และอำนาจ
ในการไต่สวนเบื้องต้น กำกับการปฏิบัติหน้าที่
ของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และมีหน้าที่และอำนาจอื่น
ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงานกำหนด

หมวด ๑๐

กองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

มาตรา ๑๖๒ ให้จัดตั้งกองทุนป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขึ้นในสำนักงาน เรียกโดยย่อ
ว่า “กองทุน ป.ป.ช.” มีวัตถุประสงค์เพื่อ

กองทุนป้องกัน
และปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติ

(๑) สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ และสนับสนุนภาคเอกชน
ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ หรือรณรงค์ในการป้องกัน
การทุจริต

(๒) เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดให้มีมาตรการ
คุ้มครองช่วยเหลือและค่าทดแทนตามมาตรา ๑๓๑ และ
เงินรางวัลตามมาตรา ๑๓๗

(๓) ใช้จ่ายในการคุ้มครองการปฏิบัติงาน
ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการ หัวหน้าพนักงาน
ไต่สวน พนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม
มาตรา ๔๑

(๔) ค่าใช้จ่ายอื่นใดที่จะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติ
หน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้อง
กับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

มาตรา ๑๖๓ กองทุน ป.ป.ช. ประกอบด้วย
เงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

เงินและทรัพย์สิน
กองทุน ป.ป.ช.

(๑) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรเพื่อสมทบ
เข้ากองทุน ป.ป.ช.

(๒) ดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สิน
ของกองทุน ป.ป.ช.

เงินและทรัพย์สินที่เป็นของกองทุน ป.ป.ช.
ไม่อยู่ในบังคับที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้
แผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมาย
ว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

เงินและทรัพย์สินของกองทุน ป.ป.ช. ให้นำไป
ใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ
ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

การรับเงิน การจ่ายเงิน
การเก็บรักษาเงิน
ทรัพย์สิน และ
การตรวจสอบ

มาตรา ๑๖๔ การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บ
รักษาเงินและทรัพย์สินของกองทุน ป.ป.ช. และ
การตรวจสอบ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.
กำหนด

อำนาจหน้าที่
การบริหารและ
การจัดการกองทุน

มาตรา ๑๖๕ หน้าที่และอำนาจในการบริหาร
และการจัดการกองทุน ป.ป.ช. ให้เป็นไปตามระเบียบ
ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ระเบียบดังกล่าว
อย่างน้อยต้องกำหนดให้มีคณะกรรมการกองทุน ป.ป.ช.
เพื่อดูแลรับผิดชอบในการรับและจ่ายเงินกองทุนให้เป็น
ไปตามวัตถุประสงค์ และคณะกรรมการกองทุน ป.ป.ช.
ดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีผู้แทนของหน่วยงานของรัฐที่มีใช้

สำนักงาน หนึ่งคน ผู้แทนองค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง
กับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หนึ่งคน

มาตรา ๑๖๖ ภายในเก้าสิบวันนับจากวันสิ้น การรายงาน
ปีงบประมาณ ให้กองทุน ป.ป.ช. ส่งรายงานการเงิน การเงินของ
ของกองทุน ป.ป.ช. ในปีที่ผ่านมาแล้ว ให้สำนักงาน กองทุน
การตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบและแสดงความเห็น
ต่อรายงานการเงินนั้น แล้วเสนอต่อคณะกรรมการ
ป.ป.ช. และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

หมวด ๑๑ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๖๗ ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและ โทษของผู้ที่จงใจ
หนี้สินที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ตามมาตรา ๒๘ (๓) ไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สิน
กรรมการตามมาตรา ๔๒ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม และหนี้สินหรือ
มาตรา ๑๕๘ ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและ จงใจยื่นบัญชี
หนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทรัพย์สินและหนี้สิน
หรือประธานวุฒิสภา แล้วแต่กรณี ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติ อันเป็นเท็จ
ประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดง
รายการทรัพย์สินหรือหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือ
ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์

อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือ
หนี้สิน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับ
ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

โทษจำคุก **มาตรา ๑๖๘** เจ้าพนักงานของรัฐผู้ใดฝ่าฝืน
ข้อห้าม มาตรา ๑๒๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือ
ปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กรณีความผิดตามมาตรา ๑๒๖ วรรคสอง
ถ้าพิสูจน์ได้ว่าเจ้าพนักงานของรัฐนั้นรู้เห็นยินยอมด้วย
เจ้าพนักงานของรัฐนั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี
หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

โทษจำคุก **มาตรา ๑๖๙** เจ้าพนักงานของรัฐผู้ใดฝ่าฝืน
ข้อห้าม มาตรา ๑๒๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือ
ปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

โทษจำคุก **มาตรา ๑๗๐** เจ้าพนักงานของรัฐผู้ใดฝ่าฝืน
ข้อห้าม มาตรา ๑๒๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือ
ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

โทษแสดง **มาตรา ๑๗๑** เจ้าพนักงานของรัฐผู้ใดปฏิบัติ
พฤติการณ์ที่อาจ หรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้
ทำให้ผู้อื่นเชื่อว่า ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่ง
มีตำแหน่งหน้าที่ หรือหน้าที่นั้นเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบ
ทั้งที่ตนมิได้ ด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษ
มีตำแหน่งหน้าที่นั้น จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาท
ถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๗๒ เจ้าพนักงานของรัฐผู้ใดปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้น การปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

โทษการละเว้น การปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้อำนาจ ในตำแหน่งหน้าที่ โดยมิชอบ

มาตรา ๑๗๓ เจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่าง ประเทศ ผู้ใด เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้น จะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

โทษเรียก รับ ทรัพย์สิน ประโยชน์อื่น สำหรับตนเองหรือ ผู้อื่นโดยมิชอบ

มาตรา ๑๗๔ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การ ระหว่างประเทศ กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใด ในตำแหน่ง โดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ซึ่งตนได้เรียก รับ หรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้ง ในตำแหน่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาท ถึงสี่แสนบาท

โทษของการ กระทำการหรือไม่กระทำการ โดยเห็นแก่ ทรัพย์สินหรือ ประโยชน์อื่น

โทษเรียก รับ หรือ ยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด หรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเอง หรือผู้อื่นเป็นการตอบแทน ในการที่จะจูงใจหรือได้จูงใจ เจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ โดยวิธีอันทุจริต หรือผิดกฎหมายหรือโดยอิทธิพลของตน ให้กระทำการ หรือไม่กระทำการในหน้าที่อันเป็นคุณหรือเป็นโทษ แก่บุคคลใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

โทษของบุคคลที่ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็น บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลใดและกระทำไป เพื่อประโยชน์ของนิติบุคคลนั้น โดยนิติบุคคลดังกล่าว ไม่มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อป้องกัน มิให้มีการกระทำความผิดนั้น นิติบุคคลนั้นมีความผิดตาม มาตรานี้ และต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งเท่า แต่ไม่เกิน สองเท่าของค่าเสียหายที่เกิดขึ้นหรือประโยชน์ที่ได้รับ

นิติบุคคลตามวรรคสอง ให้หมายความถึงนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยและนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย

บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลตามวรรคสอง ให้หมายความถึงผู้แทนของนิติบุคคล ลูกจ้าง ตัวแทน บริษัทในเครือ หรือบุคคลใดซึ่งกระทำการเพื่อหรือในนามของนิติบุคคลนั้น ไม่ว่าจะทำหน้าที่และอำนาจในการนั้นหรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๑๗๗ ผู้ใดขัดขวางกระบวนการยุติธรรม โทษของการขัดขวางกระบวนการตาม พ.ร.บ.ฯ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในการสอบสวนหรือไต่สวน ฟ้องร้อง หรือดำเนินคดี เพื่อมิให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยถ้าเป็นการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้เสียหายหรือพยานเพื่อจูงใจให้ผู้นั้นไม่ไปพบเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือไม่ไปศาลเพื่อให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความ หรือเพื่อให้ข้อเท็จจริง หรือเบิกความอันเป็นเท็จ หรือไม่ให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด

(๒) ใช้กำลังบังคับขู่เข็ญ ข่มขู่ ข่มขืนใจ หลอกลวง หรือกระทำการอันมิชอบประการอื่น เพื่อมิให้ผู้เสียหาย หรือพยานไปพบเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่และอำนาจ เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือไม่ไปศาลเพื่อ ให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความ หรือเพื่อให้ผู้นั้นให้ข้อเท็จจริง หรือเบิกความอันเป็นเท็จ หรือไม่ให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความ ในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด

(๓) ทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้สูญหายหรือ ไร้ประโยชน์ เอาไปเสีย แก้ไข เปลี่ยนแปลง ปกปิด หรือซ่อนเร้นเอกสารหรือพยานหลักฐานใด ๆ หรือปลอม ทำ หรือใช้เอกสาร หรือพยานหลักฐานใด ๆ อันเป็นเท็จ ในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด

(๔) ใช้กำลังบังคับ ขู่เข็ญ ข่มขู่ ข่มขืนใจ หรือกระทำการอันมิชอบประการอื่นต่อเจ้าพนักงาน ผู้มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต เจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการ หรือพนักงานสอบสวน เพื่อจูงใจให้ กระทำการ ไม่กระทำการหรือประวิงการกระทำอันมิชอบ ด้วยหน้าที่

ถ้าเจ้าพนักงานของรัฐ เป็นผู้กระทำการตาม วรรคหนึ่งต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้

มาตรา ๑๗๘ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน หรือ หัวหน้าพนักงานไต่สวนตามมาตรา ๓๔ (๑) (๒) หรือ (๔) หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑๖ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๗๙ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๑๑๒ โดยไม่มีเหตุ อันสมควร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท และ ปรับรายวันอีกวันละหนึ่งพันบาท จนกว่าจะปฏิบัติตาม คำสั่ง

มาตรา ๑๘๐ ผู้ใดเปิดเผยข้อความ ข้อเท็จจริง หรือข้อมูลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่ เป็นการเปิดเผยตามมาตรา ๓๖

หากการเปิดเผยตามวรรคหนึ่งเป็นการเปิดเผย ชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหา หรือชื่อและที่อยู่ของผู้ชี้ข้อ ข้างเบาะแส หรือให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริง หรือเปิดเผย ทะเบียนที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๖๐ วรรคสี่ ผู้นั้นต้อง ระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่ สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

โทษที่เกี่ยวข้อง **มาตรา ๑๘๑** ผู้ใดยกย้าย ทำให้เสียหาย
กับการกระทำ ทำลาย ชอนเร้น เอาไปเสีย ทำให้สูญหาย หรือทำให้
กับทรัพย์สิน ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สิน ที่หัวหน้าพนักงานไตสวน
คณะกรรมการไตสวน หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยึดหรือ
อายัดไว้ หรือสั่งให้ส่ง หรือที่ตนรู้หรือควรรู้ว่าจะตกเป็น
ของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

โทษของ **มาตรา ๑๘๒** ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติงานของ
การขัดขวาง คณะกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการ เลขาธิการ คณะกรรมการ
การปฏิบัติงาน ไตสวน หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน หรือ
พนักงานเจ้าหน้าที่ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน
สองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการขัดขวางการปฏิบัติงานตามวรรคหนึ่ง
ได้กระทำโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลัง
ประทุษร้าย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี
หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

โทษของกรรมการ **มาตรา ๑๘๓** กรรมการ พนักงานเจ้าหน้าที่
พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลหรือคณะบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.
หรือบุคคลที่ได้รับ มอบหมาย ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๑๘๐ หรือ
กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือความผิดต่อตำแหน่ง

หน้าที่ราชการ ต้องระวางโทษสองเท่าของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น และในกรณีที่บุคคลดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่โดยขาดความเที่ยงธรรมให้ถือว่าเป็นการกระทำ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

มาตรา ๑๘๔ ผู้ใดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่ โทษของการแจ้ง
เจ้าพนักงาน ฟ้องเท็จหรือเบี่ยงความอันเป็นเท็จต่อศาล ข้อความเท็จ
ทั้งนี้ เพื่อจะแกล้งบุคคลใดให้ถูกไต่สวน ให้ได้รับโทษ ฟ้องเท็จหรือ
หรือรับโทษหนักขึ้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี เบี่ยงความเท็จ
หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๘๕ ให้ประธานกรรมการป้องกันและ การดำรงตำแหน่ง
ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและกรรมการป้องกันและ ของประธาน
ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ กรรมการ ป.ป.ช.
ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ กรรมการ ป.ป.ช.
ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่ ใช้บังคับ
กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และ
ที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๙
เว้นแต่กรณีตามมาตรา ๑๙ (๓) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

การขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๙ และลักษณะต้องห้าม
ตามมาตรา ๑๑ (๑) และ (๑๘) มิให้นำมาใช้บังคับ

การดำรงตำแหน่ง **มาตรา ๑๘๖** ให้เลขาธิการคณะกรรมการ
เลขาธิการ ป้องกันและปราบปรามการทុจริตแห่งชาติ ซึ่งดำรง
คณะกรรมการ ตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบ
ป.ป.ช. ก่อนวันที่ รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังคงเป็นเลขาธิการคณะกรรมการ
พ.ร.ป.๕ ใช้บังคับ ป้องกันและปราบปรามการทុจริตแห่งชาติตามพระราช
บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าจะครบวาระตาม
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทុจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
หรือพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นตามที่บัญญัติไว้ใน
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว

การดำรงตำแหน่ง **มาตรา ๑๘๗** ให้กรรมการป้องกันและปราบปราม
ของกรรมการ การทุจริตประจำจังหวัดตามพระราชบัญญัติประกอบ
ป้องกันและ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ปราบปราม พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งดำรงตำแหน่ง
การทุจริตประจำ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
จังหวัด ก่อนวันที่ ใช้บังคับ พ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติ
พ.ร.ป.๕ ใช้บังคับ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๘๘ ให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สิน และหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ยังมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อไป จนกว่าคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ จะกำหนดเป็นอย่างอื่น และการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นไว้แล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้ถือว่า เป็นการยื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้มีมติว่าผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ไว้แล้ว ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับให้เป็นอัน

กำหนดให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตาม พ.ร.บ.ฯ พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ใช้ได้ และให้ดำเนินการต่อไป ตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญนี้

สำนักงานคณะกรรมการ
กรรมการป้องกัน
และปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติ

มาตรา ๑๘๙ ให้สำนักงานคณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามพระราช
บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
เป็นสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ
ทุจริตแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
บรรดาสัททวิ หน้าที และความผูกพันใด ๆ ที่
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
แห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่
แก้ไขเพิ่มเติม มีอยู่กับบุคคลใดในวันก่อนวันที่พระราช
บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้โอนมาเป็นของ
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
แห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ทรัพย์สิน
งบประมาณ สิทธิ
หนี้ ภาระผูกพัน
ข้าราชการและ
ลูกจ้างสำนักงาน

มาตรา ๑๙๐ ให้โอนบรรดาทรัพย์สิน งบประมาณ
สิทธิ หนี้ ภาระผูกพัน ข้าราชการ และลูกจ้างของสำนักงาน
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
ตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และ
ที่แก้ไขเพิ่มเติม มาเป็นของสำนักงานคณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้ถือว่าสิทธิและประโยชน์อื่นใดซึ่งข้าราชการหรือลูกจ้างดังกล่าวได้รับตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นสิทธิและประโยชน์อื่นใดที่ได้รับต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่จะมีระเบียบที่ออกตามมาตรา ๑๔๔ (๑) กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๙๑ ให้การถอดถอนจากตำแหน่ง การถอดถอนที่ได้ดำเนินการตามหมวด ๕ การถอดถอนจากตำแหน่ง จากตำแหน่งแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ยังคงมีผลอยู่ต่อไป และให้นับระยะเวลาที่ถูกตัดสิทธิในการดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือในการรับราชการของผู้ถูกถอดถอนจากตำแหน่งนั้นต่อเนื่องต่อไป

มาตรา ๑๙๒ ในการดำเนินการตรวจรับคำกล่าวหา การดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน ใต้อสวนและตรวจรับคำกล่าวหา มีความเห็นหรือวินิจฉัย และการดำเนินการให้ทรัพย์สินแสวงหาข้อเท็จจริงรวบรวมพยานหลักฐาน ใต้อสวนเพิ่มขึ้นผิดปกติ บรรดาที่ดำเนินการไปโดยชอบอยู่แล้ว และมีความเห็นหรือวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันหรือวินิจฉัยและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม การดำเนินการในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

ใช้บังคับ ให้เป็นอันใช้ได้ และให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยถือว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งบรรดาระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือมติของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ที่เกี่ยวข้องที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังมีผลใช้บังคับอยู่ต่อไป ทั้งนี้ เว้นแต่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะมีมติให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จตามมาตรา ๔๘ เว้นแต่ระยะเวลาดังกล่าวได้ล่วงพ้นไปแล้วหรือเหลือน้อยกว่าที่กำหนดไว้ ให้นับระยะเวลาเริ่มต้นใหม่ตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้มีมติให้ยื่นคำร้อง คำฟ้องต่อศาล หรือมอบอำนาจให้

พนักงานไต่สวนหรือแต่งตั้งทนายความให้ฟ้องคดีแทน หรืออยู่ระหว่างการดำเนินการส่งเรื่องให้อัยการสูงสุด ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไข เพิ่มเติม ไว้แล้วในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับให้เป็นอันใช้ได้ และให้ดำเนินการ ต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาและพิพากษาของ ศาลสำหรับคดีที่ยื่นฟ้องหรือยื่นคำร้องต่อศาลไว้แล้ว ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม ยังมีผลใช้บังคับอยู่จนกว่าคดีจะถึงที่สุด

มาตรา ๑๙๓ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับ แต่งตั้งเป็นหัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน หรือผู้ช่วยพนักงานไต่สวน อยู่แล้วก่อนวันที่พระราช บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่ง ดังกล่าวต่อไป แต่สำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งดำรง ตำแหน่งในสาขากระบวนการยุติธรรม ซึ่งไม่มีคุณสมบัติ ตามมาตรา ๑๔๖ (๑) จะต้องผ่านการฝึกอบรมตาม หลักสูตรเกี่ยวกับการไต่สวนและความรู้เกี่ยวกับการ ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

การดำรงตำแหน่ง
ของพนักงานเจ้าหน้าที่
ก่อนวันที่ พ.ร.บ.๙
ใช้บังคับ

กำหนด และให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยพนักงานไต่สวน หรือ พนักงานไต่สวน แล้วแต่กรณี

ระเบียบข้อกำหนด
ข้อบังคับ ประกาศ
และคำสั่ง หรือมติ
ของคณะกรรมการ
ป.ป.ช.

มาตรา ๑๙๔ บรรดาระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือมติ ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ยังมีผลใช้บังคับต่อไป เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ออกมายกเลิกหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง การดำเนินการของคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญที่ได้ ดำเนินการไปแล้วโดยชอบก่อนวันที่พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้การดำเนินการดังกล่าว มีผลต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือพระราช บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

หลักเกณฑ์
เกี่ยวกับจำนวน
การถือหุ้น

มาตรา ๑๙๕ ในระหว่างที่ยังไม่มีการออก ประกาศตามมาตรา ๑๒๖ (๒) และ (๓) ให้นำ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับจำนวนการถือหุ้นตามกฎหมาย

ว่าด้วยการจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี มาใช้บังคับ กับประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือเจ้าพนักงานของรัฐที่ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประกาศกำหนดโดยอนุโลม จนกว่าจะมีการออกประกาศ ตามมาตรา ๑๒๖ (๒) และ (๓) ดังกล่าว

การนับระยะเวลาตามมาตรา ๑๒๖ วรรคสี่ สำหรับประธานกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ กรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือ เจ้าพนักงานของรัฐที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติประกาศกำหนด ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ใน วันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ มีผลใช้บังคับ ให้นับระยะเวลาตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับ

มาตรา ๑๙๖ บรรดาเรื่องกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ การไต่สวนและ ของรัฐที่ได้กระทำทุจริตต่อหน้าที่ กระทำผิดต่อตำแหน่ง วินิจฉัยความผิด หน้าที่ราชการ หรือกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ใน เจ้าหน้าที่ของรัฐ การยุติธรรม ซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติได้มีมติมอบหมายให้คณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐดำเนินการ ไต่สวนและวินิจฉัยความผิดเจ้าหน้าที่ของรัฐแทน

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไว้แล้ว ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับให้เป็นอันใช้ได้ และให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จนกว่าจะได้มีการมอบหมายตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

กรณียังไม่มี **มาตรา ๑๗๗** ในระหว่างที่ยังไม่มีการออก
การออกระเบียบ ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติ
ข้อกำหนด ตามมาตรา ๑๔๔ ให้นำบรรดาระเบียบ ข้อกำหนด
ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติที่ออกตามพระราช
บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไข
เพิ่มเติม หรือตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการ
พลเรือน แล้วแต่กรณี หรือมติของคณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ที่ใช้บังคับอยู่
ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
ใช้บังคับ ให้ยังมีผลใช้บังคับต่อไป ทั้งนี้ จนกว่าจะมี
ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติ
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ออกมายกเลิก
หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง

ให้ข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการป้องกัน สิทธีได้
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีสิทธิได้รับเงินเดือน รับเงินเดือน
เงินเพิ่มพิเศษสำหรับตำแหน่ง และค่าตอบแทนหรือ เงินเพิ่มพิเศษ
สิทธิประโยชน์อื่นตามที่ได้รับตามพระราชบัญญัติ ค่าตอบแทน
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม ข้าราชการ
การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จนกว่าจะ สำนักงาน
มีการออกระเบียบตามมาตรา ๑๔๔ (๑) ของพระราช
บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๔๘ บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย บทบัญญัติ
กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะ แห่งกฎหมาย
รัฐมนตรีใดที่อ้างถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายประกอบ ระเบียบ ข้อบังคับ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประกาศ คำสั่ง
ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบ มติคณะรัฐมนตรี
รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าอ้างถึงเจ้าพนักงานของรัฐ ก่อนวัน พ.ร.ป.๗
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ใช้บังคับ

มาตรา ๑๔๙ การดำเนินคดีที่ดำเนินการกับ การดำเนินคดีกับ
ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหาร ผู้บริหารท้องถิ่น
ท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ในฐานะที่เป็นผู้ดำรง รองผู้บริหารท้องถิ่น
ตำแหน่งทางการเมือง ที่ดำเนินการอยู่ในศาลแล้ว ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น
ให้ศาลที่รับไว้พิจารณามีอำนาจดำเนินการต่อไปจนกว่าคดี และสมาชิกสภาท้องถิ่น
จะถึงที่สุด โดยให้ถือเสมือนว่า พระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ยังมีผลใช้บังคับอยู่

มาตรา ๒๐๐ ในวาระเริ่มแรก เพื่อมิให้เกิดภาระ
เกินสมควร ในการตราพระราชกฤษฎีกา ตามมาตรา ๑๓๐
จะกำหนดการเริ่มใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละระดับ
หรือแต่ละประเภทแตกต่างกัน ตามที่เห็นสมควรก็ได้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ คือ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในการจัดให้มีมาตรการหรือแนวทางที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เกิดความรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม รวมทั้งได้เปลี่ยนแปลงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม ตลอดจนวาระการดำรงตำแหน่งไว้ อีกทั้งได้บัญญัติให้รัฐมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด ตามมาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญ จึงเป็นการสมควรบัญญัติกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน
พ.ศ. ๒๕๖๑

**พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน
พ.ศ. ๒๕๖๑**

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ

บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑
เป็นปีที่ ๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ
บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติ
บางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล

ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ของบุคคลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินสามารถดำเนินการได้ อย่างมีประสิทธิภาพอันจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้สอดคล้อง กับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตรา พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขึ้นไว้โดยคำแนะนำ และยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑”

เริ่มบังคับใช้

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

ผลการบังคับใช้

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒

(๒) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๔/๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญมีผลบังคับใช้ต่อไป ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒

(๓) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๑/๒๕๕๗ เรื่อง การสรรหาคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

(๔) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๗/๒๕๕๘ เรื่อง การเลือกกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างในคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และการดำเนินการเพื่อสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

(๕) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๓/๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการแก้ไขปัญหาคอขวดของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ลงวันที่

๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับ
กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

(๖) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
ที่ ๒๕/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม พุทธศักราช
๒๕๖๐ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งหัวหน้าคณะรักษา
ความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๓/๒๕๖๐ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับ
กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

นิยามของคำ
ที่ใช้ใน พ.ร.ป.ฯ นี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการ
ตรวจเงินแผ่นดิน

“ประธานกรรมการ” หมายความว่า ประธานกรรมการ
ตรวจเงินแผ่นดิน

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการตรวจเงิน
แผ่นดิน และให้หมายความรวมถึงประธานกรรมการ
ตรวจเงินแผ่นดินด้วย

“ผู้ว่าการ” หมายความว่า ผู้ว่าการตรวจเงิน
แผ่นดิน

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงาน
การตรวจเงินแผ่นดิน

“หน่วยรับตรวจ” หมายความว่า

(๑) กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการ
ที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกระทรวง ทบวงหรือกรม

(๒) หน่วยงานของราชการส่วนภูมิภาค

(๓) หน่วยงานของราชการส่วนท้องถิ่น
(๔) รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการ
งบประมาณและตามกฎหมายอื่น

(๕) ทุณหมนเวียน

(๖) หน่วยงานอื่นของรัฐ

(๗) หน่วยงานที่รัฐมิได้จัดตั้งขึ้นแต่ได้รับ
เงินอุดหนุน หรือกิจการที่ได้รับเงินหรือทรัพย์สินลงทุน
จากหน่วยรับตรวจตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๖)
เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับเงินอุดหนุนหรือกิจการดังกล่าว

(๘) หน่วยงานอื่นใดหรือกิจการใดที่มีกฎหมาย
กำหนดให้สำนักงานเป็นผู้ตรวจสอบ หรือที่มีกฎหมาย
กำหนดให้มีสิทธิร้องขอให้สำนักงานเป็นผู้ตรวจสอบ

“หน่วยงานของราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า
องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหาร
ส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น

“ทุนหมุนเวียน” หมายความว่า กองทุน กองทุน
หมุนเวียน เงินทุน เงินทุนหมุนเวียน ทุน หรือทุนหมุนเวียน
ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อกิจการที่อนุญาตให้นำรายรับสมทบทุนไว้
ใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องนำส่งคลัง

“ผู้รับตรวจ” หมายความว่า หัวหน้าส่วนราชการ
หรือหัวหน้าหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ
หรือการบริหารของหน่วยรับตรวจ

“ตรวจเงินแผ่นดิน” หมายความว่า ตรวจสอบการเงินของหน่วยรับตรวจ ซึ่งรวมถึงตรวจการจัดเก็บรายได้ การรับ การใช้จ่าย การใช้ประโยชน์ การเก็บรักษา และการบริหารซึ่งเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ และผลประโยชน์ของหน่วยรับตรวจหรือที่อยู่ในความครอบครองหรืออำนาจใช้จ่ายของหน่วยรับตรวจว่าเป็นไปตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผน การปฏิบัติราชการ หรือไม่ และตรวจว่าการใช้จ่ายเงิน หรือการใช้ประโยชน์นั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด เกิดผลสัมฤทธิ์ และมีประสิทธิภาพหรือไม่ รวมตลอดถึง การตรวจสอบรายงานการเงินของหน่วยรับตรวจและ แสดงความเห็นต่อผลของการตรวจสอบ และการตรวจสอบอื่น ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“ตรวจสอบ” หมายความว่า ตรวจเงินแผ่นดิน

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อการพัฒนา
การตรวจเงินแผ่นดิน

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการสำนักงาน
การตรวจเงินแผ่นดิน

การแจ้ง ยื่น
หรือส่งหนังสือ
หรือเอกสาร
ให้บุคคลใด
เป็นการเฉพาะ

มาตรา ๕ ในกรณีที่พระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น
การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสาร
ให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือ

หรือเอกสารให้บุคคลนั้น อนุญาตให้นำหรือที่อยู่
ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วย
การทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วย
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว และในกรณีที่
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ประกาศ
หรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่า
การประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
หรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถ
เข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วย
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว

กรณีที่ พ.ร.บ.ฯ นี้
กำหนดให้ประกาศ
หรือเผยแพร่
ให้ประชาชนทราบ
เป็นการทั่วไป

ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
กำหนดให้คณะกรรมการหรือผู้ว่าการมีอำนาจกำหนดหรือ
มีคำสั่งเรื่องใด ถ้ามิได้กำหนดวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ
ให้คณะกรรมการหรือผู้ว่าการกำหนดโดยทำเป็นระเบียบ
ประกาศ หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี และถ้าระเบียบ
ประกาศ หรือคำสั่งนั้นใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป
ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและให้ดำเนินการประกาศ
ตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใด
มีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ คณะกรรมการ
หรือผู้ว่าการต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินงาน
ในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย

กรณีที่ พ.ร.บ.ฯ นี้
กำหนดให้คณะกรรมการ
ตรวจเงินแผ่นดิน
หรือผู้ว่าการ
ตรวจเงินแผ่นดิน
มีอำนาจกำหนด
หรือมีคำสั่งเรื่องใด
แต่มิได้กำหนดวิธีการ
ไว้เป็นการเฉพาะ

การให้ความร่วมมือ
และความช่วยเหลือ
องค์กรอิสระ

มาตรา ๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการ
และผู้ว่าการต้องให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือ
องค์กรอิสระทุกองค์กร ในกรณีที่ผู้ว่าการเห็นว่า
มีผู้กระทำการอันไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่อยู่ในหน้าที่และ
อำนาจขององค์กรอิสระอื่น ให้คณะกรรมการโดยข้อเสนอแนะ
ของผู้ว่าการมีหนังสือแจ้งองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง
เพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปโดยไม่ชักช้า

การปรึกษาหารือ
ร่วมกับองค์กรอิสระอื่น
ที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีที่คณะกรรมการโดยข้อเสนอแนะ
ของผู้ว่าการเห็นว่าการดำเนินการเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่และ
อำนาจของคณะกรรมการหรือผู้ว่าการอาจเข้าลักษณะ
เป็นการกระทำที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นด้วย
ให้คณะกรรมการปรึกษาหารือร่วมกับองค์กรอิสระอื่น
ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานร่วมกัน
เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กรเป็นไปอย่างมี
ประสิทธิภาพและไม่ซ้ำซ้อนกัน

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคสอง
ให้ประธานกรรมการมีอำนาจเชิญประธานองค์กรอิสระอื่น
มาร่วมประชุมเพื่อปรึกษาหารือและกำหนดแนวทาง
ร่วมกันได้ ในการประชุมดังกล่าวให้ผู้ว่าการร่วมประชุมด้วย
และให้องค์กรอิสระทุกองค์กรปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว

มาตรา ๗ ภายใต้บังคับวรรคสาม ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน มีพฤติการณ์อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ จงใจปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรืออาจทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และเป็นกรณีที่ผู้ว่าการไม่มีอำนาจจะดำเนินการใดได้ ให้ผู้ว่าการแจ้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี เพื่อทราบและดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

ในการดำเนินการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือหน่วยงานอื่นที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเอกสารและหลักฐานที่ผู้ว่าการตรวจสอบหรือจัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือของหน่วยงานอื่นนั้น แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ผู้ว่าการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน แล้วมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีพฤติการณ์อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ จงใจปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้ผู้ว่าการแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและ

กรณีที่มีหลักฐาน
เชื่อว่าการใช้จ่าย
เงินแผ่นดิน
มีการทุจริตต่อหน้าที่
จงใจปฏิบัติหน้าที่
หรือใช้อำนาจ
ขัดต่อรัฐธรรมนูญ
หรือกฎหมาย หรือ
อาจทำให้การเลือกตั้ง
ไม่สุจริต

กรณีที่มีหลักฐาน
เชื่อว่าเจ้าหน้าที่
สำนักงาน ป.ป.ช.
มีพฤติการณ์ทุจริต

ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบ และให้มีอำนาจ
 ดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการ
 ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
 กำหนด การไต่สวนเบื้องต้นดังกล่าวต้องไม่กระทบ
 ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน
 คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
 ในฐานะพนักงานไต่สวนหรือเข้าตรวจสำนวนการไต่สวน
 ของเจ้าหน้าที่ดังกล่าว เมื่อผลการไต่สวนเบื้องต้นปรากฏ
 เป็นประการใด ให้ส่งสำนวนการไต่สวนเบื้องต้น
 ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
 เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป ในกรณีที่คณะกรรมการ
 ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเห็นว่า
 การดำเนินการของผู้ว่าการจะกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่
 ของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ
 ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะแจ้งให้ผู้ว่าการยุติ
 การดำเนินการและส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและ
 ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อดำเนินการต่อไป

การระงับหรือยับยั้ง

มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์ในการระงับหรือยับยั้ง

ความเสียหาย
 ที่อาจเกิดขึ้น
 แก่การเงินการคลัง
 ของรัฐ

ความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่การเงินการคลังของรัฐ
 ให้ผู้ว่าการเสนอผลการตรวจสอบการกระทำที่ไม่เป็นไป
 ตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐและ
 อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่การเงินการคลังของรัฐ
 อย่างร้ายแรง ต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นพ้องด้วยกับการประชุม ผลการตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการจัดให้มีการประชุมร่วมกับคณะกรรมการการเลือกตั้งและคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อปรึกษาหารือร่วมกัน ในกรณีที่ประชุมร่วมมีมติเห็นพ้องกับผลการตรวจสอบดังกล่าวด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่ลงคะแนน ให้ประธานกรรมการ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง และประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ร่วมกันลงนามในหนังสือแจ้งสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบโดยไม่ชักช้า และให้เปิดเผยผลการตรวจสอบดังกล่าวต่อประชาชนเพื่อทราบด้วย

ให้กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กรรมการการเลือกตั้ง และกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทุกคน มีหน้าที่ต้องเข้าร่วมประชุมตามวรรคสอง ในกรณีที่กรรมการผู้ใดไม่มาประชุมโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือมาประชุมแล้วไม่ลงคะแนนเสียงหรืองดออกเสียง ให้ถือว่าเป็นการจงใจฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง แต่ไม่ตัดสิทธิที่จะลาออกจากตำแหน่งก่อนวันประชุมหรือก่อนลงมติ แล้วแต่กรณี

ในการประชุมตามวรรคสอง ให้ผู้ว่าการมีสิทธิเข้าร่วมประชุมและแสดงความคิดเห็นได้ด้วยแต่ไม่มีสิทธิลงคะแนน

กรณีที่กรรมการผู้ใดไม่มาประชุมโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือมาประชุมแล้วไม่ลงคะแนนเสียงหรืองดออกเสียง

การประชุมของที่ประชุมร่วมตามวรรคสอง
ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ที่ประชุมร่วมกำหนด

การรักษาการ
ตาม พ.ร.ป.๙ นี้
รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๙

หมวด ๑

บททั่วไป

การตรวจเงิน
แผ่นดิน
มาตรา ๑๐ การตรวจเงินแผ่นดินต้องกระทำ
ด้วยความสุจริต รอบคอบ โปร่งใส เทียบธรรม กล่าวหา
ปราศจากอคติ และเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

การตรวจสอบต้องคำนึงถึงการดำเนินการ
ตามหน้าที่ของรัฐ แผนนโยบายแห่งรัฐ และยุทธศาสตร์ชาติ
รวมถึงความคุ้มค่า ความสงบเรียบร้อย ความไว้วางใจ
ของสาธารณชน การดำเนินงานโดยสุจริต ผลสัมฤทธิ์
และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยรับตรวจ
และการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่การเงินการคลัง
ของรัฐด้วย

การตรวจสอบ
ของเจ้าหน้าที่
หน่วยรับตรวจ
มาตรา ๑๑ ในการตรวจสอบ เจ้าหน้าที่
ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงิน
แผ่นดิน และให้โอกาสเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ
ได้ชี้แจงเหตุผลและแสดงพยานหลักฐานของตน

หมวด ๒

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๑๒ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการ
ประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคนซึ่งพระมหากษัตริย์ ตรวจเงินแผ่นดิน
ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งได้รับ
การสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหา

ผู้ซึ่งได้รับการสรรหาต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์
สุจริตเป็นที่ประจักษ์ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและ
ประสบการณ์เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน กฎหมาย
การบัญชี การตรวจสอบภายใน การเงินการคลังและ
ด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการตรวจเงินแผ่นดิน ทั้งนี้
เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี

มาตรา ๑๓ นอกจากคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ แล้ว คุณสมบัติ
กรรมการต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ด้วย ของกรรมการ
ตรวจเงินแผ่นดิน

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปี
- (๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือ
เทียบเท่า

- (๔) มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์
- (๕) มีสุขภาพที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ

ลักษณะต้องห้าม
ของกรรมการ
ตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๑๔ กรรมการต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม
ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นหรือเคยเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระใด

(๒) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๓) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคล
ล้มละลายทุจริต

(๔) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการ
หนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ

(๕) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๖) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง
ไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่

(๗) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๘) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัคร
รับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราว หรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัคร
รับเลือกตั้ง

(๙) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่
โดยหมายของศาล

(๑๐) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงาน
ของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่า
กระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๑๑) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล
อันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวย

ผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๒) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

(๑๓) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

(๑๔) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๑๕) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย

(๑๖) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง หรือเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

(๑๗) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๑๘) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในระยะสิบปีก่อนเข้ารับการสรรหา

(๑๙) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมืองในระยะสิบปีก่อนเข้ารับการสรรหา

(๒๐) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๒๑) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือกรรมการหรือที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ

(๒๒) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน
บริษัท หรือองค์กรที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือ
รายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

(๒๓) เป็นผู้ประกอบวิชาชีพอิสระ

(๒๔) มีพฤติการณ์อันเป็นการฝ่าฝืนหรือ
ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

มาตรา ๑๕ เมื่อมีกรณีที่จะต้องสรรหาผู้สมควร คณะกรรมการ
ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการตามมาตรา ๑๒ ให้เป็น สรรหา
หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งประกอบด้วย

(๑) ประธานศาลฎีกา เป็นประธานกรรมการ

(๒) ประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้าน
ในสภาผู้แทนราษฎร เป็นกรรมการ

(๓) ประธานศาลปกครองสูงสุด เป็นกรรมการ

(๔) บุคคลซึ่งศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ
ที่มีใช้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติ
ตามมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้าม
ตามมาตรา ๑๔ และไม่เคยปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ
ในศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ องค์กรละหนึ่งคน
เป็นกรรมการ

ให้เลขาธิการวุฒิสภาเป็นเลขานุการ
ของคณะกรรมการสรรหา และให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหา

การดำเนินการ
แต่งตั้งบุคคล

ในการดำเนินการแต่งตั้งบุคคลตาม (๔) ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์การอิสระที่มีใช้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินดำเนินการเสนอชื่อบุคคลซึ่งองค์การนั้นแต่งตั้งเป็นกรรมการสรรหาภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากเลขาธิการวุฒิสภา โดยให้คัดเลือกจากบุคคลซึ่งมีความเป็นกลาง ซื่อสัตย์สุจริต และมีความเข้าใจในภารกิจของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้จะได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือกรรมการองค์การอิสระ แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งให้ลงคะแนนใหม่อีกครั้งหนึ่งในการลงคะแนนครั้งนี้ ถ้ามีผู้เข้ารับการคัดเลือกเกินสองคนให้นำเฉพาะคนที่ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกมาลงคะแนนใหม่ ในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกเกินสองคนให้ผู้เข้ารับการคัดเลือกซึ่งได้คะแนนเท่ากันนั้นจับสลากเพื่อให้เหลือผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกเพียงสองคนในการลงคะแนนครั้งหลังนี้ ถ้ายังไม่มีผู้ใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือกรรมการองค์การอิสระ แล้วแต่กรณีให้ดำเนินการเพื่อคัดเลือกใหม่ โดยจะคัดเลือกผู้เข้ารับการคัดเลือกที่มีชื่ออยู่ในการคัดเลือกครั้งแรกมิได้

ให้เลขาธิการวุฒิสภาประกาศรายชื่อกรรมการสรรหาตาม (๔) ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตาม (๒) หรือกรรมการสรรหาตาม (๔) มีไม่ครบไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือพ้นกำหนดเวลาการคัดเลือกตามวรรคสามแล้วมิได้มีการเสนอชื่อ ให้คณะกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจไปพลางก่อนได้ โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าคณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่

ให้กรรมการสรรหาตาม (๔) อยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันที่มีกรณีที่ต้องสรรหากรรมการใหม่ แต่ไม่รวมถึงการสรรหาใหม่หรือสรรหาเพิ่มเติมตามมาตรา ๑๖ วรรคสี่ มาตรา ๑๗ วรรคสอง และวรรคสาม และมาตรา ๑๘ และให้กรรมการสรรหาดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระเมื่อตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม

ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสรรหาตาม (๔) แล้ว จะเป็นกรรมการสรรหาในคณะกรรมการสรรหาสำหรับศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระอื่นในขณะเดียวกันมิได้

ให้ประธานกรรมการสรรหาและกรรมการสรรหาเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

การสรรหา กรรมการ **มาตรา ๑๖** ในการสรรหากรรมการ
 ตรวจสอบเงินแผ่นดิน ให้คณะกรรมการสรรหาปรึกษาหารือเพื่อคัดสรรให้ได้บุคคล
 ซึ่งมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่
 และมีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม
 รวมตลอดทั้งมีทัศนคติที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่
 ให้เกิดผลสำเร็จ โดยนอกจากการประกาศรับสมัครแล้ว
 ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาจากบุคคล
 ซึ่งมีความเหมาะสมทั่วไปได้ด้วยแต่ต้องได้รับความยินยอม
 ของบุคคลนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความหลากหลาย
 ของประสบการณ์ที่แตกต่างกันในแต่ละด้านประกอบด้วย
 และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้คณะกรรมการสรรหา
 ใช้วิธีการสัมภาษณ์หรือให้แสดงความคิดเห็นในเรื่อง
 ที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ หรือวิธีการ
 อื่นใดที่เหมาะสมเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

ในการสรรหา ให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผย
 และให้กรรมการสรรหาแต่ละคนบันทึกเหตุผลในการเลือก
 ไว้ด้วย

ผู้ซึ่งจะได้รับการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียง
 ถึงสองในสามของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของคณะกรรมการ
 สรรหา

ถ้าไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงตามวรรคสาม
 หรือมีแต่ยังไม่ครบจำนวนที่จะต้องสรรหาให้มีการลง
 คะแนนใหม่สำหรับผู้ใดคะแนนไม่ถึงสองในสาม ถ้ายังได้

ไม่ครบตามจำนวนให้มีการลงคะแนนอีกครั้งหนึ่ง ในกรณีที่
การลงคะแนนครั้งหลังนี้ยังได้บุคคลไม่ครบตามจำนวน
ที่จะต้องสรรหาให้ดำเนินการสรรหาใหม่สำหรับจำนวน
ที่ยังขาดอยู่

ภายในสามวันนับแต่วันปิดรับสมัคร ให้เลขาธิการ
วุฒิสภาประกาศรายชื่อผู้เข้ารับการสรรหาให้ประชาชน
ทราบเป็นการทั่วไป ประกาศดังกล่าวให้ระบุรายละเอียด
เกี่ยวกับคุณสมบัติและประวัติการทำงานตามที่
คณะกรรมการสรรหากำหนดด้วย

มาตรา ๑๗ ผู้ได้รับการสรรหาเพื่อแต่งตั้ง
ให้ดำรงตำแหน่งกรรมการต้องได้รับความเห็นชอบ
จากวุฒิสภาด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง
ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

การลงคะแนนเสียง
ของวุฒิสภาเพื่อแต่งตั้ง
ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการ
ตรวจเงินแผ่นดิน

ในกรณีที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบผู้ได้รับ
การสรรหารายใด ให้ดำเนินการสรรหาบุคคลใหม่แทนผู้นั้น
แล้วเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป โดยผู้ซึ่ง
ไม่ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาในครั้งนี้จะเข้ารับ
การสรรหาในครั้งใหม่ไม่ได้

กรณีที่วุฒิสภา
ไม่ให้ความเห็นชอบ
ผู้ได้รับการสรรหา

เมื่อมีผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาแล้ว
หากเป็นกรณีที่ประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งด้วย
ให้ ผู้ได้รับความเห็นชอบประชุมร่วมกับกรรมการ
ซึ่งยังดำรงตำแหน่งอยู่ ถ้ามี เพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่ง
เป็นประธานกรรมการแล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ

กรณีที่ประธาน
กรรมการ
ตรวจเงินแผ่นดิน
พ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่ผู้ซึ่งวุฒิสภาให้ความเห็นชอบยังได้ไม่ครบจำนวนที่ต้องสรรหา แต่เมื่อรวมกับกรรมการซึ่งยังดำรงตำแหน่งอยู่ถ้ามี มีจำนวนถึงห้าคนก็ให้ดำเนินการประชุมเพื่อเลือกประธานกรรมการได้ และเมื่อโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งแล้วให้คณะกรรมการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปพลางก่อนได้ โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่ และให้ดำเนินการสรรหาเพิ่มเติมให้ครบตามจำนวนที่ต้องสรรหาต่อไปโดยเร็ว

ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการและเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

การแสดงหลักฐาน

การลาออกหรือ
เลิกประกอบวิชาชีพ
อันมีลักษณะต้องห้าม

ของกรรมการ

ตรวจเงินแผ่นดิน

ตาม พ.ร.ป.ฯ นี้

มาตรา ๑๘ ผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา

ให้เป็นกรรมการโดยที่ยังมิได้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๔ (๒๐) (๒๑) หรือ (๒๒) หรือยังประกอบวิชาชีพตามมาตรา ๑๔ (๒๓) อยู่ ต้องแสดงหลักฐานว่าได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพดังกล่าวแล้ว ต่อประธานวุฒิสภาภายในเวลาที่ประธานวุฒิสภากำหนด ซึ่งต้องเป็นเวลาก่อนที่ประธานวุฒิสภาจะนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งกรรมการ ในกรณีที่ไม่ได้แสดงหลักฐานภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิและให้ดำเนินการสรรหาใหม่

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติ หรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครหรือผู้ได้รับการสรรหา ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหา เป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด การเสนอเรื่องเพื่อให้คณะกรรมการสรรหา วินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่คณะกรรมการสรรหากำหนด

การวินิจฉัย ให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผย

ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับแก่กรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติและ ลักษณะต้องห้ามของกรรมการสรรหาด้วยโดยอนุโลม แต่กรรมการสรรหาที่ถูกล่าม اتهامว่าขาดคุณสมบัติหรือ มีลักษณะต้องห้ามจะอยู่ในที่ประชุมในขณะที่พิจารณา และวินิจฉัยมิได้

มาตรา ๒๐ ให้ประธานกรรมการสรรหาและ กรรมการสรรหาได้รับเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนอื่น ตามที่ประธาณวุฒิสภากำหนด แต่สำหรับเบี้ยประชุม ให้กำหนดให้ได้รับเป็นรายครั้งที่มาประชุมในอัตรา ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของประธานกรรมการหรือกรรมการ ในคณะกรรมการข้าราชการรัฐสภาตามกฎหมายว่าด้วย ระเบียบข้าราชการรัฐสภาได้รับในแต่ละเดือน แล้วแต่กรณี

กรณีที่มีปัญหา เกี่ยวกับคุณสมบัติ หรือลักษณะต้องห้าม ของผู้สมัครหรือ ผู้ได้รับการสรรหา

เบี้ยประชุม และค่าตอบแทนอื่น ของประธาน กรรมการสรรหา และกรรมการสรรหา

วาระ **มาตรา ๒๑** กรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่ง
การดำรงตำแหน่ง เจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและให้ดำรง
ของกรรมการ ตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว
ตรวจเงินแผ่นดิน

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ
ให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่า
จะมีการแต่งตั้งกรรมการใหม่แทน

การพ้นจากตำแหน่ง **มาตรา ๒๒** นอกจากการพ้นจากตำแหน่ง
ของกรรมการ ตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ
ตรวจเงินแผ่นดิน

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ หรือมาตรา ๑๓
หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔

(๔) พ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นตามรัฐธรรมนูญ
เมื่อประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งประธาน
กรรมการ ให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการด้วย

ในกรณีที่มีปัญหาว่ากรรมการผู้ใดพ้นจาก
ตำแหน่งตาม (๒) หรือ (๓) หรือไม่ ให้เป็นหน้าที่
และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัย
คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ
หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการเลือกกรรมการ
คนหนึ่งทำหน้าที่แทนประธานกรรมการ

ในระหว่างที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ถ้ามี กรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงสี่คน ให้กระทำได้แต่เฉพาะ การที่จำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

ในกรณีที่กรรมการจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหากรรมการใหม่ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน ก่อนวันที่กรรมการครบวาระ แต่ถ้ากรรมการพ้นจาก ตำแหน่งด้วยเหตุอื่นนอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหากรรมการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ ตำแหน่งว่างลง

มาตรา ๒๓ เมื่อมีผู้ร้องขอโดยมีหลักฐาน ตามสมควรว่ากรรมการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๒ (๒) หรือ (๓) ให้เลขาธิการวุฒิสภาเสนอเรื่อง ต่อประธานกรรมการสรรหาภายในห้าวันนับแต่วันที่รับ การร้องขอ และให้คณะกรรมการสรรหาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จ โดยเร็ว ในการวินิจฉัยให้ถือเสียงข้างมากและให้ใช้ วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผย ในกรณีที่มีเสียงเท่ากัน ให้ประธานกรรมการสรรหาออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง เป็นเสียงชี้ขาด

หลักฐานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่ คณะกรรมการสรรหากำหนด

การวินิจฉัย
ของคณะกรรมการสรรหา
เรื่องการพ้นจากตำแหน่ง
ของกรรมการ
ตรวจเงินแผ่นดิน

กรณีที่มีการการ
ตรวจเงินแผ่นดิน
ต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่
เพราะถูกกล่าวหา

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่กรรมการต้องหยุดปฏิบัติ
หน้าที่เพราะถูกกล่าวหาและศาลฎีกาหรือศาลฎีกา
แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับฟ้อง
และมีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ให้ประธานศาลฎีกา
และประธานศาลปกครองสูงสุดร่วมกันแต่งตั้งบุคคล
ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการ
ทำหน้าที่เป็นกรรมการเป็นการชั่วคราวให้ครบเจ็ดคน
โดยให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งทำหน้าที่ในฐานะกรรมการได้
จนกว่ากรรมการที่ตนทำหน้าที่แทนจะปฏิบัติหน้าที่ได้
หรือจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทน

การประชุม
ของคณะกรรมการ
ตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๒๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๒ วรรคห้า
การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุม
ไม่น้อยกว่าห้าคน จึงจะเป็นองค์ประชุม ในกรณีที่กรรมการ
คนใดไม่อาจมาประชุมได้ให้จดแจ้งเหตุนั้นไว้ในรายงาน
การประชุม

การลงมติ
ในการประชุม
ของคณะกรรมการ
ตรวจเงินแผ่นดิน

การลงมติในการประชุมของคณะกรรมการ
ให้ใช้คะแนนเสียงข้างมาก โดยประธานในที่ประชุม
และกรรมการที่มาประชุมต้องลงคะแนนเสียงเพื่อมีมติ
และให้กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน
ในกรณีมีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุม
มีสิทธิออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

การไม่เข้าประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม การไม่เข้าประชุม
ตามวรรคสองโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าเป็นการจงใจ หรือไม่อยู่ในที่ประชุม
ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ประธาน
ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุม ให้กรรมการ ในที่ประชุม
ที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม
ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการประชุมที่คณะกรรมการ
กำหนด

ในการประชุมของคณะกรรมการ ให้เป็นหน้าที่
ของผู้ว่าฯที่จะเข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงแสดงความคิดเห็นด้วย
เว้นแต่เป็นการประชุมเพื่อมีมติตามมาตรา ๕๐ (๔)

ให้ประธานกรรมการ กรรมการ และผู้ว่าฯ
ได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายครั้งเท่ากับกรรมการ
ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ

มาตรา ๒๖ กรรมการต้องปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา การปฏิบัติหน้าที่
และการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจของคณะกรรมการ และการใช้อำนาจ
ต้องเป็นไปโดยสุจริต เทียบธรรม กล้าหาญ และ ของคณะกรรมการ
ปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้ดุลพินิจและปฏิบัติตน ตรวจสอบเงินแผ่นดิน
ให้ถูกต้องตามมาตรฐานทางจริยธรรม ในระหว่าง
การดำรงตำแหน่ง กรรมการจะเข้ารับการศึกษาหรือ
อบรมในหลักสูตรหรือโครงการใด ๆ มิได้ เว้นแต่เป็น
หลักสูตรหรือโครงการที่คณะกรรมการเป็นผู้จัดขึ้น
โดยเฉพาะสำหรับกรรมการ

หน้าที่และอำนาจ
ของคณะกรรมการ
ตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ
ดังต่อไปนี้

- (๑) วางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน
- (๒) กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน
- (๓) กำกับการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตาม (๑) และ (๒) และตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

(๔) ให้คำปรึกษา แนะนำ หรือเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ รวมทั้งการให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐในการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน

(๕) ส่งลงโทษทางปกครองกรณีมีการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

(๖) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่น

ในการกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานตาม (๒) ให้คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นของหน่วยรับตรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย

การวางนโยบาย
การตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๒๘ นโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน
ตามมาตรา ๒๗ (๑) ให้คณะกรรมการวางเป็นนโยบาย

การตรวจเงินแผ่นดินประจำปีและนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินระยะยาว ซึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) ทิศทางและเป้าหมายในการตรวจเงินแผ่นดิน

(๒) ผลสัมฤทธิ์ในการตรวจเงินแผ่นดิน

(๓) การพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินให้มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว

นโยบายการตรวจเงินแผ่นดินที่คณะกรรมการจัดทำแล้ว ให้แจ้งสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีทราบ และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปด้วย

มาตรา ๒๙ หลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับ การตรวจเงินแผ่นดินที่คณะกรรมการกำหนดขึ้น ตามมาตรา ๒๗ (๒) ต้องสอดคล้องกับหลักการและมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นที่ยอมรับของสากล และให้ใช้ได้จนกว่าคณะกรรมการจะมีมติให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม แต่การแก้ไขเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ถ้าเกี่ยวข้องกับพฤติของหน่วยรับตรวจ ต้องมีระยะเวลาให้หน่วยรับตรวจเพียงพอที่จะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์มาตรฐานที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงใหม่

หลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับ การตรวจเงินแผ่นดิน

หลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินตามวรรคหนึ่ง ให้เผยแพร่ให้หน่วยรับตรวจและประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

ในกรณีที่หน่วยรับตรวจเห็นว่าหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่กำหนดตามวรรคหนึ่งก่อให้เกิดปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงาน หรือยังไม่สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี หรือแบบแผนการปฏิบัติราชการ จะแจ้งให้คณะกรรมการทราบและพิจารณาปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์มาตรฐาน หรือเสนอแนะให้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี หรือแบบแผนการปฏิบัติราชการของทางราชการดังกล่าวตามที่คณะกรรมการเห็นสมควรก็ได้

องค์ประกอบ
ของหลักเกณฑ์
มาตรฐานเกี่ยวกับ
การตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๓๐ หลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับ
การตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรา ๒๗ (๒) อย่างน้อย
ต้องประกอบด้วย

- (๑) วิธีการตรวจเงินแผ่นดินแต่ละด้าน
- (๒) ความเคร่งครัดในจริยธรรมแห่งวิชาชีพ
ในการตรวจเงินแผ่นดิน
- (๓) ระยะเวลาในการตรวจเงินแผ่นดิน
- (๔) วิธีปฏิบัติในการเข้าตรวจ
- (๕) วิธีการให้คำแนะนำหรือขอเสนอแนะ
เกี่ยวกับวิธีการแก้ไขปัญหาแก่หน่วยรับตรวจ

(๖) วิธีการเปิดโอกาสให้หน่วยรับตรวจชี้แจง

(๗) วิธีการรายงาน การแจ้ง และการเผยแพร่

ผลการตรวจ

มาตรา ๓๑ การวางแผนนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน การวางแผนนโยบายและการกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน ตามมาตรา ๒๗ (๑) และ (๒) หากผู้ว่าการเห็นว่านโยบายหรือหลักเกณฑ์มาตรฐานที่คณะกรรมการกำหนดมีผลเป็นการเลือกปฏิบัติต่อหน่วยรับตรวจ หรือทำให้มีการตรวจสอบใด ๆ ที่อยู่นอกเหนือหน้าที่และอำนาจของผู้ว่าการ หรือมีผลให้ผู้ว่าการไม่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้ว่าการจะขอให้คณะกรรมการพิจารณาทบทวนก็ได้

มติของคณะกรรมการในการพิจารณาทบทวน มติตามวรรคหนึ่งให้เป็นที่สุด เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ว่าการเห็นว่านโยบายหรือหลักเกณฑ์มาตรฐานดังกล่าวมีผลให้ผู้ว่าการไม่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ผู้ว่าการมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยต่อไป

มาตรา ๓๒ นอกจากหน้าที่และอำนาจตามมาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกกระเบียบประกาศ หรือข้อบังคับในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การกำกับ การตรวจเงินแผ่นดิน ตามมาตรา ๒๗ (๓)

การวางแผนนโยบาย การตรวจเงินแผ่นดิน และการกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน

ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ในการพิจารณาทบทวน

การออกกระเบียบ ประกาศ หรือข้อบังคับ ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

(๒) การจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน
ของสำนักงานโดยผู้ประเมินอิสระ

(๓) การจัดเก็บค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน
ของสำนักงาน

(๔) การอื่นใดอันจำเป็นต่อการดำเนินงาน
ของผู้ว่าการหรือสำนักงาน หรือการทำให้บุคคลดังกล่าว
ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การออกระเบียบตาม (๑) จะกำหนดให้ผู้ว่าการ
ต้องจัดทำรายงานผลการตรวจเงินแผ่นดินโดยสรุป
เป็นรายไตรมาสก็ได้

การกำกับ
การตรวจเงิน
แผ่นดิน

มาตรา ๓๓ ในการกำกับ การตรวจเงินแผ่นดิน
ตามมาตรา ๒๗ (๓) ถ้าความปรากฏต่อคณะกรรมการ
ว่าการตรวจสอบไม่เป็นไปตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน
หรือหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน
ที่คณะกรรมการกำหนด หรือตามกฎหมายว่าด้วย
วินัยการเงินการคลังของรัฐ ให้คณะกรรมการมีอำนาจ
สั่งให้ผู้ว่าการรับไปดำเนินการปรับปรุง แก้ไข หรือ
ปฏิบัติให้ถูกต้องต่อไป

ก่อนสั่งการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ
ต้องนำคำชี้แจงและความเห็นของผู้ว่าการมาประกอบ
การพิจารณาวินิจฉัยด้วย

มาตรา ๓๔ ในกรณีที่ผู้ว่าการเห็นว่ามีปัญหา
ในการปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจเงินแผ่นดินตามนโยบาย
การตรวจเงินแผ่นดินหรือหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับ
การตรวจเงินแผ่นดิน และประสงค์จะได้รับคำแนะนำ
จากคณะกรรมการ ให้ผู้ว่าการปรึกษาหารือคณะกรรมการ
เพื่อขอคำแนะนำหรือข้อเสนอแนะ เพื่อนำมาใช้
ในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว

กรณีที่ผู้ว่าการ
ตรวจเงินแผ่นดิน
เห็นว่ามีปัญหา
ในการปฏิบัติหน้าที่
ในการตรวจเงิน
แผ่นดิน

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่หน่วยรับตรวจเห็นว่า
ผู้ว่าการหรือผู้ได้รับมอบหมายดำเนินการตรวจสอบ
ไม่เป็นไปตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินหรือ
หลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน
หน่วยรับตรวจมีสิทธิยื่นคำร้องไปยังคณะกรรมการ
เพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

กรณีที่หน่วยรับตรวจ
เห็นว่าผู้ว่าการ
ตรวจเงินแผ่นดิน
หรือผู้ได้รับมอบหมาย
ดำเนินการตรวจสอบ
ไม่เป็นไปตามนโยบาย
หรือหลักเกณฑ์

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่น
คำร้องตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ
กำหนด

มาตรฐานเกี่ยวกับ
การตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๓๖ ในกรณีที่จำเป็นต้องได้ข้อมูลหรือ
มีการศึกษาเรื่องใด คณะกรรมการจะขอให้สำนักงานจ้าง
บุคคลหรือสถาบันซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญดำเนินการ
ในเรื่องนั้นได้ตามที่จำเป็น หรือในกรณีที่ไม้อาจหลีกเลี่ยงได้
จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวแทน
ก็ได้ โดยต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าและประสิทธิภาพ
ที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้ ก่อนการจ้างหรือแต่งตั้ง คณะกรรมการ

การจ้างบุคคล
หรือสถาบัน หรือ
การแต่งตั้ง
อนุกรรมการ
ในกรณีที่จำเป็น
ต้องได้ข้อมูลหรือ
มีการศึกษาเรื่องใด

ต้องกำหนดเป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ และระยะเวลา
ของการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวไว้ให้ชัดเจน

หลักเกณฑ์และวิธีการจ้าง และค่าตอบแทน
ของบุคคลหรือสถาบัน หรือการแต่งตั้งอนุกรรมการ
การพ้นจากตำแหน่ง ค่าตอบแทนและประโยชน์ตอบแทนอื่น
และวิธีปฏิบัติงานของอนุกรรมการ ให้เป็นไปตามระเบียบ
ที่คณะกรรมการกำหนด

การใช้อำนาจ
ขอให้หน่วยรับตรวจ
มีหนังสือชี้แจง
ข้อเท็จจริงหรือ
ส่งเอกสารหลักฐาน

มาตรา ๓๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจขอให้
หน่วยรับตรวจมีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง หรือส่งเอกสาร
หลักฐานหรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง และเรียกผู้รับตรวจ
มาให้ถ้อยคำ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ

เงินเดือน
เงินประจำตำแหน่ง
และประโยชน์
ตอบแทนอื่น
ของกรรมการ
ตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๓๘ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง
และประโยชน์ตอบแทนอื่นของกรรมการให้เป็นไป
ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น
ให้กรรมการได้รับเงินค่ารับรองเหมาจ่าย
เป็นรายเดือนตามอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งต้อง
ไม่น้อยกว่าเงินประจำตำแหน่งของประธานกรรมการหรือ
กรรมการ แล้วแต่กรณี

สิทธิในบำเหน็จ
ตอบแทน
ของกรรมการ
ตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๓๙ กรรมการซึ่งดำรงตำแหน่ง
ไม่น้อยกว่าหนึ่งปี มีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนเป็นเงิน
ซึ่งจ่ายครั้งเดียวเมื่อพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง
ดังต่อไปนี้

- (๑) ครบวาระ
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก
- (๔) มีอายุครบเจ็ดสิบปี

ในการคำนวณบำเหน็จตอบแทนนั้น ให้นำอัตราเงินเดือนตามมาตรา ๓๘ คูณด้วยจำนวนปีที่ดำรงตำแหน่ง เศษของปีให้นับเป็นหนึ่งปี

สิทธิในบำเหน็จตอบแทนนั้น เป็นสิทธิเฉพาะตัว จะโอนไม่ได้ เว้นแต่กรณีตาย ให้ตกให้แก่คู่สมรส และทายาทที่ได้แจ้งไว้ และถ้าการตายนั้นเกิดขึ้นเพราะเหตุปฏิบัติหน้าที่หรือในการปฏิบัติหน้าที่ให้ได้รับเป็นสองเท่าของบำเหน็จตอบแทนที่กำหนดไว้ตามวรรคสอง

หมวด ๓

ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๔๐ ให้มีผู้ว่าการคนหนึ่งซึ่งพระมหากษัตริย์ ผู้ว่าการทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาโดยได้รับการเสนอชื่อ ตรวจเงินแผ่นดินจากคณะกรรมการ

ผู้ว่าการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการ

กรณีที่ตั้งผู้ว่าการ
ตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๔๑ เมื่อมีกรณีที่จะต้องแต่งตั้งผู้ว่าการ
ให้คณะกรรมการดำเนินการสรรหาบุคคลที่สมควรได้รับ
การเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการ

การสรรหา
ผู้ว่าการ
ตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๔๒ ในการสรรหาผู้ว่าการ ให้คณะ
กรรมการประกาศรับสมัครบุคคลเพื่อเข้ารับการสรรหา
เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ซึ่งต้องกระทำ
โดยเปิดเผย และให้มีการประกาศรายชื่อบุคคลที่จะเข้ารับ
การสรรหาให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป เพื่อรับฟัง
ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของผู้เข้ารับการสรรหา
ดังกล่าวเพื่อประกอบการพิจารณาในการสรรหาด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการสมัคร และ
ระยะเวลาที่จะใช้ในการสรรหาทุกขั้นตอนให้เป็นไปตามที่
คณะกรรมการกำหนด

การปรึกษาหารือ
เพื่อคัดเลือกบุคคล
ดำรงตำแหน่ง
ผู้ว่าการ
ตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๔๓ ให้คณะกรรมการปรึกษาหารือ
เพื่อคัดเลือกให้ได้บุคคลซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญและ
ประสบการณ์เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน กฎหมาย
การบัญชี การตรวจสอบภายใน การเงินการคลัง และ
ด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการตรวจเงินแผ่นดิน และ
เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญและ
ความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ และมีพฤติกรรม
ทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม รวมตลอดทั้งมี
ทัศนคติที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จ

มาตรา ๔๔ ในการสรรหา ให้ใช้วิธีลงคะแนน การลงคะแนน
โดยเปิดเผย และให้กรรมการแต่ละคนบันทึกเหตุผล ของกรรมการ
ในการลงคะแนนของตนไว้ด้วย ตรวจสอบเงินแผ่นดิน

ผู้ซึ่งจะได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการ ในการสรรหา
ต้องได้รับคะแนนเสียงถึงสองในสามของจำนวนทั้งหมด ผู้ว่าการ
เท่าที่มีอยู่ของคณะกรรมการ ในกรณีที่ไม่มีผู้ได้รับ ตรวจสอบเงินแผ่นดิน
คะแนนเสียงถึงสองในสามให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีมีผู้สมัครคนเดียว ให้ดำเนินการสรรหาใหม่

(๒) ในกรณีมีผู้สมัครสองคนให้ลงคะแนนใหม่
อีกครั้งหนึ่ง ถ้ายังไม่มีผู้ใดได้คะแนนเสียงถึงสองในสาม
ให้ดำเนินการสรรหาใหม่

(๓) ในกรณีมีผู้สมัครเกินสองคนขึ้นไป ให้นำผู้ที่ได้รับ
คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกมาลงคะแนนใหม่ ถ้ายังไม่มีผู้ใด
ได้คะแนนเสียงถึงสองในสาม ให้ดำเนินการสรรหาใหม่

ถ้ามีผู้ได้รับคะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุ
ให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสองคน ให้ประธานกรรมการ
จับสลากผู้ที่ได้รับคะแนนเท่ากันเพื่อให้เหลือสองคน
แล้วจึงลงคะแนน

มาตรา ๔๕ เมื่อคณะกรรมการคัดเลือกบุคคล การเสนอชื่อ
ที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการได้แล้ว ให้เสนอชื่อ ผู้ได้รับการคัดเลือก
ผู้ได้รับการคัดเลือกพร้อมความยินยอมของผู้ นั้น เป็นผู้ว่าการ
ต่อประธานวุฒิสภา ตรวจสอบเงินแผ่นดิน
พร้อมความยินยอม

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๘ มาใช้บังคับ
แก่ผู้ซึ่งได้รับการคัดเลือกด้วยโดยอนุโลม

การแต่งตั้ง **มาตรา ๔๖** ผู้ได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้ง
ผู้ว่าการ เป็นผู้ว่าการ ต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา
ตรวจเงินแผ่นดิน ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกวุฒิสภา
ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบผู้ได้รับ
การเสนอชื่อ ให้ดำเนินการสรรหาบุคคลใหม่แทนผู้นั้น
แล้วเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป โดยผู้ซึ่ง
ไม่ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาในครั้งนี้จะเข้ารับ
การสรรหาในครั้งใหม่ไม่ได้

ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูล
เพื่อทรงแต่งตั้งผู้ว่าการ และเป็นผู้ลงนามรับสนอง
พระบรมราชโองการ

วาระการดำรงตำแหน่ง **มาตรา ๔๗** ให้ผู้ว่าการมีวาระการดำรงตำแหน่ง
ของผู้ว่าการ คราวละหกปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง
ตรวจเงินแผ่นดิน และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ความเป็นอิสระ **มาตรา ๔๘** ให้ผู้ว่าการมีความเป็นอิสระ
ในการปฏิบัติหน้าที่ ในการปฏิบัติหน้าที่โดยรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ
ของผู้ว่าการ และเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของสำนักงาน
ตรวจเงินแผ่นดิน

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ผู้ว่าการ
พึงรับฟังคำแนะนำ ข้อเสนอแนะ หรือข้อท้วงติง
ของคณะกรรมการซึ่งต้องไม่กระทบต่อความเป็นอิสระ
ในการตรวจเงินแผ่นดินของผู้ว่าการ

มาตรา ๔๙ ผู้ว่าการต้องปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา การปฏิบัติหน้าที่
และการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจของผู้ว่าการ และการใช้อำนาจ
ต้องเป็นไปโดยสุจริต เทียบธรรม กล้าหาญ และปราศจาก ของผู้ว่าการ
อคติทั้งปวงในการใช้ดุลพินิจ และปฏิบัติตนให้ถูกต้อง ตรวจเงินแผ่นดิน
ตามมาตรฐานทางจริยธรรม ในระหว่างการดำรงตำแหน่ง
ผู้ว่าการจะเข้ารับการศึกษาหรืออบรมในหลักสูตรหรือ
โครงการใด ๆ มิได้ เว้นแต่เป็นหลักสูตรหรือโครงการ
ที่จัดขึ้นโดยเฉพาะสำหรับกรรมการและผู้ว่าการ

มาตรา ๕๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง
ตามวาระ ผู้ว่าการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ ของผู้ว่าการ
ตรวจเงินแผ่นดิน

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ หรือ
มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔

(๔) คณะกรรมการมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
ด้วยคะแนนเสียงสามในสี่ของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่
เนื่องจากจงใจฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามนโยบายการตรวจเงิน
แผ่นดินหรือหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงิน

แผ่นดินที่คณะกรรมการกำหนดและเมื่อคณะกรรมการ
สั่งให้แก้ไขแล้วไม่ดำเนินการภายในเวลาอันสมควร
จนอาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อทางราชการ

(๕) พ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นตามรัฐธรรมนูญ

(๖) ไม่สามารถทำงานได้เต็มเวลา

กรณีที่ผู้ว่าการ
ตรวจเงินแผ่นดิน
ต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่
เพราะถูกกล่าวหา

มาตรา ๕๑ ในกรณีที่ผู้ว่าการต้องหยุดปฏิบัติ
หน้าที่เพราะถูกกล่าวหาและศาลฎีกาหรือศาลฎีกา
แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับฟ้อง
ให้รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งมีอาวุโสสูงสุดปฏิบัติ
หน้าที่แทน จนกว่าผู้ว่าการจะปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือ
จนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการแทน

หลักเกณฑ์การกำหนดอาวุโสตามวรรคหนึ่ง
ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้ว่าการโดยความเห็นชอบ
ของคณะกรรมการกำหนด

เงินเดือน
เงินประจำตำแหน่ง
ค่ารับรองเหมาจ่าย ฯลฯ

มาตรา ๕๒ ให้ผู้ว่าการได้รับเงินเดือน เงินประจำ
ตำแหน่ง ค่ารับรองเหมาจ่ายและประโยชน์ตอบแทนอื่น
เช่นเดียวกับกรรมการ

หน้าที่และอำนาจ
ของผู้ว่าการ
ตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๕๓ ให้ผู้ว่าการมีหน้าที่และอำนาจ
ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจเงินแผ่นดินตามนโยบายการตรวจเงิน
แผ่นดินและหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงิน
แผ่นดินที่คณะกรรมการกำหนด และตามกฎหมายว่าด้วย
วินัยการเงินการคลังของรัฐ

(๒) ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ

(๓) มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตาม (๑) และ (๒)

(๔) กำกับและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตาม (๓)

ในการตรวจเงินแผ่นดินสำหรับหน่วยรับตรวจ ตามบทนิยามคำว่า “หน่วยรับตรวจ” ตามมาตรา ๔ (๗) ให้ตรวจเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับเงินอุดหนุนหรือกิจการที่ได้รับเงินหรือทรัพย์สินลงทุนจากหน่วยรับตรวจ ตามบทนิยามคำว่า “หน่วยรับตรวจ” ตามมาตรา ๔ (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๖) ว่ามีการใช้จ่ายไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่

มาตรา ๕๔ นอกจากหน้าที่และอำนาจตาม **หน้าที่**
มาตรา ๕๓ ให้ผู้ว่าการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ด้วย **และอำนาจอื่น ๆ**

(๑) กำหนดแผนการตรวจสอบประจำปีเพื่อให้ **ของผู้ว่าการ**
 สำนักงานถือปฏิบัติ และเสนอคณะกรรมการเพื่อทราบ **ตรวจเงินแผ่นดิน**

(๒) ตรวจสอบรายงานการเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ และแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมายและตามความเป็นจริงหรือไม่

(๓) ตรวจสอบบัญชีทุนสำรองเงินตราประจำปี และแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมายและตามความเป็นจริงหรือไม่

(๔) แจ้งผลการตรวจสอบและติดตามให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจเพื่อให้เป็นไปตามผลการตรวจสอบ

(๕) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสำนักงานเท่าที่ไม่ขัดกับระเบียบหรือประกาศหรือมติของคณะกรรมการ

(๖) แต่งตั้งที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการหรือในกิจการต่าง ๆ เพื่อช่วยการปฏิบัติงานของสำนักงาน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๗) จัดจ้างและกำหนดค่าจ้างที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานของสำนักงาน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๘) มอบหมายเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตาม (๒) (๓) และ (๔) และมาตรา ๗ วรรคสาม รวมถึงรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ดังกล่าว

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่มีกฎหมายกำหนดหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การกำหนดแผนการตรวจสอบตาม (๑) ต้องสอดคล้องกับนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินและหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๕๕ การใช้หน้าที่และอำนาจตาม ข้อห้ามในการใช้
 มาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๔ นั้น ห้ามมิให้ผู้ว่าการหรือ หน้าที่และอำนาจ
 เจ้าหน้าที่ผู้ว่าการหรือ หน้าที่และอำนาจ
 เจ้าหน้าที่ผู้ว่าการมอบหมายดำเนินการสอบบัญชี ของผู้ว่าการ
 โดยมีการเรียกค่าใช้จ่ายจากหน่วยรับตรวจอันเป็นการขัดกัน ตรวจเงินแผ่นดิน
 แห่งผลประโยชน์

มาตรา ๕๖ ห้ามมิให้มีการเปิดเผยหรือเผยแพร่ ข้อห้ามเกี่ยวกับ
 ข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ การเปิดเผยหรือ
 ให้สาธารณชนทราบ จนกว่าจะได้ข้อยุติเกี่ยวกับการตรวจสอบ การเปิดเผยหรือ
 นั้นแล้ว เว้นแต่เป็นกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการระงับ การตรวจสอบ
 ความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่ทางราชการ ผู้ว่าการ การดำเนินการ
 จะเปิดเผยหรือเผยแพร่ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ดังกล่าวก็ได้ ให้สาธารณชนทราบ
 ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด แต่ไม่ว่าจะเป็นกรณีใด
 การเปิดเผยต้องไม่มีลักษณะเป็นการวินิจฉัยว่ามีการกระทำ
 ความผิดเกิดขึ้นแล้ว

มาตรา ๕๗ ในกรณีที่หน่วยรับตรวจสอบถาม กรณีที่หน่วยรับตรวจ
 เกี่ยวกับการปฏิบัติให้ ถูกต้องตามพระราชบัญญัติ สอบถามเกี่ยวกับ
 ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ การปฏิบัติ
 หรือในเรื่องที่อยู่ในอำนาจการตรวจสอบของผู้ว่าการ การปฏิบัติ
 ให้ผู้ว่าการหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตอบข้อสอบถาม
 เป็นหนังสือโดยเร็ว ซึ่งต้องไม่ช้ากว่าสามสิบวันนับแต่
 วันได้รับการสอบถาม

ในกรณีที่หน่วยรับตรวจได้ปฏิบัติตามที่ได้รับแจ้ง
 ตามวรรคหนึ่ง หรือตามที่หน่วยงานที่เป็นผู้มีหน้าที่

ดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี หรือแบบแผนการปฏิบัติราชการได้แจ้งให้ทราบแล้ว มิให้ถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่ชอบหรือไม่ถูกต้อง แต่ไม่ตัดอำนาจผู้ว่าการที่จะแก้ไขคำตอบหรือโต้แย้งกับหน่วยงานที่เป็นผู้มีหน้าที่ดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี หรือแบบแผนการปฏิบัติราชการดังกล่าว และในกรณีที่มีข้อยุติที่แตกต่างไป มิให้มีผลกระทบกับการกระทำที่ได้ดำเนินการไปก่อนแล้ว

หมวด ๔

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงาน **มาตรา ๕๘** ให้มีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
การตรวจเงินแผ่นดิน เป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีฐานะเป็นนิติบุคคล และอยู่ภายใต้การบังคับบัญชา
ของผู้ว่าการ

ให้สำนักงานทำหน้าที่เป็นหน่วยธุรการ
ของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๙ สำนักงานมีหน้าที่และอำนาจ
ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการ และดำเนินการ หน้าที่และอำนาจ เพื่อให้คณะกรรมการบรรลุมารกิจและหน้าที่ตามที่กำหนด ของสำนักงาน ไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ การตรวจเงิน และกฎหมายอื่น แผ่นดิน

(๒) อำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ กรรมการ และผู้ว่าการ

(๓) ดำเนินการเพื่อให้หน่วยรับตรวจมีความรู้ ความเข้าใจในหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผน การปฏิบัติราชการ

(๔) จัดให้มีการฝึกอบรมและพัฒนาความรู้ ความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่และบุคลากรอื่นของสำนักงาน เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมกระบวนการตรวจสอบ

(๕) ประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงาน ต่างประเทศหรือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการตรวจเงิน แผ่นดิน

(๖) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี และรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างปี เสนอต่อ คณะกรรมการเพื่อให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ หรือข้อท้วงติง และพิจารณาเห็นชอบก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีทราบ

(๗) ติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจ ตามข้อเสนอแนะของสำนักงาน

(๘) รวบรวมคำสั่งของผู้ว่าการและเจ้าหน้าที่ ที่มีถึงหน่วยรับตรวจในส่วนที่เกี่ยวกับผลการตรวจสอบ เพื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณาวางหลักเกณฑ์ ให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นมาตรฐาน รวมถึงเผยแพร่ ให้หน่วยรับตรวจและประชาชนทราบ

(๙) เผยแพร่ผลการตรวจสอบให้ประชาชน ทราบเป็นการทั่วไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ กำหนด

(๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด หรือที่คณะกรรมการหรือผู้ว่าการมอบหมาย

การกำกับดูแล
สำนักงาน
การตรวจเงิน
แผ่นดิน

มาตรา ๖๐ ในการกำกับดูแลสำนักงาน ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศ ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การแบ่งส่วนราชการภายในของสำนักงาน และขอบเขตหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการดังกล่าว

(๒) การกำหนดตำแหน่ง การจัดประเภท ตำแหน่งและระดับตำแหน่ง และการเทียบตำแหน่ง อัตราเงินเดือน เงินเพิ่มพิเศษสำหรับตำแหน่ง และ ค่าตอบแทนพิเศษหรือสิทธิประโยชน์อื่นของเจ้าหน้าที่

(๓) การกำหนดคุณสมบัติ การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การออกจากราชการ วินัย การร้องทุกข์

และการอื่นที่จำเป็นในการบริหารงานบุคคลสำหรับ
เจ้าหน้าที่

(๔) การกำหนดวิธีการและเงื่อนไขในการจ้าง
ลูกจ้างของสำนักงาน รวมตลอดทั้งอัตราเงินเดือน
เงินเพิ่ม และค่าตอบแทนพิเศษหรือสิทธิประโยชน์อื่น
ของลูกจ้างของสำนักงาน

(๕) การกำหนดวิธีการและเงื่อนไขในการจ้าง
ที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ เพื่อช่วยการปฏิบัติงาน
ของสำนักงาน รวมตลอดทั้งค่าจ้างหรือค่าตอบแทนอื่น
ของที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ

(๖) การบริหารจัดการการเงินและทรัพย์สิน
การงบประมาณ และการพัสดุของสำนักงาน

(๗) การจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่น
แก่เจ้าหน้าที่และบุคลากรอื่นของสำนักงาน

(๘) การกำหนดระเบียบและการแต่งระเบียบ
ของกรรมการ ผู้ว่าการ เจ้าหน้าที่ และบุคลากรอื่น
ของสำนักงาน

การดำเนินการตาม (๑) และ (๒) ต้องคำนึงถึง
ความมีประสิทธิภาพและความคล่องตัว

การกำหนดตาม (๒) และ (๔) ต้องคำนึงถึง
ค่าครองชีพ และความเพียงพอในการดำรงชีพและภาวะ
ความรับผิดชอบที่แตกต่างกันของบุคลากรแต่ละสายงาน
และระดับด้วย

ในการออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการคำนึงถึงความเที่ยงธรรม ขวัญและกำลังใจของบุคลากร

ให้ประธานกรรมการเป็นผู้มีหน้าที่ลงนาม ในระเบียบหรือประกาศที่คณะกรรมการมีมติเห็นชอบแล้ว และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

การดำเนินการตามมาตรา นี้ ต้องไม่มีผล เป็นการให้คณะกรรมการหรือกรรมการมีอำนาจในการบรรจุ แต่งตั้ง ย้าย เลื่อนตำแหน่ง หรือขึ้นเงินเดือนเจ้าหน้าที่ เว้นแต่เป็นกรณีของรองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินหรือ ตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่า คณะกรรมการจะกำหนดให้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อนก็ได้

กรณีแต่งตั้งรองผู้ว่าการ
ตรวจเงินแผ่นดิน
หรือเทียบเท่า

เมื่อมีกรณีที่จะต้องแต่งตั้งรองผู้ว่าการตรวจเงิน
แผ่นดินหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่าให้นำความ
กราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป

ข้าราชการ
สำนักงาน
การตรวจเงิน
แผ่นดิน
และการบริหารงาน
บุคคลของเจ้าหน้าที่

มาตรา ๖๑ ข้าราชการสำนักงาน ได้แก่ บุคคลซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้ข้าราชการสำนักงานเป็นข้าราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ การใดอันเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลที่มีได้ กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือ

ระเบียบหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบ ข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับแก่การบริหารงานบุคคล ของเจ้าหน้าที่ด้วยโดยอนุโลม

การจ่ายเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง ให้แก่ข้าราชการสำนักงาน ให้เป็นไปตามกฎหมาย ว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๖๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๖๐ วรรคหก การปฏิบัติหน้าที่ และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามมาตรา ๖๑ ของคณะกรรมการ ตรวจสอบเงินแผ่นดิน ให้คณะกรรมการทำหน้าที่เป็น ก.พ. ตามกฎหมายว่าด้วย ตรวจสอบเงินแผ่นดิน ในฐานะองค์กรกลาง บริหารงานบุคคล และคณะกรรมการ ที่ได้รับการแต่งตั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ให้คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งทำหน้าที่ เช่นเดียวกับคณะกรรมการสามัญประจำกระทรวง ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการในฐานะ องค์กรกลางบริหารงานบุคคลและคณะกรรมการ ที่ได้รับการแต่งตั้ง ให้มีสิทธิได้รับค่าเบี้ยประชุมเช่นเดียวกับ ก.พ. หรือ อ.ก.พ. แล้วแต่กรณี

การออกข้อกำหนด
ทางจริยธรรม
ของเจ้าหน้าที่และ
บุคลากรอื่นของสำนักงาน
การตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๖๓ ให้คณะกรรมการออกข้อกำหนดทางจริยธรรมขึ้นใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่และบุคลากรอื่นของสำนักงาน ทั้งนี้ ข้อกำหนดทางจริยธรรมดังกล่าวต้องระบุด้วยว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจะต้องได้รับโทษอย่างไร

การโอนข้าราชการ

มาตรา ๖๔ การโอนข้าราชการตามกฎหมายอื่นมาบรรจุเป็นข้าราชการสำนักงานอาจกระทำได้ถ้าเจ้าตัวสมัครใจ โดยผู้มีอำนาจสั่งบรรจุทำความตกลงกับเจ้าสังกัดแล้วเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอนุมัติ ทั้งนี้ จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับใดและได้รับเงินเดือนเท่าใดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด แต่เงินเดือนที่จะให้ได้รับจะต้องไม่สูงกว่าข้าราชการสำนักงานที่มีคุณวุฒิ ความสามารถ และความชำนาญงานในระดับเดียวกัน

เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาราชการ ให้ถือเวลาราชการหรือเวลาทำงานของผู้ซึ่งโอนมาตามวรรคหนึ่ง ในขณะที่เป็นข้าราชการนั้น เป็นเวลาราชการของข้าราชการสำนักงานตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ด้วย

การโอนข้าราชการการเมืองและข้าราชการที่อยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการมาเป็นข้าราชการสำนักงานตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จะกระทำมิได้

มาตรา ๖๕ ในกิจการของสำนักงานที่เกี่ยวข้อง บุคคลภายนอก ให้ผู้ว่าการเป็นผู้แทนของสำนักงาน เพื่อการนี้ ผู้ว่าการจะมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานแทนก็ได้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

กิจการของสำนักงาน การตรวจเงินแผ่นดิน ที่เกี่ยวกับ บุคคลภายนอก

มาตรา ๖๖ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ผู้ว่าการ เจ้าหน้าที่และบุคลากรอื่น ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

การแสดง บัตรประจำตัว

บัตรประจำตัวตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตาม แบบที่ผู้ว่าการกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๗ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ ผู้ว่าการ และเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามมาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ และมาตรา ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวล กฎหมายอาญา

การเป็นเจ้าพนักงาน ตามประมวล กฎหมายอาญา

มาตรา ๖๘ ให้ผู้ว่าการโดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการเสนองบประมาณรายจ่ายเพื่อจัดสรร เป็นเงินอุดหนุนของคณะกรรมการและสำนักงานไว้ใน ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ หรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี

การเสนอ งบประมาณรายจ่าย

และให้กรมบัญชีกลางส่งจ่ายเงินให้แก่สำนักงานภายใน
สามวันก่อนวันขึ้นงวดใหม่ แต่ในกรณีที่สำนักงาน
มีความจำเป็นต้องใช้เงินมากกว่าที่ได้แจ้งไว้ในงวดใด
ให้กรมบัญชีกลางจ่ายให้ตามที่สำนักงานร้องขอ

มาตรา ๗๐ รายได้และทรัพย์สินในการดำเนิน รายได้และทรัพย์สิน
กิจการของสำนักงาน ประกอบด้วย ในการดำเนินกิจการ

(๑) เงินอุดหนุนที่ได้รับตามมาตรา ๖๘ ของสำนักงาน

(๒) ทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่สำนักงาน การตรวจเงินแผ่นดิน

(๓) ดอกผลหรือประโยชน์ของเงินหรือทรัพย์สิน
ของสำนักงาน

(๔) รายได้อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

ในการรับทรัพย์สินตาม (๒) ให้คำนึงถึง การรับทรัพย์สิน
ความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ และในกรณีที่คณะกรรมการ
เห็นว่า การรับทรัพย์สินดังกล่าวอาจมีผลกระทบต่อ
ความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน จะสั่ง
ให้สำนักงานไม่รับทรัพย์สินนั้นหรือให้คืนทรัพย์สินนั้น
แก่ผู้อุทิศให้ก็ได้

การใช้จ่ายเงินรายได้ของสำนักงานให้เป็นไป
ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๗๑ รายได้ของสำนักงานไม่เป็นรายได้ รายได้
ที่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง กฎหมาย ของสำนักงาน
ว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือกฎหมายอื่น การตรวจเงินแผ่นดิน

ให้สำนักงานจัดทำรายงานการรับและการใช้จ่ายเงินตามวรรคหนึ่งเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีเมื่อสิ้นปีงบประมาณทุกปี

อสังหาริมทรัพย์ซึ่งสำนักงานได้กรรมสิทธิ์มาไม่ว่าจากการซื้อ หรือมีผู้ยกให้ ให้เป็นที่ราชพัสดุ แต่สำนักงานมีอำนาจในการปกครองดูแล ใช้ หรือหาประโยชน์ได้

ทรัพย์สินของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
มาตรา ๗๒ ทรัพย์สินของสำนักงานไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี และผู้ใดจะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้มิได้

คณะกรรมการกำกับการตรวจสอบ
มาตรา ๗๓ ให้มีคณะกรรมการกำกับการตรวจสอบเพื่อทำหน้าที่ในการกำกับการปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจสอบสำนักงานของคณะผู้ตรวจสอบ และดูแลให้คณะผู้ตรวจสอบมีความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบสำนักงานประกอบด้วย

(๑) ประธานวุฒิสภาเป็นประธานกรรมการ

(๒) ประธานองค์กรอิสระทุกองค์กร ยกเว้นประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมบัญชีกลางเป็นกรรมการและเลขาธิการ

การแต่งตั้ง
คณะผู้ตรวจสอบ
มาตรา ๗๔ ให้กรมบัญชีกลางโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำกับการตรวจสอบแต่งตั้งคณะผู้ตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่ในกรมบัญชีกลางขึ้นคณะหนึ่งตามจำนวนที่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ ทำหน้าที่ในการตรวจสอบ

สำนักงาน โดยให้คณะผู้ตรวจสอบมีหน้าที่และอำนาจ เช่นเดียวกับที่ผู้ว่าการมีหน้าที่และอำนาจในการตรวจเงินแผ่นดินของหน่วยรับตรวจ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรา ๒๗ (๒) แล้วทำรายงานเสนอผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการกำกับ การตรวจสอบ คณะกรรมการ สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี เพื่อทราบและดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป รายงานดังกล่าวให้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปด้วย

ในการตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง ให้คณะผู้ตรวจสอบมีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับผู้ว่าการตามมาตรา ๙๓

มาตรา ๗๕ ให้สำนักงานจัดทำรายงานการเงิน การจัดทำรายงานประจำปีซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินและงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของสำนักงานส่งคณะผู้ตรวจสอบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

มาตรา ๗๖ ให้สำนักงานจัดให้มีระบบ การจัดตั้ง การตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานต่าง ๆ ระบบการตรวจสอบของสำนักงานและกองทุน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ภายในที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๗๗ ให้สำนักงานทำรายงาน การจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา ผลการปฏิบัติงานประจำปีและคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ ภายในสองร้อยสิบวัน

นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ทั้งนี้ ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการที่คณะกรรมการมอบหมายและผู้ว่าราชการมาแถลงรายงานดังกล่าวต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีด้วย

รายงานผลการปฏิบัติงานตามวรรคหนึ่งจะต้องรายงานผลการปฏิบัติงานที่สำคัญในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพของการใช้จ่ายเงินของหน่วยรับตรวจ เว้นแต่เป็นเรื่องที่คณะกรรมการเห็นว่าควรแก่การรักษาไว้เป็นความลับหรือมีกฎหมายห้ามมิให้เปิดเผย

ในกรณีเพื่อประโยชน์ทางราชการ สำนักงานจะจัดทำรายงานเผยแพร่เป็นครั้งคราวนอกเหนือจากรายงานตามวรรคหนึ่งก็ได้

หมวด ๕

กองทุนเพื่อการพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดิน

การจัดตั้ง **มาตรา ๗๘** ให้มีกองทุนเพื่อการพัฒนา
 กองทุน การตรวจเงินแผ่นดินในสำนักงานกองทุนหนึ่ง
 เพื่อการพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายในการสนับสนุนและพัฒนา
 การตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้การตรวจเงินแผ่นดินเป็นไป
 อย่างมีประสิทธิภาพ

- มาตรา ๗๙** กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน
 ดังต่อไปนี้
- (๑) เงินที่ได้รับโอนมาตามมาตรา ๑๑๒
 - (๒) รายได้จากค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน
 ของสำนักงาน
 - (๓) เงินรายได้ตามมาตรา ๗๐ (๑) ที่ดำเนินการแล้ว
 มีเหลือจ่ายในแต่ละปีงบประมาณ
 - (๔) เงินหรือทรัพย์สินอื่นใดที่มีผู้บริจาคให้กองทุน
 - (๕) ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือ
 ทรัพย์สินของกองทุน
- เงินและทรัพย์สินของกองทุนตามวรรคหนึ่ง
 ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน
- มาตรา ๘๐** เงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อเป็นไป
 ตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ดังต่อไปนี้
- (๑) เป็นค่าใช้จ่ายกรณีงบประมาณรายจ่าย
 ประจำปีไม่เพียงพอหรือที่ไม่อาจเบิกจ่ายจากงบประมาณ
 แผ่นดินได้
 - (๒) เป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาประสิทธิภาพ
 ในการตรวจเงินแผ่นดิน
 - (๓) สมทบเป็นค่าตอบแทนพิเศษ และสวัสดิการ
 ของเจ้าหน้าที่และบุคลากรอื่นของสำนักงาน
 - (๔) เป็นค่าใช้จ่ายในการจ้างที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ
 และลูกจ้างเพื่อช่วยในการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน

เงินและทรัพย์สิน
 ของกองทุน
 เพื่อการพัฒนา
 การตรวจเงินแผ่นดิน

การใช้จ่าย
 เงินกองทุน
 เพื่อการพัฒนา
 การตรวจเงินแผ่นดิน

(๕) ค่าใช้จ่ายอื่นใดที่จะเป็นประโยชน์
ในการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานตามที่คณะกรรมการ
กองทุนกำหนด

การใช้จ่ายเงินกองทุนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไป
ตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

การนำฝาก
เงินกองทุน
เพื่อการพัฒนา
การตรวจเงินแผ่นดิน
และข้อกำหนด
ในการลงทุน

มาตรา ๘๑ เงินกองทุนให้นำฝากกระทรวง
การคลังหรือธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจหรือนำไปลงทุน
ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด แต่ในการลงทุน
คณะกรรมการกองทุนจะกำหนดให้ลงทุนอื่นใดนอกจาก
การซื้อพันธบัตรของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจที่มีกระทรวง
การคลังเป็นผู้ค้ำประกันไม่ได้

การจัดตั้ง
คณะกรรมการ
กองทุน
เพื่อการพัฒนา
การตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๘๒ ให้มีคณะกรรมการกองทุนประกอบด้วย
ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นประธานกรรมการ
กรรมการตรวจเงินแผ่นดินคนหนึ่งซึ่งคณะกรรมการ
มอบหมาย ผู้ว่าการ รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
คนหนึ่งซึ่งผู้ว่าการมอบหมาย และผู้แทนสำนักงบประมาณ
เป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการสำนักการเงินและการคลัง
สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นเลขานุการ และ
ผู้ว่าการจะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการคนหนึ่ง
ก็ได้

มาตรา ๘๓ ให้คณะกรรมการกองทุนมีหน้าที่ หน้าที่และอำนาจ
และอำนาจ ดังต่อไปนี้ ของคณะกรรมการ

(๑) บริหารจัดการ อนุมัติการจ่ายเงินกองทุน กองทุน
และกำกับดูแลการใช้จ่ายเงินกองทุนให้เป็นไปตาม เพื่อการพัฒนา
วัตถุประสงค์ การตรวจเงินแผ่นดิน

(๒) วางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถจัดทำรายงานการเงินประจำปี ซึ่งอย่างน้อย ต้องประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินและงบแสดง ผลการดำเนินงานทางการเงินของกองทุนได้อย่างถูกต้อง ตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป

(๓) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็น หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการกองทุน

ให้คณะกรรมการกองทุนส่งรายงานการเงิน ของกองทุนตาม (๒) ให้คณะผู้ตรวจสอบภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

มาตรา ๘๔ ให้คณะผู้ตรวจสอบตามมาตรา ๗๔ ผู้สอบบัญชี
เป็นผู้สอบบัญชีของกองทุน ทำหน้าที่ตรวจสอบรายงาน ของกองทุน
การเงินของกองทุนและแสดงความเห็นต่อรายงานการเงินนั้น เพื่อการพัฒนา
และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป การตรวจเงินแผ่นดิน

หมวด ๖

หน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบของผู้ว่าการ

กรณีที่มีข้อบกพร่อง
เนื่องจากเจ้าหน้าที่
หน่วยรับตรวจ
ไม่ปฏิบัติตาม
กฎหมาย
ระเบียบ ข้อบังคับ
มติคณะรัฐมนตรี
หรือแบบแผน
การปฏิบัติราชการ

มาตรา ๘๕ ในกรณีที่ผลการตรวจสอบปรากฏว่า มีข้อบกพร่องเนื่องจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี หรือแบบแผนการปฏิบัติราชการ ให้ผู้ว่าการมีหนังสือ แจ้งข้อบกพร่องพร้อมทั้งข้อเสนอแนะให้ผู้รับตรวจทราบ เพื่อดำเนินการแก้ไขและควบคุมหรือกำกับมิให้เกิดข้อบกพร่อง ขึ้นอีก แต่ผู้ว่าการต้องรับฟังคำชี้แจงและเหตุผลหรือความจำเป็น ของหน่วยรับตรวจประกอบด้วย

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าก่อให้เกิดความเสียหาย แก่รัฐหรือหน่วยรับตรวจที่ไม่เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วย วินัยการเงินการคลังของรัฐ ให้ผู้ว่าการแจ้งให้ผู้รับตรวจ พิจารณาดำเนินการเพื่อให้มีการชดใช้ค่าเสียหายแก่รัฐ หรือหน่วยรับตรวจหรือดำเนินการทางวินัย แล้วแต่กรณี และเมื่อผู้รับตรวจดำเนินการเป็นประการใดแล้วให้แจ้ง ให้ผู้ว่าการทราบ

ในกรณีที่ผลการตรวจสอบประกอบด้วยคำชี้แจง ของหน่วยรับตรวจปรากฏว่ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี หรือแบบแผนการปฏิบัติราชการใด

ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ หรือการปฏิบัติตามจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อราชการหรือประชาชน ให้เป็นหน้าที่ของผู้ว่าการที่จะเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี หรือแบบแผนการปฏิบัติราชการให้เหมาะสมต่อไป ในกรณีเช่นนั้น การดำเนินการของหน่วยรับตรวจที่บกพร่องให้เป็นอันพับไป เว้นแต่เป็นกรณีทุจริต

มาตรา ๘๖ ในกรณีที่ผลการตรวจสอบปรากฏว่า หน่วยรับตรวจจัดเก็บรายได้หรือผลตอบแทนไม่เป็นไปตามกฎหมายหรือสัญญา ให้ผู้ว่าการมีหนังสือแจ้งข้อบกพร่องพร้อมทั้งข้อเสนอแนะไปยังหน่วยรับตรวจเพื่อดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายหรือสัญญา และให้หน่วยรับตรวจชี้แจงเหตุผลหรือแจ้งผลการดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะภายในระยะเวลาที่ผู้ว่าการกำหนด

ในกรณีที่ผู้ว่าการไม่เห็นด้วยกับการชี้แจงเหตุผลของหน่วยรับตรวจ หรือเห็นว่า การดำเนินการไม่เป็นไปตามข้อเสนอแนะหรือไม่ดำเนินการโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ผู้ว่าการแจ้งรัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรือรัฐมนตรีซึ่งกฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่กำกับหรือควบคุมกิจการของหน่วยรับตรวจ หรือรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมาย เพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

กรณีที่หน่วยรับตรวจจัดเก็บรายได้หรือผลตอบแทนไม่เป็นไปตามกฎหมายหรือสัญญา

กรณีที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไม่เห็นด้วยกับการชี้แจงเหตุผลของหน่วยรับตรวจ

กรณีที่มีหลักฐาน
เชื่อว่าหน่วยรับตรวจ
มีข้อบกพร่อง
ในการจัดเก็บ
ภาษีอากร
ค่าธรรมเนียม
หรือรายได้อื่นใด

ในกรณีที่ผู้ว่าการมีหลักฐานอันน่าเชื่อว่า
หน่วยรับตรวจมีข้อบกพร่องในการจัดเก็บภาษีอากร
ค่าธรรมเนียม หรือรายได้อื่นใด ผู้ว่าการมีอำนาจขอให้
หน่วยรับตรวจเปิดเผยข้อมูลโดยรวมทั้งได้มาจากผู้เสียภาษี
อากร ผู้ชำระค่าธรรมเนียม หรือรายได้อื่นใด โดยต้อง
ระบุหลักฐานให้หน่วยรับตรวจทราบตามสมควร
และให้ถือว่าการที่หน่วยรับตรวจเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว
ให้แก่ผู้ว่าการเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย

อำนาจในการขอให้หน่วยรับตรวจเปิดเผยข้อมูล
ตามวรรคสาม ถ้าเป็นกรณีเกี่ยวกับภาษีอากรประเมิน
ผู้ว่าการจะมอบหมายให้รองผู้ว่าการกระทำการแทนก็ได้
แต่จะมอบให้เจ้าหน้าที่อื่นมิได้

ในการตรวจสอบการจัดเก็บภาษีอากรประเมิน
ตามวรรคสามต้องไม่มีลักษณะเข้าไปใช้อำนาจประเมิน
แทนหน่วยรับตรวจ หรือเป็นการวินิจฉัยการประเมิน
ของผู้มีอำนาจประเมิน

กรณีที่หน่วยรับตรวจ
ละเว้นหรือ
ไม่ปฏิบัติหน้าที่
ตามที่กำหนดไว้
ในกฎหมาย

มาตรา ๘๗ ในกรณีที่ผลการตรวจสอบปรากฏว่า
หน่วยรับตรวจที่มีหน้าที่และอำนาจบริหารจัดการ ดูแล
รักษา และติดตามทรัพย์สินของแผ่นดิน ละเว้นหรือ
ไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ให้ผู้ว่าการ
มีหนังสือแจ้งไปยังหน่วยรับตรวจพร้อมทั้งข้อเสนอแนะ
เพื่อดำเนินการให้ถูกต้อง โดยให้หน่วยรับตรวจชี้แจง

เหตุผลหรือแจ้งผลการดำเนินการภายในระยะเวลา
ที่ผู้ว่าการกำหนด

ในกรณีที่หน่วยรับตรวจไม่ดำเนินการโดยไม่มี
เหตุอันสมควร ให้ผู้ว่าการแจ้งรัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือ
รัฐมนตรีซึ่งกฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่กำกับหรือควบคุม
กิจการของหน่วยรับตรวจ หรือรัฐมนตรีผู้รักษาการ
ตามกฎหมาย เพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และ
อำนาจต่อไป หรือในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้ผู้ว่าการ
มีอำนาจดำเนินการอย่างใดต่อไป ก็ให้ผู้ว่าการดำเนินการ
ไปตามนั้น

กรณีที่หน่วยรับตรวจ
ไม่ดำเนินการ
โดยไม่มีเหตุ
อันสมควร

มาตรา ๘๘ ในกรณีที่ผลการตรวจสอบปรากฏ
หลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า มีการกระทำด้วยประการใด ๆ
ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือ
กรรมการ มีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้
งบประมาณรายจ่าย หรือตรวจสอบพบว่าคณะรัฐมนตรี
เป็นผู้กระทำการหรืออนุมัติให้กระทำการหรือรู้ว่ามีกรกระทำ
ดังกล่าวแล้วแต่มิได้สั่งยับยั้ง หรือพบว่ามิใช่เจ้าหน้าที่
ของหน่วยรับตรวจจัดทำโครงการหรืออนุมัติหรือจัดสรร
เงินงบประมาณโดยรู้ว่ามีกรดำเนินการดังกล่าว
ให้ผู้ว่าการแจ้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติ เพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ
ต่อไป

กรณีการแจ้ง
คณะกรรมการ
ป.ป.ช.

ในการดำเนินการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่า รายงานและเอกสารและหลักฐานที่ผู้ว่าการจัดส่งให้ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนหรือสอบสวน ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

การตรวจสอบ
ผลสัมฤทธิ์และ
ประสิทธิภาพ

มาตรา ๘๙ ในการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพ ต้องตรวจสอบเมื่อการดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว เว้นแต่ผู้ว่าการจะเห็นว่ามีการปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ที่เห็นได้ ชัดเจนว่าจะไม่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์หรือ ขาดประสิทธิภาพ จะแจ้งให้หน่วยรับตรวจทราบก่อนหรือ ในระหว่างดำเนินการก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น ผู้ว่าการ ต้องแนะนำวิธีดำเนินการที่ถูกต้องให้หน่วยรับตรวจปฏิบัติด้วย และในกรณีที่หน่วยรับตรวจเห็นว่า การดำเนินการ ที่ผู้ว่าการแนะนำนั้นไม่อาจหรือไม่สมควรดำเนินการ โดยมีเหตุผลอันสมควร ให้เป็นหน้าที่ของผู้ว่าการ หน่วยรับตรวจ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องจะร่วมกัน หาหรือเพื่อหาข้อยุติโดยเร็ว เพื่อมิให้เกิดความเสียหายขึ้น เมื่อได้ข้อยุติประการใดแล้ว ให้หน่วยรับตรวจดำเนินการ ไปตามข้อยุตินั้น

การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์
และประสิทธิภาพ
ในการใช้จ่ายเงิน
ของหน่วยรับตรวจ

มาตรา ๙๐ ในการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยรับตรวจ ให้ผู้ว่าการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบและแสดง

ความเห็นว่าเป็นไปโดยประหยัด เกิดผลสัมฤทธิ์ และมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่หน่วยรับตรวจกำหนดไว้หรือไม่ และให้จัดทำข้อเสนอแนะให้แก่หน่วยรับตรวจในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยรับตรวจ

ในการตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง ต้องคำนึงถึง ประเพณี วัฒนธรรม สังคม และความนิยมของท้องถิ่น รวมถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในด้านต่าง ๆ โดยให้รับฟังเหตุผลและความจำเป็นของหน่วยรับตรวจประกอบด้วย

มาตรา ๙๑ ให้ผู้ว่าการตรวจสอบรายงาน การตรวจสอบ การเงินที่หน่วยงานของรัฐส่งให้ตามกฎหมายว่าด้วยวินัย ทางการเงินการคลังของรัฐให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน รายงานการเงิน ที่หน่วยงานของรัฐ ส่งให้ นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณหรือตามที่ได้ตกลงกับกระทรวง การคลัง แล้วแจ้งผลการตรวจสอบไปยังหน่วยรับตรวจ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน ที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๒๗ (๒)

มาตรา ๙๒ การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินราชการลับ การตรวจสอบ หรือเงินที่มีลักษณะคล้ายกับเงินราชการลับให้เป็นไปตาม การใช้จ่าย หลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด แต่หลักเกณฑ์ เงินราชการลับ ดังกล่าวต้องไม่กำหนดในลักษณะที่จะขัดต่อวัตถุประสงค์ ของการใช้จ่ายเงินราชการลับ

อำนาจ
ในการตรวจสอบ
ของผู้ว่าการ
ตรวจเงินแผ่นดิน
และเจ้าหน้าที่
ที่ได้รับมอบหมาย

มาตรา ๙๓ ในการตรวจสอบ ให้ผู้ว่าการและ
เจ้าหน้าที่ซึ่งผู้ว่าการมอบหมายมีอำนาจตรวจสอบเงิน
และทรัพย์สินอื่น บัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐาน
ในการใช้จ่ายและหลักฐานอื่นที่อยู่ในความรับผิดชอบ
ของหน่วยรับตรวจและให้มีอำนาจ ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ให้ผู้รับตรวจหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ
มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง มาให้ถ้อยคำ หรือส่งมอบบัญชี
ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นบรรดาที่หน่วยรับตรวจ
จัดทำขึ้นหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

(๒) อาศัยบัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือ
หลักฐานอื่นที่มีอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ

(๓) ใ้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือส่งมอบบัญชี
ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับ
หน่วยรับตรวจเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

(๔) มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ใด ๆ ในระหว่าง
พระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการ
เพื่อตรวจสอบ ค้น ยึด หรืออายัด บัญชี ทะเบียน
เอกสาร หรือหลักฐานอื่น หรืออายัดเงินหรือทรัพย์สิน
ที่เกี่ยวกับหรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าเกี่ยวกับหน่วยรับตรวจ
เท่าที่จำเป็น

ในการมอบหมายเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง จะให้
มีอำนาจทั้งหมดหรือบางส่วนให้ระบุให้ชัดแจ้งโดยคำหนึ่งถึง
สถานะของเจ้าหน้าที่ในแต่ละระดับ

มาตรา ๙๔ บรรดาบัญชีและเอกสารหลักฐาน
ต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวกับการตรวจสอบ ถ้าเป็นภาษาต่างประเทศ
และเจ้าหน้าที่ไม่อาจเข้าใจได้ จะขอให้หน่วยรับตรวจ
จัดการแปลเป็นภาษาไทยให้แล้วเสร็จภายในเวลาตามที่
เห็นสมควรก็ได้

กรณีที่บัญชี
และเอกสาร
หลักฐานต่าง ๆ
เกี่ยวกับการตรวจสอบ
เป็นภาษาต่างประเทศ

หมวด ๗ วินัยการเงินการคลัง

มาตรา ๙๕ ในการตรวจสอบการปฏิบัติ
ตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ
หากข้อบกพร่องที่ตรวจพบไม่มีลักษณะเป็นการทุจริต
และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยรับตรวจ
ผู้ว่าการจะแจ้งให้ผู้รับตรวจทราบเพื่อกำกับดูแลมิให้
เกิดข้อบกพร่องอีกก็ได้

กรณีที่ข้อบกพร่อง
ที่ตรวจพบไม่มีลักษณะ
เป็นการทุจริต

ในกรณีที่ข้อบกพร่องที่ตรวจพบมีลักษณะ
เป็นการทุจริต ให้ผู้ว่าการส่งเรื่องให้คณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการ
ตามหน้าที่และอำนาจต่อไป และให้นำความในมาตรา ๘๘
วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

กรณีที่ข้อบกพร่อง
ที่ตรวจพบมีลักษณะ
เป็นการทุจริต

กรณีที่ข้อบกพร่อง
ที่ตรวจพบมีลักษณะ
ก่อให้เกิดความเสียหาย
แก่รัฐหรือ
หน่วยรับตรวจ
หรือจงใจ
ไม่ปฏิบัติตาม
กฎหมายว่าด้วย
วินัยการเงินการคลัง
ของรัฐ

ในกรณีที่ข้อบกพร่องที่ตรวจพบมีลักษณะก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยรับตรวจหรือมีลักษณะเป็นการจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ ให้ผู้ว่าการแจ้งให้ผู้รับตรวจพิจารณาดำเนินการเพื่อให้มีการชดเชยค่าเสียหายต่อรัฐหรือไม่ปฏิบัติตามหน่วยรับตรวจต่อไป หรือดำเนินการทางวินัยแล้วแต่กรณี และเมื่อผู้รับตรวจดำเนินการแล้วให้แจ้งให้ผู้ว่าการทราบ

ในกรณีที่ผู้รับตรวจไม่ดำเนินการตามที่ได้รับแจ้งตามวรรคสามภายในเวลาอันสมควร ผู้ว่าการจะแจ้งให้ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนดก็ได้

การเสนอ
เพื่อให้ลงโทษ
ทางปกครอง
แก่ผู้รับตรวจ

มาตรา ๘๖ ผู้รับตรวจผู้ใดไม่ดำเนินการภายในเวลาที่ผู้ว่าการกำหนดตามมาตรา ๘๕ วรรคสอง หรือมาตรา ๘๕ วรรคสี่ โดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้ว่าการจะเสนอต่อคณะกรรมการให้ลงโทษทางปกครองแก่ผู้รับตรวจผู้นั้นก็ได้

ในการเสนอเพื่อให้ลงโทษตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ว่าการสรุปข้อเท็จจริง และพฤติการณ์ที่เป็นเหตุอันควรลงโทษทางปกครอง พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโทษที่สมควรลงด้วย

การลงโทษ
ทางปกครอง
แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๘๗ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ จงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐและเป็นกรณีที่ไม่อาจดำเนินการตามมาตรา ๘๕

วรรคสาม หรือมาตรา ๙๖ ให้ผู้ว่าการเสนอต่อคณะกรรมการให้ลงโทษทางปกครองแก่ผู้นั้น โดยให้นำความในมาตรา ๙๖ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๙๘ โทษทางปกครอง มีดังต่อไปนี้ โทษทางปกครอง

- (๑) ภาคทัณฑ์
- (๒) ตำหนิโดยเปิดเผยต่อสาธารณชน
- (๓) ปรับทางปกครอง

ในการลงโทษปรับทางปกครอง จะลงโทษปรับเป็นเงินเกินเงินเดือนสิบสองเดือนของผู้ถูกลงโทษมิได้

ในการพิจารณาโทษทางปกครองตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิดและความเสียหายที่เกิดจากการกระทำนั้น

มาตรา ๙๙ ในการพิจารณาวินิจฉัยเพื่อลงโทษทางปกครอง ให้คณะกรรมการใช้รายงานผลการตรวจสอบของผู้ว่าการเป็นหลัก แต่ต้องเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแสดงหลักฐานประกอบการพิจารณาด้วย

การพิจารณา
วินิจฉัย
เพื่อลงโทษ
ทางปกครอง

การแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และการยื่นคำชี้แจงของผู้ถูกกล่าวหา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๐๐ ผู้รับตรวจหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้ใดกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ เพราะต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา

การกระทำผิด
วินัยการเงินการคลัง
เพราะต้องปฏิบัติตาม
คำสั่งของผู้บังคับบัญชา

หากปรากฏพยานหลักฐานว่า ผู้รับตรวจหรือเจ้าหน้าที่
ของหน่วยรับตรวจผู้นั้นได้โต้แย้งหรือคัดค้านคำสั่งนั้นไว้แล้ว
ให้ได้รับยกเว้นโทษทางปกครองตามที่กำหนดไว้ใน
หมวดนี้

กรณีที่ต้องระงับ **มาตรา ๑๐๑** การดำเนินการเกี่ยวกับความผิด
การดำเนินการ วินัยการเงินการคลังของรัฐระงับลงในกรณี ดังต่อไปนี้
เกี่ยวกับความผิด
วินัยการเงินการคลัง (๑) ผู้ถูกกล่าวหาถึงแก่ความตาย
ของรัฐ (๒) ดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา
ห้าปีนับแต่วันที่กระทำความผิด

การวินิจฉัย **มาตรา ๑๐๒** การวินิจฉัยลงโทษทางวินัย
ลงโทษทางวินัย การเงินการคลังของรัฐไม่เป็นการตัดอำนาจของผู้บังคับบัญชา
การเงินการคลัง ของผู้ถูกลงโทษทางวินัยในฐานะที่เป็นผู้รับผิดชอบ
ของรัฐ การบริหารของหน่วยรับตรวจที่จะพิจารณาลงโทษ
ทางวินัยเพราะเหตุเดียวกันนี้อีก แต่โทษดังกล่าวจะต้อง
เป็นโทษสถานอื่นซึ่งมิใช่เป็นโทษตัดเงินเดือนหรือ
ลดขั้นเงินเดือน

การอุทธรณ์ **มาตรา ๑๐๓** ผู้ถูกสั่งลงโทษทางปกครอง
อาจอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดได้ภายในเก้าสิบวัน
นับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง

หมวด ๘ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๐๔ ผู้ใดเปิดเผยข้อความ ข้อเท็จจริง บทกำหนดโทษ หรือข้อมูลที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่การเปิดเผยสรุปผลการตรวจสอบที่เสร็จสิ้นแล้วโดยไม่ระบุชื่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือเป็นการเปิดเผยตามมาตรา ๕๖ หรือเป็นการเปิดเผยต่อศาล พนักงานอัยการ หรือหน่วยงานที่ต้องดำเนินการตามผลการตรวจสอบของสำนักงานหรือตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือเป็นการกระทำตามหน้าที่ราชการ

มาตรา ๑๐๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา ๓๗ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ว่าการหรือเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๘๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๖ ผู้ใดครอบครองเงินหรือรักษาทรัพย์สิน บัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นใดที่ผู้ว่าการหรือเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๙๓ ยึดอายัดหรือเรียกให้ส่ง ทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสียหรือทำให้สูญหายหรือทำให้ไร้ประโยชน์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การกระทำผิดวินัย
ของเจ้าหน้าที่

มาตรา ๑๐๗ เจ้าหน้าที่ผู้ใด ละเลยหรือจงใจไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย และให้ผู้ว่าการดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ผู้นั้นตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องต่อไป

บทเฉพาะกาล

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๐๘ ให้ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและกรรมการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เป็นประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและกรรมการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้นับวาระการดำรงตำแหน่ง

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ตั้งแต่วันที่ได้รับโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งเป็นต้นไป

มาตรา ๑๐๙ ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้นับวาระการดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ตั้งแต่วันที่ได้รับโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งเป็นต้นไป

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้รักษาการแทนผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๔๓/๒๕๖๐ เรื่อง การแต่งตั้งผู้รักษาการแทนผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ลงวันที่ ๒๒ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ในกรณีที่ได้มีการดำเนินการสรรหา คัดเลือก หรือเสนอชื่อผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่า

เป็นการดำเนินการที่ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้ถือว่าผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและพ้นจากตำแหน่งไปก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เป็นผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรา ๑๔ (๑) ประกอบกับมาตรา ๔๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ด้วย

มาตรา ๑๑๐ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

บรรดาสีทธิ หน้าที่ และความผูกพันใด ๆ ที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มีอยู่กับบุคคลใดในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้โอนมาเป็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๑๑ ให้โอนบรรดางบประมาณทรัพย์สิน ข้าราชการ และบุคลากรอื่นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาเป็น

ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้ถือว่าสิทธิและประโยชน์อื่นใดซึ่งข้าราชการหรือบุคลากรอื่นดังกล่าวได้รับตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นสิทธิและประโยชน์อื่นใดที่ได้รับต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่จะมีระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๑๒ ให้โอนเงินค่าธรรมเนียมที่ได้รับจากการตรวจสอบบัญชีหรือการปฏิบัติหน้าที่อื่นซึ่งมิได้นำส่งกระทรวงการคลัง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาเป็นของกองทุนเพื่อการพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๑๑๓ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ มติและคำสั่งของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน หรือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปเสมือนระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ มติและคำสั่งของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน หรือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๑๔ บรรดาการดำเนินการใด ๆ ตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน หรือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งดำเนินการก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ถ้าการนั้นอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน หรือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ถือว่าการนั้นเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ส่วนการดำเนินการต่อไปให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๑๕ การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับวินัยทางงบประมาณและการคลังที่ได้กระทำตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ไปแล้ว ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นการชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ส่วนการดำเนินการต่อไป ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน แล้วแต่กรณี ดำเนินการตามหมวด ๗

วินัยการเงินการคลัง โดยให้ถือว่าเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่อง
ที่เกี่ยวข้องกับวินัยการเงินการคลังตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ คือ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๓๐ (๗) มาตรา ๒๓๘ มาตรา ๒๔๐ มาตรา ๒๔๑ มาตรา ๒๔๒ และมาตรา ๒๖๗ บัญญัติให้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อกำหนดคุณสมบัติลักษณะต้องห้าม การสรรหา การพ้นจากตำแหน่ง หน้าที่ และอำนาจ ตลอดจนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้การตรวจเงินแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่การเงินการคลังของรัฐ โดยการดำเนินการดังกล่าวมีความจำเป็น ต้องมีการกระหนาบหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลบางประการและเป็นไปเท่าที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

พ.ศ. ๒๕๖๑

**พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ
พ.ศ. ๒๕๖๑**

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ

บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑

เป็นปีที่ ๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ
บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพอันจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑”

เริ่มบังคับใช้

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

ผลการบังคับใช้

(๑) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการแก้ไขปัญหาความต่อเนื่องของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(๒) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๔/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ เรื่อง ให้งดเว้นการคัดเลือกหรือสรรหาบุคคลให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๓/๒๕๖๐

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบ **รัฐธรรมนูญ** นี้ **นิยามของคำที่**
ใช้ใน พ.ร.ป. นี้

“ศาล” หมายความว่า ศาลรัฐธรรมนูญ หรือ คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

“ตุลาการ” หมายความว่า ประธานศาลรัฐธรรมนูญ หรือตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

“คดี” หมายความว่า กระบวนพิจารณา นับตั้งแต่ที่ได้ยื่นคำร้องหรือหนังสือต่อศาลเพื่อขอให้พิจารณาวินิจฉัย

“คำร้อง” หมายความว่า คำร้องที่ยื่นต่อศาล เพื่อขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย

“คู่กรณี” หมายความว่า ผู้ร้องหรือผู้ถูกร้อง และให้รวมถึงผู้มีสิทธิกระทำการแทนด้วย

“ผู้ร้อง” หมายความว่า ผู้มีสิทธิเสนอคดีต่อศาลเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายอื่นไม่ว่าจะเสนอโดยคำร้องหรือโดยหนังสือ

“ผู้ถูกร้อง” หมายความว่า ผู้ถูกกล่าวหาตามคำร้องหรือผู้ซึ่งต้องปฏิบัติตามหนังสือที่ยื่นต่อศาลเพื่อขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย

“ผู้เกี่ยวข้อง” หมายความว่า หน่วยงาน คณะบุคคล หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคดี

“กระบวนการพิจารณา” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เกี่ยวกับคดีซึ่งกระทำโดยคู่กรณีหรือโดยศาล หรือตามคำสั่งศาล ไม่ว่าจะการนั้นจะเป็นโดยคู่กรณีฝ่ายหนึ่งกระทำต่อศาล หรือต่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือศาลกระทำต่อคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือทุกฝ่าย รวมถึงการส่งคำร้องและเอกสารอื่น ๆ การพิจารณาคดี และการลงมติ ตลอดจนการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ และกฎหมายอื่น

“การพิจารณาคดี” หมายความว่า การดำเนิน กระบวนพิจารณาใด ๆ รวมถึงการไต่สวน การประชุม พิธีการเพื่อพิจารณาและวินิจฉัย หรือการนั่งพิจารณา

“การนั่งพิจารณา” หมายความว่า การที่ศาล ออกนั่งเกี่ยวกับการพิจารณาคดีโดยคุณกรณีมีสิทธิมาอยู่ ต่อหน้าศาล

มาตรา ๕ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้มิได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้ บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือ หรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วย การทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่ง โดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว และในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กำหนดให้ประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ เป็นการทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ใน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือระบบหรือวิธีการอื่นใด ที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการ ดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้แล้ว

กรณีที่ พ.ร.บ. นี้
ไม่ได้กำหนด

ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กำหนดให้ศาลหรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบ งานธุรการของศาลมีอำนาจกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใด อันมิใช่เกี่ยวกับการพิจารณาคดี ถ้ามิได้กำหนดวิธีการไว้ เป็นการเฉพาะ ให้ศาลหรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบ งานธุรการของศาลกำหนดโดยทำเป็นระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี และถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้นใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป ให้ประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา และให้ดำเนินการประกาศตาม วรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใด มีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ ศาลหรือหัวหน้า หน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลต้องกำหนด ระยะเวลาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย

การรักษาการ
ตาม พ.ร.ป. นี้

มาตรา ๖ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญรักษาการ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้มี อำนาจออกข้อกำหนด ระเบียบ และประกาศของศาล เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

การออกข้อกำหนด ระเบียบ หรือประกาศของ ศาลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามมติของคณะตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญ และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา แล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

ศาล

มาตรา ๗ ให้ศาลมีหน้าที่และอำนาจพิจารณา วินิจฉัยคดี ดังต่อไปนี้ อำนาจหน้าที่
ของศาล

(๑) คดีเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของ กฎหมายหรือร่างกฎหมาย

(๒) คดีเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภา ผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือ องค์การอิสระ

(๓) คดีเกี่ยวกับการร้องขอให้เลิกการกระทำล้มล้าง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข

(๔) คดีที่ประชาชนหรือชุมชนฟ้องหน่วยงาน ของรัฐเพื่อให้ได้รับประโยชน์ตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ

(๕) คดีเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา

(๖) คดีเกี่ยวกับการเสนอร่างพระราชบัญญัติ ที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการ ของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้

(๗) คดีเกี่ยวกับการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการไต่ถามประมาณรายจ่าย

(๘) คดีเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ร่างข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา และร่างข้อบังคับการประชุมรัฐสภา

(๙) คดีเกี่ยวกับการสิ้นสุดลงของความเป็นรัฐมนตรี

(๑๐) คดีเกี่ยวกับหนังสือสัญญาที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา

(๑๑) คดีที่ผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ร้องขอว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

(๑๒) คดีเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

(๑๓) คดีอื่นที่รัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจของศาล

หมวด ๒ องค์ประกอบของศาล

มาตรา ๘ ศาลประกอบด้วยตุลาการจำนวนเก้าคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากบุคคล ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบ
ของศาล
และที่มา
ของตุลาการ

(๑) ผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่ง ไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกามาแล้ว ไม่น้อยกว่าสามปี ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ ศาลฎีกา จำนวนสามคน

(๒) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดซึ่งดำรง ตำแหน่งไม่ต่ำกว่าตุลาการศาลปกครองสูงสุดมาแล้ว ไม่น้อยกว่าห้าปี ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด จำนวนสองคน

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานิติศาสตร์ซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่ง ศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วเป็นเวลา ไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ ประจักษ์ จำนวนหนึ่งคน

(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิสาขารัฐศาสตร์ หรือ รัฐประศาสนศาสตร์ซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้ดำรงตำแหน่ง หรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัย

ในประเทศไทยมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์ จำนวนหนึ่งคน

(๕) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้รับหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่า หรือตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอัยการสูงสุดมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี จำนวนสองคน

ในกรณีไม่อาจเลือกผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาตาม (๑) ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจะเลือกบุคคลจากผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาในศาลฎีกามาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีก็ได้

การนับระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้นับถึงวันที่ได้รับการคัดเลือกหรือวันสมัครเข้ารับการสรรหา แล้วแต่กรณี ในกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ คณะกรรมการสรรหาจะประกาศลดระยะเวลาตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองลงก็ได้ แต่จะลดลงเหลือน้อยกว่าสองปีมิได้

คุณสมบัตินอกจากคุณสมบัติตามมาตรา ๘ ของตุลาการแล้ว ตูลาการต้องมีคุณสมบัตินี้ด้วย

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีแต่ไม่ถึงหกสิบแปดปีในวันที่ได้รับการคัดเลือกหรือวันสมัครเข้ารับการสรรหา
- (๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- (๔) มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

(๕) มีสุขภาพที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรา ๑๐ ตุลาการต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ ลักษณะต้องห้าม
ของตุลาการ

(๑) เป็นหรือเคยเป็นตุลาการหรือผู้ดำรงตำแหน่ง
ในองค์กรอิสระใด

(๒) ดิตยาเสพติดให้โทษ

(๓) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคล
ล้มละลายทุจริต

(๔) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์
หรือสื่อมวลชนใด ๆ

(๕) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๖) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่า
คดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่

(๗) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๘) อยู่ในระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัคร
รับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัคร
รับเลือกตั้ง

(๙) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่
โดยหมายของศาล

(๑๐) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงาน
ของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่า
กระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๑๑) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล อันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวย ผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษ จำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๒) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความ ผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตาม ประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการ กู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วย ยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐาน เป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐาน ฟอกเงิน

(๑๓) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการ อันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

(๑๔) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง

(๑๕) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลวินิจฉัยว่า มีการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการ มีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ในการใช้งบประมาณรายจ่าย

(๑๖) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีคำพิพากษาว่าฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง หรือเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

(๑๗) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๑๘) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในระยะสิบปีก่อนเข้ารับ การคัดเลือกหรือสรรหา

(๑๙) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมืองในระยะสิบปีก่อนเข้ารับ การคัดเลือกหรือสรรหา

(๒๐) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๒๑) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือกรรมการหรือที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ

(๒๒) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วนบริษัท หรือองค์กรที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

(๒๓) เป็นผู้ประกอบวิชาชีพอิสระ

(๒๔) มีพฤติการณ์อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

คณะกรรมการ
สรรหาตุลาการ

มาตรา ๑๑ เมื่อมีกรณีที่จะต้องสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการตามมาตรา ๘ (๓) (๔) หรือ (๕) ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งประกอบด้วย

(๑) ประธานศาลฎีกา เป็นประธานกรรมการ

(๒) ประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร เป็นกรรมการ

(๓) ประธานศาลปกครองสูงสุด เป็นกรรมการ

(๔) บุคคลซึ่งองค์กรอิสระแต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๘ และมาตรา ๙ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ และไม่เคยปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ในศาลหรือองค์กรอิสระ องค์กรละหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้เลขาธิการวุฒิสภาเป็นเลขานุการของคณะ เลขานุการและ
กรรมการสรรหา และให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา หน่วยธุรการ
ปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหา คณะกรรมการสรรหา

ในการดำเนินการแต่งตั้งบุคคลตาม (๔) ให้ การแต่งตั้ง
องค์กรอริสระดำเนินการเสนอชื่อบุคคลซึ่งองค์กรนั้น กรรมการสรรหา
แต่งตั้งเป็นกรรมการสรรหาภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่ได ขององค์กรอริสระ
รับแจ้งจากเลขาธิการวุฒิสภา โดยให้คัดเลือกจากบุคคล
ซึ่งมีความเป็นกลาง ซื่อสัตย์สุจริต และมีความเข้าใจใน
ภารกิจของศาล และผู้จะได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการ
สรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวน
ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของกรรมการอริสระ ในกรณีที่ไม่
มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่ง ให้ลงคะแนน
ใหม่อีกครั้งหนึ่ง ในการลงคะแนนครั้งนี้ถ้ามีผู้เข้ารับการ
คัดเลือกเกินสองคนให้นำเฉพาะคนที่ได้คะแนนสูงสุด
สองลำดับแรกมาลงคะแนนใหม่ ในกรณีที่มีผู้ได้คะแนน
สูงสุดเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรก
เกินสองคน ให้ผู้เข้ารับการคัดเลือกซึ่งได้คะแนนเท่ากัน
นั้นจับสลากเพื่อให้เหลือผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรก
เพียงสองคน ในการลงคะแนนครั้งหลังนี้ ถ้ายังไม่มีผู้ใด
ได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่
ของกรรมการอริสระ ให้ดำเนินการเพื่อคัดเลือกใหม่
โดยจะคัดเลือกผู้เข้ารับการคัดเลือกที่มีชื่ออยู่ในการคัดเลือก
ครั้งแรกมิได้

ให้เลขาธิการวุฒิสภาประกาศรายชื่อกรรมการสรรหาตาม (๔) ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตาม (๒) หรือกรรมการสรรหาตาม (๔) มีไม่ครบไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือพ้นกำหนดเวลาการคัดเลือกตามวรรคสามแล้วมิได้มีการเสนอชื่อ ให้คณะกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจไปพลางก่อนได้โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าคณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่

ให้กรรมการสรรหาตาม (๔) อยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันที่มีกรณีที่ต้องสรรหาตุลาการใหม่ แต่ไม่รวมการสรรหาใหม่หรือการสรรหาเพิ่มเติมตามมาตรา ๑๒ วรรคหก วรรคเก้า และวรรคสิบ และมาตรา ๑๓ และให้กรรมการสรรหาดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ เมื่อตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม

ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสรรหาตาม (๔) แล้ว จะเป็นกรรมการสรรหาในคณะกรรมการสรรหาสำหรับองค์กรอิสระในขณะเดียวกันมิได้

ให้ประธานกรรมการสรรหา และกรรมการสรรหาเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๒ ในการสรรหาตุลาการ ให้คณะกรรมการสรรหาตุลาการ หรือเพื่อคัดสรรให้ได้บุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ และมีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม รวมตลอดทั้งมีทัศนคติที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จ โดยนอกจากการประกาศรับสมัครแล้ว ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาจากบุคคลซึ่งมีความเหมาะสมทั่วไปได้ด้วยแต่ต้องได้รับความยินยอมของบุคคลนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความหลากหลายของประสบการณ์ที่แตกต่างกันในแต่ละด้านประกอบด้วย และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้คณะกรรมการสรรหาใช้วิธีการสัมภาษณ์หรือให้แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของศาล หรือวิธีการอื่นใดที่เหมาะสม เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่การคัดเลือกผู้สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นตุลาการของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาและที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดด้วยโดยอนุโลม

ในการสรรหาหรือคัดเลือก ให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผย และให้กรรมการสรรหาแต่ละคนบันทึกเหตุผลในการเลือกไว้ด้วย

ผู้ซึ่งจะได้รับการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงถึงสองในสามของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของคณะกรรมการสรรหา

ผู้ซึ่งจะได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ต้องได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของผู้พิพากษาในศาลฎีกาหรือตุลาการในศาลปกครองสูงสุด แล้วแต่กรณี

ถ้าไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงตามวรรคสี่หรือวรรคห้า หรือมีแต่ยังไม่ครบจำนวนที่จะต้องสรรหาหรือคัดเลือก ให้มีการลงคะแนนใหม่สำหรับผู้ได้คะแนนไม่ถึงสองในสามหรือไม่เกินกึ่งหนึ่ง แล้วแต่กรณี ถ้ายังได้ไม่ครบตามจำนวน ให้มีการลงคะแนนอีกครั้งหนึ่งในกรณีที่การลงคะแนนครั้งหลังนี้ ยังได้บุคคลไม่ครบตามจำนวนที่จะต้องสรรหาหรือคัดเลือก ให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกใหม่สำหรับจำนวนที่ยังขาดอยู่

ภายในสามวันนับแต่วันปิดรับสมัครให้เลขาธิการวุฒิสภาประกาศรายชื่อผู้เข้ารับการสรรหาให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ประกาศดังกล่าวให้ระบุนายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติและประวัติการทำงานตามที่คณะกรรมการสรรหากำหนดด้วย

เมื่อคณะกรรมการสรรหา ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

สรรหาหรือคัดเลือกได้บุคคลใดแล้ว ให้เสนอชื่อไปยัง วุฒิสภา เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยผู้ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกนั้นต้องได้รับความเห็นชอบจาก วุฒิสภาด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน สมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

ในกรณีที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบผู้ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกรายใดไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ส่งรายชื่อผู้นั้นกลับไปยังคณะกรรมการสรรหา ที่ประชุมใหญ่ ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด แล้วแต่กรณี พร้อมด้วยเหตุผลเพื่อให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกบุคคลใหม่แทนผู้นั้น ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบ แล้วเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป โดยผู้ซึ่งไม่ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาในครั้งนั้น จะเข้ารับการสรรหาหรือคัดเลือกในครั้งใหม่ไม่ได้

เมื่อมีผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาแล้ว หากเป็นกรณีที่ประธานศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งด้วย ให้ผู้ได้รับความเห็นชอบประชุมร่วมกับตุลาการ ซึ่งยังไม่พ้นจากตำแหน่ง ถ้ามี เพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ และแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ ในกรณีที่ผู้ซึ่งวุฒิสภาให้ความเห็นชอบยังได้ไม่ครบจำนวนที่ต้องสรรหาหรือคัดเลือก แต่เมื่อรวมกับตุลาการ ซึ่งยังดำรงตำแหน่งอยู่ ถ้ามี มีจำนวนถึงเจ็ดคน ก็ให้

ดำเนินการประชุมเพื่อเลือกประธานศาลรัฐธรรมนูญได้ และเมื่อโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งแล้ว ให้ศาล ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปพลางก่อนได้ โดย ในระหว่างนั้นให้ถือว่าศาลประกอบด้วยตุลาการเท่าที่มีอยู่ และให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกเพิ่มเติมให้ครบตาม จำนวนที่ต้องสรรหาหรือคัดเลือกต่อไปโดยเร็ว

ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูล เพื่อทรงแต่งตั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการ และเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

กรณีตุลาการ
ยังไม่พ้นจาก
ตำแหน่ง
ในวิชาชีพต้องห้าม

มาตรา ๑๓ ผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา ให้เป็นตุลาการโดยที่ยังมิได้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๐ (๒๐) (๒๑) หรือ (๒๒) หรือยังประกอบวิชาชีพ ตามมาตรา ๑๐ (๒๓) อยู่ ต้องแสดงหลักฐานว่า ได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพดังกล่าวแล้วนั้น ต่อประธานวุฒิสภายามเวลาที่ประธานวุฒิสภากำหนด ซึ่งต้องเป็นเวลาก่อนที่ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งตุลาการ ในกรณีที่มิได้แสดงหลักฐานภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิ และให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกใหม่

ผู้วินิจฉัยปัญหา
เกี่ยวกับ
คุณสมบัติหรือ
ลักษณะต้องห้าม
ของผู้สมัคร

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติ หรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร ผู้ได้รับการคัดเลือก หรือได้รับการสรรหา ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของ

คณะกรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของ
คณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

การเสนอเรื่องเพื่อให้คณะกรรมการสรรหา
วินิจฉัยตามวรรคหนึ่งให้ขึ้นไปตามหลักเกณฑ์ และ
วิธีการที่คณะกรรมการสรรหากำหนด

การวินิจฉัยให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผย

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะ
ต้องห้ามของกรรมการสรรหาให้ศาลปกครองสูงสุดเป็น
ผู้วินิจฉัยภายในระยะเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง
ทั้งนี้ ไม่กระทบต่อการดำเนินการใดที่คณะกรรมการ
สรรหาได้ดำเนินการไปแล้วก่อนมีคำวินิจฉัย

ผู้วินิจฉัยปัญหา
เกี่ยวกับคุณสมบัติ
และลักษณะ
ต้องห้ามของ
กรรมการสรรหา

มาตรา ๑๕ ให้ประธานกรรมการสรรหาและ
กรรมการสรรหาได้รับเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนอื่น
ตามที่ประธานวุฒิสภากำหนด แต่สำหรับเบี้ยประชุม
ให้กำหนดให้ได้รับเป็นรายครั้งที่มาประชุมในอัตรา
ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของประธานกรรมการหรือกรรมการใน
คณะกรรมการข้าราชการรัฐสภาตามกฎหมายว่าด้วย
ระเบียบข้าราชการรัฐสภาได้รับในแต่ละเดือน แล้วแต่
กรณี

เบี้ยประชุมและ
ค่าตอบแทนของ
คณะกรรมการ
สรรหา

มาตรา ๑๖ ก่อนเข้ารับหน้าที่ ตุลาการต้อง
ถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำ
ดังต่อไปนี้

การถวายสัตย์
ปฏิญาณของ
ตุลาการ

“ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ในพระปรมาภิไธยด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตโดยปราศจากอคติทั้งปวง เพื่อให้เกิดความยุติธรรม แก่ประชาชน และความสงบสุขแห่งราชอาณาจักร ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกฎหมาย ทุกประการ”

วาระการดำรง
ตำแหน่ง

มาตรา ๑๗ ตุลาการมีวาระการดำรงตำแหน่ง เจ็ดปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ในกรณีที่ตุลาการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ ตุลาการที่พ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่า ตุลาการที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่

การพ้นจาก
ตำแหน่งตุลาการ

มาตรา ๑๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตาม วาระ ตุลาการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๘ หรือมาตรา ๙ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐

(๒) ตาย

(๓) ลาออก

(๔) มีอายุครบเจ็ดสิบห้าปี

(๕) ศาลมีมติให้พ้นจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของตุลาการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เพราะเหตุฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการ

(๖) ต้องคำพิพากษาศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ว่าเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

ประธานศาลรัฐธรรมนูญซึ่งลาออกจากตำแหน่งให้พ้นจากตำแหน่งตุลาการด้วย

ในกรณีที่มีปัญหาว่าตุลาการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตาม (๑) หรือ (๓) หรือไม่ ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลรัฐธรรมนูญ หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ตุลาการเลือกตุลาการคนหนึ่งทำหน้าที่แทนประธานศาลรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๙ เมื่อตุลาการจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกตุลาการใหม่ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันก่อนวันที่ตุลาการครบวาระ แต่ถ้า ระยะเวลาการสรรหาหรือคัดเลือกตุลาการใหม่

ตุลาการพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่น นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกตุลาการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง

องค์คณะของ
ตุลาการในการนั่ง
พิจารณาหรือ
ทำคำวินิจฉัย

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่ตุลาการพ้นจากตำแหน่งและยังไม่มี การแต่งตั้งตุลาการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้ตุลาการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ถ้ามียุลาการเหลืออยู่ไม่ถึงเจ็ดคน จะนั่งพิจารณาหรือทำคำวินิจฉัยมิได้ ในกรณีเช่นนั้นหากมีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงของประเทศ ให้ศาลร้องขอต่อประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดให้ดำเนินการตามมาตรา ๒๑ เพื่อให้มีตุลาการครบเจ็ดคน

การแต่งตั้ง
ตุลาการเป็น
การชั่วคราว

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่ตุลาการต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่เพราะถูกกล่าวหาและศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับฟ้องและมีตุลาการเหลืออยู่ไม่ถึงเจ็ดคน ให้ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดร่วมกันแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับตุลาการทำหน้าที่เป็นตุลาการเป็นการชั่วคราวให้ครบตามจำนวนที่ต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่แต่ไม่เกินเก้าคน โดยให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งทำหน้าที่ในฐานะตุลาการได้จนกว่าตุลาการที่ตนทำหน้าที่แทนจะปฏิบัติหน้าที่ได้หรือจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทน ในการแต่งตั้งดังกล่าวให้คำนึงถึงองค์ประกอบตามมาตรา ๘ ด้วย

มาตรา ๒๒ เมื่อมีผู้ร้องขอโดยมีหลักฐานตาม การวินิจฉัยกรณี
สมควรว่าตุลาการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๘ (๑) มีผู้ร้องว่าตุลาการ
หรือ (๓) ให้เลขาธิการวุฒิสภาเสนอเรื่องต่อประธาน พ้นจากตำแหน่ง
กรรมการสรรหาภายในห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องขอ
และให้คณะกรรมการสรรหาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จโดยเร็ว
ในการวินิจฉัยให้ถือเสียงข้างมาก กรณีที่มีเสียงเท่ากัน
ให้ประธานกรรมการสรรหาออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง
เป็นเสียงชี้ขาด

หลักฐานตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะ
กรรมการสรรหากำหนด

มาตรา ๒๓ การปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจ การปฏิบัติหน้าที่
ของศาลต้องเป็นไปโดยรวดเร็ว เป็นธรรม ปราศจาก และการใช้อำนาจ
อคติทั้งปวง มีความกล้าหาญ และปฏิบัติตนให้ถูกต้อง ของศาล
ตามมาตรฐานทางจริยธรรม

ตุลาการต้องปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา การเข้ารับ
การศึกษาหรืออบรมในหลักสูตรหรือโครงการใด ๆ ที่จัด
ในเวลาราชการทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ถือว่าเป็น
การปฏิบัติหน้าที่ไม่เต็มเวลา เว้นแต่เป็นหลักสูตรหรือ
โครงการที่ศาลเป็นผู้จัดขึ้นโดยเฉพาะสำหรับตุลาการ

มาตรา ๒๔ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินเดือน เงิน
และประโยชน์ตอบแทนอื่นของตุลาการ ให้เป็นไปตาม ประจำตำแหน่ง
กฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้ได้รับเบี้ยประชุมสำหรับ และประโยชน์
ตอบแทนอื่นของ
ตุลาการ

การประชุมในฐานะกรรมการเป็นรายครั้งเท่ากับกรรมการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ

ให้ตุลาการได้รับเงินค่ารับรองเหมาจ่ายเป็นรายเดือนตามอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าเงินประจำตำแหน่งของตุลาการ

การรับบำเหน็จ
ตอบแทน

มาตรา ๒๕ ตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่าหนึ่งปีมีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนเป็นเงิน ซึ่งจ่ายครั้งเดียวเมื่อพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) ครบวาระ
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก
- (๔) มีอายุครบเจ็ดสิบห้าปี

ในการคำนวณบำเหน็จตอบแทนนั้น ให้นำอัตราเงินเดือนตามมาตรา ๒๔ คูณด้วยจำนวนปีที่ดำรงตำแหน่งเศษของปีให้นับเป็นหนึ่งปี

สิทธิในบำเหน็จตอบแทนนั้น เป็นสิทธิเฉพาะตัวจะโอนไม่ได้ เว้นแต่กรณีตาย ให้ตกให้แก่คู่สมรสและทายาทที่ได้แจ้งไว้ และถ้าการตายนั้นเกิดขึ้นเพราะเหตุปฏิบัติหน้าที่หรือในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ได้รับเป็นสองเท่าของบำเหน็จตอบแทนที่กำหนดไว้ตามวรรคสอง

มาตรา ๒๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ตุลาการเป็นเจ้าพนักงานในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๓
การพิจารณา

ส่วนที่ ๑
บททั่วไป

มาตรา ๒๗ การพิจารณาคดีให้ใช้ระบบไต่สวน การพิจารณาคดี โดยให้ศาลมีอำนาจค้นหาความจริงไม่ว่าจะเป็นคุณหรือ เป็นโทษแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ และในการวินิจฉัยปัญหา ข้อเท็จจริงให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานได้ทุกประเภท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติห้ามรับฟังไว้โดยเฉพาะ ไม่ว่าจะการไต่สวนพยานหลักฐานนั้นจะมีข้อผิดพลาด คลาดเคลื่อนไปจากขั้นตอน วิธีการ หรือกรอบเวลาที่ กฎหมายกำหนดไว้ ถ้าศาลได้ให้โอกาสแก่คู่กรณีในการ นำสืบพยานหลักฐานหักล้างแล้ว ก็ให้ศาลรับฟังได้ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น ในคดีนั้น

การพิจารณาของศาลต้องเป็นไปโดยรวดเร็วตามที่ กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และ ข้อกำหนดของศาล

ในการปฏิบัติหน้าที่ ศาลมีอำนาจเรียกเอกสาร หรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใด

มาให้ถ้อยคำ ตลอดจนขอให้หน่วยงานของรัฐ หรือ พนักงานสอบสวน ดำเนินการใดเพื่อประโยชน์ แห่งการพิจารณาได้

การออกข้อกำหนด **มาตรา ๒๘** นอกจากที่บัญญัติไว้แล้ว ของศาลเกี่ยวกับ **ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้** ให้ประธาน การพิจารณาคดี ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจออกข้อกำหนดของศาลเกี่ยวกับ การพิจารณาคดีได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ แต่ข้อกำหนดของศาลดังกล่าว ต้องไม่สร้างชั้นตอนหรือก่อให้เกิดความล่าช้าโดยไม่จำเป็น

สถานที่ **มาตรา ๒๙** การพิจารณาคดีจะต้องกระทำ วัน และเวลา ณ ที่ทำการศาลในวันที่ศาลเปิดทำการและตามเวลา ในการพิจารณาคดี ทำงานที่ศาลได้กำหนดไว้ในข้อกำหนดของศาล แต่ใน กรณีมีเหตุฉุกเฉินหรือเป็นการจำเป็น ศาลจะมีคำสั่ง กำหนดการพิจารณาคดี ณ สถานที่อื่น หรือในวัน หรือ เวลาใด ๆ ก็ได้

การนับระยะเวลา **มาตรา ๓๐** การนับระยะเวลาที่มีวันเริ่มต้น วันเริ่มต้นและ และวันสุดท้าย ให้นับวันถัดไปเป็นวันเริ่มต้น และ วันสุดท้าย ถ้าวันสุดท้ายของระยะเวลาตรงกับวันหยุดราชการหรือวันหยุด ทำการของศาล ให้นับวันทำการถัดไปเป็นวันสุดท้าย ของระยะเวลา

มาตรา ๓๑ ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราช บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือในข้อกำหนดของศาล หรือตามที่ศาลกำหนดเมื่อศาลเห็นสมควร หรือเมื่อคู่กรณี

ร้องขอ ศาลอาจยื่นหรือขยายได้ตามความจำเป็น เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม เว้นแต่รัฐธรรมนูญ จะกำหนดระยะเวลาไว้เป็นการเฉพาะ

มาตรา ๓๒ ตุลาการอาจถูกคัดค้านได้ในเหตุ เหตุที่ตุลาการ
 อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ อาจถูกคัดค้าน

(๑) เคยเป็นผู้พิพากษาหรือตุลาการในศาลอื่น หรือเคยเป็นอนุญาโตตุลาการ ซึ่งเคยพิจารณาวินิจฉัย ในคดีหรือประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคดีที่ขอให้วินิจฉัยนั้น มาก่อน

(๒) เป็นหรือเคยเป็นสามีหรือภริยา หรือญาติ ของคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง คือ เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดาน ไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียง สามชั้น หรือเป็นญาติทางการสมรสนับได้เพียงสองชั้น

(๓) เคยให้ถ้อยคำหรือให้ความเห็นในฐานะพยาน โดยที่ได้รู้เห็นเหตุการณ์ในคดีในศาลอื่น ซึ่งพิจารณา วินิจฉัยประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคดีที่ขอให้วินิจฉัยนั้นมาก่อน

(๔) เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรม ของคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมาก่อน

(๕) มีหรือเคยมีคดีที่ตุลาการนั่นเอง สามี ภริยา หรือญาติสืบสายโลหิตตรงขึ้นไปหรือลงมาของตุลาการนั้นฝ่ายหนึ่ง พิพาทกับคู่กรณี สามี ภริยา หรือญาติสืบสายโลหิตตรงขึ้นไป หรือลงมาของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่ตุลาการมีส่วนได้เสียหรือมีเหตุอื่นใดนอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๒ ตุลาการอาจถูกคัดค้านด้วยเหตุอันมีสภาพร้ายแรงซึ่งอาจทำให้การพิจารณาหรือวินิจฉัยเสียความยุติธรรมไป

การขอถอนตัวจาก
การพิจารณาคดี

มาตรา ๓๔ ตุลาการจะขอถอนตัวจากการพิจารณาคดีหรือการทำคำวินิจฉัยหรือคำสั่งคดีไม่ได้เว้นแต่มีเหตุที่อาจถูกคัดค้านตามมาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๓๓ เมื่อมีการขอถอนตัวตามวรรคหนึ่งและศาลอนุญาตแล้ว ให้ตุลาการซึ่งขอถอนตัวงดการปฏิบัติหน้าที่ในคดีนั้น

มาตรา ๓๕ เมื่อมีเหตุที่ตุลาการอาจถูกคัดค้านได้ตามมาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๓๓ คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจยกข้อคัดค้านขึ้นอ้างโดยทำเป็นคำร้องคัดค้านยื่นต่อศาลได้ก่อนมีคำวินิจฉัยหรือคำสั่งชี้ขาดแต่อย่างช้าต้องไม่เกินสิบวันนับแต่วันที่ทราบเหตุคัดค้านนั้น

เมื่อมีการยื่นคำร้องคัดค้านตามวรรคหนึ่งให้ศาลชี้ขาดในเรื่องที่คัดค้านนั้นโดยเร็ว

มาตรา ๓๖ การยื่นคำร้องคัดค้านตุลาการตามมาตรา ๓๕ ต้องระบุเหตุที่จะคัดค้านอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๓๓ พร้อมทั้งข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้อง

การคัดค้านตุลาการที่พิจารณาวินิจฉัยในเรื่องใดมากกว่าหนึ่งคน ให้คู่กรณีจัดทำเป็นคำร้องแยกเป็นตุลาการแต่ละราย

มาตรา ๓๗ เมื่อมีการขอถอนตัวตามมาตรา ๓๔ การพิจารณา หรือยื่นคำร้องคัดค้านตามมาตรา ๓๕ ให้ศาลประชุม เหตุขอถอนตัว หรือเหตุคัดค้านปรึกษาหารือเพื่อพิจารณาเหตุขอถอนตัวหรือเหตุคัดค้านนั้น โดยตุลาการซึ่งขอถอนตัวหรือถูกคัดค้านจะร่วมพิจารณาหรือออกเสียงลงคะแนนชี้ขาดคำขอถอนตัวหรือคำร้องที่คัดค้านตนเองมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีจำเป็นที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

ในการพิจารณาเหตุขอถอนตัวหรือเหตุคัดค้านตุลาการ ให้ศาลฟังคำชี้แจงของตุลาการที่ขอถอนตัวหรือถูกคัดค้านประกอบด้วย

การชี้ขาดเหตุขอถอนตัวหรือเหตุคัดค้านตามวรรคหนึ่งให้ถือตามคะแนนเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ผู้ทำหน้าที่ประธานออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ในการลงมติตามวรรคสาม ให้กระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ

เมื่อศาลพิจารณาวินิจฉัยเป็นประการใดแล้ว ให้แจ้งคำวินิจฉัยให้ตุลาการที่ขอถอนตัวหรือถูกคัดค้านและคู่กรณีทราบ

การพิจารณาที่ได้ดำเนินไปก่อนที่ศาลมีคำสั่งชี้ขาดย่อมสมบูรณ์ไม่เสียไปเพราะเหตุที่ศาลมีคำสั่งชี้ขาดให้ถอนตัวหรืออนุญาตตามคำคัดค้าน เว้นแต่ศาลจะได้กำหนดไว้ในคำสั่งเป็นอย่างอื่น

เมื่อมีการชี้ขาดเหตุขอถอนตัวหรือเหตุคัดค้านแล้ว มีตุลาการเหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ไม่ถึงเจ็ดคน ให้ศาลร้องขอต่อประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดให้ดำเนินการตามมาตรา ๒๑ แต่งตั้งผู้ทำหน้าที่ตุลาการเฉพาะคดีนั้นให้ครบเจ็ดคน

อำนาจของศาล

มาตรา ๓๘ ศาลมีอำนาจรักษาความสงบเรียบร้อยของการพิจารณาคดีในส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลที่เข้ามาหรือจะเข้ามาในที่ทำการศาล หรือบริเวณที่ทำการศาล หรือเข้าฟังการไต่สวนของศาล หรือในกรณีมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ศาลอาจมีคำสั่งให้บุคคลใดหรือกลุ่มบุคคลใดกระทำการหรืองดเว้นกระทำการ เพื่อให้การพิจารณาคดีดำเนินไปโดยสงบเรียบร้อย และรวดเร็ว

ศาลมีอำนาจออกข้อกำหนดของศาลเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามวรรคหนึ่ง เพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ

การวินิจฉัยคำสั่งหรือคำวินิจฉัยคดีที่กระทำโดยสุจริตและมีได้ใช้ถ้อยคำหรือมีความหมายหยابคาย

เสียดสี หรืออาฆาตมาดร้าย ไม่มีความผิดฐานละเมิด
อำนาจศาล

มาตรา ๓๙ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของศาลหรือ โทษของ
คำสั่งศาลตามมาตรา ๓๘ ให้ถือเป็นการละเมิดอำนาจ การละเมิด
ศาล และให้ศาลมีอำนาจ ดังต่อไปนี้ อำนาจศาล

(๑) ตักเตือน โดยจะมีคำตำหนิเป็นลายลักษณ์
อักษรด้วยหรือไม่ก็ได้

(๒) ไล่ออกจากบริเวณศาล

(๓) ลงโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับ
ไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลพิจารณาเท่าที่
จำเป็นตามพฤติการณ์แห่งกรณี

การสั่งลงโทษตาม (๓) ต้องมีมติด้วยคะแนนเสียง
ไม่น้อยกว่าสองในสามของตุลาการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ในการดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งศาลตาม (๓)
ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้
บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๐ การจ่ายค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง
และค่าที่พัก ของบุคคลใดที่ศาลเรียกมาในการไต่สวน
ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการใด
เพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาคดีของศาลให้เป็นไปตาม
ประกาศของศาล

ส่วนที่ ๒
การยื่นคำร้องและการยื่นหนังสือ
ขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย

มาตรา ๔๑ ผู้ที่จะขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ จะต้องเป็นบุคคล คณะบุคคล หรือองค์กรตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายอื่น

กรณีที่ให้จัดทำ
เป็นหนังสือขอให้
ศาลพิจารณาวินิจฉัย

การขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ ให้กระทำเป็นคำร้องตามแบบที่กำหนดในข้อกำหนดของศาล เว้นแต่การขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีในกรณีดังต่อไปนี้ ให้จัดทำเป็นหนังสือขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย

(๑) ประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานวุฒิสภาส่งความเห็นของสมาชิกแห่งสภานั้น ๆ หรือนายกรัฐมนตรีขอให้ศาลพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างกฎหมาย

(๒) ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง หรือศาลทหาร ขอให้ศาลพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย

(๓) ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาขอให้ศาลพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของพระราชกำหนด

(๔) สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์การอิสระ ขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจ

(๕) ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีเกี่ยวกับการเสนอร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้

(๖) ประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาส่งความเห็นของสมาชิกแห่งสภานั้น ๆ ขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ร่างข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา และร่างข้อบังคับการประชุมรัฐสภา

(๗) คณะรัฐมนตรีขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีเกี่ยวกับหนังสือสัญญาที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา

(๘) ประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาส่งความเห็นของสมาชิกแห่งสภานั้น ๆ ขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

(๙) การขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๗ (๑๓) ที่ข้อกำหนดของศาลกำหนดให้ทำเป็นหนังสือ

การดำเนินการตาม (๒) ให้ส่งความเห็นหรือคำโต้แย้งของกลุ่มความพร้อมด้วยเหตุผลไปยังสำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง หรือกรมพระธรรมนูญ แล้วแต่กรณี เพื่อส่งให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย

คำยื่นคำร้อง

มาตรา ๘๒ คำร้องต้องทำเป็นหนังสือใช้ถ้อยคำสุภาพ มีรายการครบถ้วนตามแบบที่กำหนดในข้อกำหนดของศาล ซึ่งอย่างน้อยต้องระบุ

(๑) ชื่อและที่อยู่ของผู้ร้อง

(๒) เรื่องหรือการกระทำทั้งหลายอันเป็นเหตุให้ต้องขอให้ศาลมีคำวินิจฉัยพร้อมทั้งข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้อง

(๓) มาตราของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเหตุในคำร้อง

(๔) คำขอที่ระบุความประสงค์จะให้ศาลดำเนินการอย่างไรพร้อมทั้งเหตุผลสนับสนุนโดยชัดเจน

การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง ให้คู่กรณีจัดทำสำเนายื่นต่อศาลตามจำนวนที่กำหนดในข้อกำหนดของศาลด้วย

คำร้องใดมีรายการไม่ครบถ้วนตามวรรคหนึ่งหรือไม่ชัดเจน หรือไม่อาจเข้าใจได้ ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลให้คำแนะนำแก่ผู้ร้องเพื่อดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมคำร้องนั้นให้ถูกต้อง

ในการดำเนินกระบวนการพิจารณา ผู้ร้องจะดำเนินการ ทั้งปวงด้วยตนเองหรือจะมอบฉันทะให้ทนายความหรือ บุคคลอื่นยื่นคำร้องหรือดำเนินคดีแทนผู้ร้องได้ ผู้รับมอบ ฉันทะต้องบรรลุนิติภาวะแล้วและมีความรู้ความสามารถที่ อาจดำเนินการแทนผู้มอบฉันทะได้

มาตรา ๔๓ หนังสือขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย การจัดทำหนังสือ คดีตามมาตรา ๔๑ วรรคสอง ให้ทำเป็นหนังสือราชการ ขอให้ศาล โดยอย่างน้อยต้องระบุรายละเอียดแห่งข้อเท็จจริงที่ พิจารณา เกี่ยวข้อง ความประสงค์ที่จะให้ศาลดำเนินการ และ วินิจฉัยคดี มาตรการของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๔๔ การยื่นขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย คดีตามมาตรา ๗ (๒) ต้องเป็นปัญหาซึ่งเกี่ยวกับหน้าที่ และอำนาจที่เกิดขึ้นแล้ว โดยในกรณีที่ปัญหานั้นเกิดขึ้น กับหน่วยงานใด ให้หน่วยงานนั้นเป็นผู้มีสิทธิยื่นหนังสือ ต่อศาลขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย ในกรณีที่เป็นปัญหา ได้แย่งระหว่างหน่วยงาน ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีสิทธิ ยื่นหนังสือต่อศาลเพื่อขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย

มาตรา ๔๕ บุคคลหรือชุมชนซึ่งเป็นผู้ได้รับ หลักเกณฑ์และ ประโยชน์โดยตรงจากการทำหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญ วิธีการยื่นคำร้อง หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ และได้รับความเสียหายจาก ในคดีที่บุคคล หรือชุมชนฟ้อง การไม่ปฏิบัติหน้าที่ของรัฐ หรือการปฏิบัติหน้าที่ หน่วยงานของรัฐ ไม่ถูกต้องครบถ้วนหรือล่าช้าเกินสมควร ย่อมมีสิทธิ ยื่นคำร้องขอให้ศาลวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๔) ได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลหรือชุมชนนั้นได้ร้องขอให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดให้ตนหรือชุมชนได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐปฏิเสธไม่ดำเนินการ หรือไม่ดำเนินการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องขอหรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้อง และบุคคลหรือชุมชนได้โต้แย้งการดำเนินการหรือไม่ดำเนินการดังกล่าวเป็นหนังสือต่อหน่วยงานนั้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบ หรือวันที่ได้รับแจ้ง หรือถือว่าได้รับแจ้ง และ

(๒) บุคคลหรือชุมชนตาม (๑) ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินว่าหน่วยงานของรัฐตาม (๑) มิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่หนังสือโต้แย้งตาม (๑) ในกรณีนี้ หากผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าหน่วยงานของรัฐปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้แจ้งให้ผู้ร้องและหน่วยงานของรัฐทราบ แต่หากผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าหน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วน ให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีทราบถึงการดังกล่าว

(๓) ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดินและสั่งการตามที่เห็นสมควร ในการนี้ คณะรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้คณะกรรมการหรือหน่วยงานใดเป็นผู้พิจารณาและเสนอความเห็นประกอบ

การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีก็ได้ เมื่อคณะรัฐมนตรีสั่งการเป็นประการใดแล้ว ให้แจ้งให้บุคคลหรือชุมชนทราบ หากบุคคลหรือชุมชนเห็นว่าการสั่งการของคณะรัฐมนตรียังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ อาจยื่นคำร้องขอให้ศาลวินิจฉัยตามมาตรา ๗ (๔) ได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ในระหว่างการพิจารณาคดีตามมาตรา นี้ ให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีไปก่อน จนกว่าศาลจะมีคำวินิจฉัย

ให้ศาลวินิจฉัยคดีตามมาตรา นี้ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันได้รับคำร้อง

มาตรา ๔๖ บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ การยื่นคำร้อง โดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรือ ในคดีถูกละเมิด อาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ สิทธิหรือเสรีภาพ อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิ ยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิด สิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิ หรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่การ ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความใน มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วย โดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวัน

นับแต่วันที่ได้รับแจ้งความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้อง ต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง

ภายใต้บังคับมาตรา ๔๒ การยื่นคำร้องตาม วรรคหนึ่ง ต้องระบุการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิ หรือเสรีภาพของตนโดยตรงให้ชัดเจนว่าเป็นการกระทำใด และละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของตนอย่างไร

ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็น สาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าว ไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่า เป็นกรณีต้องห้าม ตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา

กรณีต้องห้าม
ในการให้สิทธิ
ยื่นคำร้องในคดี
ละเมิดสิทธิ
หรือเสรีภาพ

มาตรา ๔๗ การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ อันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมีใช่เป็น กรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) การกระทำของรัฐบาล
- (๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณา วินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว
- (๓) กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้ เป็นการเฉพาะ และยังมีได้ดำเนินการตามขั้นตอน หรือ วิธีการนั้นครบถ้วน

(๔) เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว

(๕) การกระทำของคณะกรรมการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๒

(๖) การกระทำที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง คณะกรรมการตุลาการทหาร รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหาร

มาตรา ๔๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๗ ผู้ใดถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ถ้าผู้นั้นเห็นว่าการละเมิดนั้นเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลพร้อมด้วยความเห็นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องจากผู้ร้อง โดยให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

การยื่นคำร้อง
ในกรณีถูกละเมิด
สิทธิหรือเสรีภาพ
ที่เป็นผลจาก
บทบัญญัติ
ของกฎหมาย
ขัดหรือแย้ง
ต่อรัฐธรรมนูญ

ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง หรือไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ผู้ถูกละเมิดมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลได้

ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับแก่กรณีผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพประสงค์จะยื่นคำร้อง

ต่อศาลเพื่อขอให้ศาลมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือ
แย้งต่อรัฐธรรมนูญด้วยโดยอนุโลม

ให้นำความในมาตรา ๔๖ วรคสองและวรรคสาม
มาใช้บังคับแก่การยื่นและการพิจารณาคำร้องตามมาตรา
นี้ด้วยโดยอนุโลม

การแต่งตั้ง
คณะตุลาการ
เพื่อพิจารณา
รับคำร้อง

มาตรา ๔๙ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาว่า
จะรับคำร้องไว้พิจารณาหรือไม่ ศาลจะแต่งตั้งตุลาการ
ไม่น้อยกว่าสามคนเป็นผู้พิจารณาก็ได้ ทั้งนี้ จะแต่งตั้งให้
มีมากกว่าหนึ่งคณะก็ได้

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งคณะตุลาการตามวรรคหนึ่ง
เมื่อมีผู้ยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย ให้หน่วยงาน
ที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลส่งเรื่องให้คณะตุลาการ
ตามวรรคหนึ่งภายในสองวันนับแต่วันที่หน่วยงานที่รับผิดชอบ
งานธุรการของศาลได้รับคำร้องตามข้อกำหนดของศาล
และให้คณะตุลาการดังกล่าวมีอำนาจตรวจและมีคำสั่งรับ
คำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยภายในห้าวันนับแต่วันที่ได้รับ
เรื่องจากหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาล คำสั่ง
ดังกล่าวให้ถือว่าเป็นคำสั่งของศาล

ในกรณีที่คณะตุลาการตามวรรคหนึ่งมีความเห็นควร
สั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย ให้เสนอศาลพิจารณา
ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง และให้ศาลพิจารณา
ให้แล้วเสร็จภายในห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจาก
คณะตุลาการดังกล่าว หากศาลเห็นพ้องด้วยกับความเห็น

นั้น ให้จัดทำเป็นคำสั่งของศาล หากศาลไม่เห็นพ้องด้วย ให้ดำเนินการตามความเห็นของศาล

คำสั่งของคณะตุลาการตามวรรคสองให้ถือเสียงข้างมาก

ในกรณีที่ไม่มี การแต่งตั้งคณะตุลาการตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลพิจารณาและมีคำสั่งว่าจะรับคำร้องไว้พิจารณาหรือไม่ภายในห้าวันนับแต่วันที่หน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลได้รับคำร้อง

มาตรา ๕๐ เมื่อมีผู้ยื่นหนังสือขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย และศาลเห็นว่าเป็นกรณีที่ต้องด้วย มาตรา ๔๑ วรรคสอง (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) หรือ (๙) ให้ศาลรับไว้พิจารณาและดำเนินการต่อไป

มาตรา ๕๑ คำร้องที่ได้ยื่นต่อศาลไว้แล้ว ก่อนศาลจะมีคำวินิจฉัยหรือมีคำสั่ง ถ้าผู้ร้องตาย หรือมี การขอถอนคำร้อง หรือไม่มีเหตุที่จะต้องวินิจฉัยคดีนั้น ศาลจะพิจารณาสั่งจำหน่ายคดีนั้นก็ได้ เว้นแต่การ พิจารณาคดีต่อไปจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

กรณีผู้ยื่นคำร้อง ตายหรือมีการขอ ถอนคำร้อง

ส่วนที่ ๓

องค์คณะและการพิจารณาคดี

มาตรา ๕๒ ในการนั่งพิจารณาและทำคำวินิจฉัย ตุลาการซึ่งเป็นองค์คณะทุกคนต้องร่วมพิจารณาคดีและร่วมทำคำวินิจฉัย เว้นแต่มีเหตุถูกคัดค้านหรือมีเหตุจำเป็นอื่นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้หรือเป็นกรณีตามวรรคสาม

องค์คณะของศาล
ในการพิจารณาคดี
และทำคำวินิจฉัย

องค์คณะของศาลในการพิจารณาคดีและ
ในการทำคำวินิจฉัย ต้องประกอบด้วยตุลาการไม่น้อยกว่า
เจ็ดคน

ตุลาการซึ่งมิได้ร่วมในการพิจารณาในประเด็นสำคัญแห่งคดีใด ย่อมไม่มีอำนาจในการทำคำวินิจฉัยคดีนั้น หากมีปัญหาว่าตุลาการคนใดร่วมในการพิจารณาในประเด็นสำคัญแห่งคดีนั้นหรือไม่ ให้ศาลเป็นผู้วินิจฉัย ก่อนที่จะดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป ทั้งนี้ เว้นแต่การไม่ร่วมทำคำวินิจฉัยจะทำให้มีองค์คณะเหลือไม่ถึงเจ็ดคน

มาตรา ๕๓ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลหรือคณะตุลาการตามมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี อาจมีคำสั่งให้คู่กรณี que ดำเนินกระบวนการพิจารณาไม่ถูกต้อง ให้ทำการแก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาและเงื่อนไขที่เห็นสมควรได้

หากคู่กรณีไม่ดำเนินกระบวนการพิจารณาตามคำสั่งตามวรรคหนึ่งโดยไม่มีเหตุอันสมควร กรณีเป็นผู้ร้องศาลอาจพิจารณาสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยหรือจำหน่ายคดีนั้นก็ได้ หากเป็นผู้ถูกร้อง ให้ถือว่าผู้ถูกร้องไม่ตั้งใจที่จะแก้ไข และให้ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป

มาตรา ๕๔ เมื่อศาลมีคำสั่งรับคำร้องที่มีคู่กรณี การส่งสำเนาไว้พิจารณาวินิจฉัย ให้ส่งสำเนาคำร้องแก่ผู้ถูกร้อง หรือ คำร้องแก่ผู้มีคำสั่งแจ้งให้ผู้ถูกร้องมารับสำเนาคำร้องภายในระยะเวลา ผู้ถูกร้องที่ศาลกำหนด

เมื่อผู้ถูกร้องได้รับสำเนาคำร้อง ให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำร้อง หรือภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด และให้นำความในมาตรา ๔๒ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

กรณีผู้ถูกร้องไม่ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในระยะเวลาตามวรรคสองหรือไม่มารับสำเนาคำร้องภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้ถูกร้องไม่ตั้งใจที่จะยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และให้ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป

มาตรา ๕๕ ผู้ร้องจะแก้ไขเพิ่มเติมคำร้อง การแก้ไข หรือผู้ถูกร้องจะแก้ไขเพิ่มเติมคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา เพิ่มเติมคำร้อง ย่อมทำได้ โดยต้องยื่นคำขอเสียก่อนวันที่ศาลกำหนดว่า หรือคำชี้แจง จะมีคำวินิจฉัยไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน แต่ในกรณีที่มีการยื่น แก้ข้อกล่าวหา

คำขอก่อนวันที่ศาลกำหนดว่าจะมีคำวินิจฉัยน้อยกว่าเจ็ดวัน หรือที่การแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้ประเด็นแห่งคดีที่จะต้อง วินิจฉัยเปลี่ยนแปลงไป ศาลจะไม่รับไว้พิจารณาก็ได้ แต่ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งรับไว้พิจารณาศาลต้องส่งสำเนา การแก้ไขเพิ่มเติมนั้นไปให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งทราบด้วย

มาตรา ๕๖ การส่งสำเนาคำร้อง สำเนาคำชี้แจง แก่ข้อกล่าวหา หรือเอกสารอื่นใดระหว่างศาลกับคู่กรณี พยาน หรือผู้เกี่ยวข้อง ให้ส่ง ณ ภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ ปกติ หรือสถานที่ติดต่อแห่งใดแห่งหนึ่งตามที่คู่กรณี พยาน หรือผู้เกี่ยวข้องได้แจ้งไว้

วิธีการส่ง และการปิดประกาศแทนการส่งให้เป็น ไปตามข้อกำหนดของศาล

การกำหนด **มาตรา ๕๗** เมื่อศาลรับคดีได้ไว้พิจารณาแล้ว ประเด็นและ ให้ศาลกำหนดประเด็นและลำดับประเด็นที่จะพิจารณา ลำดับประเด็นที่ วินิจฉัย แต่ไม่ตัดอำนาจศาลที่จะแก้ไขหรือเพิ่มเติม จะพิจารณา ประเด็นหรือลำดับประเด็นที่ได้กำหนดหรือลำดับไว้เดิม วินิจฉัย

ตุลาการทุกคนเว้นแต่ตุลาการที่ได้รับอนุญาต ให้ถอนตัวหรือต้องถอนตัวเพราะถูกคัดค้าน ต้องทำ ความเห็นส่วนตัวตามประเด็นและตามลำดับประเด็นที่ศาล ได้กำหนดหรือลำดับไว้

เมื่อศาลรับเรื่องได้ไว้พิจารณาแล้ว ตุลาการผู้ใด จะปฏิเสธไม่วินิจฉัยโดยอ้างว่าเรื่องนั้นไม่อยู่ในอำนาจของ ศาลมิได้

มาตรา ๕๘ หากศาลเห็นว่าคดีใดเป็นปัญหา คดีที่เป็นปัญหา
ข้อกฎหมาย หรือมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณา ข้อกฎหมายหรือ
วินิจฉัยได้ ศาลอาจประชุมปรึกษาเพื่อพิจารณาและ มีพยานหลักฐาน
วินิจฉัยโดยไม่ทำการไต่สวนหรือยุติการไต่สวนก็ได้ เพียงพอ

เมื่อศาลเห็นว่าพยานหลักฐานใดเกิดขึ้นหรือได้ มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่มีความจำเป็นแก่การพิจารณา วินิจฉัย หรือจะทำให้คดีล่าช้าโดยไม่สมควร ศาลอาจสั่ง งดการสืบหรือไม่รับฟังพยานหลักฐานนั้นก็ได้

ตุลาการจำนวนไม่น้อยกว่าสองในสามของ ตุลาการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่อาจมีมติไม่ให้นำเอกสารหรือ พยานหลักฐานซึ่งอาจมีผลต่อความมั่นคงของประเทศ มาใช้ในคดีได้

มาตรา ๕๙ การนั่งพิจารณาของศาลให้กระทำ การนั่งพิจารณา
โดยเปิดเผย เว้นแต่เมื่อศาลเห็นเป็นการสมควรเพื่อรักษา ของศาล
ความเรียบร้อยในบริเวณที่ทำการศาล หรือเพื่อคุ้มครอง
ประโยชน์สาธารณะ ศาลมีอำนาจกำหนดบุคคลที่จะอยู่ใน
ห้องพิจารณาได้

เมื่อศาลประกาศกำหนดวันนัดไต่สวนครั้งแรก ให้ส่งสำเนาประกาศให้แก่คู่กรณีไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ก่อนวันนัด ส่วนกำหนดวันนัดไต่สวนครั้งต่อไป ให้เป็น ไปตามที่ศาลกำหนด และให้ปิดประกาศกำหนดนัด ดังกล่าวไว้ ณ ที่ทำการศาลด้วย

การอ้างพยานหลักฐาน **มาตรา ๖๐** คู่กรณีจะอ้างตนเอง บุคคล และหลักฐานอื่นเป็นพยานหลักฐานได้ และมีสิทธิตรวจพยานหลักฐานและขอสำเนาพยานหลักฐานของตนเองหรือของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งในเวลาทำการตามวิธีการและระยะเวลาที่กำหนดในข้อกำหนดของศาลก็ได้

การอ้างพยานหลักฐานตามวรรคหนึ่ง ให้คู่กรณียื่นบัญชีระบุพยานหลักฐาน และวิธีการที่จะได้มาซึ่งพยานหลักฐานดังกล่าว

ภายใต้บังคับมาตรา ๕๘ ก่อนศาลมีคำวินิจฉัย คู่กรณีอาจยื่นบัญชีระบุพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ แต่ต้องยื่นเสียก่อนวันที่ศาลกำหนดว่าจะมีคำวินิจฉัยไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

การตรวจพยานหลักฐาน **มาตรา ๖๑** เพื่อให้การพิจารณาคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรม ศาลอาจกำหนดให้มีการตรวจพยานหลักฐานก่อนก็ได้ แต่ต้องแจ้งคู่กรณีทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวันก่อนวันนัดตรวจพยานหลักฐาน

การไต่สวนพยานบุคคล **มาตรา ๖๒** ในการไต่สวนพยานบุคคล ไม่ว่าจะ เป็นพยานที่ฝ่ายใดอ้างหรือที่ศาลเรียกมาเอง ให้ศาลสอบถามพยานบุคคลเอง แล้วให้พยานให้ถ้อยคำในข้อ นั้นโดยวิธีแถลงด้วยตนเองหรือตอบคำถามศาล ศาลอาจถามพยานเกี่ยวกับข้อเท็จจริงใด ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับคดี แม้จะไม่มีฝ่ายใดยกขึ้นอ้างก็ตาม

เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลอาจอนุญาตให้คู่กรณีชักถามพยานเพิ่มเติมตามประเด็นและข้อเท็จจริงที่ศาลกำหนดไว้ก็ได้ โดยให้ฝ่ายที่อ้างพยานเป็นผู้ชักถามก่อน

หลังจากคู่กรณีถามพยานตามวรรคสองแล้ว ห้ามมิให้คู่กรณีฝ่ายใดถามพยานอีก เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาล

มาตรา ๖๓ ศาลอาจอนุญาตให้มีการไต่สวนพยานที่อยู่นอกที่ทำการศาลตามที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายร้องขอ การไต่สวนพยานเช่นนั้นอาจใช้ระบบการประชุมทางจอภาพตามข้อกำหนดของศาลได้

การไต่สวนพยานที่อยู่นอกที่ทำการศาล

การไต่สวนพยานตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่ากระทำในห้องพิจารณาของศาล

มาตรา ๖๔ ในกรณีที่ศาลเห็นสมควร หรือในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายที่อ้างพยานนั้นร้องขอและศาลอนุญาต ศาลอาจกำหนดให้พยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญที่ต้องมาให้ถ้อยคำ เสนอบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้าต่อศาลตามประเด็นที่ศาลกำหนดหรือที่ศาลอนุญาตให้คู่กรณีฝ่ายที่ร้องขอกำหนด โดยให้ส่งต้นฉบับบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้าต่อศาล และสำเนาแก่คู่กรณีฝ่ายอื่นเพื่อทราบก่อนวันนัดไต่สวนพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญนั้นไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

การให้ถ้อยคำของพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญ

คู่กรณีที่ติดใจคัดค้านข้อเท็จจริงในบันทึกถ้อยคำ ยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้าดังกล่าวใน ประเด็นใด ให้ทำคำคัดค้านเป็นหนังสือยื่นต่อศาลก่อน วันนัดไต่สวนพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญนั้น ไม่น้อยกว่าสามวัน มิฉะนั้นให้ถือว่าไม่ติดใจคัดค้าน

ในวันไต่สวนพยาน ให้พยานรับรองบันทึก ถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้า แล้วตอบ ข้อซักถามเพิ่มเติมของศาลและคู่กรณีฝ่ายอื่นตามประเด็น ที่เสนอต่อศาลตามวรรคสองและศาลอนุญาต หากพยาน ไม่มาศาล หรือมาศาลแต่ไม่ยอมตอบข้อซักถาม ให้ศาล ปฏิเสธที่จะรับฟังบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือ ความเห็นล่วงหน้าของพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญ นั้นเป็นพยานหลักฐานในคดี เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือ สมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลจะรับฟัง บันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้าของ พยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญนั้นประกอบพยาน หลักฐานอื่นก็ได้

พยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญใดยื่นบันทึก ถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้าตาม วรรคหนึ่งต่อศาลแล้วจะขอถอนบันทึกถ้อยคำยืนยัน ข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้านั้นมิได้ และเมื่อพยาน รับรองบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้า แล้ว ให้ถือว่าบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือ

ความเห็นล่วงหน้านั้นเป็นส่วนหนึ่งของการให้ถ้อยคำ
ของพยาน

มาตรา ๖๕ ความในมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง
และวรรคสอง ให้ใช้บังคับแก่กรณีที่ศาลกำหนดให้
พยานบุคคลใดหรือพยานผู้เชี่ยวชาญเสนอบันทึกถ้อยคำ
ยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นต่อศาลตามประเด็นที่ศาล
กำหนดแทนการมาให้ถ้อยคำโดยพยานไม่ต้องมาศาลด้วย
โดยอนุโลม เว้นแต่ระยะเวลาตามมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง
ให้นับแต่วันที่ได้รับคำสั่งศาล

มาตรา ๖๖ ระหว่างการไต่สวนของศาล ให้ การบันทึก
ศาลบันทึกรายงานการพิจารณาคดีรวมไว้ในสำนวน รายงาน
และจัดให้คู่กรณีและพยานลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน การพิจารณาคดี
หากคู่กรณีหรือพยานลงลายมือชื่อไม่ได้ หรือไม่ยอมลง
ลายมือชื่อ ให้ศาลทำรายงานจดแจ้งเหตุที่ไม่มีลายมือชื่อ
เช่นนั้นไว้แทนการลงลายมือชื่อ

ให้ศาลบันทึกการให้ถ้อยคำของพยานในการ
ไต่สวนรวมไว้ในสำนวนด้วย โดยใช้อุปกรณ์บันทึกเสียง
หรืออุปกรณ์บันทึกภาพและเสียง หรือโดยวิธีการอื่นใด
ตามข้อกำหนดของศาล

มาตรา ๖๗ คู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดหรือทั้งสอง การร้องขอให้
ฝ่ายมีสิทธิร้องขอให้มีการแถลงการณ์เปิดคดีหรือปิดคดี การแถลงการณ์
ของตนได้ตามที่ศาลเห็นสมควรและภายในเวลาที่ศาล เปิดหรือปิดคดี
กำหนด

การแถลงการณ์เปิดคดีหรือปิดคดีของคู่กรณี ต้องทำเป็นหนังสือ เว้นแต่ศาลเห็นสมควรให้กระทำด้วยวาจา และให้นำความในมาตรา ๖๖ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการแถลงการณ์เปิดคดีหรือปิดคดี ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของศาล

มาตรา ๖๘ คู่กรณี พยานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการให้ถ้อยคำของตน หรือบุคคลภายนอก ซึ่งมีส่วนได้เสียโดยชอบหรือมีเหตุผลอันสมควร มีสิทธิขอตรวจดูขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองความถูกต้องของเอกสารในสำนวนได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของศาล ซึ่งจะกำหนดให้ต้องเสียค่าธรรมเนียมด้วยก็ได้

มาตรา ๖๙ ให้ศาลเป็นผู้บันทึกรายงานการพิจารณาคดี

มาตรา ๗๐ ให้ตุลาการคนหนึ่งซึ่งได้รับมอบหมายจากศาลเป็นผู้ลงลายมือชื่อในประกาศ คำสั่ง รายงานการพิจารณาคดี หรือหนังสืออื่นใดของศาล

มาตรา ๗๑ เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นอย่างร้ายแรงที่ยากแก่การแก้ไขเยียวยาในภายหลัง หรือเพื่อป้องกันความรุนแรงอันใกล้จะถึงและคำร้องของผู้ร้องมีเหตุอันมีน้ำหนักที่ศาลจะวินิจฉัยให้เป็นไปตาม

คำร้อง เมื่อศาลเห็นสมควรหรือคู่กรณีได้ยื่นคำขอให้ศาลมีอำนาจกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เป็นการชั่วคราวก่อนการวินิจฉัยและออกคำสั่งไปยังหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และประเภทดีที่กำหนดในข้อกำหนดของศาล

มาตรการหรือวิธีการชั่วคราวก่อนการวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง ให้มีผลใช้บังคับได้ไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่ศาลกำหนดมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวนั้น

หมวด ๔

การทำคำวินิจฉัยหรือคำสั่ง

มาตรา ๗๒ คำวินิจฉัยของศาลให้ถือเสียงข้างมาก การลงมติเว้นแต่รัฐธรรมนูญจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ในกรณีที่คำวินิจฉัยคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ศาลปรึกษาหารือกันจนกว่าจะได้ข้อยุติ

ตุลาการซึ่งเป็นองค์คณะทุกคนจะงดออกเสียงในประเด็นใดประเด็นหนึ่งตามที่ศาลได้กำหนดไว้มิได้ เว้นแต่มีเหตุตามมาตรา ๕๒ วรรคสาม

องค์ประกอบ
ของคำวินิจฉัย

มาตรา ๗๓ คำวินิจฉัยของศาลอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้ออ้างและคำขอตามที่ปรากฏในคำร้องหรือหนังสือขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย ข้อโต้แย้งในคำชี้แจงข้อกล่าวหา ประเด็นแห่งคดี สรุปข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณา เหตุผลในการวินิจฉัยในแต่ละประเด็น และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องรวมทั้งผลแห่งคำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยของศาลต้องลงลายมือชื่อของตุลาการที่วินิจฉัย ถ้าตุลาการคนใดมีเหตุจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ไม่สามารถลงลายมือชื่อได้ ให้องค์คณะนั้นมอบหมายให้ตุลาการคนใดคนหนึ่งซึ่งเป็นองค์คณะจัดแจ้งเหตุดังกล่าวแล้วติดรวมไว้กับคำวินิจฉัย

การกำหนด
คำบังคับให้เป็น
ไปตามคำวินิจฉัย

มาตรา ๗๔ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ คำวินิจฉัยของศาล หากมีความจำเป็นจะต้องบังคับให้เป็นไปตามคำวินิจฉัย ให้ศาลมีอำนาจกำหนดคำบังคับให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยของศาลไว้ในคำวินิจฉัยนั้น โดยศาลอาจกำหนดให้มีผลไปในอนาคตขณะใดขณะหนึ่งหลังวันอ่านคำวินิจฉัย หรืออาจกำหนดเงื่อนไขหรือมาตรการในการบังคับอย่างหนึ่งอย่างใด ทั้งนี้ ตามความจำเป็นหรือสมควรตามความเป็นธรรมแห่งกรณี และให้องค์กร หน่วยงานของรัฐหรือบุคคลใดที่มีหน้าที่ในการบังคับ รายงานผลการปฏิบัติหรือข้อขัดข้องในการปฏิบัติตามคำบังคับของ

ศาลต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลมีคำวินิจฉัย หรือภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และประเภทคดีที่กำหนดในข้อกำหนดของศาล

มาตรา ๗๕ ในการวินิจฉัยคดี ตุลาการซึ่งเป็น องค์คณะทุกคนต้องทำความเห็นส่วนตัวเป็นหนังสือ พร้อมทั้งแถลงด้วยวาจาต่อที่ประชุม และให้ที่ประชุม พิจารณาหารือร่วมกันก่อนแล้วจึงลงมติ

ความเห็นส่วนตัวตามวรรคหนึ่ง ให้ทำโดยลับ และต้องเผยแพร่ต่อสาธารณะตามข้อกำหนดของศาล

การทำคำวินิจฉัยของศาล องค์คณะอาจมอบหมาย ให้ตุลาการคนหนึ่งคนใดเป็นผู้จัดทำคำวินิจฉัยตามมติ ของศาลก็ได้

คำวินิจฉัยของศาล ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มามีคำวินิจฉัย

มาตรา ๗๖ คำวินิจฉัยของศาลให้มีผลในวันอ่าน ผลของคำวินิจฉัย ในกรณีที่ศาลมีคำวินิจฉัยคดีที่มีคู่กรณี ถ้าคู่กรณี ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย แล้วแต่กรณี ทราบ นัดโดยชอบแล้วไม่มา ให้ศาลบันทึกไว้และให้ถือว่า คำวินิจฉัยนั้นได้อ่านโดยชอบแล้ว

ในกรณีที่ศาลมีคำวินิจฉัยคดีที่ไม่มีผู้ถูกร้อง ให้ ศาลแจ้งคำวินิจฉัยของศาลแก่ผู้ร้องหรือผู้มีหนังสือขอให้ ศาลพิจารณาวินิจฉัย และให้ถือว่าวันที่ศาลลงมติซึ่งเป็น วันที่ปรากฏในคำวินิจฉัยเป็นวันอ่าน

ในกรณีที่ศาลมีคำวินิจฉัยคดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๓ มาตรา ๒๑๒ มาตรา ๒๑๓ หรือมาตรา ๒๓๑ (๑) ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาล จัดทำประกาศผลแห่งคำวินิจฉัยของศาลส่งไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยเร็ว

การแจ้งให้คู่กรณีมาฟังคำวินิจฉัยและการอ่านคำวินิจฉัยของศาลตามวรรคสอง และการแจ้งคำวินิจฉัยตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามข้อกำหนดของศาล

คำสั่งไม่รับคำร้อง
ไว้พิจารณา
มาตรา ๗๗ คำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา
วินิจฉัยหรือจำหน่ายคดี ต้องประกอบด้วย ความเป็นมา
โดยย่อของคดี เหตุผลในการมีคำสั่ง ความเห็นประกอบ
และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง
ให้นำความในมาตรา ๗๕ วรรคสาม มาใช้
บังคับแก่การทำคำสั่งด้วยโดยอนุโลม เมื่อจัดทำคำสั่ง
เสร็จแล้วให้แจ้งคู่กรณีทราบ พร้อมปิดประกาศไว้
ณ ที่ทำการศาลไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

คำสั่งของศาลตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้มีผล
ในวันที่ศาลลงมติซึ่งเป็นวันที่ปรากฏในคำสั่ง

กรณีคำวินิจฉัย
หรือคำสั่งของ
ศาลมีข้อผิดพลาด
มาตรา ๗๘ ในกรณีที่คำวินิจฉัยหรือคำสั่งของ
ศาลมีข้อผิดพลาดหรือผิดพลาดเล็กน้อย เมื่อศาลเห็นเอง
หรือเมื่อคู่กรณีร้องขอและศาลเห็นสมควร ศาลจะมีคำสั่ง

แก้ไขเพิ่มเติมข้อผิดพลาดหรือผิดหลงเล็กน้อยเช่นว่านั้น ให้ถูกต้องก็ได้

การทำคำสั่งแก้ไขเพิ่มเติมตามวรรคหนึ่งจะต้อง ไม่เป็นการกลับหรือแก้ผลในคำวินิจฉัยหรือคำสั่งเดิม เมื่อได้ทำคำสั่งเช่นว่านั้นแล้ว ให้แจ้งคู่กรณีทราบ และให้นำความในมาตรา ๗๕ วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้ บังคับด้วยโดยอนุโลม

หลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการจัดทำคำสั่งตาม วรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของศาล

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๙ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญและ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งดำรงตำแหน่งยังไม่ครบวาระ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราช บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังคงอยู่ในตำแหน่ง ต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือพ้น จากตำแหน่งตามมาตรา ๑๘ เว้นแต่กรณีตาม (๑) ในส่วนที่เกี่ยวกับการขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๘ มิให้

การดำรงตำแหน่ง ของประธาน ศาลรัฐธรรมนูญ และตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญ ชุดเดิม

นำมาใช้บังคับ และให้ถือว่าตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไปตามวรรคนี้และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งยังคงอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามวรรคสอง มีจำนวนครบตามองค์ประกอบตามมาตรา ๘ แล้ว

การทำหน้าที่ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาล
 ของประธาน รัฐธรรมนูญซึ่งต้องอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปในวันก่อนวันที่
 ศาลรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ตามคำสั่ง
 และตุลาการ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๔/๒๕๖๐
 ศาลรัฐธรรมนูญ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ เรื่อง ให้
 ชุดเดิม งดเว้นการคัดเลือกหรือสรรหาบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง
 ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษา
 ความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๓/๒๕๖๐ บรรดาที่ดำรงตำแหน่ง
 ครบวาระตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 พุทธศักราช ๒๕๕๐ ยังคงอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่า
 ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่แต่งตั้งขึ้นใหม่ตามมาตรา ๘
 วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๕) จะเข้ารับหน้าที่

การสรรหา **มาตรา ๘๐** การสรรหาหรือคัดเลือกบุคคลให้
 หรือคัดเลือก ดำรงตำแหน่งแทนประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการ
 บุคคลแทน ศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๗๙ วรรคหนึ่งซึ่งมีเหตุพ้น
 ตำแหน่งที่ว่าง จากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใด และแทนประธานศาล
 รัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่
 ต่อไปตามมาตรา ๗๙ วรรคสอง ให้ดำเนินการสรรหา
 หรือคัดเลือกเมื่อได้มีการเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรก

ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป ตามรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย

ภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาตาม
วรรคหนึ่ง ให้องค์การอิสระแต่งตั้งและส่งชื่อผู้แทนให้
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเพื่อประกอบเป็นคณะกรรมการ
สรรหาตามมาตรา ๑๑

เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคสองแล้ว หาก
องค์การอิสระใดยังไม่อาจแต่งตั้งผู้แทนได้ หรือในกรณี
ที่ไม่มีผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ให้คณะกรรมการ
สรรหาปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ โดยให้ถือว่าคณะกรรมการ
สรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ แต่ไม่
ตัดสิทธิขององค์การอิสระที่จะแต่งตั้งผู้แทนมาในภายหลัง
การแต่งตั้งดังกล่าวไม่มีผลให้การดำเนินการของคณะกรรมการ
สรรหาที่ได้ดำเนินการไปแล้วต้องเสียไป

ภายในยี่สิบวันนับแต่วันพ้นจากระยะเวลาตาม
วรรคสอง ให้คณะกรรมการสรรหาพิจารณาและวินิจฉัยว่า
ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
ซึ่งต้องปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับตามมาตรา ๗๙ วรรคสอง
ถือว่าเป็นผู้ซึ่งจะต้องมีการสรรหาหรือคัดเลือกในประเภท
ใดตามมาตรา ๘ (๑) (๒) และ (๕)

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

ระยะเวลา
การสรรหา

มาตรา ๘๑ ให้คณะกรรมการสรรหาตาม
มาตรา ๘๐ ดำเนินการสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้ง
เป็นผู้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามจำนวนที่
ยังว่างอยู่และตามประเภทที่คณะกรรมการสรรหาวินิจฉัย
ตามมาตรา ๘๐ วรรคสี่ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่
มีคำวินิจฉัยตามมาตรา ๘๐

ในกรณีที่ต้องมีการคัดเลือกผู้สมควรได้รับ
การแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญให้นำความ
ในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่การคัดเลือกผู้สมควรได้รับ
การแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญของที่ประชุมใหญ่
ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด
แล้วแต่กรณี ด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่ไม่มีประธานศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อ
วุฒิสภาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งได้รับการสรรหาหรือ
คัดเลือกแล้ว ให้ผู้ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาและ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งยังอยู่ในตำแหน่งตามมาตรา
๗๙ วรรคหนึ่ง ประชุมร่วมกันเพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่ง
เป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ และแจ้งให้ประธานวุฒิสภา
ทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

มาตรา ๘๒ บรรดาข้อกำหนด ระเบียบ
ประกาศ คำสั่ง หรือมติของศาลที่ออกตามรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งใช้บังคับ
อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีข้อกำหนด ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติของศาลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๘๓ การดำเนินการใต้สวน หรือการดำเนินการอื่นใดตามหน้าที่และอำนาจของศาลซึ่งดำเนินการก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าการนั้นเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ส่วนการดำเนินการต่อไปให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ในกรณีที่มีปัญหาว่าการดำเนินการในเรื่องใดที่ยังค้างพิจารณาอยู่และมีได้บัญญัติวิธีดำเนินการไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ดำเนินการนั้นต่อไปตามมติของศาล

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ คือ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้การสรรหา และการวินิจฉัยการพ้นจากตำแหน่งของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ การพิจารณาวินิจฉัยเรื่องตามหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ และการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญ เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
พ.ศ. ๒๕๖๐

**พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
พ.ศ. ๒๕๖๐**

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ

บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ
บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมือง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อกำหนดวิธีพิจารณาพิพากษาและการอุทธรณ์คำพิพากษาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง รวมทั้งการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีให้เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และรวดเร็ว อันจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เริ่มบังคับใช้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

ผลการบังคับใช้

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒

(๒) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๐

(๓) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๔/๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญมีผลบังคับใช้ต่อไป ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มาตรา ๔ ใน พระราชบัญญัติประกอบ นิชามของคำที่ใช้รัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่ข้อความจะแสดงไว้เป็นอย่างอื่น

“ศาล” หมายความว่า ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

“คณะกรรมการ ป.ป.ช.” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

“กรรมการ ป.ป.ช.” หมายความว่า ประธานหรือกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

“คณะผู้ไต่สวนอิสระ” หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งประธานศาลฎีกาแต่งตั้งเพื่อทำหน้าที่ไต่สวนหาข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจในกรณีที่มีการกล่าวหากรรมการ ป.ป.ช.

มาตรา ๕ นับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ห้ามมิให้ศาลอื่นนอกจากศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง รับผิดชอบที่อยู่ในอำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไว้พิจารณาพิพากษา

วิธีการพิจารณาคดี

มาตรา ๖ การพิจารณาคดีให้ใช้ระบบไต่สวน โดยให้ศาลค้นหาความจริงไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และในการวินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริงให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานได้ แม้ว่าการไต่สวนพยานหลักฐานนั้นจะมีข้อผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปจากขั้นตอน

วิธีการ หรือกรอบเวลา ที่กฎหมายกำหนดไว้ ถ้าศาลได้ให้โอกาสแก่คู่ความในการโต้แย้งคัดค้านพยานหลักฐานนั้นแล้ว เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้นในคดีนั้น ทั้งนี้ ตามแนวทางและวิธีการตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

การพิจารณาของศาลต้องเป็นไปโดยรวดเร็วตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ทั้งนี้ โดยนำสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือของคณะผู้ไต่สวนอิสระ แล้วแต่กรณี เป็นหลักในการพิจารณา และเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ให้ศาลมีอำนาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ ศาลมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ ตลอดจนขอให้ศาลอื่น พนักงานสอบสวน หน่วยราชการ หน่วยงานอื่นของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ดำเนินการใดเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาได้

ศาลมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่มอบหมายในการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของศาลที่ใช้การพิจารณาหรือพิพากษาคดีได้

อำนาจในการ
ออกหมายอาญา
และหมายอื่น ๆ

มาตรา ๗ ศาลมีอำนาจออกหมายอาญาและ
หมายใด ๆ ตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
อาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งบัญญัติ

การรักษาการและ
การออกข้อกำหนด

มาตรา ๘ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตาม
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และมีอำนาจออก
ข้อกำหนดเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้ และข้อกำหนดอื่น เกี่ยวกับการดำเนินคดี
เพื่อใช้แก่การปฏิบัติงานของศาลได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อ
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ข้อกำหนดตามวรรคหนึ่งเมื่อได้รับความเห็นชอบ
ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และประกาศในราชกิจจานุเบกษา
แล้วให้ใช้บังคับได้

นอกจากที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้ กระบวนพิจารณาในศาลให้เป็นไปตาม
ข้อกำหนดตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่ไม่มีข้อกำหนด
ดังกล่าว ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความแพ่งมาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติ
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

หมวด ๑ บททั่วไป

มาตรา ๙ ให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา ศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ประธานศาลฎีกาแต่งตั้งผู้พิพากษาในศาลฎีกา ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา หรือผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาจำนวนตามที่เห็นสมควร เป็นผู้พิพากษาประจำแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกาเพื่อปฏิบัติงานที่จำเป็นในระหว่างที่ยังไม่มีองค์คณะผู้พิพากษาตามมาตรา ๑๑ สำหรับคดีใดคดีหนึ่ง

มาตรา ๑๐ ศาลมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอำนาจในการพิจารณา

ดังต่อไปนี้

พิพากษาคดี

(๑) คดีที่มีมูลแห่งคดีเป็นการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเฉพาะตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

(๒) คดีที่คณะผู้ได้สอบสวนอิสระเห็นว่ากรรมการ ป.ป.ช. มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

(๓) คดีที่มีมูลแห่งคดีเป็นการกล่าวหาบุคคลอื่น ซึ่งมีใช้บุคคลตาม (๑) และ (๒) เป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดทางอาญาตาม (๑) หรือ (๒) รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลตาม (๑) หรือ (๒) เพื่อจงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิง การกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่

(๔) คดีที่บุคคลตาม (๑) หรือกรรมการ ป.ป.ช. หรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามมาตรา ๕๗ วรรคสอง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มา แห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน

มาตรา ๑๑ เมื่อมีการยื่นฟ้องคดีต่อศาล การดำเนินการ
ให้ประธานศาลฎีกาเรียกประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยเร็ว เมื่อมีการยื่นฟ้อง
เพื่อเลือกผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่า คดีต่อศาล
ผู้พิพากษาศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโส ซึ่งเคยดำรง
ตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาจำนวนเก้าคน
เป็นองค์คณะผู้พิพากษา โดยให้เลือกเป็นรายคดี

ในกรณีมีเหตุสมควร ผู้พิพากษาคนใดอาจขอ
ถอนตัวจากการได้รับเลือกเป็นองค์คณะผู้พิพากษาได้
โดยให้แถลงต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาก่อนการลงคะแนน
และให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาลงมติว่าจะให้มีการถอนตัว
หรือไม่ มติของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาให้เป็นที่สุด

การเลือกองค์คณะผู้พิพากษาแต่ละคดีให้ใช้ วิธีการเลือก
วิธีการลงคะแนนลับ ให้ผู้พิพากษาซึ่งได้รับคะแนนสูงสุด องค์คณะผู้พิพากษา
เรียงลงไปตามลำดับจนครบจำนวนเก้าคนเป็นผู้ได้รับเลือก
เป็นองค์คณะผู้พิพากษาสำหรับคดี ถ้ามีผู้ได้รับคะแนน
เท่ากันในลำดับใดอันเป็นเหตุให้มีผู้ได้รับเลือกเกินจำนวน
ดังกล่าว ให้ประธานศาลฎีกาจับสลากว่าผู้ใดเป็นผู้ได้
รับเลือก

ผู้พิพากษาซึ่งได้รับเลือกเป็นองค์คณะผู้พิพากษา
มีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีจนกว่า
จะสิ้นสุดหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้ และระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีนั้น

ห้ามมิให้มีคำสั่งให้ผู้พิพากษาผู้นั้นไปทำงานที่อื่นนอกศาลฎีกา

ในกรณีที่ผู้พิพากษาคอนไต่ในองค์คณะผู้พิพากษาพ้นจากหน้าที่ตามมาตรา ๑๒ หรือมีเหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้ทำให้ผู้พิพากษานั้นไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ดำเนินการเลือกผู้พิพากษาเข้ามาแทนที่ให้ครบจำนวนตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามวรรคหนึ่ง โดยผู้พิพากษาซึ่งได้รับเลือกนั้น ให้มีอำนาจเช่นเดียวกับผู้พิพากษาอื่นในองค์คณะผู้พิพากษาที่ตนเข้าแทนที่ และมีอำนาจตรวจสอบสำนวน ทำความเห็นในการวินิจฉัยคดี และลงลายมือชื่อในคำสั่งที่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือคำพิพากษาได้

ในกรณีมีเหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้ทำให้ผู้พิพากษาคอนไต่ในองค์คณะผู้พิพากษาไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในวันนัดเป็นการชั่วคราว และผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาคงเหลือไม่น้อยกว่าเจ็ดคน ให้ถือว่าผู้พิพากษาเท่าที่มีอยู่เป็นองค์คณะผู้พิพากษาพิจารณาคดีต่อไปได้ เว้นแต่การทำคำสั่งที่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือคำพิพากษา

การเปลี่ยนแปลงสถานะของผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งได้รับเลือกเป็นองค์คณะผู้พิพากษาไปเป็นผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกา ไม่กระทบกระเทือนถึงการที่ผู้นั้นจะปฏิบัติหน้าที่เป็นองค์คณะผู้พิพากษาต่อไป

ผู้พิพากษาซึ่งร่วมประชุมใหญ่ศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง องค์คณะผู้พิพากษาซึ่งได้รับเลือกในการประชุมดังกล่าว ตลอดจนบุคคลซึ่งองค์คณะผู้พิพากษามอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุม หรือค่าตอบแทน แล้วแต่กรณี ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด

มาตรา ๑๒ ผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษา ย่อมพ้นหน้าที่ในคดีเมื่อ

- (๑) พ้นจากการเป็นข้าราชการตุลาการ
- (๒) ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ไปดำรงตำแหน่งที่ศาลอื่น

(๓) ถอนตัวเนื่องจากการคัดค้านผู้พิพากษา และองค์คณะผู้พิพากษามีคำสั่งยอมรับตามคำคัดค้านในมาตรา ๑๓

(๔) มีเหตุสมควรและได้รับอนุญาตจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาให้ถอนตัวได้

มาตรา ๑๓ หากคู่ความฝ่ายใดประสงค์จะคัดค้านผู้พิพากษาคนใดซึ่งได้รับเลือกเป็นผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษา เนื่องจากมีเหตุอันจะคัดค้านผู้พิพากษาได้ ให้ยื่นคำร้องต่อศาลก่อนเริ่มการไต่สวนพยานหลักฐาน ในการนี้ ให้องค์คณะผู้พิพากษาไต่สวนตามที่เห็นสมควรแล้วมีคำสั่งยอมรับหรือยกคำคัดค้าน

การพ้นหน้าที่
ของผู้พิพากษา
ในองค์คณะ
ผู้พิพากษา

การคัดค้าน
ผู้พิพากษา
ในองค์คณะ
ผู้พิพากษา

คำสั่งนี้เป็นที่สุด และให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการคัดค้าน ผู้พิพากษาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การคัดค้านผู้พิพากษาจะกระทำมิได้ หากได้เริ่ม การไต่สวนพยานหลักฐานไปแล้ว เว้นแต่ผู้คัดค้าน สามารถแสดงต่อศาลได้ว่ามีเหตุสมควรที่ทำให้ไม่สามารถ คัดค้านได้ก่อนนั้น

ผู้พิพากษา **มาตรา ๑๔** ให้องค์คณะผู้พิพากษาเลือก
เจ้าของสำนวน ผู้พิพากษาคนหนึ่งในจำนวนเก้าคนเป็นผู้พิพากษา
เจ้าของสำนวน

ผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนมีอำนาจดำเนินการตาม มติขององค์คณะผู้พิพากษาและเมื่อได้รับความเห็นชอบจาก ผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาอีกสองคน มีอำนาจ ออกคำสั่งใดๆ ที่มีได้เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดคดีได้

การไต่สวน **มาตรา ๑๕** ให้ศาลดำเนินการสอบสวนพิจารณา
พยานหลักฐาน ไต่สวนพยานหลักฐานต่อเนื่องติดต่อกันไปจนกว่าจะเสร็จ
การพิจารณา เว้นแต่จะมีเหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอื่น อันมิอาจก้าวล่วงได้

การขอให้ไต่สวน **มาตรา ๑๖** ถ้าอัยการสูงสุด หรือคณะกรรมการ
พยานหลักฐาน ป.ป.ช. รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดี เกรงว่าพยานหลักฐาน
ทันที ที่อาจต้องอ้างอิงในภายหลังจะสูญหายหรือยากแก่
การนำมาไต่สวนในภายหลัง บุคคลดังกล่าวอาจยื่นคำร้อง
ต่อศาลขอให้มีการไต่สวนพยานหลักฐานนั้นไว้ทันทีได้

ในกรณีที่มีการยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งก่อน
 อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นฟ้อง ให้
 ผู้พิพากษาประจำแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง
 ทางการเมืองในศาลฎีกาตามมาตรา ๙ เป็นผู้พิจารณา
 ทั้งนี้ พยานหลักฐานที่ได้จากการไต่สวนพยานหลักฐาน
 ดังกล่าวให้รับฟังเป็นพยานหลักฐานได้

มาตรา ๑๗ เมื่อศาลประทับรับฟ้อง ให้ผู้ถูก
 กล่าวหาซึ่งดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๐ (๑) กรรมการ
 ป.ป.ช. หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่า
 จะมีคำพิพากษา เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ใดพ้นจากตำแหน่ง
 หรือคำพิพากษานั้นมีผลให้ผู้ใดพ้นจากตำแหน่ง ไม่ว่าจะ
 มีการอุทธรณ์ตามหมวด ๖ อุทธรณ์ หรือไม่ ให้ผู้นั้น
 พ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาหรือวันที่
 หยุดปฏิบัติหน้าที่

มาตรา ๑๘ ในระหว่างพิจารณา ศาลมีอำนาจ การมอบหมาย
 มอบหมายให้ผู้พิพากษาซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในศาลฎีกาทำ ให้ผู้พิพากษา
 หน้าที่ช่วยเหลือศาลในการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติ ช่วยเหลือศาล
 ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ในการดำเนินคดี

(๑) ตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อ
 ให้ศาลใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาคดี

(๒) ดำเนินการและจัดทำรายงานเกี่ยวกับคดี
 ตามที่ศาลมีคำสั่ง

(๓) ช่วยเหลือศาลในการบันทึกคำพยาน

(๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาในการทำหน้าที่ช่วยเหลือนั้น

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษาซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในศาลฎีกา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

ระยะเวลา
ที่กำหนด **มาตรา ๑๙** ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือในกฎหมายอื่น ที่บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้นำมาใช้บังคับ หรือในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา หรือตามที่ศาลกำหนด เมื่อศาลเห็นสมควรหรือเมื่อคู่ความมีคำขอ ศาลอาจยื่นหรือขยายได้ตามความจำเป็นและเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

ในกรณีที่มีข้อผิดพลาดหรือบกพร่องทางวิธีพิจารณาเกิดขึ้น ศาลอาจสั่งให้คู่ความซึ่งดำเนินกระบวนการพิจารณาไม่ถูกต้อง ดำเนินกระบวนการพิจารณาให้ถูกต้องได้ภายในระยะเวลาและเงื่อนไขที่ศาลเห็นสมควรกำหนด ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

ความเห็น
ในการวินิจฉัยคดี **มาตรา ๒๐** การทำคำสั่งที่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดหรือการพิพากษาคดี ให้ผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาทุกคนทำความเห็นในการวินิจฉัยคดีเป็นหนังสือโดยสังเขป พร้อมทั้งต้องแถลงด้วยวาจา

ต่อที่ประชุม และให้ที่ประชุมปรึกษาหารือร่วมกันก่อน แล้วจึงลงมติโดยให้ถือมติตามเสียงข้างมาก ในการนี้ องค์คณะผู้พิพากษาอาจมอบหมายให้ผู้พิพากษาคณะใดคนหนึ่งในองค์คณะผู้พิพากษาเป็นผู้จัดทำคำสั่งหรือคำพิพากษตามมตินั้นก็ได้

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีตามวรรคหนึ่งอย่างน้อย ต้องมีสาระสำคัญตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

คำสั่งที่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือคำพิพากษาของศาล ให้เปิดเผยโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ส่วนความเห็นในการวินิจฉัยคดีของผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาทุกคน ให้เปิดเผยตามวิธีการในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

มาตรา ๒๑ คำสั่งที่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดคดี หรือคำพิพากษาของศาล อย่างน้อยต้องประกอบด้วย

- (๑) ชื่อคู่ความทุกฝ่าย
- (๒) เรื่องที่ถูกลงกล่าวหา
- (๓) ข้อกล่าวหาและคำให้การ
- (๔) ข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณา
- (๕) เหตุผลในการวินิจฉัยทั้งในปัญหาข้อเท็จจริง

และข้อกฎหมาย

- (๖) บทบัญญัติของกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง
- (๗) คำวินิจฉัยคดี รวมทั้งการดำเนินการเกี่ยวกับ

ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้อง ถ้ามี

องค์ประกอบ
ของคำสั่งที่เป็น
การวินิจฉัย
ชี้ขาดคดีหรือ
คำพิพากษา

การจับกุมหรือ
คุมขังผู้ถูกกล่าวหา
หรือจำเลย

มาตรา ๒๒ เมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องจับกุมหรือคุมขังผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยเนื่องจากมีหลักฐานตามสมควรว่าผู้นั้นน่าจะได้กระทำความผิดอาญาและมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้นั้นจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือก่อเหตุอันตรายประการอื่น คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะผู้ไต่สวนอิสระ หรืออัยการสูงสุดอาจร้องขอต่อศาลเพื่อให้ศาลออกหมายจับหรือหมายขังผู้นั้นได้

ในกรณีที่มีการฟ้องคดีแล้ว ไม่ว่าจะมีการคุมขังจำเลยมาก่อนหรือไม่ ให้องค์คณะผู้พิพากษาพิจารณาถึงเหตุอันควรคุมขังจำเลยและมีคำสั่งตามที่เห็นสมควรหรือปล่อยชั่วคราวจำเลยนั้นได้

หมวด ๒ การดำเนินคดีอาญา

ผู้มีอำนาจ
ฟ้องคดีอาญา

มาตรา ๒๓ ผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ได้แก่

- (๑) อัยการสูงสุด
- (๒) คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกำหนด

มาตรา ๒๔ ในการฟ้องคดีอาญาสำหรับการฟ้องคดีอาญา การกระทำอันเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบทและที่ผิดต่อกฎหมาย บทใดบทหนึ่งอยู่ในอำนาจของศาล ให้ศาลรับพิจารณา หลายบท พิพากษาข้อหาความผิดบทอื่นไว้ด้วย

ในกรณีที่พบว่าศาลอื่นรับฟ้องคดีในข้อหา ความผิดอาญาบทอื่นจากการกระทำความผิดกรรมเดียว กับการกระทำความผิดตามที่มีการยื่นฟ้องคดีตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้องค์คณะผู้พิพากษา แจ้งไปยังศาลอื่นที่รับฟ้องดังกล่าวเพื่อให้โอนคดีดังกล่าว มายังศาลต่อไป หรือศาลอื่นจะขอโอนคดีดังกล่าวมายัง ศาลเองก็ได้ และให้ถือว่ากระบวนการที่ได้ดำเนินการ ไปแล้วในศาลอื่นก่อนมีคำพิพากษาไม่เสียไป เว้นแต่ องค์คณะผู้พิพากษาจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นเพื่อประโยชน์ แห่งความยุติธรรม

มาตรา ๒๕ ในการดำเนินคดีอาญาตาม อายุความ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เมื่อได้ยื่นฟ้องคดี ในคดีอาญา ต่อศาลแล้ว ให้อายุความสะดุดหยุดลง

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีไป ในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาคดี ของศาล มิให้นำระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลย หลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ

ในกรณีมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำเลย ถ้าจำเลยหลบหนีไปในระหว่างต้องคำพิพากษาถึงที่สุด ให้ลงโทษ มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ

การฟ้องคดีอาญา

มาตรา ๒๖ ฟ้องต้องทำเป็นหนังสือและมีข้อความตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีข้อความที่เป็นการกล่าวหาเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย และต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่ากระทำความผิด พร้อมทั้งชี้ช่องพยานหลักฐานให้ชัดเจนเพียงพอที่จะดำเนินกระบวนการพิจารณาได้สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้

ภายใต้บังคับมาตรา ๒๗ ในวันยื่นฟ้องให้จำเลยมาหรือคุมตัวมาศาล และให้โจทก์ส่งสำนวนการได้สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะผู้ได้สวนอิสระ แล้วแต่กรณี พร้อมสำเนาอิเล็กทรอนิกส์ต่อศาลเพื่อใช้เป็นหลักในการพิจารณาและรวมไว้ในสำนวน ทั้งนี้ ศาลอาจได้สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร

กรณีที่ศาลเห็นว่าฟ้องไม่ถูกต้อง ให้ศาลมีคำสั่งให้โจทก์แก้ฟ้องให้ถูกต้อง

การฟ้องคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ไม่ต้องได้สวนมูลฟ้อง

มาตรา ๒๗ ในการยื่นฟ้องคดีต่อศาล ให้ การยื่นฟ้องคดี
 อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้ถูก ต่อศาล
 กล่าวหาศาลในวันฟ้องคดี ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มา
 ศาลและอัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. มี
 หลักฐานแสดงต่อศาลว่าได้เคยมีการออกหมายจับผู้ถูก
 กล่าวหาแล้วแต่ยังไม่ได้ตัวมา หรือเหตุที่ผู้ถูกกล่าวหา
 ไม่มาศาลเกิดจากการประวิงคดี หรือไม่มาศาลตามนัด
 โดยไม่มีเหตุแก้ตัวอันควร ให้ศาลประทับรับฟ้องไว้
 พิจารณาได้ แม้จะไม่ปรากฏผู้ถูกกล่าวหาต่อหน้าศาล

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่ศาลประทับรับฟ้องไว้ กรณีศาล
 ตามมาตรา ๒๗ และศาลได้ส่งหมายเรียก และสำเนา ประทับรับฟ้องคดี
 ฟ้องให้จำเลยทราบโดยชอบแล้วแต่จำเลยไม่มาศาล ให้
 ศาลออกหมายจับจำเลยและให้ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับ
 การติดตามหรือจับกุมจำเลยรายงานผลการติดตามจับกุม
 เป็นระยะตามที่ศาลกำหนด

ในกรณีที่ได้ออกหมายจับจำเลยและได้มี
 การดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว แต่ไม่สามารถจับจำเลย
 ได้ภายในสามเดือนนับแต่ออกหมายจับ ให้ศาลมีอำนาจ
 พิจารณาคดีได้โดยไม่ต้องกระทำต่อหน้าจำเลย แต่
 ไม่ตัดสิทธิจำเลยที่จะตั้งทนายความมาดำเนินการแทนตนได้
 บทบัญญัติมาตรานี้ไม่เป็นการตัดสิทธิจำเลยที่จะ
 มาศาลเพื่อต่อสู้คดีในเวลาใดก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษา

แต่การมาศาลดังกล่าวไม่มีผลให้การไต่สวนและการดำเนิน
กระบวนการพิจารณาที่ได้ทำไปแล้วต้องเสียไป

การขอให้ศาล
รื้อฟื้นคดีขึ้น
พิจารณาใหม่

มาตรา ๒๙ ในคดีที่ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณา
ตามมาตรา ๒๘ และมีคำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด
ถ้าภายหลังจำเลยมีพยานหลักฐานใหม่ที่อาจทำให้
ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ จำเลยจะมา
แสดงตนต่อศาลและยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้รื้อฟื้นคดี
ขึ้นพิจารณาใหม่ได้ แต่ต้องยื่นเสียภายในหนึ่งปีนับแต่วัน
ที่ศาลมีคำพิพากษา และให้ศาลมีอำนาจสั่งรื้อฟื้นคดีขึ้น
พิจารณาใหม่ได้ตามที่เห็นสมควร คำสั่งของศาลในกรณี
เช่นนี้ให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ศาลสั่งรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ ให้
ดำเนินการตามมาตรา ๑๑ แต่ผู้พิพากษาในองค์คณะ
ผู้พิพากษาต้องไม่เคยพิจารณาคดีนั้นมาก่อน

การรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ไม่มีผลให้การ
ไต่สวนและการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ได้ทำไปแล้ว
ต้องเสียไป

การดำเนินการในการรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่
ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

มาตรา ๓๐ เมื่อศาลประทับรับฟ้องแล้ว
ห้ามมิให้ศาลอนุญาตให้ถอนฟ้อง เว้นแต่จะได้ความว่า
หากไม่อนุญาตให้ถอนฟ้องจะกระทบกระเทือนต่อความ
ยุติธรรม

มาตรา ๓๑ การพิจารณาและไต่สวนพยานหลักฐานให้กระทำโดยเปิดเผย เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะสำคัญ ให้ศาลมีคำสั่งให้พิจารณาเป็นการลับได้

เมื่อศาลเห็นเป็นการสมควร เพื่อให้การพิจารณา เป็นไปโดยไม่ชักช้า ศาลมีอำนาจไต่สวนพยานหลักฐานลับหลังจำเลยได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

กรณีศาลไต่สวนพยานหลักฐานลับหลังจำเลย

(๑) จำเลยไม่อาจมาฟังการไต่สวนพยานหลักฐานได้เนื่องจากความเจ็บป่วยหรือมีเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้ เมื่อจำเลยมีทนายและจำเลยได้รับอนุญาตจากศาลที่จะไม่มาฟังการพิจารณาและสืบพยาน

(๒) จำเลยเป็นนิติบุคคลและศาลได้ออกหมายจับผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นแล้วแต่ยังจับตัวมาไม่ได้

(๓) จำเลยอยู่ในอำนาจศาลแล้วแต่ได้หลบหนีไปและศาลได้ออกหมายจับแล้วแต่ยังจับตัวมาไม่ได้

(๔) ในระหว่างพิจารณาหรือไต่สวน ศาลมีคำสั่งให้จำเลยออกจากห้องพิจารณาเพราะเหตุขัดขวางการพิจารณา หรือจำเลยออกไปจากห้องพิจารณาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาล

(๕) จำเลยทราบวันนัดแล้วไม่มาศาลโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือศาลเห็นว่าเพื่อประโยชน์แห่ง

ความยุติธรรมจำเป็นต้องได้สวนพยานหลักฐานใดในคดีนั้น โดยไม่เลื่อนคดี

กรณีตาม (๓) ในกรณีที่ต้องมีการส่งหนังสือคำสั่ง หรือหมายอาญาของศาลให้ส่งไปยังทนายความของจำเลยแทน

กรณี **มาตรา ๓๒** ในการดำเนินคดีอาญาตาม ผู้ถูกกล่าวหา พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ผู้ถูกกล่าวหาหรือ หรือจำเลย จำเลยซึ่งหลบหนีไปในระหว่างได้รับการปล่อยชั่วคราว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน ห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าเป็นการหลบหนี ไปในระหว่างการพิจารณาคดีศาลอาจมีคำสั่งให้ผู้มีหน้าที่ เกี่ยวข้องกับการติดตามหรือจับกุมจำเลยรายงานผล ภายในระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควร

ความผิดตามวรรคหนึ่งไม่ระงับไปเพราะเหตุที่คดี ของผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยนั้นมีการสั่งไม่ฟ้อง ยกฟ้อง จำหน่ายคดี หรือถอนฟ้อง

เมื่อศาลประทับ **มาตรา ๓๓** ภายใต้บังคับมาตรา ๒๘ เมื่อ ศาลประทับรับฟ้องแล้ว ให้ศาลส่งสำเนาฟ้องแก่จำเลย และนัดคู่ความมาศาลในวันพิจารณาคดีครั้งแรก

นับแต่วันที่จำเลยได้รับสำเนาฟ้อง ให้จำเลย มีสิทธิขอตรวจและขอคัดสำเนาเอกสารในสำนวนการไต่สวน ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ในวันพิจารณาครั้งแรก เมื่อจำเลยมาอยู่ต่อหน้า ศาลและศาลเชื่อว่าเป็นจำเลยจริง ให้อ่านและอธิบายฟ้อง ให้ฟัง และถามว่าได้กระทำผิดจริงหรือไม่ จะให้การต่อสู้ อย่างไรบ้าง คำให้การของจำเลยให้บันทึกไว้ ถ้าจำเลย ไม่ให้การก็ให้บันทึกไว้ และถ้าจำเลยให้การปฏิเสธหรือไม่ให้การ ก็ให้ศาลกำหนดวันตรวจพยานหลักฐานโดยให้ โจทก์จำเลยทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบสี่วัน ในกรณีที่ จำเลยมิได้มาศาลในวันพิจารณาครั้งแรกไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ถือว่าจำเลยให้การปฏิเสธ

ในคดีที่จำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้อง แม้ข้อหา ที่จำเลยรับสารภาพนั้นกฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำ ให้จำคุกน้อยกว่าห้าปี หรือโทษสถานที่เบาากว่านั้น ศาลอาจเรียกพยานหลักฐานมาไต่สวนต่อไปเพื่อทราบถึง พฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดจนกว่าจะพอใจว่า จำเลยกระทำความผิดจริงก็ได้

มาตรา ๓๔ ให้โจทก์จำเลยยื่นบัญชีระบุพยาน การยื่นบัญชี ต่อศาลพร้อมสำเนาในจำนวนที่เพียงพอก่อนวันพิจารณา ระบุพยานต่อศาล ตรวจพยานหลักฐานไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

การยื่นบัญชีระบุพยานเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาตาม วรรคหนึ่งจะกระทำได้อต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากองค์คณะ ผู้พิพากษา เมื่อมีเหตุสมควรแสดงได้ว่าไม่สามารถทราบถึง พยานหลักฐานนั้น หรือเป็นกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่ง ความยุติธรรม หรือเพื่อให้โอกาสแก่จำเลยในการต่อสู้คดี

การส่ง **มาตรา ๓๕** ในวันตรวจพยานหลักฐาน ให้โจทก์
พยานเอกสาร จำเลยส่งพยานเอกสารและพยานวัตถุต่อศาลเพื่อให้
และพยานวัตถุ อีกฝ่ายตรวจสอบ เว้นแต่องค์คณะผู้พิพากษาจะมีคำสั่ง
ต่อศาล เป็นอย่างอื่น เนื่องจากสภาพและความจำเป็นแห่งพยาน
หลักฐานนั้น หลังจากนั้นให้โจทก์จำเลยแถลงแนวทาง
การเสนอพยานหลักฐานต่อองค์คณะผู้พิพากษา

เพื่อประโยชน์ในการค้นหาความจริง แม้จำเลย
จะมีได้ยื่นบัญชีระบุพยานตามมาตรา ๓๔ หรือมิได้
ส่งพยานเอกสารและพยานวัตถุต่อศาลตามวรรคหนึ่ง
เพราะเหตุที่จำเลยไม่มาศาลและไม่มีทนายความ หรือแม้
โจทก์จำเลยจะมีได้มีการโต้แย้งพยานหลักฐานไว้ หรือมี
การโต้แย้งพยานหลักฐานภายหลังวันตรวจพยานหลักฐาน
องค์คณะผู้พิพากษาจะไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยาน
หลักฐานเพิ่มเติมก็ได้

กำหนด **มาตรา ๓๖** ในกรณีที่ต้องมีการไต่สวน ให้
วันเริ่มไต่สวน องค์คณะผู้พิพากษากำหนดวันเริ่มไต่สวน โดยแจ้งให้
โจทก์จำเลยทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

การไต่สวน **มาตรา ๓๗** ในการไต่สวนพยานบุคคล ไม่ว่า
พยานบุคคล จะเป็นพยานที่คู่ความฝ่ายใดอ้างหรือที่ศาลเรียกมาเอง
ให้องค์คณะผู้พิพากษาสอบถามพยานบุคคลเอง โดยการ
แจ้งให้พยานทราบประเด็นและข้อเท็จจริงที่จะไต่สวน
แล้วให้พยานเบิกความในข้อนั้นโดยวิธีแถลงด้วยตนเอง
หรือตอบคำถามศาล ศาลอาจถามพยานเกี่ยวกับข้อเท็จจริง

ใด ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับคดีแม้จะไม่มีคู่ความฝ่ายใดยกขึ้นอ้างก็ตาม แล้วจึงอนุญาตให้คู่ความถกพยานเพิ่มเติม

การถกพยานตามวรรคหนึ่ง จะใช้คำถกนำตามที่ศาลเห็นสมควรก็ได้

หลังจากคู่ความถกพยานตามวรรคหนึ่งแล้ว ห้ามมิให้คู่ความฝ่ายใดถกพยานอีก เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาล

มาตรา ๓๘ บุคคลดังต่อไปนี้มีสิทธิได้รับ ผู้ที่มีสิทธิได้รับ
ค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่าใช้จ่าย ค่าใช้จ่ายจากศาล
อื่นตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด

(๑) พยานบุคคลที่ศาลเรียกมาเองตามมาตรา ๓๗

(๒) บุคคลซึ่งมาให้ ถ้อยคำและบุคคลหรือ
คณะบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๖ วรรคสาม และ
วรรคสี่

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่ศาลขอให้มา
ให้ความเห็นตามมาตรา ๓๙

มาตรา ๓๙ ศาลอาจขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือ การขอให้
ผู้เชี่ยวชาญมาให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณา ผู้ทรงคุณวุฒิ
พิพากษาคดีได้ แต่ต้องแจ้งให้คู่ความทุกฝ่ายทราบและให้ หรือผู้เชี่ยวชาญ
โอกาสคู่ความตามสมควร ในอันที่จะขอให้เรียกผู้ทรงคุณวุฒิ มาให้ความเห็น
หรือผู้เชี่ยวชาญฝ่ายตนมาให้ความเห็นโต้แย้งหรือเพิ่มเติม
ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว

การแถลงปิดคดี

มาตรา ๔๐ เมื่อการไต่สวนพยานหลักฐานเสร็จสิ้น โจทก์จำเลยมีสิทธิแถลงปิดคดีของตนภายในเวลาที่ศาลกำหนด แล้วให้องค์คณะผู้พิพากษามีคำพิพากษาและให้อ่านคำพิพากษาในศาลโดยเปิดเผยภายในสามสิบวันนับแต่วันเสร็จการพิจารณา

ในกรณีที่ศาลนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งตามวรรคหนึ่ง แต่จำเลยที่ทราบนัดโดยชอบแล้วไม่มาฟังคำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้ศาลอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งลับหลังจำเลยได้ และให้ถือว่าจำเลยได้ฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นแล้ว

ในการพิจารณาคดีตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง เมื่อศาลนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้ปิดประกาศแจ้งการนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียน ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรของจำเลย หรือวิธีการอื่นใดตามที่ศาลเห็นสมควร และให้ถือว่าจำเลยทราบนัดโดยชอบแล้ว

พยานบุคคล

ในคดีอาญา

มาตรา ๔๑ ให้ถือว่าพยานบุคคลในคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เป็นพยานที่อาจได้รับการคุ้มครองตามมาตราการพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญา

มาตรา ๔๒ การริบทรัพย์สินในการดำเนินคดี การริบทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ไม่ว่าจะโจทก์จะมีคำขอหรือไม่ก็ตาม นอกจากศาลจะมีอำนาจริบทรัพย์สินตามกฎหมายที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ริบทรัพย์สินดังต่อไปนี้ด้วย เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด

(๑) ทรัพย์สินที่บุคคลได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด

(๒) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิดหรือจากการเป็นผู้ใช้ ผู้สนับสนุน หรือผู้โฆษณาหรือประกาศให้ผู้อื่นกระทำความผิด

(๓) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการจำหน่าย จ่าย โอน ด้วยประการใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) หรือ (๒)

(๔) ดอกผลหรือประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) หรือ (๓)

ในการที่ศาลจะมีคำสั่งริบทรัพย์สินตาม (๑) ให้ศาลวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งการกระทำความผิด รวมทั้งโอกาสที่จะนำทรัพย์สินนั้นไปใช้ในการกระทำความผิดอีก

ในกรณีที่ศาลเห็นว่ามีการอื่นที่จะทำให้บุคคลไม่สามารถใช้ทรัพย์สินตาม (๑) ในการกระทำความผิดได้อีกต่อไป ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ดำเนินการตามวิธีการดังกล่าวแทนการริบทรัพย์สิน

หากการดำเนินการตามวรรคสามไม่เป็นผล ศาลจะมีคำสั่งริบทรัพย์สินนั้นในภายหลังก็ได้

การริบทรัพย์สิน

มาตรา ๔๓ การดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ไม่ว่าโจทก์จะมีคำขอหรือไม่ก็ตาม บรรดาทรัพย์สินดังต่อไปนี้ให้ริบเสียทั้งสิ้น เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด

(๑) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่

(๒) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้มาจากการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือความผิดในลักษณะเดียวกันตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือตามกฎหมายอื่น

(๓) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็น
 ราคาเงินได้ที่ได้ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ เพื่อจูงใจ
 บุคคลให้กระทำความผิด หรือเพื่อเป็นรางวัลในการที่
 บุคคลได้กระทำความผิด

(๔) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็น
 ราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการจำหน่าย จ่าย โอนด้วย
 ประการใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒)
 หรือ (๓)

(๕) ดอกผลหรือประโยชน์อื่นใดอันเกิดจาก
 ทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

มาตรา ๔๔ ในการพิพากษาคดีหรือภายหลัง การกำหนด
 จากนั้น ถ้าความปรากฏแก่ศาลเองหรือความปรากฏ มูลค่าของ
 ตามคำขอของโจทก์ว่า สิ่งที่ศาลจะสั่งริบหรือได้สั่งริบ ทรัพย์สิน
 โดยสภาพไม่สามารถส่งมอบได้ สูญหาย หรือไม่สามารถ
 ติดตามเอาคืนได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือได้มีการนำสิ่งนั้น
 ไปรวมเข้ากับทรัพย์สินอื่น หรือได้มีการจำหน่าย จ่าย โอน
 สิ่งนั้น หรือการติดตามเอาคืนจะกระทำได้โดยยาก
 เกินสมควร หรือมีเหตุสมควรประการอื่น ศาลอาจกำหนด
 มูลค่าของสิ่งนั้นโดยคำนึงถึงราคาท้องตลาดในวันที่ศาลมี
 คำพิพากษาหรือคำสั่ง และสั่งให้ผู้มีหน้าที่ต้องส่งสิ่งที่
 ศาลสั่งริบชำระเป็นเงินแทนตามมูลค่าดังกล่าวภายในเวลา
 ที่ศาลกำหนด

การกำหนดมูลค่าตามวรรคหนึ่งในกรณีที่มีการนำไปรวมเข้ากับทรัพย์สินอื่นหรือในกรณีมูลค่าของทรัพย์สินที่ได้มาแทนต่ำกว่าราคาท้องตลาดของสิ่งที่ศาลสั่งริบในวันที่มีการจำหน่าย จ่าย โอนสิ่งนั้น ให้ศาลกำหนดโดยคำนึงถึงสัดส่วนของทรัพย์สินที่มีการรวมเข้าด้วยกันนั้น หรือมูลค่าของทรัพย์สินที่ได้มาแทนสิ่งนั้นแล้วแต่กรณี

ในการสั่งให้บุคคลชำระเงินตามวรรคหนึ่ง ศาลจะกำหนดให้ผู้นั้นชำระเงินทั้งหมดในคราวเดียว หรือจะให้ผ่อนชำระก็ได้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและเป็นธรรมแก่กรณี และถ้าผู้นั้นไม่ชำระหรือชำระไม่ครบถ้วนตามจำนวนและภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ต้องเสียดอกเบี้ยในระหว่างเวลาผิดนัดตามอัตราที่ศาลกำหนด และให้ศาลมีอำนาจสั่งให้บังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของบุคคลนั้นได้ไม่เกินจำนวนเงินที่ยังค้างชำระ

หมวด ๓
การดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สิน
ตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๔๕ ในการพิจารณาพิพากษาคดีร้องขอ ให้ทรัพย์สิน
ให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะเหตุร้ายรวยผิดปกติ ตกเป็นของ
ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ การดำเนินคดีอาญา เว้นแต่ แผ่นดิน
มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ เฉพาะบทบัญญัติ
ที่กำหนดให้ในวันยื่นฟ้องให้จำเลยมาหรือคุมตัวมาศาล
มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๑
มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ วรรคสาม และวรรคสี่
มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓ มาใช้บังคับ
โดยอนุโลม

มาตรา ๔๖ คำร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของ รายละเอียด
แผ่นดิน นอกจากจะต้องระบุรายละเอียดเกี่ยวกับ ของทรัพย์สิน
ข้อกล่าวหาและพฤติการณ์ที่แสดงให้เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหา
ร้ายรวยผิดปกติแล้ว จะต้องระบุรายละเอียดเกี่ยวกับ
ทรัพย์สินและสถานที่ตั้งของทรัพย์สินที่ขอให้ตกเป็นของ
แผ่นดิน ชื่อและที่อยู่ของผู้ครอบครองหรือมีชื่อเป็น
เจ้าของกรรมสิทธิ์ในขณะยื่นคำร้องด้วย

การประกาศ **มาตรา ๔๗** เมื่อได้รับคำร้องขอให้ทรัพย์สิน
 คำร้อง ตกเป็นของแผ่นดิน ให้ศาลประกาศคำร้องดังกล่าว
 ในที่เปิดเผยตามวิธีการในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา
 บุคคลภายนอกอาจร้องคัดค้านเข้ามาในคดีได้
 แต่ต้องกระทำก่อนศาลมีคำพิพากษา

การพิจารณาพิพากษา **มาตรา ๔๘** ผู้ใดกล่าวอ้างโต้แย้งว่าทรัพย์สิน
 ต่อศาล ที่ร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินมิได้เกิดจากการร่ำรวย
 ผิดปกติ ผู้นั้นมีภาระการพิสูจน์ต่อศาล
 ถ้าผู้มีภาระการพิสูจน์ตามวรรคหนึ่งไม่อาจพิสูจน์
 ได้ว่าทรัพย์สินที่ร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินมิได้เกิดจาก
 การร่ำรวยผิดปกติ ให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของ
 แผ่นดิน

ในกรณีผู้ที่กล่าวอ้างโต้แย้งเป็นทนายทหรือ
 ผู้จัดการมรดกให้ศาลคำนึงถึงความสามารถในการพิสูจน์
 ของบุคคลดังกล่าวและพิจารณาพิพากษาตามที่เห็นว่า
 เป็นธรรม

หมวด ๔

การดำเนินคดีต่อกรรมการ ป.ป.ช.

มาตรา ๔๙ ในกรณีที่มีการกล่าวหาตาม การพิจารณา
บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ว่ากรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใดมี ตั้งคณะ
พฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจ ผู้ไต่สวนอิสระ
ปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่ง
รัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม
มาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง และประธานรัฐสภา
เห็นว่ามีความผิดอันควรสงสัยว่ามีการกระทำตามที่ถูกล่าม
และเสนอเรื่องมายังประธานศาลฎีกา ให้ประธานศาลฎีกา
พิจารณาดังคณะผู้ไต่สวนอิสระตามมาตรา ๕๐ เพื่อ
ดำเนินการไต่สวนหาข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจกับ
ข้อกล่าวหาดังกล่าว

มาตรา ๕๐ ให้คณะผู้ไต่สวนอิสระที่ประธาน คณะผู้ไต่สวน
ศาลฎีกาแต่งตั้ง ประกอบด้วยบุคคลจำนวนไม่น้อยกว่า อิสระ
เจ็ดคน ที่คัดเลือกจากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมือง
และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ โดยให้แต่งตั้ง
จากข้าราชการอัยการที่ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดี
อัยการ หรืออัยการอาวุโสที่เคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่า
อธิบดีอัยการมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีอย่างน้อยหนึ่งคน
สำหรับจำนวนที่เหลือให้คัดเลือกจากบุคคลผู้มีคุณสมบัติ

ตามมาตรา ๕๑ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๒
ตามความเหมาะสมแห่งคดี

คุณสมบัติ **มาตรา ๕๑** ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะผู้ไต่สวน
ของคณะ **มาตรา ๕๑** ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะผู้ไต่สวน
ผู้ไต่สวนอิสระ อิสระต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด ซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่า
สี่สิบห้าปีในวันแต่งตั้ง และต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่ง
อย่างใดดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่ง
ไม่ต่ำกว่าอธิบดีผู้พิพากษาหรืออธิบดีอัยการมาแล้ว
ไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่ง
ไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่ามาแล้ว
ไม่น้อยกว่าห้าปี

(๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร
สูงสุดของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ไม่เป็น
ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๔) ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่ง
ศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้ว
ไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์

(๕) เป็นหรือเคยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่มี
กฎหมายรับรองการประกอบวิชาชีพโดยประกอบวิชาชีพ
อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่ายี่สิบปี
นับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อ และได้รับการรับรอง
การประกอบวิชาชีพจากองค์กรวิชาชีพนั้น

(๖) เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ ทางด้านการบริหาร การเงิน การคลัง การบัญชี หรือ การบริหารกิจการวิสาหกิจในระดับไม่ต่ำกว่าผู้บริหาร ระดับสูงของบริษัทมหาชนจำกัดมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี

(๗) เคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตาม (๑) (๒)

(๓) (๔) หรือ (๖) รวมกันไม่น้อยกว่าสิบปี

การนับระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้นับถึงวันที่ ได้รับแต่งตั้ง

มาตรา ๕๒ ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะผู้ไต่สวน ลักษณะต้องห้าม อิศระต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

ของคณะ

ผู้ไต่สวนอิศระ

(๑) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคล ล้มละลายทุจริต

(๓) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๔) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่า คดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่

(๕) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๖) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับ เลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับ เลือกตั้ง

(๗) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่ โดยหมายของศาล

(๘) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๙) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล อันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก เพราะกระทำความผิดตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๐) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

(๑๑) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

(๑๒) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง

(๑๓) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยว่ามีการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วย
ประการใดๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิก
วุฒิสภา หรือกรรมการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือ
ทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย

(๑๔) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือ
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
มีคำพิพากษาว่าเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือ
กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติ
หน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือ
กฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทาง
จริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๑๕) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด
ให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท
หรือความผิดลหุโทษ

(๑๖) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง หรือสมาชิกสภา
ท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในระยะสิบปีก่อนเข้ารับการ
แต่งตั้ง

การดำเนินการ **มาตรา ๕๓** ในการดำเนินการของคณะผู้ไต่สวน
ของคณะ **มาตรา ๕๓** ให้คณะผู้ไต่สวนอิสระมีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับ
ผู้ไต่สวนอิสระ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยอนุโลม

สิทธิได้รับ **มาตรา ๕๔** ผู้ไต่สวนอิสระมีสิทธิได้รับค่าป่วยการ
ค่าตอบแทน ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่าตอบแทนอย่างอื่น
อย่างอื่น ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตาม
กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม
กำหนด

การแสดงรายการ **มาตรา ๕๕** คณะผู้ไต่สวนอิสระมีอำนาจสั่งให้
ทรัพย์สินและ กรรมกร ป.ป.ช. ผู้ถูกกล่าวหา แสดงรายการทรัพย์สิน
หนี้สิน และหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ
หนี้สิน เพื่อประกอบการไต่สวนตามรายการ วิธีการ และภายใน
ระยะเวลาที่คณะผู้ไต่สวนอิสระกำหนด โดยจะเรียก
รายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้เคยยื่นไว้จากผู้ซึ่งเก็บ
รักษาเพื่อนำมาเทียบเคียงดูด้วยก็ได้

ระยะเวลาตามวรรคหนึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน
แต่ไม่เกินหกสิบวัน

การดำเนินการ **มาตรา ๕๖** เมื่อดำเนินการไต่สวนแล้วเสร็จ
ผู้ไต่สวน ให้คณะผู้ไต่สวนอิสระดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าเห็นว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล ให้สั่งยุติเรื่อง
และให้คำสั่งดังกล่าวเป็นที่ยุติ

(๒) ถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัย

(๓) ถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหา มีพฤติการณ์ตามที่ผู้ถูกกล่าวหาและมิใช่เป็นกรณีตาม (๒) ให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาล

ในการไต่สวนและดำเนินการตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับแต่งตั้ง เว้นแต่กรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ยื่นคำขอต่อประธานศาลฎีกาเพื่อพิจารณาขยายระยะเวลาตามที่เห็นสมควร

ให้อัยการสูงสุดฟ้องคดีอาญาตามความเห็นของคณะผู้ไต่สวนอิสระภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับเรื่องตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่ไม้อาจฟ้องคดีได้ก่อนพ้นระยะเวลาตามวรรคสาม ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องต่อประธานศาลฎีกาเพื่อขออนุญาตขยายระยะเวลาฟ้องคดีออกไปได้อีกไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันครบกำหนด แต่ทั้งนี้ต้องฟ้องภายในอายุความ

ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ การดำเนินคดีอาญา และหมวด ๓ การดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน มาใช้บังคับในการดำเนินคดีตามหมวดนี้โดยอนุโลม

หมวด ๕

การดำเนินคดีเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สิน

การดำเนินคดี **มาตรา ๕๗** ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำ
เกี่ยวกับ ความผิดเกี่ยวกับการที่บุคคลตามมาตรา ๑๐ (๑) ผู้ใด
การยื่นบัญชี จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อ
แสดงรายการ คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและ ทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริง
หนี้สิน ที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามี
เจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน ให้
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำเป็นคำร้องยื่นต่อศาลตามที่
กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตกำหนด

ในกรณีที่กรรมการ ป.ป.ช. หรือเจ้าหน้าที่
ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้ถูกกล่าวหา อำนาจของ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามวรรคหนึ่งให้เป็นอำนาจของ
หน่วยงานที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริตกำหนด

มาตรา ๕๘ คำร้องตามมาตรา ๕๗ ต้องมี รายละเอียดเกี่ยวกับตำแหน่งของผู้นั้น บุคคลซึ่งผู้นั้น มีหน้าที่รับผิดชอบต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ระยะเวลาที่ต้องยื่น รวมทั้งข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดโดยชัดแจ้งพร้อมทั้งบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ผลการตรวจสอบ และรายงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมทั้งมติและรายงานการประชุมของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับแก่กรณีที่หน่วยงานอื่นเป็นผู้ดำเนินการตามมาตรา ๕๗ วรรคสอง โดยอนุโลม

มาตรา ๕๙ การพิจารณาพิพากษาคดีตาม หมวดนี้ ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ การดำเนินคดี อาญา มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีมีข้อขัดข้องในการดำเนินคดีส่วนอาญา ที่อาจทำให้การวินิจฉัยคดีล่าช้าออกไป องค์กรคณะผู้พิพากษาอาจมีคำสั่งให้แยกการดำเนินคดีในส่วนอาญา ออกเป็นอีกคดีหนึ่ง แล้วดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีต่อไปได้

หมวด ๖

อุทธรณ์

- การอุทธรณ์ **มาตรา ๖๐** คำพิพากษาของศาลให้อุทธรณ์ต่อ
ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาล
มีคำพิพากษา
- การยื่นอุทธรณ์ **มาตรา ๖๑** ในกรณีที่จำเลยซึ่งไม่ได้ถูกคุมขัง
ของจำเลย เป็นผู้อุทธรณ์ จำเลยจะยื่นอุทธรณ์ได้ต่อเมื่อแสดงตนต่อ
เจ้าพนักงานศาลในขณะที่ยื่นอุทธรณ์ มิฉะนั้นให้ศาลมี
คำสั่งไม่รับอุทธรณ์
- คดีที่ไม่มีอุทธรณ์ **มาตรา ๖๒** คดีที่ไม่มีอุทธรณ์คำพิพากษา ให้
คำพิพากษา เป็นที่สุดตั้งแต่วันที่ศาลได้อ่านหรือถือว่าได้อ่านคำ
พิพากษา แต่ถ้าเป็นคดีที่ศาลพิพากษาให้ลงโทษประหาร
ชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต ให้ศาลมีหน้าที่ต้องส่งสำนวน
คดีดังกล่าวต่อไปให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา เพื่อพิจารณา
วินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา ๖๓
- การวินิจฉัย **มาตรา ๖๓** การวินิจฉัยอุทธรณ์ของที่ประชุม
อุทธรณ์ ใหญ่ศาลฎีกา ให้ดำเนินการโดยองค์คณะของศาลฎีกาซึ่ง
ประกอบด้วยผู้พิพากษาจำนวนเก้าคน ซึ่งที่ประชุมใหญ่
ศาลฎีกาคัดเลือกจากผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรง
ตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาหรือ
ผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษา

หัวหน้าคณะในศาลฎีกา ซึ่งไม่เคยพิจารณาคดีนั้นมาก่อน โดยให้เลือกเป็นรายคดี คำวินิจฉัยอุทธรณ์ขององค์คณะ ให้ถือว่าเป็นคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ให้นำความในมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ มาใช้ บังคับแก่การดำเนินคดีชั้นอุทธรณ์ โดยอนุโลม

มาตรา ๖๔ ในการพิจารณาอุทธรณ์ หากมี ปัญหา ปัญหาข้อกฎหมายสำคัญ ผู้พิพากษาคนหนึ่งคนใดใน ข้อกฎหมายสำคัญ องค์คณะของศาลฎีกานั้น หรือประธานแผนกคดีอาญา ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา จะเสนอ ประธานศาลฎีกาเพื่อพิจารณาให้มีการวินิจฉัยปัญหานั้น โดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาก็ได้

เมื่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีคำวินิจฉัยในเรื่อง หรือประเด็นใดตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้องค์คณะของ ศาลฎีกาวินิจฉัยหรือมีคำพิพากษาในเรื่องหรือประเด็นนั้น ไปตามคำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

หมวด ๗ การบังคับคดี

การบังคับคดี **มาตรา ๖๕** การบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีให้เป็นไปตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

คำพิพากษาและคำสั่งในการบังคับคดีตามวรรคหนึ่งให้เป็นที่สุด

การบังคับคดี **มาตรา ๖๖** การบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่น
เอาแก่ทรัพย์สินอื่น ของบุคคลซึ่งต้องชำระเงินแทนมูลค่าสิ่งที่ศาลสั่งริบ หรือ
ของบุคคล สั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน ให้กระทำได้ภายในสิบปีนับแต่
วันที่มีคำพิพากษาถึงที่สุด และให้พนักงานอัยการ หรือ
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
แห่งชาติ แล้วแต่กรณี เป็นผู้มีหน้าที่และอำนาจใน
การดำเนินการบังคับคดี โดยให้ร้องขอให้ศาลออกหมาย
บังคับคดีและให้เจ้าพนักงานบังคับคดีของกรมบังคับคดี
มีหน้าที่และอำนาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินและขายทอดตลาด
ตามที่ได้รับแจ้งจากพนักงานอัยการหรือสำนักงาน
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
ทั้งนี้ มิให้หน่วยงานของรัฐเรียกค่าฤชาธรรมเนียมหรือ
ค่าใช้จ่ายจากผู้ดำเนินการบังคับคดี

การบังคับคดีตามวรรคหนึ่งให้กระทำได้แม้ว่าบุคคลซึ่งต้องชำระเงินแทนมูลค่าสิ่งทีศาลสั่งริบถึงแก่ความตายไปแล้ว หากปรากฏว่าคำพิพากษาถึงที่สุดก่อนผู้นั้นถึงแก่ความตาย

มาตรา ๖๗ ในกรณีที่ศาลสั่งริบทรัพย์สินตาม กรณีให้ศาล
 มาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓ สั่งคืนทรัพย์สิน ไปแล้ว หากปรากฏ
 ในภายหลังโดยคำร้องของเจ้าของที่แท้จริงว่า ผู้เป็นเจ้าของ
 ที่แท้จริงมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด
 ถ้าทรัพย์สินนั้นยังคงมีอยู่ในความครอบครองของ
 เจ้าพนักงานก็ให้ศาลสั่งให้คืนทรัพย์สินนั้นตามสภาพ
 ที่เป็นอยู่ คำร้องของเจ้าของที่แท้จริงนั้นจะต้องกระทำ
 ต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด

ในกรณีที่ต้องมีการบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่น
 ของบุคคลซึ่งต้องชำระเงินตามมาตรา ๔๔ หากปรากฏ
 โดยคำร้องของผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริงในทรัพย์สินที่ถูกยึด
 หรืออายัดว่าผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริงมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วย
 ในการกระทำความผิด ก็ให้ศาลสั่งให้คืนทรัพย์สินนั้น
 ตามสภาพที่เป็นอยู่ หากไม่อาจส่งคืนทรัพย์สินได้ให้คืน
 เป็นเงินแทนตามราคาที่เป็นเงินได้ในวันที่ยึดหรืออายัด
 ทรัพย์สินหรือตามราคาที่ได้จากการขายทอดตลาด
 ทรัพย์สินนั้น แล้วแต่กรณี คำร้องของเจ้าของที่แท้จริง
 เช่นว่านี้จะต้องกระทำต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันยึด
 หรืออายัดทรัพย์สินดังกล่าว

บทเฉพาะกาล

หลักการ
การดำเนินการ
ของคณะ
กรรมการ ป.ป.ช.

มาตรา ๖๘ ในระหว่างที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตยังมีได้กำหนดหลักการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ากรณีมีมูลที่จะดำเนินคดีตามมาตรา ๑๐ (๑) หรือ (๓) และยังมีได้กำหนดหลักการและเงื่อนไขให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๒๓ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาใช้บังคับกับการดำเนินการดังกล่าวโดยอนุโลม จนกว่าจะมีหลักการและเงื่อนไขดังกล่าวในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตใช้บังคับ

การดำเนินการ
ตามพระราช
บัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญ

มาตรา ๖๙ บทบัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่กระทบต่อการดำเนินการใดในคดีที่ยื่นฟ้องไว้และได้ดำเนินการไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ส่วนการดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๗๐ บรรดาพระราชกฤษฎีกา ระเบียบ การมีผลใช้บังคับ หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดี หรือการพิจารณา พิพากษาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมืองที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงมี ผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีระเบียบหรือ ข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ คือ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อให้มีศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาพิพากษาและการอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๖๐

**พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๖๐**

**สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ
บดินทรเทพยวรางกูร**

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐
เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ
บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติ
บางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล

ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพอันจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภาดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐”

เริ่มบังคับใช้

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

การยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

(๒) พระราชบัญญัติเครื่องแบบกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗

(๓) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
ที่ ๒๓/๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการแก้ไขปัญหาคือความต่อเนื่อง
ของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ
ลงวันที่ ๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ เฉพาะในส่วน
ที่เกี่ยวกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบ **นิยามของคำที่ใช้**
รัฐธรรมนูญนี้

“สิทธิมนุษยชน” หมายความว่า ศักดิ์ศรี
ความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคล
บรรดาที่ได้รับการรับรองหรือคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ
ตามกฎหมาย หรือตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทย
เป็นภาคีและมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงประธานกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติด้วย

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เลขาธิการ
ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของสำนักงาน
และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติการ
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

การประกาศ
หรือเผยแพร่

มาตรา ๕ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้มีได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น การใด
ที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใด
เป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือ
เอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตาม
หลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียน
ราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วย
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้วและในกรณีที่
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ประกาศ
หรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่า
การประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
หรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถ
เข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วย
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว

ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กำหนดให้คณะกรรมการ หรือเลขาธิการมีอำนาจกำหนด หรือมีคำสั่งเรื่องใด ถ้ามิได้กำหนดวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ ให้คณะกรรมการหรือเลขาธิการกำหนด โดยทำเป็นระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี และถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้นใช้บังคับแก่ บุคคลทั่วไป ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ ดำเนินการประกาศตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใดมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ คณะกรรมการหรือเลขาธิการต้องกำหนดระยะเวลา การดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย

มาตรา ๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการ การปฏิบัติหน้าที่ ต้องให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือองค์กรอิสระทุก องค์กร ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่า มีผู้กระทำการอัน ไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กร อิสระอื่น ให้คณะกรรมการมีหนังสือแจ้งองค์กรอิสระที่ เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป โดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าการดำเนินการ เรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการอาจเข้า ลักษณะเป็นการกระทำที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของ องค์กรอิสระอื่นด้วย ให้คณะกรรมการปรึกษาหารือร่วม

กับองค์กรอิสระอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ซ้ำซ้อนกัน

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคสอง ให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจเชิญประธานองค์กรอิสระอื่นมาร่วมประชุมเพื่อปรึกษาหารือและกำหนดแนวทางร่วมกันได้ และให้องค์กรอิสระทุกองค์กรปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว

การรักษาการ

มาตรา ๗ ให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

หมวด ๑

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ความรู้และ
ประสบการณ์
ของกรรมการ

มาตรา ๘ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้เป็นกลางทางการเมือง และมีความรู้และประสบการณ์ด้านการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเป็นที่ประจักษ์เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปีในด้านดังต่อไปนี้ อย่างน้อยด้านละหนึ่งคนแต่จะเกินด้านละสองคนมิได้

(๑) มีประสบการณ์ในการทำงานด้านสิทธิมนุษยชนต่อเนื่องกัน

(๒) มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ในการสอนหรือทำงานวิจัยเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในระดับอุดมศึกษา

(๓) มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศที่ยังประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ

(๔) มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารงานภาครัฐที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

(๕) มีความรู้และประสบการณ์ด้านปรัชญา วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของไทยเป็นที่ประจักษ์ที่ยังยังประโยชน์ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
ระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้นับถึงวันสมัครหรือวันที่ได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการสรรหาแล้วแต่กรณี

มาตรา ๙ นอกจากคุณสมบัติตามมาตรา ๘ คุณสมบัติของ
แล้ว กรรมการต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ด้วย กรรมการ

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปี

(๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือ

เทียบเท่า

(๔) มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

(๕) มีสุขภาพที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ

ลักษณะต้องห้าม **มาตรา ๑๐** กรรมการต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม
ของกรรมการ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นหรือเคยเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระใด

(๒) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๓) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคล
ล้มละลายทุจริต

(๔) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์
หรือสื่อมวลชนใด ๆ

(๕) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๖) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่า
คดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่

(๗) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๘) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัคร
รับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราว หรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัคร
รับเลือกตั้ง

(๙) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่
โดยหมายของศาล

(๑๐) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงาน
ของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่า
กระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๑๑) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล
อันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวย

ผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๒) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

(๑๓) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

(๑๔) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๑๕) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรง หรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย

(๑๖) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีคำพิพากษาว่าเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือ กฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทาง จริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๑๗) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่ สู้ดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๑๘) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นในระยะสิบปีก่อนเข้ารับการสรรหา

(๑๙) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่ง อื่นของพรรคการเมืองในระยะสิบปีก่อนเข้ารับการสรรหา

(๒๐) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือน ประจำ

(๒๑) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงาน ของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือกรรมการ หรือที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ

(๒๒) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วนบริษัท หรือองค์กรที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้ มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

(๒๓) เป็นผู้ประกอบวิชาชีพอิสระ

(๒๔) มีพฤติการณ์อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๒๕) เป็นผู้มีประวัติการละเมิดสิทธิมนุษยชน อย่างชัดเจน

มาตรา ๑๑ เมื่อมีกรณีที่จะต้องสรรหาผู้สมควร คณะกรรมการ ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ ให้เป็นหน้าที่และอำนาจ สรรหา ของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งประกอบด้วย ประกอบด้วย

(๑) ประธานศาลฎีกา เป็นประธานกรรมการ

(๒) ประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้าน ในสภาผู้แทนราษฎร เป็นกรรมการ

(๓) ประธานศาลปกครองสูงสุด เป็นกรรมการ

(๔) ผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชน องค์กรละหนึ่งคน ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสามคนเป็น กรรมการ

(๕) ผู้แทนสภาทนายความหนึ่งคน ผู้แทนสภา วิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุขเลือกกันเองให้เหลือ หนึ่งคน และผู้แทนสภาวิชาชีพสื่อมวลชนเลือกกันเอง ให้เหลือหนึ่งคนเป็นกรรมการ

(๖) อาจารย์ประจำหรือผู้เคยเป็นอาจารย์ประจำในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งสอนหรือทำงานวิจัยหรือทำงานด้านสิทธิมนุษยชนมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี ซึ่งกรรมการตาม (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) มีมติเลือกด้วยคะแนนเสียงสองในสาม หนึ่งในคน เป็นกรรมการ

ให้เลขาธิการวุฒิสภาเป็นเลขานุการของคณะกรรมการสรรหา และให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหา

องค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนตาม (๔) และสภาวิชาชีพตาม (๕) ต้องเป็นองค์กรหรือสภาวิชาชีพที่ได้จัดแจ้งไว้กับสำนักงาน โดยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดแจ้ง การรับจัดแจ้งและการเลือกกันเองให้ เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด โดยต้องกำหนดให้มีการเลือกกันเองให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวัน นับแต่วันที่มติที่ต้องสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ

วิธีการเลือกกรรมการสรรหาตาม (๖) ให้เป็นไปตามที่กรรมการสรรหาตาม (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) ตกกลงร่วมกัน ในกรณีที่พ้นกำหนดระยะเวลาตามวรรคสามแล้วยังไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตาม (๒) หรือ (๕) หรือมีไม่ครบไม่ว่าด้วยเหตุใดและมีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตาม (๔) อย่างน้อยหนึ่งคน ให้กรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ดำเนินการตกลง

และเลือกกรรมการสรรหาตาม (๖) ได้ต่อไป โดยต้อง
ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้น
กำหนดระยะเวลาตามวรรคสาม

ในกรณีที่พ้นกำหนดเวลาการเลือกกรรมการ
สรรหาตาม (๖) แล้ว ยังไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการ
สรรหาตาม (๒) (๕) หรือ (๖) หรือมีไม่ครบไม่ว่าด้วย
เหตุใดและมีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตาม (๔)
อย่างน้อยหนึ่งคน ให้คณะกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่
ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจไปพลางก่อนได้ โดยใน
ระหว่างนั้นให้ถือว่าคณะกรรมการสรรหาประกอบด้วย
กรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๑๒ ให้กรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๑ (๔) (๕) และ (๖) อยู่ในวาระการดำรงตำแหน่ง
จนถึงวันก่อนวันที่มีกรณีที่ต้องสรรหากรรมการใหม่
แต่ไม่รวมถึงการสรรหาใหม่หรือการสรรหาเพิ่มเติมตาม
มาตรา ๑๓ วรรคห้า มาตรา ๑๔ วรรคสองและวรรคสาม
และมาตรา ๑๕ และให้กรรมการสรรหาดังกล่าวพ้นจาก
ตำแหน่งก่อนวาระเมื่อตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติ หรือ
มีลักษณะต้องห้าม

ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสรรหาตาม
วรรคหนึ่งแล้ว จะเป็นกรรมการสรรหาในคณะกรรมการ
สรรหาสำหรับศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระอื่น
ในขณะเดียวกันมิได้

ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการสรรหาว่างลง ให้ดำเนินการให้มีการเลือกกรรมการสรรหาแทนโดยเร็ว ในระหว่างที่ยังไม่ได้กรรมการสรรหาใหม่ ถ้ายังมีกรรมการสรรหาตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่

ให้ประธานกรรมการสรรหาและกรรมการสรรหาเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

กระบวนการ
สรรหากรรมการ **มาตรา ๑๓** ในการสรรหากรรมการ ให้คณะกรรมการสรรหาปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และปราศจากอคติทั้งปวง โดยอย่างน้อย การสรรหาต้องมีกระบวนการ ดังต่อไปนี้

(๑) ประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปถึงกระบวนการสรรหากรรมการ โดยอย่างน้อยต้องระบุจำนวนตำแหน่งกรรมการที่จะสรรหา หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่จะใช้ในการสรรหาทุกขั้นตอน และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้คณะกรรมการสรรหาใช้วิธีการสัมภาษณ์หรือให้แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ หรือวิธีการอื่นใดที่เหมาะสม เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

(๒) การสรรหากรรมการให้กระทำโดยการประกาศรับสมัครหรือการเสนอชื่อบุคคลซึ่งมีความเหมาะสมทั่วไป เพื่อเข้ารับการสรรหาซึ่งต้องกระทำโดยเปิดเผย โดยในการเสนอชื่อบุคคลเพื่อเข้ารับการสรรหาจะต้องได้รับ

ความยินยอมของบุคคลนั้นด้วย และให้มีการประกาศ รายชื่อบุคคลที่จะเข้ารับการสรรหาให้ประชาชนทราบ เป็นการทั่วไป เพื่อรับฟังข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสม ของผู้เข้ารับการสรรหาดังกล่าวเพื่อประกอบการพิจารณา ในการสรรหาด้วย

(๓) ในการสรรหา ให้คณะกรรมการสรรหา ปรีกษาหรือเพื่อคัดสรรให้ได้บุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ และมีพฤติกรรม ทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม มีทัศนคติ ที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จ รวมตลอดทั้ง คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของทั้งหญิงและชาย และส่งเสริม ความเป็นพหุสังคม และให้คณะกรรมการสรรหาส่งข้อมูล ที่ใช้ในการพิจารณาคัดสรรไปยังวุฒิสภาเพื่อประกอบ การพิจารณาด้วย

การกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ต้องเพียงพอ ที่จะเปิดโอกาสให้บุคคลสามารถสมัครหรือเสนอชื่อบุคคล เพื่อเข้ารับการสรรหาได้อย่างทั่วถึง และทำให้กรรมการ สรรหาสามารถพิจารณาคัดสรรบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ในการสรรหา ให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผย และให้กรรมการสรรหาแต่ละคนบันทึกเหตุผลในการเลือก ไว้ด้วย

ผู้ซึ่งจะได้รับการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงถึงสองในสามของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของคณะกรรมการสรรหา

ถ้าไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงตามวรรคสี่ หรือมีแต่ยังไม่ครบจำนวนที่จะต้องสรรหา ให้มีการลงคะแนนใหม่สำหรับผู้ใดคะแนนไม่ถึงสองในสาม ถ้ายังไม่ครบตามจำนวนให้มีการลงคะแนนอีกครั้งหนึ่ง ในกรณีที่มีการลงคะแนนครั้งหลังนี้ยังได้บุคคลไม่ครบตามจำนวนที่จะต้องสรรหาให้ดำเนินการสรรหาใหม่สำหรับจำนวนที่ยังขาดอยู่

การแต่งตั้งให้
ดำรงตำแหน่ง
กรรมการ

มาตรา ๑๔ ผู้ที่ได้รับการสรรหาเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการ ต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

ในกรณีที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบผู้ได้รับการสรรหารายใด ให้ดำเนินการสรรหาบุคคลใหม่แทนผู้นั้น แล้วเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป โดยผู้ซึ่งไม่ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาในครั้งนี้จะเข้ารับการสรรหาในครั้งใหม่ไม่ได้

เมื่อมีผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาแล้ว หากเป็นกรณีที่ประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งด้วย ให้ผู้ได้รับความเห็นชอบประชุมร่วมกับกรรมการซึ่งยังดำรงตำแหน่งอยู่ ถ้ามี เพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่ง

เป็นประธานกรรมการแล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาราย
 ในกรณีที่ผู้ซึ่งวุฒิสภาให้ความเห็นชอบยังได้ไม่ครบจำนวน
 ที่ต้องสรรหา แต่เมื่อรวมกับกรรมการซึ่งยังดำรงตำแหน่งอยู่
 ถ้ามี มีจำนวนถึงห้าคนก็ให้ดำเนินการประชุมเพื่อเลือก
 ประธานกรรมการได้ และเมื่อโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
 แต่งตั้งแล้วให้คณะกรรมการดำเนินการตามหน้าที่และ
 อำนาจต่อไปพลางก่อนได้ โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่า
 คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่ และ
 ให้ดำเนินการสรรหาเพิ่มเติมให้ครบตามจำนวนที่ต้องสรรหา
 ต่อไปโดยเร็ว

ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูล
 เพื่อทรงแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการ และ
 เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มาตรา ๑๕ ผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา หลักฐาน
 ให้เป็นกรรมการโดยที่ยังมิได้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๐ การลาออก
 (๒๐) (๒๑) หรือ (๒๒) หรือยังประกอบวิชาชีพ หรือเลิก
 ตามมาตรา ๑๐ (๒๓) อยู่ต้องแสดงหลักฐานว่า ประกอบอาชีพ
 ได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพดังกล่าวแล้ว ต่อประธาน
 วุฒิสภาภายในเวลาที่ประธานวุฒิสภากำหนด ซึ่งต้องเป็น
 เวลา ก่อนที่ประธานวุฒิสภาจะนำความกราบบังคมทูล
 เพื่อทรงแต่งตั้งกรรมการ ในกรณีที่มิได้แสดงหลักฐาน
 ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิ และ
 ให้ดำเนินการสรรหาใหม่

ลักษณะ
ต้องห้าม
ของผู้สมัคร

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติ หรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครหรือผู้ได้รับการสรรหา ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหา เป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด การเสนอเรื่องเพื่อให้คณะกรรมการสรรหา วินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และ วิธีการที่คณะกรรมการสรรหากำหนด

การวินิจฉัย ให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผย

ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับแก่กรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติและ ลักษณะต้องห้ามของกรรมการสรรหาด้วยโดยอนุโลม แต่กรรมการสรรหาที่ถูกลงกล่าวหาว่าขาดคุณสมบัติหรือ มีลักษณะต้องห้ามจะอยู่ในที่ประชุมในขณะที่พิจารณาและ วินิจฉัยมิได้

เบี้ยประชุมและ
ค่าตอบแทนอื่น

มาตรา ๑๗ ให้ประธานกรรมการสรรหาและ กรรมการสรรหาได้รับเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนอื่น ตามที่ประชานวุฒิสภากำหนด แต่สำหรับเบี้ยประชุม ให้กำหนดให้ได้รับเป็นรายครั้งที่มาประชุมในอัตรา ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของประธานกรรมการหรือกรรมการ ในคณะกรรมการข้าราชการรัฐสภาตามกฎหมายว่าด้วย ระเบียบข้าราชการรัฐสภาได้รับในแต่ละเดือน แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๘ การนำคดีอันเกี่ยวเนื่องกับการได้มา การนำคดี
คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม หรือการพ้นจากตำแหน่ง อันเกี่ยวเนื่อง
ของกรรมการสรรหาไปสู่ศาลปกครอง ไม่เป็นเหตุให้ทุเลา กับการได้มา
การปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหา และ คุณสมบัติ
มิให้นำบทบัญญัติว่าด้วยมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวตาม
กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณา
คดีปกครองมาใช้บังคับ

มาตรา ๑๙ กรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่ง วาระการดำรง
เจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและให้ดำรง ตำแหน่ง
ตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ
หรือพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๐ (๔) ให้กรรมการ
ที่พ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้ง
กรรมการใหม่แทน

มาตรา ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตาม การพ้นจาก
วาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ ตำแหน่ง

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๘ หรือมาตรา ๙
หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐

(๔) พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๔๐ วรรคสาม
เมื่อประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งประธาน
กรรมการ ให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการด้วย

ในกรณีที่มิมีปัญหาว่ากรรมการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตาม (๒) (๓) หรือ (๔) หรือไม่ ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัยคำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่แทนประธานกรรมการ

ในระหว่างที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ถ้ามีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงสี่คน ให้กระทำได้แต่เฉพาะการที่จำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

ในกรณีที่กรรมการจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหากรรมการใหม่ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวัน ก่อนวันที่กรรมการครบวาระ แต่ถ้ากรรมการพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นนอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหากรรมการภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวัน นับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง

การวินิจฉัย

มาตรา ๒๑ เมื่อมีผู้ร้องขอโดยมีหลักฐานตามสมควรว่ากรรมการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๐ (๒) (๓) หรือ (๔) ให้เลขาธิการวุฒิสภาเสนอเรื่องต่อประธานกรรมการสรรหาภายในห้าวันนับแต่วันที่ได้รับ

การร้องขอ และให้คณะกรรมการสรรหาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ในการวินิจฉัยให้ถือเสียงข้างมากและให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผย ในกรณีที่มีเสียงเท่ากัน ให้ประธานกรรมการสรรหาออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

หลักฐานตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสรรหากำหนด

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่กรรมการต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่เพราะถูกกล่าวหาและศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับฟ้อง และมีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งให้ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดร่วมกันแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการทำหน้าที่เป็นกรรมการเป็นการชั่วคราวให้ครบเจ็ดคน โดยให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งทำหน้าที่ในฐานะกรรมการได้จนกว่ากรรมการที่ตนทำหน้าที่แทนจะปฏิบัติหน้าที่ได้หรือจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทน

การแต่งตั้ง
กรรมการ
เป็นการชั่วคราว

มาตรา ๒๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๐ วรรคห้า การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุมในกรณีที่กรรมการคนใดไม่อาจมาประชุมได้ ให้จัดแจ้งเหตุนั้นไว้ในรายงานการประชุม

การประชุม
ของคณะกรรมการ

การลงมติในการประชุมของคณะกรรมการให้ใช้คะแนนเสียงข้างมาก โดยประธานในที่ประชุมและกรรมการที่มาประชุมต้องลงคะแนนเสียงเพื่อมีมติโดยจะงดออกเสียงมิได้ และให้กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ในกรณีมีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมมีสิทธิออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

การไม่เข้าประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุมตามวรรคสอง เฉพาะในกรณีที่มีการพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖ (๒) หรือ (๔) โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าเป็นการจงใจฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม แต่ไม่ตัดสิทธิที่จะลาออกจากตำแหน่งก่อนมีการลงมติ

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุม ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการประชุมที่คณะกรรมการกำหนด

การไม่รับเงิน
ทรัพย์สิน หรือ
ประโยชน์อื่นใด

มาตรา ๒๔ ในระหว่างการดำรงตำแหน่ง กรรมการต้องไม่รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจาก

(๑) บุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย

(๒) นิติบุคคลตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจหรือกิจการหรือจดทะเบียนสาขาอยู่ในหรือนอกราชอาณาจักร

(๓) นิติบุคคลที่จดทะเบียนในราชอาณาจักร โดยมีบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยมีทุนหรือเป็นผู้ถือหุ้นเกินร้อยละ สี่สิบเก้า ในกรณีที่เป็นบริษัทมหาชนจำกัดให้พิจารณา ตามที่ปรากฏในทะเบียนผู้ถือหุ้นของบริษัทดังกล่าว หุ้คนที่ไม่ปรากฏชื่อผู้ถือหุ้นหรือโดยตัวแทนของบุคคล ที่ไม่เปิดเผยชื่อ ให้ถือว่าเป็นหุ้นที่ถือโดยผู้ไม่มีสัญชาติไทย

(๔) องค์กรหรือนิติบุคคลที่มีรายได้หลักจากทุน หรือเงินอุดหนุนจากต่างประเทศ

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับกรณีที่กรรมการ ได้รับเชิญจากองค์กรระหว่างประเทศหรือหน่วยงาน ของรัฐต่างประเทศให้ไปประชุมหรือสัมมนาในต่างประเทศ โดยผู้เชิญเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้ ทั้งนี้ เมื่อได้รับความ เห็นชอบจากคณะกรรมการแล้ว

มาตรา ๒๕ กรรมการต้องปฏิบัติหน้าที่เต็ม เวลา และการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจของ คณะกรรมการต้องเป็นไปโดยสุจริต เที่ยงธรรม กล้าหาญ และปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้ดุลพินิจ และปฏิบัติตน ให้ถูกต้องตามมาตรฐานทางจริยธรรม ทั้งต้องคำนึงถึง ความผาสุกของประชาชนชาวไทยและผลประโยชน์ส่วนรวม ของชาติเป็นสำคัญ ในระหว่างการดำรงตำแหน่ง กรรมการจะเข้ารับการศึกษาหรืออบรมในหลักสูตรหรือ โครงการใด ๆ มิได้ เว้นแต่เป็นหลักสูตรหรือโครงการ ที่คณะกรรมการเป็นผู้จัดขึ้นโดยเฉพาะสำหรับกรรมการ

การปฏิบัติ
หน้าที่ของ
คณะกรรมการ

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ต้อง
คำนึงถึงวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามและบริบทของ
สังคมไทยเป็นสำคัญด้วย

หน้าที่และ
อำนาจของ
คณะกรรมการ

มาตรา ๒๖ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ
ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง
เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนทุกกรณีโดยไม่ล่าช้า
และเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมใน
การป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้ง
การเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการละเมิด
สิทธิมนุษยชนต่อหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง

(๒) จัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์
ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศเสนอต่อรัฐสภาและ
คณะรัฐมนตรี และเผยแพร่ต่อประชาชน

(๓) เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริม
และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี
และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งลดทอนการแก้ไข
ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อ
ให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

(๔) ชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดย
ไม่ชักช้าในกรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิ
มนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม

(๕) สร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน

มาตรา ๒๗ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ
ตามมาตรา ๒๖ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ อำนาจของ
ดังต่อไปนี้ด้วย คณะกรรมการ

(๑) ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือกับบุคคล หน่วยงานของรัฐ และภาคเอกชนในการศึกษา วิจัย และเผยแพร่ความรู้ และพัฒนาความเข้มแข็งด้านสิทธิมนุษยชน รวมถึงตลอดทั้งในการให้ความช่วยเหลือหรือเยียวยาแก่ผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

(๒) ส่งเสริมและเผยแพร่ให้เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไปตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนของแต่ละบุคคลที่ทัดเทียมกัน และการเคารพในสิทธิมนุษยชนของบุคคลอื่น ซึ่งอาจแตกต่างกันในทางวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และศาสนา

(๓) ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน และองค์การระหว่างประเทศในด้านสิทธิมนุษยชน

(๔) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการที่ประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคีหรือการปฏิบัติตามหนังสือสัญญาเกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

(๕) ออกระเบียบหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๖) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่น

การปฏิบัติหน้าที่

มาตรา ๒๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพและความรวดเร็วในการทำงาน และต้องดำเนินการตามมติของคณะกรรมการ เว้นแต่ที่มีบทบัญญัติหรือที่คณะกรรมการมอบหมายให้กรรมการแต่ละคนกระทำได้ ให้กรรมการแต่ละคนมีอำนาจที่จะดำเนินการดังกล่าวได้ แต่ในการใช้อำนาจนั้นจะต้องมีการปรึกษาหารือร่วมกันด้วย ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการจะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบและรวบรวมข้อเท็จจริงเบื้องต้นแทนคณะกรรมการก็ได้

การจ้างบุคคล

หรือสถาบัน
ที่มีความรู้
ความเชี่ยวชาญ

มาตรา ๒๙ ในกรณีที่จำเป็นต้องได้ข้อมูลหรือมีการศึกษาเรื่องใด คณะกรรมการจะขอให้สำนักงานจ้างบุคคลหรือสถาบันซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญดำเนินการในเรื่องนั้นได้ตามที่จำเป็น หรือในกรณีที่ไมอาจหลีกเลี่ยง

ได้จะแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว แทนก็ได้ โดยต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าและประสิทธิภาพที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้ ก่อนการจ้างหรือแต่งตั้ง คณะกรรมการ ต้องกำหนดเป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ และระยะเวลาของการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวไว้ให้ชัดเจน

หลักเกณฑ์และวิธีการจ้าง และค่าตอบแทนของบุคคลหรือสถาบัน หรือการแต่งตั้งอนุกรรมการ การพ้นจากตำแหน่ง ค่าตอบแทน และประโยชน์ตอบแทนอื่น และวิธีปฏิบัติงานของอนุกรรมการให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้กรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

เจ้าพนักงาน
ตามประมวล
กฎหมายอาญา

กรรมการไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง เนื่องจากการที่ตนได้ปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจโดยสุจริตตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๓๑ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของกรรมการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้ได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายครั้ง เท่ากับกรรมการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ

เงินเดือน
เงินประจำตำแหน่ง
ของคณะกรรมการ

ให้กรรมการได้รับเงินค่ารับรองเหมาจ่าย เป็นรายเดือนตามอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนดซึ่งต้อง ไม่น้อยกว่าเงินประจำตำแหน่งของประธานกรรมการหรือ กรรมการ แล้วแต่กรณี

สิทธิได้รับ **มาตรา ๓๒** กรรมการซึ่งดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่า
 บำเหน็จ หนึ่งปี มีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนเป็นเงินซึ่งจ่าย
 ตอบแทน ครั้งเดียวเมื่อพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง
 ดังต่อไปนี้

- (๑) ครบวาระ
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก
- (๔) มีอายุครบเจ็ดสิบปี

ในการคำนวณบำเหน็จตอบแทนนั้นให้นำอัตรา เงินเดือนตามมาตรา ๓๑ คูณด้วยจำนวนปีที่ดำรงตำแหน่ง เศษของปีให้นับเป็นหนึ่งปี

สิทธิในบำเหน็จตอบแทนนั้น เป็นสิทธิเฉพาะตัว จะโอนไม่ได้ เว้นแต่กรณีตาย ให้ตกได้แก่คู่สมรสและ ทายาทที่ได้แจ้งไว้ และถ้าการตายนั้นเกิดขึ้นเพราะเหตุ ปฏิบัติหน้าที่หรือในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับเป็นสองเท่า ของบำเหน็จตอบแทนที่กำหนดไว้ตามวรรคสอง

หมวด ๒

การดำเนินการตามหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการดำเนินการโดยมุ่งหมายที่จะส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นระบบ และให้เฝ้าระวังและติดตามเหตุการณ์หรือสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศอย่างต่อเนื่อง

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการดำเนินการโดยการประสานหรือแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน และภาคประชาสังคม

มาตรา ๓๔ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ไม่ว่าจะโดยทางใด ไม่ว่าจะจะมีผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียนหรือไม่ก็ตามว่ามีการละเมิดสิทธิมนุษยชนขึ้น ให้คณะกรรมการตรวจสอบเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงที่ถูกต้องและทำความจริงให้ปรากฏโดยไม่ล่าช้า และต้องศึกษาและวิเคราะห์ให้ทราบถึงสาเหตุของการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยมุ่งเน้นที่จะแก้ไขปัญหาและป้องกันมิให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนในเรื่องนั้นหรือลักษณะเดียวกันนั้นขึ้นอีก

บุคคลใดที่ได้รับความเสียหายหรือพบเห็นว่ามี การกระทำความผิดเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนย่อมมีสิทธิแจ้ง หรือร้องเรียนต่อคณะกรรมการได้ ตามหลักเกณฑ์และ วิธีการที่คณะกรรมการกำหนดซึ่งต้องไม่มีลักษณะเป็น การสร้างชั้นตอนโดยไม่จำเป็น และต้องดำเนินการ โดยมุ่งหมายให้การเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการเป็นไป โดยสะดวกและรวดเร็ว และไม่มีลักษณะบังคับให้ต้องเปิดเผย ตัวตนของผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียน เว้นแต่เป็นการร้องเรียน เกี่ยวกับประโยชน์ของผู้ร้องเรียนเป็นการเฉพาะตัว ซึ่งจำเป็นต้องทราบตัวบุคคลเพื่อประโยชน์ในการติดต่อ ขอข้อมูลหรือแจ้งผลการดำเนินการ

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นกรณีที่มี ผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียน เมื่อผลการพิจารณาเป็นประการใด ให้คณะกรรมการแจ้งให้ผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียนทราบด้วย เว้นแต่ผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียนมิได้แจ้งสถานที่อยู่ที่จะติดต่อได้

การดำเนินการ **มาตรา ๓๕** ในการตรวจสอบเพื่อให้ได้มา
ของคณะ **ซึ่งข้อเท็จจริงตามมาตรา ๓๔ คณะกรรมการอาจดำเนินการ**
กรรมการ โดยประการใด ๆ ซึ่งต้องไม่สร้างชั้นตอนหรือเป็นภาระ
ในการตรวจสอบ แก่บุคคลหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมากเกินไป
และต้องเปิดโอกาสให้ผู้ร้องเรียนหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ที่เกี่ยวข้องชี้แจงและแสดงพยานหลักฐานประกอบคำชี้แจง
ของตนได้ตามสมควร

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการมีอำนาจดังต่อไปนี้ ซึ่งต้องกระทำเท่าที่จำเป็น

(๑) ขอให้หน่วยงานของรัฐ ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานดังกล่าว หรือบุคคลใด มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงหรือให้ความเห็นในการปฏิบัติงาน หรือมาให้ถ้อยคำ หรือส่งวัตถุเอกสาร หลักฐาน หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา ภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ในกรณีที่หน่วยงาน หรือบุคคลใดไม่ดำเนินการตามที่คณะกรรมการร้องขอ คณะกรรมการจะออกคำสั่งให้หน่วยงานหรือบุคคลนั้น ดำเนินการดังกล่าวก็ได้

(๒) เข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ใด ๆ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ในกรณีที่เคหสถานหรือสถานที่ที่จะเข้าไปนั้นมีได้อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ยินยอม ให้เข้าไปได้เมื่อมีหมายของศาล

(๓) ออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์การจ่าย ค่าใช้จ่าย ค่าเบี้ยเลี้ยง และค่าเดินทางของบุคคลซึ่งมาให้ความเห็นหรือถ้อยคำ และการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่

ในการดำเนินการตาม (๑) หรือ (๒) คณะกรรมการอาจมอบหมายให้กรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการแทนคณะกรรมการได้ เว้นแต่การออกคำสั่งตาม (๑) ให้มอบหมายได้เฉพาะกรรมการ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ในการดำเนินการตาม (๒) ให้ดำเนินการต่อหน้าผู้ครอบครองหรือดูแลสถานที่หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง หรือถ้าหาบุคคลดังกล่าวไม่ได้ ก็ให้ดำเนินการต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคนซึ่งได้ขอรับรองให้มาเป็นพยาน ในการนี้ให้ผู้ครอบครองหรือดูแลสถานที่ หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องให้ความร่วมมือเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวเป็นไปโดยสะดวก

การแก้ไข
การละเมิด
สิทธิมนุษยชน

มาตรา ๓๖ ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบแล้วเห็นว่า การละเมิดสิทธิมนุษยชนกรณีใดเป็นเรื่องเฉพาะตัวเป็นรายกรณี ให้แจ้งหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนดังกล่าวตามหน้าที่และอำนาจภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าหกสิบวัน โดยให้คณะกรรมการเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนดังกล่าว รวมทั้งการเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนในกรณีนั้นด้วย แล้วแต่กรณี

ให้หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เป็นไปตามที่ได้รับแจ้งภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง แล้วแจ้งผลการดำเนินการให้คณะกรรมการทราบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องไม่อาจดำเนินการได้เนื่องจากไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนนั้น หรือเป็นการร้องเรียนโดยใช้สิทธิไม่สุจริต หรือได้มีการแก้ไขปัญหาย่างเหมาะสมแล้ว หรือมีเหตุจำเป็นอื่นใด ให้แจ้งให้คณะกรรมการทราบก่อนพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องมิได้ดำเนินการตามวรรคสองหรือวรรคสามภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้คณะกรรมการจัดทำรายงานเสนอคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่การละเมิดสิทธิมนุษยชน ความผิดอาญา เรื่องใดเป็นความผิดอาญาและผู้เสียหายไม่อยู่ในฐานะที่จะร้องทุกข์หรือกล่าวโทษด้วยตนเองได้ ให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายมีอำนาจร้องทุกข์หรือกล่าวโทษได้โดยให้ถือว่าเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่กรรมการผู้ใดพบเห็น การดำเนินการ การละเมิดสิทธิมนุษยชนและจำเป็นต้องดำเนินการ เร่งด่วน

โดยเร่งด่วน ซึ่งหากปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะเป็นภัยอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายของบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือไม่มีทางเยียวยาได้ในภายหลัง กรรมการผู้นั้นอาจแจ้งให้หน่วยงานของรัฐให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานนั้นได้ แล้วแจ้งให้คณะกรรมการทราบ ในกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้กรรมการผู้นั้นอาจสั่งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือตามที่เห็นสมควรได้

ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับคำสั่งตามวรรคหนึ่งที่จะต้องปฏิบัติตามคำสั่งนั้น

ลักษณะของ
เรื่องที่มีให้รับ
ไว้พิจารณา

มาตรา ๓๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๖ ห้ามมิให้คณะกรรมการรับเรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า มีลักษณะดังต่อไปนี้ ไว้พิจารณา

(๑) เรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษา คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว เว้นแต่เป็นการศึกษาเพื่อประโยชน์ในการเสนอแนะให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ หรือคำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

(๒) เรื่องที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของ คณะกรรมการ

(๓) เรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กร อีสาระอื่น หรือที่องค์กรอีสาระอื่นรับไว้ดำเนินการตาม หน้าที่และอำนาจขององค์กรอีสาระนั้นแล้ว แต่ไม่ตัด อำนาจในการที่จะขอรับทราบผลการพิจารณาขององค์กร อีสาระที่รับเรื่องไว้ดำเนินการ

(๔) เป็นการร้องเรียนโดยใช้สิทธิไม่สุจริตและ การพิจารณาจะไม่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยส่วนรวม

(๕) เรื่องที่มีการแก้ไขปัญหอย่างเหมาะสมแล้ว

(๖) เป็นเรื่องที่คณะกรรมการเคยพิจารณาแล้ว เห็นว่าไม่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน เว้นแต่จะปรากฏ พยานหลักฐานหรือข้อเท็จจริงใหม่อันอาจทำให้ผลการพิจารณา เปลี่ยนแปลงไป

(๗) เรื่องอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่ความปรากฏในภายหลังว่าเป็นเรื่องที่มี ลักษณะตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการสั่งยุติเรื่อง

มาตรา ๔๐ ให้คณะกรรมการจัดทำรายงาน การจัดทำรายงาน ผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศ ผลประเมิน ประจำปีให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน สถานการณ์ เพื่อเสนอต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี และเผยแพร่ให้ประชาชน ด้านสิทธิมนุษยชน ทราบเป็นการทั่วไป ทั้งนี้ ให้กรรมการมาแถลงรายงาน ดังกล่าวต่อรัฐสภาด้วย

ในกรณีที่มีสถานการณ์อันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนเกิดขึ้นอย่างร้ายแรงให้คณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบแล้วจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศในเรื่องนั้นขึ้นเป็นการเฉพาะ เพื่อรายงานให้รัฐสภาและคณะรัฐมนตรีทราบโดยเร็ว พร้อมทั้งเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

ในกรณีที่คณะกรรมการจัดทำรายงานตามวรรคหนึ่งไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาจะขยายเวลาออกไปอีกไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันก็ได้แต่ต้องแจ้งให้รัฐสภาทราบ ในกรณีที่ยังไม่สามารถเสนอรายงานดังกล่าวต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีได้ภายในกำหนดเวลาที่ขยายโดยไม่มีเหตุอันสมควรให้คณะกรรมการพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ

การจัดทำรายงานตามมาตรานี้ ให้กระทำเป็นการสรุป โดยอย่างน้อยในรายงานต้องประกอบด้วย ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยมีให้ระบุรายละเอียดอันเป็นการเปิดเผยความลับของบุคคลหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องโดยไม่จำเป็น และต้องคำนึงถึงความถูกต้อง เป็นธรรม และผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติเป็นสำคัญด้วย ทั้งนี้ ให้หน่วยงานของรัฐที่คณะกรรมการร้องขอแจ้งข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับสถานการณ์สิทธิมนุษยชน

ในส่วนที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจให้คณะกรรมการทราบ และให้นำความในมาตรา ๓๕ (๑) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๑ ให้คณะกรรมการจัดให้มีแผน แผนการ
การดำเนินการตามมาตรา ๔๐ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ ดำเนินการ
แต่ละกรณีเป็นไปโดยไม่ชักช้า และแล้วเสร็จตามระยะเวลา ดำเนินการ
ที่กำหนดไว้

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่า การกำหนด
การแก้ไขปัญหาหรือการป้องกันเพื่อมิให้เกิดการละเมิด มาตรการ
สิทธิมนุษยชนในเรื่องใดหรือลักษณะใดขึ้นอีก จำเป็นต้อง การส่งเสริม
มีการกำหนดมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและ และคุ้มครอง
คุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุง สิทธิมนุษยชน
กฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด เพื่อให้สอดคล้อง สิทธิมนุษยชน
กับหลักสิทธิมนุษยชน ให้คณะกรรมการจัดทำข้อเสนอแนะ สิทธิมนุษยชน
เสนอต่อรัฐสภาคณะรัฐมนตรี หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สิทธิมนุษยชน
เพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่รัฐสภา คณะรัฐมนตรี รายงานหรือ
หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับรายงานหรือข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะ
ตามมาตรา ๓๖ วรรคสี่ มาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๒ ข้อเสนอแนะ
แล้ว ให้รัฐสภา คณะรัฐมนตรีหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ข้อเสนอแนะ
ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามความเหมาะสมโดยเร็ว ข้อเสนอแนะ
กรณีใดไม่อาจดำเนินการได้หรือต้องใช้เวลาในการดำเนินการ ข้อเสนอแนะ
ให้แจ้งเหตุผลให้คณะกรรมการทราบโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่เห็นสมควร คณะกรรมการอาจเผยแพร่ รายงานหรือข้อเสนอนั้นของคณะกรรมการหรือ ผลการดำเนินการของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือ หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องให้ประชาชนทราบ เป็นการทั่วไปได้

การรายงาน สถานการณ์เกี่ยวกับ สิทธิมนุษยชน **มาตรา ๔๔** เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ไม่ว่าจะโดยทางใดว่ามีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับ สิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม คณะกรรมการต้องตรวจสอบและชี้แจงหรือจัดทำรายงาน ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องของสถานการณ์นั้นโดยไม่ชักช้า เพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป และ ให้สรุปไว้ในรายงานตามมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง ด้วย ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๓๕ (๑) มาใช้บังคับ แก่การตรวจสอบโดยอนุโลม

การจัดทำ รายงานประจำปี **มาตรา ๔๕** ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ให้คณะกรรมการจัดทำรายงาน ประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา โดยอย่างน้อย ให้คณะกรรมการสรุปปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอนั้น ในการดำเนินการด้วย และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ เป็นการทั่วไป

การห้าม เปิดเผยข้อมูล **มาตรา ๔๖** ห้ามมิให้ ผู้ใดเปิดเผยข้อมูล อันทำให้สามารถระบุตัวตนของผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียนรวมทั้ง ข้อมูลข่าวสารที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติตามพระราช

บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผย
ข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจหรือตามกฎหมาย
หรือตามคำสั่งศาล

ผู้จัดทำและเผยแพร่รายงานตามหมวดนี้ หากได้
กระทำโดยสุจริต ผู้นั้นไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่งทางอาญา
ทางปกครอง หรือทางวินัย

หมวด ๓

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

มาตรา ๔๗ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการ สำนักงานคณะ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นส่วนราชการและมีฐานะเป็น กรรมการสิทธิ
นิติบุคคล อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการ มนุษยชนแห่งชาติ

มาตรา ๔๘ สำนักงานมีหน้าที่และอำนาจ หน้าที่และอำนาจ
ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการและดำเนินการเพื่อให้
คณะกรรมการบรรลุภารกิจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้
ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
และกฎหมายอื่น

(๒) อำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ ส่งเสริม
และสนับสนุน การปฏิบัติงานของคณะกรรมการและ
กรรมการ

(๓) ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และสนับสนุนให้มีการวิจัยเกี่ยวกับงานของคณะกรรมการรวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือองค์กรอื่นใดในด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อประโยชน์ในการสนับสนุนภารกิจและหน้าที่ของคณะกรรมการ

(๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่มีกฎหมายกำหนด หรือที่คณะกรรมการมอบหมาย

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแนวทางที่คณะกรรมการกำหนด

อำนาจ
การออกระเบียบ
หรือประกาศ

มาตรา ๔๙ ในการกำกับดูแลสำนักงาน ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศ ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การแบ่งส่วนราชการภายในของสำนักงาน และขอบเขตหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการดังกล่าว

(๒) การกำหนดตำแหน่ง การจัดประเภทตำแหน่ง ระดับตำแหน่ง และการเทียบตำแหน่งอัตราเงินเดือนเงินเพิ่มพิเศษสำหรับตำแหน่ง และค่าตอบแทนหรือสิทธิประโยชน์อื่นของข้าราชการพนักงานราชการ และลูกจ้างของสำนักงาน

(๓) การกำหนดคุณสมบัติ การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การออกจากราชการ วินัยและการลงโทษทางวินัย การร้องทุกข์ การอุทธรณ์การลงโทษ และ

การอื่นที่จำเป็นในการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการ และพนักงานราชการของสำนักงาน รวมทั้งวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้างของสำนักงาน

(๔) การบริหารจัดการการเงินและทรัพย์สิน การงบประมาณ และการพัสดุของสำนักงาน

(๕) การจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นแก่ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของสำนักงาน

(๖) การกำหนดคุณสมบัติ วิธีการสรรหา และการคัดเลือกเลขาธิการ

(๗) การกำหนดเครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบของกรรมการ ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของสำนักงาน

(๘) การจ้างและการแต่งตั้งบุคคลเพื่อเป็นที่ปรึกษาหรือผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการรวมทั้งเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการประจำประธานกรรมการและกรรมการ และการกำหนดเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นให้แก่บุคคลดังกล่าว

(๙) การอื่นใดอันจำเป็นต่อการกำกับหรือควบคุมการดำเนินงานของสำนักงานหรือการบังคับบัญชา เลขาธิการ ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของสำนักงาน หรือการทำให้บุคคลดังกล่าวทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การดำเนินการตาม (๑) (๒) และ (๘) ต้องคำนึงถึงควมมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า และความคล่องตัว

การกำหนดตาม (๒) ต้องคำนึงถึงค่าครองชีพและความเพียงพอในการดำรงชีพ และภาระความรับผิดชอบที่แตกต่างกันของบุคลากรแต่ละสายงานและระดับด้วย

ในการออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการคำนึงถึงความเที่ยงธรรม ขวัญและกำลังใจของบุคลากร

ให้ประธานกรรมการเป็นผู้มีหน้าที่ลงนามในระเบียบหรือประกาศที่คณะกรรมการมีมติเห็นชอบแล้ว และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ข้าราชการ **มาตรา ๕๐** ข้าราชการสำนักงาน ได้แก่ บุคคล
สำนักงาน ซึ่งได้รับบรรจุและแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้ข้าราชการสำนักงานเป็นข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

การใดอันเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลที่มีได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการโดยอนุโลม

การจ่ายเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งให้แก่ข้าราชการสำนักงาน ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๕๑ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการ การแต่งตั้ง
ตามมาตรา ๕๐ วรรคสาม ให้คณะกรรมการทำหน้าที่ คณะอนุกรรมการ
เป็น ก.พ. ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการ
พลเรือน และมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ
เพื่อทำหน้าที่เป็นคณะอนุกรรมการข้าราชการสำนักงานได้
โดยมีองค์ประกอบและหน้าที่และอำนาจตามหลักเกณฑ์
และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ให้คณะอนุกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งทำหน้าที่
เช่นเดียวกับคณะอนุกรรมการสามัญประจำกระทรวงตาม
กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการในฐานะ
องค์กรกลางบริหารงานบุคคลและคณะอนุกรรมการ
ที่ได้รับแต่งตั้ง ให้มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมเช่นเดียวกับ
ก.พ. หรือ อ.ก.พ. แล้วแต่กรณี

มาตรา ๕๒ ให้คณะกรรมการออกข้อกำหนด ข้อกำหนด
ทางจริยธรรมขึ้นใช้บังคับแก่ข้าราชการ พนักงานราชการ ทางจริยธรรม
และลูกจ้างของสำนักงาน ทั้งนี้ ข้อกำหนดทางจริยธรรม
ดังกล่าวต้องระบุด้วยว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจะต้อง
ได้รับโทษอย่างไร

มาตรา ๕๓ ให้สำนักงานมีเลขาธิการคนหนึ่ง เลขาธิการ
เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงานราชการและ
ลูกจ้างของสำนักงาน และรับผิดชอบการปฏิบัติงาน
ของสำนักงาน ขึ้นตรงต่อคณะกรรมการโดยคณะกรรมการ

จะกำหนดให้มีรองเลขาธิการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการก็ได้

ให้เลขาธิการทำหน้าที่เป็นเลขานุการของคณะกรรมการ

การบรรจุ
และแต่งตั้ง
เป็นข้าราชการ
สำนักงาน

มาตรา ๕๔ การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการสำนักงาน และการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งให้ผู้มีอำนาจดังต่อไปนี้เป็นผู้สั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๑) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ เมื่อได้ดำเนินการสรรหาและคัดเลือกตามมาตรา ๔๙ (๖) แล้ว ให้ประธานกรรมการเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและนำความกราบบังคมทูล เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๒) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูงนอกจาก (๑) หรือเทียบเท่า เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการแล้ว ให้ประธานกรรมการเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและนำความกราบบังคมทูล เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๓) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นนอกจาก (๑) และ (๒) ให้เลขาธิการเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

กิจการของ
สำนักงาน

มาตรา ๕๕ ในกิจการของสำนักงานที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้เลขาธิการเป็นผู้แทนของสำนักงาน

เพื่อการนี้ เลขาธิการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติราชการแทนก็ได้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นกิจการสำคัญเกี่ยวกับการงบประมาณของสำนักงานและกิจการอื่นใดที่มีผลต่อการปฏิบัติภารกิจของคณะกรรมการตามที่คณะกรรมการกำหนด ให้เลขาธิการขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน

มาตรา ๕๖ ให้คณะกรรมการเสนองบประมาณรายจ่ายเพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนของคณะกรรมการและสำนักงานไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณหรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี ในการเสนองบประมาณรายจ่ายดังกล่าวให้คณะกรรมการพิจารณาผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรา ๕๘ วรรคสองประกอบด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่างบประมาณรายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรให้ไม่เพียงพอให้คณะกรรมการเสนอคำขอแปรญัตติต่อคณะกรรมการพิจารณางบประมาณของสภาผู้แทนราษฎรได้โดยตรง

ในการเสนองบประมาณรายจ่ายตามวรรคหนึ่ง และวรรคสอง ให้คณะกรรมการแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบถึงรายได้และทรัพย์สินที่มีอยู่ด้วย

การจัดทำ **มาตรา ๕๗** เมื่อพระราชบัญญัติงบประมาณ
 งบประมาณ รายจ่ายประจำปี งบประมาณหรือพระราชบัญญัติ
 รายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมตามมาตรา ๕๖ ใช้บังคับ
 แล้ว ให้สำนักงานจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี
 เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการ และเผยแพร่
 ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

การใช้จ่ายเงินของสำนักงานต้องเป็นไปตามที่
 ระบุไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามวรรคหนึ่ง
 เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการเป็นการเฉพาะ
 กรณี

ในการเบิกงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร
 ให้สำนักงานส่งข้อมูลค่าขอเบิกงบประมาณต่อกรมบัญชีกลาง
 โดยให้ระบุจำนวนเงินที่จะต้องใช้ในแต่ละงวด งวดละ
 สามเดือน และให้กรมบัญชีกลางส่งจ่ายเงินให้แก่สำนักงาน
 ภายในสามวันก่อนวันขึ้นงวดใหม่ แต่ในกรณีที่สำนักงาน
 มีความจำเป็นต้องใช้เงินมากกว่าที่ได้แจ้งไว้ในงวดใด
 ให้กรมบัญชีกลางจ่ายให้ตามที่สำนักงานร้องขอ

การจัดทำงบดุล **มาตรา ๕๘** ให้สำนักงานจัดทำงบดุล งบการเงิน
 งบการเงิน และบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีภายในเก้าสิบวันนับแต่
 วันสิ้นปีบัญชี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชี
 ของสำนักงาน โดยให้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและ
 การเงินทุกประเภทของสำนักงาน รวมทั้งประเมินผล

การใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของสำนักงานโดยแสดงให้เห็นด้วยว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด ได้ผลตามเป้าหมายมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ และคุ้มค่าเพียงใด แล้วทำรายงานเสนอผลการสอบบัญชีต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี โดยไม่ชักช้า

หมวด ๔ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๙ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ คณะกรรมการตามมาตรา ๓๕ (๑) มาตรา ๔๐ วรรคสี่ หรือมาตรา ๔๔ โดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือฝ่าฝืน มาตรา ๔๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๐ ให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชน การดำรงตำแหน่ง แห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่ง ของประธาน อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กรรมการ สิทธิมนุษยชน ใช้บังคับพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่พระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ แต่ให้ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่

ให้ผู้ซึ่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามวรรคหนึ่งมีสิทธิได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่ได้รับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับและให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนตามมาตรา ๓๒ โดยให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งเพราะลาออกโดยให้คำนวณระยะเวลาตั้งแต่วันที่ได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจนถึงวันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่

ในกรณีผู้ซึ่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามวรรคหนึ่งตาย ลาออก หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่ว่าด้วยเหตุใดและมีผู้ซึ่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ให้นำความในมาตรา ๒๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

กระบวน
การสรรหา
ประธาน
กรรมการ
สิทธิมนุษยชน
แห่งชาติ

มาตรา ๖๑ ในวาระเริ่มแรก ให้การดำเนินการเกี่ยวกับการสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ นอกจากต้องดำเนินการตามหมวด ๑ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แล้วให้เป็นไปตามกระบวนการและกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ให้คณะกรรมการกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการจัดแจ้ง การรับจัดแจ้ง และการเลือกกันเองตาม มาตรา ๑๑ วรรคสาม ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับและ ประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

(๒) ให้สำนักงานประกาศการรับจัดแจ้งและ ดำเนินการรับจัดแจ้งการเป็นองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชน ตามมาตรา ๑๑ (๔) และสภาวิชาชีพตามมาตรา ๑๑ (๕) ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่ที่ระเบียบตาม (๑) ใช้บังคับ

(๓) ให้องค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนและ สภาวิชาชีพซึ่งได้รับการจัดแจ้งตาม (๒) ดำเนินการ เลือกกันเองเพื่อเป็นกรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๑ (๔) และ (๕) ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่พ้นกำหนด เวลาตาม (๒)

(๔) ให้กรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๑ (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) ตกลงวิธีการเลือกกรรมการ สรรหาตามมาตรา ๑๑ (๖) ให้แล้วเสร็จภายในยี่สิบวัน นับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาตาม (๓) และดำเนินการ เลือกกรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๑ (๖) ให้แล้วเสร็จ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิชข้อตกลงวิธีการเลือก ดังกล่าว

(๕) เมื่อพ้นกำหนดเวลาตาม (๔) แล้ว ให้กรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๑ ดำเนินการจัดทำหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่จะใช้ในการสรรหาตามมาตรา ๑๓ (๑) ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่พ้นกำหนดเวลาตาม (๔)

(๖) ให้กรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่พ้นกำหนดเวลาตาม (๕)

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด และให้นำความในมาตรา ๑๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เลขาธิการ **มาตรา ๖๒** ให้เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิ
คณะกรรมการ มนุษยชนแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่
สิทธิมนุษยชน พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังคงเป็น
แห่งชาติ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตาม
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

สำนักงาน **มาตรา ๖๓** ให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิ
คณะกรรมการ มนุษยชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นสำนักงาน
แห่งชาติ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญนี้

บรรดาสีทธิ หน้าที่ และความผูกพันใด ๆ ที่
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตาม
พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๔๒ มีอยู่กับบุคคลใดในวันก่อนวันที่พระราช
บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้โอนมาเป็นของ
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตาม
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๖๔ ให้โอนบรรดางบประมาณ การโอน
ทรัพย์สิน ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของ งบประมาณ
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตาม ทรัพย์สิน
พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ข้าราชการ
พ.ศ. ๒๕๔๒ มาเป็นของสำนักงานคณะกรรมการ พนักงานราชการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบ และลูกจ้าง
รัฐธรรมนูญนี้ และให้ถือว่าสิทธิและประโยชน์อื่นใดซึ่ง
ข้าราชการพนักงานราชการ หรือลูกจ้างดังกล่าวได้รับ
ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นสิทธิและประโยชน์อื่นใดที่ได้รับต่อไป
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เว้นแต่จะมี
ระเบียบที่ออกตามมาตรา ๔๙ (๒) กำหนดไว้เป็น
อย่างอื่น

ให้พระราชบัญญัติเครื่องแบบกรรมการสิทธิ
มนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไป
จนกว่าจะมีระเบียบตามมาตรา ๔๙ (๗) ใช้บังคับ

การรับเงินเดือน
ประจำตำแหน่ง

มาตรา ๖๕ ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอื่นของกรรมการตามมาตรา ๓๑ ให้ประธานกรรมการและกรรมการได้รับเงินเดือนเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอื่นเช่นเดียวกับประธานกรรมการหรือกรรมการในองค์กรอิสระอื่น แล้วแต่กรณี

การบังคับใช้
ระเบียบ ประกาศ
และคำสั่ง

มาตรา ๖๖ บรรดาระเบียบ ประกาศ และคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีระเบียบข้อกำหนด ประกาศ หรือคำสั่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

หน้าที่และ
อำนาจของ
คณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชน
แห่งชาติ

มาตรา ๖๗ บรรดาการดำเนินการใด ๆ ตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งดำเนินการก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ถ้าการนั้นอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ถือว่าการนั้น

เป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้ ส่วนการดำเนินการต่อไปให้เป็นไปตาม
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ คือ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๓๐ (๑๐) มาตรา ๒๔๖ มาตรา ๒๔๗ และมาตรา ๒๖๗ บัญญัติให้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อกำหนดคุณสมบัติลักษณะต้องห้าม การสรรหา การพ้นจากตำแหน่ง หน้าที่และอำนาจ ตลอดจนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ความเห็น และเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องที่จะใช้ประกอบการพิจารณาและดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมาย โดยการดำเนินการดังกล่าวมีความจำเป็นต้องมีการกระหนาบหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลบางประการ และเป็นไปเท่าที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ประกอบกับเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสากลเกี่ยวกับกระบวนการได้มาซึ่งกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ต้องมาจากความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๒๓ ก
วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๐ หน้า ๑-๒๔.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

www.parliament.go.th